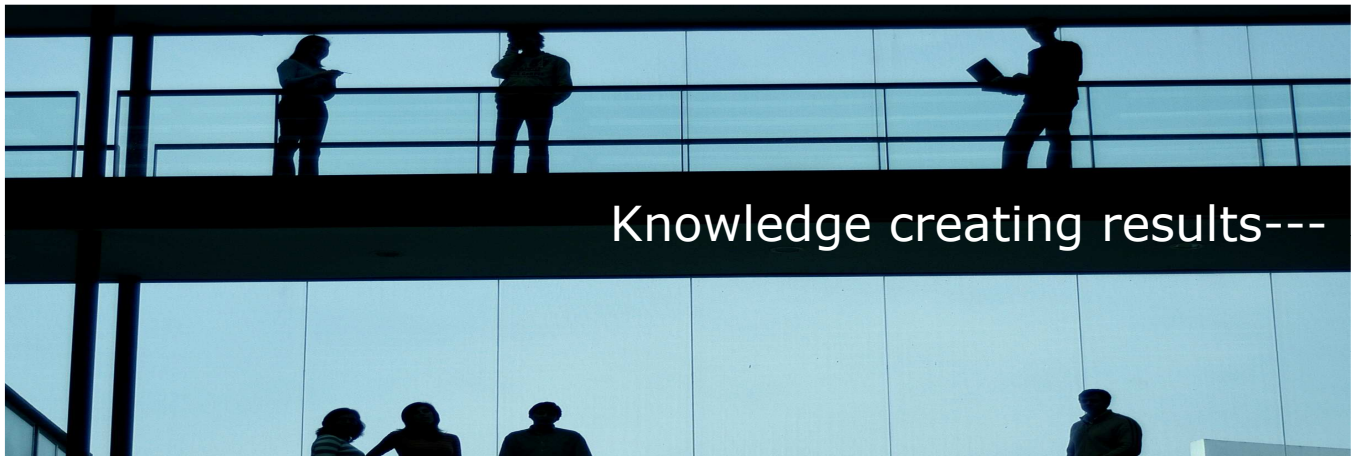




Nærings- og handels- departementet

Kartlegging av administrative kostnader ved etterlevelse av regelverk knyttet til direkte og indirekte skatt samt statistikk

Finansdepartementet

Januar 2008



Innholdsfortegnelse

DEL 1 - OPPSUMMERING	7
1. Innledning	7
2. Sammendrag	8
2.1 Norsk	8
2.2 English	14
DEL 2 - OM KARTLEGGINGEN	19
3. Metode og gjennomføring	19
3.1 Standardkostnadsmetoden	19
3.2 Organisering og gjennomføring	24
4. Regelverk og næringsdrivende som er omfattet av kartleggingen	25
4.1 Finansdepartementets regelverk som berører næringslivet	25
4.2 Næringsdrivende som berøres av regelverket	26
4.3 Praktiske avgrensninger	26
DEL 3 - KARTLEGGING AV FINANSDEPARTEMENTET	28
5. Samlede administrative kostnader	28
5.1 Totale administrative kostnader for næringslivet per år	28
5.2 Utvikling i de totale administrative kostnadene	29
5.3 Topp-10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet	29
5.4 Topp-10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet	30
5.5 Fordelinger av de samlede administrative kostnadene	33
5.6 Topp-10 mest kostnadskrevende skjemaer å etterleve for næringslivet	39
5.7 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak	41
DEL 4 - KARTLEGGING AV DE ENKELTE REGELOMRÅDER	47
6. Statistikk	48
6.1 Beskrivelse av regelområdet statistikk	48
6.2 Beskrivelse av næringsdrivende/bransje som omfattes av kartleggingen	48
6.3 Praktiske avgrensninger	49
6.4 Samlede administrative kostnader under regelområdet statistikk	50
6.5 Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet	50
6.6 Topp-10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet	51
6.7 Fordelinger av de samlede administrative kostnadene	53
6.8 Oppsummerende analyse	59
7. Direkte skatt	63
7.1 Beskrivelse av regelområdet direkte skatt	63
7.2 Beskrivelse av næringsdrivende/bransje som omfattes av kartleggingen	63
7.3 Praktiske avgrensninger	65

7.4	Samlede administrative kostnader under regelområdet direkte skatt	65
7.5	Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet	66
7.6	Topp- 10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet	68
7.7	Fordelinger av de samlede administrative kostnadene	69
7.8	Oppsummerende analyse og forenklingstiltak	75

8.	Indirekte skatt	81
8.1	Beskrivelse av regelområdet indirekte skatt	81
8.2	Beskrivelse av næringsdrivende/bransje som omfattes av kartleggingen	82
8.3	Praktiske avgrensninger	83
8.4	Samlede administrative kostnader under regelområdet indirekte skatt	84
8.5	Topp-10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet	85
8.6	Topp-10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet	86
8.7	Fordelinger av de samlede administrative kostnadene	88
8.8	Oppsummerende analyse og forenklingstiltak	95

DEL 5 – KVALITATIV GJENNOMGANG AV DE MEST KOSTNADSKREVENDE INFORMASJONSKRAVENE 100

9.	Kostnadskrevende informasjonskrav for regelområdet statistikk	100
9.1	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Rapportering av utenrikshandel med tjenester – import/eksport årlig	100
9.2	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å rapportere om utenrikshandel - kapitalrapportering utlandet årlig	107
9.3	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere egenmeldt sykefraværstatistikk	112
9.4	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere undersøkelse om lønnsstatistikk	116
9.5	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel	121
9.6	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere månedelige detaljpriser	125
9.7	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere undersøkelse om hoteller	129
10.	Kostnadskrevende informasjonskrav for regelområdet direkte skatt	132
10.1	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	132
10.2	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	139
10.3	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Selskaper skal sende inn skjema for spesifisering av forskjeller mellom skatt og regnskap til ligningsmyndighetene	144
10.4	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene	149
10.5	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år.	155

10.6	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Selskaper skal levere avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger til ligningsmyndighetene	160
10.7	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Selskaper skal sende inn skjema over avstemming av egenkapital til ligningsmyndighetene.”	165
10.8	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene	170
11. skatt	Kostnadskrevende informasjonskrav for regelområdet indirekte	176
11.1	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering)	176
11.2	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om utførsel av varer (Tolldeklarering Ut)	182
11.3	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt for import- og eksportbedrifter til å bistå tollvesenet ved kontroll	187
11.4	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET)	191
11.5	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy	195
11.6	Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om tollkreditt	198
DEL 6 - TILLEGG		201
12.	Resultattabeller og bakgrunnsdata	201
12.1	Totaloversikt – Lover og forskrifter	201
12.2	Totaloversikt – Informasjonskrav	204
12.3	Totaloversikt – Skjema	228
13.	Supplerende forenklingstiltak	234
13.1	Forenklingstiltak fra Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening	234
14.	Nærings- og handeldepartementets kartleggingsdatabase	236

Tabelliste

Tabell 2.1: Antall lover og forskrifter som inngår i kartleggingen	9
Tabell 2.2: De samlede administrative kostnader, herunder opprinnelse (ABC fordelingen)	9
Tabell 2.3 - De tre mest kostnadskrevende lover/forskrifter innenfor de tre regelområdene som er inkludert i kartleggingen av FIN	10
Tabell 2.4 - De tre mest kostnadskrevende informasjonskrav kartlagt innenfor de tre regelområdene i FIN	11
Table 2.5 - Volume of the measurement	14
Table 2.6 - Total volume of the measurement	15
Table 2.7 - The three most burdensome acts for the three areas of legislation	15
Table 2.8 - The three most burdensome information obligations for the three area of legislation ..	16
Tabell 4.1 - Volum på kartlegging	25
Tabell 5.1- Resultattabell Finansdepartementet	28
Tabell 5.2 - Utvikling i de totale administrative kostnader	29
Tabell 5.3 - Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet	29
Tabell 5.4 - Topp- 10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet	31
Tabell 5.5 - Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere	33
Tabell 5.6 - Opplysningstyper	35
Tabell 5.7 - Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)	36
Tabell 5.8 - Totale administrative kostnader fordelt på typer av administrative aktiviteter	37
Tabell 5.9 - Topp- 10 mest kostnadskrevende skjemaer å etterleve for næringslivet	39
Tabell 6.1 - Samlede administrative kostnader under regelområdet statistikk	50
Tabell 6.2 - Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet	50
Tabell 6.3 - Topp- 10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet	51
Tabell 6.4 - Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere	53
Tabell 6.5 - Opplysningstyper	55
Tabell 6.6 - Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)	56
Tabell 6.7 - Totale administrative kostnader fordelt på typer av administrative aktiviteter	56
Tabell 6.8 - Topp- 10 mest kostnadskrevende skjema å etterleve for næringslivet	58
Tabell 6.9 - Hendelse og kostnader	61
Tabell 7.1 - Samlede administrative kostnader under regelområdet direkte skatt	65
Tabell 7.2 - Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet	66
Tabell 7.3 - Topp-10 kostnadskrevende informasjonskrav	68
Tabell 7.4 - Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere	70
Tabell 7.5 - Opplysningstyper	71
Tabell 7.6 - Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)	72
Tabell 7.7 - Totale administrative kostnader fordelt på typer av administrative aktiviteter	73
Tabell 7.8 - Topp- 10 mest kostnadskrevende skjemaer å etterleve for næringslivet	74
Tabell 8.1 - Lover/forskrifter under indirekte skatt	81
Tabell 8.2 - Samlede kostnader under indirekte skatt	84
Tabell 8.3 - Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet	85
Tabell 8.4 - Topp- 10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet	86
Tabell 8.5 - Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere	88
Tabell 8.6 - Opplysningstyper	90
Tabell 8.7 - Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)	91
Tabell 8.8 - Totale administrative kostnader fordelt på typer av administrative aktiviteter	92
Tabell 8.9 - Topp- 10 mest kostnadskrevende skjema å etterleve for næringslivet	93
Tabell 9.1 - Standardisert tid: Rapportering av utenrikshandel med tjenester - import årlig	103
Tabell 9.2 - Standardisert tid: Rapportering av utenrikshandel med tjenester - eksport årlig	103
Tabell 9.3 - Resultattabell: Rapportering av utenrikshandel med tjenester - import årlig	104
Tabell 9.4 - Resultattabell: Rapportering av utenrikshandel med tjenester - eksport årlig	105
Tabell 9.5 - Standardisert tid: Utenrikshandel - Kapitalrapportering utlandet årlig	109
Tabell 9.6 - Standardisert tid: Utenrikshandel - Kapitalrapportering utlandet årlig	110
Tabell 9.7 - Standardisert tid: Plikt til å levere egenmeldt sykefravær	113
Tabell 9.8 - Resultattabell: Plikt til å levere egenmeldt sykefravær	114
Tabell 9.9 - Standardisert tid: Lønnsstatistikk - årlig	117
Tabell 9.10 - Standardisert tid: Lønnsstatistikk - kvartalsvis	118
Tabell 9.11 - Resultattabell: Lønnsstatistikk - årlig	118
Tabell 9.12 - Resultattabell: Lønnsstatistikk - kvartalsvis	119

Tabell 9.13 – Standardisert tid: Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel	123
Tabell 9.14 – Resultattabell: Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel.....	124
Tabell 9.15 – Standardisert tid: Plikt til å levere månedlige detaljpriser	126
Tabell 9.16 – Resultattabell: Plikt til å levere månedlige detaljpriser	127
Tabell 9.17 – Standardisert tid: Plikt til å levere undersøkelse om hoteller.....	130
Tabell 9.18 – Resultattabell: Plikt til å levere undersøkelse om hoteller	131
Tabell 10.1 – Standardisert tid: Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	135
Tabell 10.2 – Resultattabell: Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	136
Tabell 10.3 – Standardisert tid: Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	141
Tabell 10.4 – Resultattabell: Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	142
Tabell 10.5 – Standardisert tid: Plikt til å levere Næringsoppgave 2	146
Tabell 10.6 – Resultattabell: Plikt til å levere Næringsoppgave 2	147
Tabell 10.7– Standardisert tid: Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	152
Tabell 10.8– Resultattabell - Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	153
Tabell 10.9– Standardisert tid: Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år	157
Tabell 10.10 Resultattabell: Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år	158
Tabell 10.11 Standardisert tid/kostnad for opplysninger	162
Tabell 10.12– Kostnadselementene ved saldoavskrivninger	163
Tabell 10.13- Standardisert tid/kostnad for opplysninger	167
Tabell 10.14– kostnadselementer per opplysning	168
Tabell 10.15 – Standardisert tid: Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene	173
Tabell 11.1 – Standardisert tid: Søknad om innførsel av vare.....	178
Tabell 11.2 – Resultattabell: Søknad om innførsel av vare	180
Tabell 11.3 – Standardisert tid: Søknad om utførsel av varer	183
Tabell 11.4 – Resultattabell: Søknad om utførsel av vare	184
Tabell 11.5 – Standardisert tid: Plikt til å bistå tollvesenet ved kontroll	188
Tabell 11.6 – Resultattabell: Plikt til å bistå tollvesenet ved kontroll	189
Tabell 11.7 – Standardisert tid: Søknad om elektronisk overføring av TET	192
Tabell 11.8 – Resultattabell: Søknad om elektronisk overføring av TET	193
Tabell 11.9 – Standardisert tid: Søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy	196
Tabell 11.10 – Resultattabell: Søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy	197
Tabell 11.11 – Standardisert tid: Søknad om tollkreditt.....	198
Tabell 11.12 – Resultattabell: Søknad om tollkreditt	199

Figurliste

Figur 3.1 – Kostnadselementer ved lovgivning	19
Figur 3.2 – Elementene i SKM-metoden.....	20
Figur 3.3 – Utrekning av administrative kostnader.....	22
Figur 5.1 – Forklaring på kostnader	41
Figur 5.2 – Nøyaktighet ved data	43
Figur 5.3 – Forklaring på irritasjon.....	44
Figur 6.1 – Forklaring på kostnader	59
Figur 6.2 – Belastningsforklaring statistikk	60
Figur 6.3 – Forklaring på irritasjon.....	61
Figur 7.1 – Forklaring på kostnader	75
Figur 7.2 – Intern bruk	77
Figur 8.1 – Forklaring på kostnader	95
Figur 8.2 – Nøyaktighet ved data	97
Figur 8.3 – Intern bruk	98
Figur 9.1 – Sentrale egenskaper ved rapportering av utenrikshandel.....	100
Figur 9.2 – Sentrale egenskaper ved kapitalrapportering utlandet årlig	107
Figur 9.3 – Sentrale egenskaper ved sykefraværstatistikk.....	112
Figur 9.4 – Sentrale egenskaper ved lønnsstatistikk.....	116
Figur 9.5 – Sentrale egenskaper ved strukturundersøkelse for varehandel.....	122
Figur 9.6 – Sentrale egenskaper ved månedlige detaljpriser	125
Figur 9.7 – Sentrale egenskaper ved undersøkelse om hoteller	129
Figur 10.1 – Sentrale egenskaper ved selvangivelsen.....	132
Figur 10.2 – Sentrale egenskaper ved Næringsoppgave 2.....	139
Figur 10.3 – Sentrale egenskaper ved forskjellskjema.....	144
Figur 10.4 – Sentrale egenskaper ved lønns- og trekkoppgaven.....	149
Figur 10.5 – Sentrale egenskaper ved Aksjonærregisteroppgaven	155
Figur 10.6 – Sentrale egenskaper ved saldoavskrivinger.....	160
Figur 10.7. Sentrale egenskaper ved avstemming av egenkapital	165
Figur 10.8 – Sentrale egenskaper ved selvangivelsen for næringsdrivende	170
Figur 11.1 – Sentrale egenskaper ved søknad om innførsel av vare	176
Figur 11.2 – Sentrale egenskaper ved søknad om utførsel av vare.....	182
Figur 11.3 – Sentrale egenskaper ved å bistå tollvesenet ved kontroll.....	187
Figur 11.4 – Sentrale egenskaper ved søknad om elektronisk overføring av TET.....	191
Figur 11.5 – Sentrale egenskaper ved søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy	195
Figur 11.6 – Sentrale egenskaper ved søknad om tollkreditt	198

DEL 1 - OPPSUMMERING

1. Innledning

Regjeringen besluttet våren 2006 å gjennomføre et prosjekt der formålet er å oppnå en vesentlig reduksjon i næringslivets kostnader knyttet til etterlevelse av informasjonskrav. Prosjektet er inn-delt i tre faser:

Kartlegging av næringslivets kostnader ved oppfyllelse av offentlig pålagte informasjonskrav. (sept. 2006 – oktober 2007)

Utvikling av forenklingsplan (oktober 2007 – mai 2008)

Gjennomføring av forenklinger (april 2008 – juni 2009)

Denne rapporten fra konsultentselskapet Rambøll Management AS markerer slutføring av prosjek-tets fase 1, kartleggingen, som danner grunnlaget for arbeidet med å utarbeide av forenklingsplan.

Rapporten inneholder en beskrivelse av hovedfunnene fra kartleggingen av regelområdene direkte skatt, indirekte skatt og statistikk som forvaltes av Finansdepartementet. Områdene som berører finansmarkedslovgivningen er kartlagt i egen rapport. Mva og særavgifter ble kartlagt som pilot-prosjekter i 2005. Alle rapportene finnes på Nærings- og handelsdepartementets nettsider;

www.regjeringen.no/nb/dep/nhd Tema: "forenkling for næringslivet".

De samlede funnene fra kartleggingen er gjort tilgjengelig gjennom databasen DELFI som er etab- lert som et permanent saksbehandlingsverktøy for departementene. Rapporten viser kostnadene knyttet til hvert enkelte informasjonskrav i lovgivningen rettet mot næringslivet som forvaltes av Finansdepartementet. Hvordan kostnadene er fremkommet, er beskrevet i rapportens kapittel 3.

Kartleggingen er et sentralt hjelpemiddel i departementets arbeide med å utarbeide tiltak som kan redusere kostnader knyttet til informasjonskrav. Utarbeiding av forenklingstiltak må imidlertid også skje ut fra en bredere vurdering, der allerede eksisterende tiltak, vurdering av kost/nytte, mulighe- ter for utvikling av elektroniske løsninger og samordning med andre myndigheter mv., tas med i vurderingen. Nærings- og handelsdepartementet tilbyr modeller for forenklingsarbeid, seminarer og annen type bistand til departementene i arbeidet med utvikling av tiltak som skal inngå i regjering- ens handlingsplan for forenkling for næringslivet.

Funnene i kartleggingen og de kvalitative vurderinger inkludert forslag til forenklinger, er Rambøll Management AS eget ansvar.

Yterligere informasjon og veiledning finnes på Nærings- og handelsdepartementets nettsider:

www.regjeringen.no/nb/dep/nhd Tema: "forenkling for næringslivet".

2. Sammendrag

2.1 Norsk

Nærings- og handelsdepartementet har med assistanse fra Rambøll Management AS og KPMG kartlagt næringslivets administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskrav som påføres næringslivet gjennom lover og forskrifter. Kartleggingen er gjennomført med utgangspunkt i Standardkostnadsmodellen (SKM), som er en fremgangsmåte for å finne frem til informasjonskrav i regelverket og kartlegge de administrative kostnadene næringslivet har ved å fremskaffe og eventuelt rapportere opplysninger til det offentlige eller til en tredje part.

Nærings- og handelsdepartementet har sammen med Finansdepartementet, Skattedirektoratet, Statistisk Sentralbyrå og Toll- og avgiftsdirektoratet vært viktige bidragsytere til kartleggingen gjennom kvalitetssikring, datafremhenting og faglig innspill underveis i prosjektet.

Overordnet sett viser kartleggingen av Finansdepartementets næringslivsrettede lovgivning som inngår i denne rapport at:

- De samlede administrative kostnadene utgjør 4 289,0 millioner kroner årlig.
- Omkring 98,7 prosent av kostnadene er knyttet til administrative krav som er av nasjonal opprinnelse. Kun en minimal andel henføres til en B-regulering, som er følge av EU-regler og øvrige internasjonale forpliktelser. Den resterende delen av de administrative kostnadene stammer fra internasjonale regler, herunder EU-regulering.
- Det har ikke forekommet noen endringer i kostnadene i løpet av måleperioden fra 1. januar 2006 til 1. september 2006.

I det følgende oppsummeres kartleggingens sentrale elementer og resultater.

Bakgrunn

Det har lenge vært arbeidet systematisk med forenkling og tilrettelegging overfor næringslivet. En rekke lovområder som berører næringslivet er de siste årene blitt utredet og fornyet. For å sikre et effektivt regelverk som gir konkurransedyktige rammebetingelser for norsk næringsliv er det stadig behov for å evaluere etablerte ordninger og praksiser.

Med dette som utgangspunkt besluttet regjeringen 30. mars 2006 å iverksette et prosjekt for *reduksjon av næringslivets administrative kostnader ved etterlevelse av offentlige informasjonskrav*. Målet for prosjektet er å bidra til en *betydelig* reduksjon i næringslivets administrative kostnader. Arbeidet som igangsettes er et tverrdepartementalt prosjekt. I tilknytning til prosjektet blir det nedsatt en tverrdepartemental arbeidsgruppe under ledelse av departementsråden i Nærings- og handelsdepartementet (NHD) med representanter fra 13 andre departementer. En viktig oppgave for arbeidsgruppen er å initiere samarbeid om tiltak på tvers av departementenes ansvarsområder. Etter at departementene har kommet med innspill på forslag til tiltak, skal arbeidsgruppen utarbeide en *helhetlig tiltaksplan* for reduksjon av næringslivets administrative kostnader. Arbeidet er inndelt i følgende tre faser:

1. Kartlegging (september 2006 – september 2007)
2. Utarbeidelse av tiltaksplan (september 2007 – mars 2008)
3. Gjennomføring av tiltaksplan (mars 2008 – juni 2009)

2.1.1 Finansdepartementets lovgivning

Kartleggingen av Finansdepartementets næringslivsrelevante lovgivning er delt opp i to delmålinger. For denne delmålingen ble det identifisert åtte lover og 30 forskrifter tilhørende Finansdepartementet, som pålegger bedrifter administrative kostnader. Den kartlagte lovgivningen kan overordnet deles inn i tre hovedområder:

- Statistikk
- Direkte Skatt
- Indirekte Skatt

2.1.2 Antall lover og forskrifter

Tabell 2.1 nedenfor viser antall lover, forskrifter, informasjonskrav og opplysninger som ble identifisert i kartleggingen.

Tabell 2.1: Antall lover og forskrifter som inngår i kartleggingen

Regelområde/fagmyndighet	Antall lover	Antall forskrifter	Antall informasjonskrav	Antall opplysninger
Statistikk	-*	-*	83	350
Direkte Skatt	-*	-*	118	600
Indirekte Skatt	-*	-*	48	147
<i>I alt for departementet</i>	8	30	249	1097

* Regelverksområdet er knyttet til informasjonskravet og ikke til Lov/For. En oppsummering av antall lover og forskrifter blir derfor feil ettersom en lov kan innholde informasjonskrav knyttet til flere regelverksområder.

2.1.3 Administrative kostnader på Finansdepartementets område

Tabell 2.2 nedenfor illustrer de samlede administrative kostnadene identifisert gjennom kartleggingen av Finansdepartementet. Videre viser tabellen hvor stor andel av de administrative kostnadene som kan henføres til henholdsvis internasjonal og nasjonal regulering.

Tabell 2.2: De samlede administrative kostnader, herunder opprinnelse (ABC fordelingen¹)

Regelområde	Adm. kost. (i mill. kr)	Adm. kost. (i prosent)	ABC-regulering		
			A (%)	B (%)	C (%)
Direkte Skatt	3.556,8	82,9	0	0,001	99,999
Indirekte Skatt	849,7	15,5	0	0,2	99,8
Statistikk	69,5	1,6	69	13	18
<i>I alt for departementet</i>	4.289,0	100	1,1	0,23	98,7

Som det fremgår av tabell 2.2 utgjør bedriftenes samlede administrative kostnader relatert til lovgivning Finansdepartementet totalt ca. 4 289,0 millioner kroner.

¹ A-regulering henviser til den del av den norske regulering, som utelukkende er knyttet til internasjonale forpliktelser, bl.a. EU-regulering. B-regulering henviser til den del av den norske regulering som er en følge av internasjonale forpliktelser (herunder også EU-regulering), men hvor de konkrete administrative krav er formulert fra norsk side. C-regulering henviser til den del av den norske regulering som utelukkende er formulert i en norsk sammenheng. For en nærmere forklaring av ABC regulering henvises det til avsnitt 4.3.4 s 19 i NHDs metodemanual.

Lovgivningen for direkte skatt utgjør 3 556,8 millioner kroner. Dette representer 82,9 prosent av de administrative kostnadene som Finansdepartementet pålegger næringslivet.

Regelverket for indirekte skatt er beregnet til 662,7 millioner kroner årlig på samfunnsnivå, og utgjør 17,5 prosent av de administrative kostnadene under Finansdepartementet.

Statistikkloven pålegger bedriftene administrative kostnader på 69,5 millioner, tilsvarende 1,5 prosent av de administrative kostnadene.

Opplysninger om bedriftenes administrative kostnader, forenklingstiltak og irritasjonsmomenter er samlet inn gjennom bedriftsintervjuer. For ca 90 prosent av kostnadene er det foretatt bedriftsintervjuer, mens øvrige administrative kostnader er fastsatt gjennom ekspertvurderinger av konsulentene.

Som det fremgår av tabell 2.2 ovenfor, følger hovedparten av de administrative kostnadene av nasjonale lover og forskrifter. 98,7 prosent av kostnadene på FIN sitt område kan således henføres til C-regulering (nasjonale krav). Det fremgår videre at 1,1 prosent av bedriftenes administrative kostnader kan henføres til A-regulering, mens kun en marginal andel kan henføres til B-regulering.

2.1.4 De tre mest kostnadskrevende lover/forskrifter innenfor de tre regelområdene som er inkludert i kartleggingen av Finansdepartementet

Ca 95,6 prosent av de administrative byrdene i kartleggingen av FIN kan tilskrives lov/forskrift i nedenstående tabell.

Tabell 2.3 - De tre mest kostnadskrevende lover/forskrifter innenfor de tre regelområdene som er inkludert i kartleggingen av FIN

Regelområde	Lov/forskrift	Kostnad (mill. kr)
Direkte skatt	LOV-1980-06-13-24 - Lov om ligningsforvaltning	3 017,2
Direkte skatt	LOV-1997-02-28-19 - Lov om folketrygd (folketrygdloven).	223,6
Direkte skatt	FOR-1999-11-19-1158 - Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	127,7
Indirekte skatt	FOR-1967-12-15-8962 - Forskrift til tolloven.	655,8
Indirekte skatt	LOV-1966-06-10-5 - Lov om toll (tolloven).	4,1
Indirekte skatt	FOR-2004-12-13-1702 - Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler	1,0
Statistikk	LOV-1989-06-16-54 - Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	69,5

Under regelverket for direkte skatt utgjør ligningsloven hovedtyngden med 3 017,2 millioner kroner, som er 70,3 prosent av de samlede kostnader under Finansdepartementets lovgivning. Deretter følger folketrygdloven med 223,6 millioner kroner og forskrift til skatteloven med 127,7 millioner kroner. Samlet utgjør disse tre 78,5 prosent av bedriftenes samlede kostnadsnivå forbundet med samtlige informasjonskrav under Finansdepartementet.

Det mest kostnadskrevende regelverket for indirekte skatt er forskrift til tolloven som påfører norsk næringsliv 655,8 millioner kroner i administrative kostnader. Dette utgjør 14,7 prosent av de samlede administrative kostnadene. Lov om toll medfører samlet sett 4,1 millioner kroner i årlige administrative kostnader. Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler koster norske bedrifter 1,0 million i administrative kostnader årlig

Den samlede totale kostnaden forbundet med næringslivets etterlevelse av Statistikkloven, beløper seg til 69,5 millioner kroner. Dette utgjør 1,6 prosent av den totale kostnaden for Finansdepartementet.

Tabell 2.4 - De tre mest kostnadskrevende informasjonskrav kartlagt innenfor de tre regelområdene i FIN

Regel- område	Informasjonskrav	Kostnad
Indirekte skatt	Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering)	610,3
Direkte skatt	Plikt for aksjeselskaper og andre foretak til å levere næringsoppgave 2 og utskrift av konti ved utleie av fast eiendom til ligningsmyndighetene	470,9
Direkte skatt	Selskaper skal sende inn skjema for spesifikasjon av forskjeller mellom skatt og regnskap til ligningsmyndighetene	400,3
Direkte skatt	Arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene.	349,9
Indirekte skatt	Søknad om utførsel av varer (Tolldeklarering UT)	40,2
Indirekte skatt	Plikt for import/eksport bedrifter å bistå Toll- og avgiftsdirektoratet ved kontroll	4,1
Statistikk	Plikt til å rapportere om utenrikshandel - Kapitalrapportering utlandet årlig	7,9
Statistikk	Plikt til å levere kvartalsvis rapportering om utenriksøkonomi - import av tjenester	6,4
Statistikk	Plikt til å levere rapportering om utenriksøkonomi - eksport av tjenester	6,4

Plikt for aksjeselskaper og andre foretak til å levere næringsoppgave 2 til ligningsmyndighetene er det mest kostnadskrevende informasjonskravet under regelområdet direkte skatt. Informasjonskravet utgjør ca 470,9 millioner kroner årlig.

Informasjonskravet om at arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene er det tredje mest byrdefulle plikten under Finansdepartementet. Årlig koster dette informasjonskravet norske virksomheter ca 349,9 millioner kroner.

Den største enkeltbyrden under Finansdepartementet er informasjonskravet innenfor regelområdet indirekte skatt er at norske bedrifter må sende inn søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering). Dette pålegger norsk næringsliv administrative kostnader på 610,3 millioner kroner.

Informasjonskravet som pålegger norske bedrifter å sende inn søknad om utførsel av varer utgjør 40,2 millioner kroner i administrative kostnader årlig.

Plikt for import/eksport bedrifter å bistå Toll- og avgiftsdirektoratet ved kontroll utgjør 4,1 millioner kroner i administrative kostnader årlig.

Den mest kostnadskrevende undersøkelsen på statistikkområdet er den årlige kapitalrapporteringen om utlandet. Denne undersøkelsen pålegger bedrifter 7,9 millioner i administrative kostnader årlig.

De to undersøkelsene om kvartalsvis rapportering om utenriksøkonomi for import og eksport utgjør 6,4 millioner kroner i administrative kostnader hver.

2.1.5 Forenklingstiltak

Gjennom intervjuer kom bedriftene med innspill på hvordan den administrative byrden ved etterlevelse av informasjonskrav kan reduseres.

Statistikk

Under regelområdet statistikk har et kontinuerlig fokus på forenkling og tilrettelegging medført at det er identifisert svært få konkrete forenklingstiltak gjennom bedriftsintervjuene. Statistisk Sentralbyrå har fokus på å redusere oppgavebyrden som pålegges næringslivet ved å kontinuerlig forenkle skjema og etablere utstrakt bruk av elektronisk innrapportering. De åpenbare forenklingstiltakene som er identifisert og tilbakemeldingene fra bedriftene består i stor grad av et ønske om fritak fra å delta i undersøkelsene.

For de undersøkelser hvor det ikke foreligger tilrettelagte systemer, bør en forenklingsprosess ta utgangspunkt i en tilpasning til bedriftenes eksisterende arbeidsprosesser, eksisterende data, og øvrige innberetninger til myndighetene. Noen av de intervjuede bedriftene følte de mottokk statistikkoppgaver som ikke vedrørte deres virksomhet (For eksempel FoU), og en kvalitetssikring fra SSB på sine respondentlister kan redusere eventuell irritasjon blant bedriftene.

Indirekte skatt

Under regelverksområdet indirekte skatt fremkom det etter intervjuer med bedrifter at periodisk deklarerings av utførsler i stor grad vil forenkle prosedyrene ved eksport av varer. Periodisk deklarerings vil også i stor grad kunne redusere kostnadene til å deklare varer til tollvesenet ved eksport. Toll og avgiftsdirektoratet foreslo i 2005 at periodisk deklarerings kunne benyttes i tilfeller hvor for eksempel samme vareslag innføres fra samme utenlandske leverandør med jevne mellomrom over tid. Det skulle da bli mulig å avgi én tolldeklarasjon for samtlige innførsler overtatt over en lengre periode (uke/måned osv). Slik periodisk deklarerings antas å i stor grad kunne forenkle prosedyrene ved innfortolling av varer fra utlandet og også i stor grad redusere kostnadene til å tolldeklare varer ved import.

Bedriftsintervjuer har også avdekket en generell holdning om at helautomatisering av innrapporteringsrutinene vil kunne gi store besparelser i forhold til etterlevelse av de enkelte informasjonskrav, og da særlig ved at man ikke behøver å manuelt hente ut den informasjon som skal legges inn i det elektroniske rapporteringsmedium. Det er vårt inntrykk at dette er en prosess som allerede er i gang, både i forhold til standard elektronisk rapporteringsformater fra tollvesenets side (eksempelvis TET), samtidig som leverandører av programvare og næringslivet begge synes å innrette systemene mot størst grad av helautomatisering.

Direkte skatt

Bedrifter er gjennom Næringsoppgave 2 pålagt å rapportere en meget detaljert resultat- og balanseoppstilling. Dette er informasjon som ligningskontoret kan benytte til å kontrollere beregning av betalbar skatt. Et foreslått forenklingstiltak var det ville vært tilstrekkelig om man vedla en kopi av selskapets årsregnskap.

Ved elektronisk innsendelser er det generelle inntrykket at det bør vurderes å innføre enklere rutiner for å logge seg på Altinn. Ligningsloven krever at styreleder/daglig leder/annen kontakt person som er registrert i Altinn signerer og må derfor ha egne pinkoder i Altinn.

Gjennom bedriftsintervju kom det forslag om at et forenklingstiltak kunne vært å redusere antall poster som skal fylles ut i selvangivelsen, eksempelvis de postene som rappor-

teres inn på Næringsoppgaven. Et eksempel vil her være beregningen av korreksjonsinntekt som mange bedrifter finner svært vanskelig.

Forenkling av selvangivelsen fordrer derimot at ligningsmyndighetene får utfyllende og korrekte opplysninger et annet sted. Videre kan dette medføre at kvaliteten på de innsendte opplysninger blir dårligere da disse i mindre grad blir kontrollert/etterprøvd. Muligens kan dette avdempes i den grad opplysningene gis i andre skjemaer. Derimot vil en forenkling av selvangivelsen, i form av krav til at færre opplysninger skal fylles ut, lett kunne føre til en komplisering av andre skjemaer, typisk næringsoppgaven.

En annen betraktning innhentet gjennom bedriftsintervjuene kan være at informasjon i selvangivelsen kobles direkte til den løpende bokføring som skjer i bedriftene. Dersom disse meldes fortløpende, vil hele prosessen bli mer automatisert, og det vil ikke bli noen ekstrabyrde ved innsendelse av selvangivelse. Dette fordrer derimot mer like skatte- og regnskapsregler. Mer samkjøring kan for bedriftene medføre at deres innsats ved årets slutt begrenses til etterkontroll og eventuelle endringer. Dette antas imidlertid å reise en del kompliserte avgrensinger, herunder i forhold til de beslutninger ved regnskapsavleggelsen får virkning på balansen mv (herunder f. eks konsernbidrag). Det er også i referansegruppen uttrykt skepsis mot løpende og automatisert innsendelse av ligningsinformasjon.

2.2 English

The Ministry of Trade and Industry has, with assistance from Rambøll Management and KPMG, completed an analysis of the administrative costs on enterprises, associated with the legislation, administrated by the Ministry of Finance. The analysis is based on the Standard Cost Model, and has been conducted in the period from September 2006 to April 2007.

In order to increase businesses ability to compete, there has been an increased focus, both nationally and internationally, on the provision and simplification of legislation and governmental services. The Government initiated in March 2006 a project aiming to reduce the administrative burdens inflicted on businesses by public regulations. The Government's goal is to give Norwegian business a considerable reduction in costs when abiding by the rules and regulations.

The project is carried out during the time period 2006 through 2009, and consists of three sequential phases:

1. Measurement (September 2006 – September 2007)
2. Simplification plan (September 2007 – March 2008)
3. Implementing simplification plan (March 2008 – Jun 2009)

The Ministry of Trade and Industry is responsible for coordinating the work on simplification towards the business community including the measurements based on the Standard Cost Model.

The Government will follow up on the findings from the measurements on an ongoing basis, in the form of proposals for specific simplifications for trade and industry. The Ministry of Trade and Industry will coordinate the effort and report to the Government on progress and outcomes achieved. Nevertheless, responsibility for preparing simplification plans with specific measures contributing to reducing the administrative costs on the part of businesses will remain with the affected Ministries in the usual manner, once each area has been reviewed.

Table 2.5 - Volume of the measurement

Ministry/	No of acts	No of executive orders	No of information obligations	No of data requirements
Statistics	1	-*	83	350
Direct tax	-*	-*	118	600
Indirect tax	-*	-*	48	147
The Ministry of Finance	8	30	249	1097

*The areas of legislation for direct and indirect tax are not related to acts/executive orders, but to information obligations. A list of number of acts and executive orders will therefore be misleading, because an act can contain information obligations related to several areas of legislation.

The measurement of the administrative burdens related to the Ministry of Finance has been based on eight acts and 30 executive orders, which can be divided into the following groups:

- Indirect tax
- Direct tax
- Statistics

2.2.1 Significant data from the evaluation

- The aggregated total administrative cost of enterprises amounts to NOK 4 289,0 million.
- Approximately 98,7 percent of the total administrative cost can be allocated to legislation of national origin (C-legislation).
- There has been no alteration in the administrative burdens during the measurement period from January 1st 2006 to September 1st 2006.

2.2.2 Total administrative costs under Norwegian Ministry of Government Administration and Reform

The result of the evaluation show that the business related legislation imposes costs, summing up to a total of approximately NOK 4 289,0 million. Direct tax is the most burdensome area of legislation and amounts to a total cost of NOK 3 556,8 million. The table below illustrates the result of the analysis:

Table 2.6 – Total volume of the measurement

Ministry/ Area of legislation	Adm. cost. (mill. NOK)	Adm. cost. (percent)	ABC-legislation		
			A (%)	B (%)	C (%)
Direct tax	3.556,8	82,9	0	0,001	99,999
Indirect tax	662,7	15,5	0	0,2	99,8
Statistics	69,5	1,6	69	13	18
Total for FIN	4.289,0	100	1,1	0,23	98,7

2.2.3 The three most burdensome acts

Table 2.7 – The three most burdensome acts for the three areas of legislation

Ministry/ Area of legislation	Regulation	Cost (mill)
Direct tax	LOV-1980-06-13-24 - Act of Tax Assessment	3 017,3
Direct tax	LOV-1997-02-28-19 - National insurance act.	223,6
Direct tax	FOR-1999-11-19-1158 - Regulations on complying to the Taxation Act of March 26 1999 no. 14.	127,7
Indirect tax	FOR-1967-12-15-8962 - Regulations pursuant to the Customs Act.	655,8
Indirect tax	LOV-1966-06-10-5 - The Customs act	4,1
Indirect tax	FOR-2004-12-13-1702 - Regulations on preferential rules of origin	1,0
Statistics	LOV-1989-06-16-54 - The Statistics Act	69,5

Approximately 95,6 percent of the total administrative cost under The Ministry of Finance can be allocated to the following the acts/executive orders in table 2.7.

The requirements of the Act of Tax Assessment (LOV-1980-06-13-24) amounts to a total cost of NOK 3 017,3 million equivalents to 70,3 percent of the total administrative costs under the Ministry of Finance.

Requirements of the National insurance act (LOV-1997-02-28-19) amounts to at total cost of NOK 223,6 million equivalent to 5,2 percent of the total administrative burdens under the Ministry of Finance.

Requirements of the regulations on complying to the Taxation Act of March 26 1999 no 14. (FOR-1999-11-19-1158) amounts to at total cost of NOK 127,7 million equivalent to 3,0 percent of the total administrative burdens under the Ministry of Finance.

Requirements of the Regulations pursuant to the Customs Act (FOR-1967-12-15-8962) amounts to at total cost of NOK 655,8 million equivalent to 15,3 percent of the total administrative burdens under the Ministry of Finance.

2.2.4 The three most burdensome information obligations for the three area of legislation

Table 2.8 – The three most burdensome information obligations for the three area of legislation

Ministry	Information Obligation	Cost (mill)
Direct tax	Obligation for private limited and other companies to deliver trading statement 2 and printout of account when involved in real estate letting, to the tax assessment authority	470,9
Direct tax	Obligation for employer to deliver wage statement to the tax assessment authority.	349,9
Direct tax	Companies have to send a form of specifications on points of distinction between tax and accounts to the tax assessment authority.	400,3
Indirect tax	Application for importing a product (Custom declaration)	610,3
Indirect tax	Application for importing a product (Custom declaration OUT)	40,2
Indirect tax	Obligation for import/export declaration to assist the Directorate of Customs and Excise under controls	4,1
Statistics	Obligation to report foreign trade – Annual reporting of capital	7,9
Statistics	Obligation to report foreign economy quarterly - import of services	6,4
Statistics	Obligation to report quarterly about foreign economy- export of services	6,4

Obligation for private limited and other companies to deliver trading statement 2. This information obligation amounts to a total of NOK 470,9 million equivalent to 11,0 percent of the total administrative burdens under the Ministry of Finance.

The information obligation for employers to report wage notification to the Tax administration amounts to NOK 349,9 million in administrative burdens for the Norwegian businesses.

Companies have to send a form of specifications on points of distinction between tax and accounts to the tax assessment authority. This information obligation amounts to a total of NOK 400,3 million equivalent to 9,3 percent of the total administrative burdens under the Ministry of Finance

Application for importing a product (Custom declaration) amounts to a total of NOK 610,3 million equivalent to 14,2 percent of the total administrative burdens under the Ministry of Finance. Application for exporting a product amounts to NOK 40,2 million in administrative burdens under the Ministry of Finance.

Annual obligation to report capital for foreign trade amounts to a total of NOK 7,9 million equivalent to 0,2 percent of the total administrative burdens under the Ministry of Finance.

2.2.5 Simplification suggestions

During interviews with the businesses, consultants from Rambøll Management and KPMG collected qualitative information regarding suggestions of simplification, alternative work processes and obligations that are particularly burdensome.

Statistics

Norway's central institution for producing official statistics (SSB) has had an ongoing focus on easing and adapting of its statistics forms to the companies, and the interviews have resulted in few suggestions for improvements. A high percentage of the forms obliged by the companies to deliver to the SSB are already electronic, and its forms are often revived. The feedback received from the companies on how to simplify the obligations meant being exempt from the task itself.

The statistical tasks for which there are no organized systems at time being, a process to ease the deliverance/ completion should take the companies' procedures and data into account to make the transmission a smooth one. Some of the interviewees complained of receiving statistical tasks which did not concern their line of business (e.g. R&D). A thorough review of SSB list of respondents could possibly remove some frustration among businesses.

Indirect tax

One possible simplification in the indirect tax area detected from our conducted interviews would be if one could deliver a periodic declaration of exports to the customs authority. This would in turn possibly reduce costs among exporters. The customs authority suggested in 2005 to make periodic reporting available in cases where companies for instance are importing the same item(s) at reiterated time from the same recipient. It would then be possible to deliver one customs declaration for one time period (e.g. a month or a week).

Our interviews also revealed a strong confidence that a fully automatic reporting system would yield considerable savings, much because the need to manually collect information and insert it into the electronic system would disappear. It is our impression that this is already an ongoing process, with the customs authorities working to standardize the electronic reporting systems' format (e.g. TET), and private software companies constructing fully automatic programs.

Direct tax

In trading statement 2 businesses are obliged to report a very detailed result and balance. This is information useful for the tax office to control the calculation of payable tax. A possible simplification would be if it was enough to simply attach a copy of the company's annual accounts.

Electronic submission of the tax return can be simplified by introducing new routines to log on to Altinn, which would allow more people to do the tasks. Another possible simplification might be to reduce the number of posts which businesses are obliged to complete in the tax return form. An example given is the calculation of the correction income which the businesses experience to be complicated.

Our interviews disclosed that a possible simplification of the tax return could be to reduce the number of posts in the tax return form, for example those posts reported in the trading statement. The simplification of the tax return form requires that the tax authorities are given complementary and correct information elsewhere. This might decrease the

quality of the received information, but it could be possible to get the same information from other forms. A decrease in number of posts in the tax return form might therefore increase the complexity of other forms, such as the trading statement.

Another point acquired from our interviews was the possibility to connect the information required in the tax return from the businesses own book-keeping systems. If this information is reported consecutive the whole process will become more automatic, and there will not be any extra burden on deliverance of the tax return. This demands however more equal tax and accounts rules. More coordination could mean businesses only would have to control and make adjustments at the end of the year. However, this is expected to raise some complicated limitations, for example in the decision-making process connected to firm's accountancy effect on the balance posts. The reference group was also skeptical towards consecutive and automatic deliverance of the tax return.

DEL 2 - OM KARTLEGGINGEN

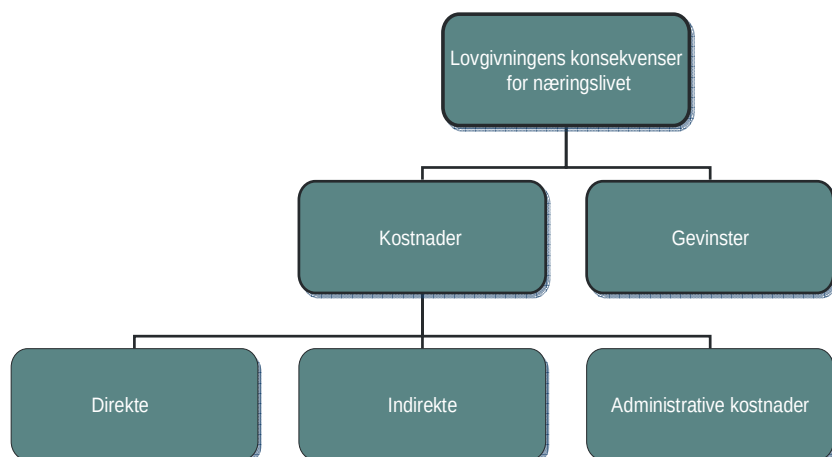
3. Metode og gjennomføring

3.1 Standardkostnadsmetoden

For å måle de administrative kostnadene med den nødvendige presisjon og på et høyt detaljeringsnivå har Nærings- og handelsdepartementet besluttet å benytte Standardkostnadsmodellen (SKM). Dette er en målemetode som har vært benyttet i Nederland siden 1994 til overvåking av utviklingen i de administrative kostnadene og til konsekvensberegninger av regelendringer. Siden den tid har metoden blitt benyttet i en rekke andre europeiske land. Det har vært gjennomført pilotmålinger av metoden i Norge på merverdiavgiftsregelverket, HMS-regelverket og regelverk for særavgiftene. Det vises til NHDs metodemanual for utfyllende beskrivelse av metoden benyttet i denne kartleggingen.

Lover og forskrifter har både gevinster og kostnader for næringslivet. Figuren under illustrerer hvilke konsekvenser av regelverket denne kartleggingen tar utgangspunkt i.

Figur 3.1 – Kostnadselementer ved lovgivning

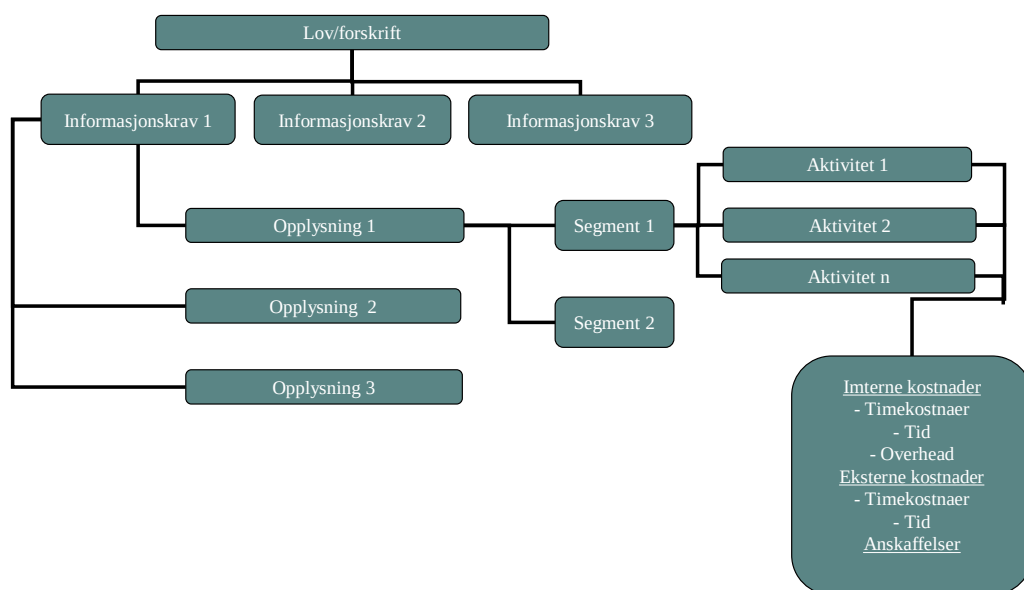


Figuren illustrerer at regelverket som berører næringslivet i tillegg til å gi gevinster, også er forbundet med ulike typer kostnader, det være seg direkte finansielle kostnader som skatt, avgifter og gebyrer, investeringskostnader og andre kostnader som følge av at regelverk indirekte påvirker strukturelle forhold innenfor bransjer og bedrifter. Dessuten har bedriftene en rekke administrative kostnader forbundet med å forholde seg til informasjonskrav fra det offentlige. Det er disse administrative kostnadene som er gjenstand for kartleggingen etter SKM.

Videre er SKM rettet mot å gi detaljert informasjon om næringslivets løpende administrative kostnader, dvs. kostnader som oppstår med faste mellomrom eller ved hendelser som inntreffer i bedriftens normale driftssituasjon. Eksempler på løpende kostnader er innrapportering om arbeidsulykke på arbeidsplassen og søknad om skjenkebevilling. Kostnader som oppstår sjeldent eller bare en gang i den enkelte bedrift vil også kunne falle inn under definisjonen løpende administrative kostnader. Det som avgjør om en kostnad inngår i kartleggingen er om kostnaden på samfunnsnivå i henhold til regelverkets intensjon er en løpende kostnad. Inkludert i dette er også kostnader som bedrifter måtte ha for å overholde eksisterende regelverk for første gang. Med sistnevnte menes for eksempel de kostnadene en bedrift har ved utvidelse av nye forretningsområder.

Figuren under viser de ulike elementene i SKM-metoden:

Figur 3.2 – Elementene i SKM-metoden



SKM-metoden tar utgangspunkt i en gjennomgang av gjeldende lover og sentrale forskrifter (lokale forskrifter inngår ikke) med hensikt å identifisere de områder der bedrifter pålegges å fremskaffe og eventuelt sende inn informasjon til det offentlige eller formidle til en tredjepart. Disse kravene som stilles til bedriftene blir i metoden kalt *informasjonskrav*. Et informasjonskrav kan defineres på følgende måte:

"Et informasjonskrav er en lov- eller forskriftstekst som pålegger en bedrift å finne frem til, dokumentere, lagre, gjøre tilgjengelig eller rapportere informasjon til det offentlige eller tredjepart, og som bedriften ikke kan unnlate uten å bryte regelverket".

Eksempelvis kan et informasjonskrav være en søknad om å utføre en aktivitet eller et krav til å sende inn et skjema. Det skilles mellom informasjonskrav, som inngår i målingen, og såkalte "innholdskrav", som ikke er omfattet av målingen. Innholdskrav er de handlinger og fremgangsmåter som regelverket forplikter bedriftene til. Mens for eksempel kravet om at den som driver vannforsyning er pliktig til å utføre vedlikehold er et innholdskrav, er kravet til å rapportere hvordan vedlikehold gjennomføres i en årlig miljørapport, et informasjonskrav.

Hvert informasjonskrav består av en rekke forskjellige *opplysninger* som bedriftene skal gi for å oppfylle informasjonskravet. Disse blir i metoden kalt "opplysninger". Eksempelvis vil informasjonselementene i et skjema som skal sendes inn til det offentlige være opplysninger i henhold til metoden.

Arbeidsprosessene i bedriftene og dermed ressursbruken for å oppfylle et og samme informasjonskrav kan variere etter ulike parametere som f. eks størrelse på virksomheten. Derfor benytter SKM-metoden en inndeling i såkalte *segmenter* for å ta hensyn til disse ulike måtene å håndtere et informasjonskrav på. For samtlige informasjonskrav som er kartlagt benyttes en inndeling i størrelsessegmentene mikro- og makrobedrifter. Med mikrobedrifter menes bedrifter med 0-4 ansatte, mens makrobedrifter har fem eller flere ansatte.

For å etterleve regelverket må bedriftene gjennomføre en rekke *administrative aktiviteter*, som til dels krever en intern ressursbruk i form av medarbeideres tidsforbruk og

eventuelle spesifikke anskaffelser/investeringer, dels fordrer en ekstern ressursbruk i form av utgifter til regnskapsførere, revisorer, juridiske eksperter og lignende. Samlet sett er de administrative kostnadene de omkostninger som er forbundet med å skulle gjennomføre de forskjellige administrative aktivitetene.

Den grunnleggende måleenheten i en SKM-analyse er begrepet *den normalt effektive bedrift*. Med dette forstås bedrifter i målgruppen, som etterlever det aktuelle regelverket fullstendig og som håndterer de administrative aktivitetene på alminnelig vis i en normal driftssituasjon. Det vil med andre ord si bedrifter som verken håndterer de administrative aktivitetene mer eller mindre effektivt enn det med rimelighet kan forventes. SKM representerer derfor ikke kostnadene til bedrifter som av ulike årsaker enten er særdeles effektive eller ineffektive. Standardiseringen og fastsettelsen av arbeidsprosessene til den normalt effektive bedrift fastsettes gjennom bedriftsintervjuer og ekspertvurderinger. Hensikten med standardiseringen er å finne frem til hvor lang tid bedriftene bruker på den enkelte administrative aktivitet som er forbundet med et informasjonskrav eller en opplysning, samt innhente forenklingstiltak og synspunkter knyttet til informasjonskravene. Gjennom aggregering kan de samlede administrative kostnader beregnes på samfunnsnivå innenfor det aktuelle departement/regelverk eller informasjonskrav.

For å kunne foreta riktige beregninger av bedriftenes administrative kostnader, er det viktig å identifisere hvor mange bedrifter som berøres av de ulike informasjonskravene, og hvor ofte disse kravene må oppfylles årlig. Innhenting av denne type opplysninger er også viktig for arbeidet med å vurdere eventuelle avgrensinger i kartleggingen, ved identifisering av ulike bedriftssegmenter og i forbindelse med utvelgelsen av bedrifter i intervjuundersøkelsen.

Populasjonen angir hvor mange bedrifter som er berørt av de enkelte lover og forskrifter. I de fleste tilfellene vil populasjonen være den samme for alle opplysninger som skal fremskaffes knyttet til et informasjonskrav. I noen tilfeller kan det imidlertid være at ikke alle bedriftene berøres av alle deler av informasjonskravet. Derfor skal populasjon oppgis på opplysningsnivå.

For en del informasjonskrav vil populasjonen ikke være knyttet til antallet bedrifter. Populasjonen kan for eksempel være hvor mange hendelser som oppstår i bedriftene, eller hvor mange søknader eller skjemaer som skal fylles ut.

På noen områder er det ikke informasjon tilgjengelig i en form som gjør det mulig å finne frem til eksakt populasjon. I slike tilfeller kan populasjonen ha blitt bestemt ut fra skønnsmessig vurdering.

Beregningene av bedriftenes administrative kostnader er basert på standardiserte vurderinger av hvor lang tid det tar en normalt effektiv bedrift å gjennomføre de forskjellige administrative aktiviteter som skal til for å oppfylle opplysninger under et informasjonskrav. Deretter beregnes administrative kostnader internt i bedriften og kostnader forbundet med ekstern assistanse (eks. juridisk assistanse). Standardiseringen skjer med utgangspunkt i informasjon som er fremkommet i intervjusammenheng med utvalgte bedrifter og ekspertvurderinger. På bakgrunn av bedriftenes tidsangivelser foretas en kvalitativ vurdering av hvor lang tid bedriftene bruker på hver enkelt av de administrative aktivitetene i forbindelse med oppfyllelsen av en opplysning.

Figuren nedenfor illustrerer elementene som er med i beregningen av de administrative kostnadene.

Figur 3.3 – Utrekning av administrative kostnader

$$\boxed{\text{Administrative kostnader}} = \boxed{\text{Tid}} \times \boxed{\text{Timelønn}} \times \boxed{\text{Hyppighet}} \times \boxed{\text{Målgruppe}}$$

frekvens bedriftsegment

Sett i et regelverksforenklingsperspektiv er det av stor betydning om de administrative kostnadene stammer fra nasjonal eller internasjonal lovgivning. Dersom informasjonskravet har sitt utspring i et internasjonalt regelverk Norge har sluttet seg til, kan ikke kravet fjernes etter norsk avgjørelse alene. Det kan heller ikke forenkles i en slik grad at vår internasjonale forpliktelse settes til side.

I denne kartleggingen er regelverket, og dermed de administrative kostnadene forbundet med oppfyllelsen av kravene, oppdelt etter opprinnelse. I denne sammenheng skilles det mellom A-, B- og C-regulering:

- **A:** Informasjonskrav som fullt ut følger av EU regler eller andre internasjonale forpliktelser.
- **B:** Informasjonskrav som følger av EU regler eller andre internasjonale forpliktelser, men hvor det ikke er opplyst *hvordan* informasjonskravet skal oppfylles.
- **C:** Informasjonskrav som fullt ut er en følge av nasjonale lover og bestemmelser.

Inndelingen i de tre kategoriene tar sikte på å angi hvilke opplysninger som omfattes av de ulike innflytelsesområder. En slik inndeling vil kunne benyttes til å identifisere hvilke informasjonskrav som utelukkende er en konsekvens av norsk politikk og som derfor kan endres, uten at det skal inngås avtaler med andre EØS-land eller internasjonale partnere. Det vil også angi hvilke informasjonskrav som kun kan endres i EØS-regi eller sammen med andre internasjonale partnere.

I en SKM-kartlegging gjennomføres en verdifastsettelse av de administrative aktiviteter til kostnader, som næringslivet har ved å etterleve næringslivsrelevante norske lover og forskrifter.

I en kartlegging etter SKM inngår krav som ligger innenfor følgende område:

- Alle norske næringslivsrelaterte lover og forskrifter som inneholder informasjonskrav og opplysninger inngår i målingen. I dette inngår også EU-krav samt internasjonale konvensjoner i det omfang de er implementert i norsk lovgivning.
- Samtlige obligatoriske krav inngår i målingen. På samme måte inngår de frivillige krav som det vurderes at bedriftene må etterleve for å kunne operere på likeverdige konkurransemessige vilkår.
- Kartleggingen omfatter de administrative kostnadene ved det regelverk som påvirker foretak som driver næringsvirksomhet på alminnelige forretningsmessige vilkår, uavhengig av eierskap og selskapsform.

- Fullstendig etterlevelse av kravene: Målingen av et krav ved hjelp av SKM tar utgangspunkt i en kartlegging av de administrative kostnader, som alle berørte bedrifter har ved å etterleve reglene på en fullstendig måte.
- Informasjonskrav som ikke inngår i målingen: Informasjonskrav som er hjemlet i gjeldende lover og forskrifter, men der lovene/forskriftene ikke lenger benyttes i praksis, inngår ikke i målingen, da de ikke medfører administrative kostnader.

3.2 Organisering og gjennomføring

SKM-kartleggingen av den næringslivsrelaterte lovgivning under Finansdepartementets område for skatter- og avgifter samt statistikk er gjennomført av konsulentfirmaet Rambøll Management AS og kompetansehuset KPMG i tett samarbeid med medarbeidere fra Nærings- og handelsdepartementets avdeling for regelverk og skipsfart, samt Finansdepartementet. Nedenstående faktaboks oppsummerer kort hvordan prosjektet ble gjennomført:

Organisering og gjennomføring

- Kartleggingen ble gjennomført i perioden medio august 2006 til medio mai 2007.
- Basismålingen omfatter næringslivsrelevant regelverk som er trådt i kraft senest 1. september 2006.
- Rekruttering av bedrifter til datainnsamlingen er gjennomført av Rambøll Management i samarbeid med vårt eget Survey institutt i Århus. På bakgrunn av forhåndsdefinerte kriterier ble bedrifter kontaktet med forespørsel om deltakelse i intervju. I de tilfeller hvor riktig person/medarbeider ble identifisert, var interessen for å delta høy.
- Det er gjennomført en rekke personlige intervjuer og telefonintervjuer på de mest kostnadskreven og administrativ belastende områdene. Intervjuene ble i hovedsak sentrert rundt områdene selvangivelse, lønns- og trekkoppgaver, toll og statistikk. Intervjuene er gjennomført med relevante representanter fra berørte bedrifter, og det er totalt gjennomført ca. 110 timer med personlige bedriftsintervjuer. Totalt har det blitt gjennomført ca 40 personlige intervjuer og ca 50 telefonintervjuer med bedrifter. Det er også avholdt et fokusgruppeintervju på tollområdet med representanter fra tollnæringen (myndigheter og virksomheter). I tillegg har det blitt gjennomført en rekke telefonintervjuer samt møter med representanter fra ulike etater og bransjeorganisasjoner.
- Rapportering og kvalitetssikring har blitt ivarettatt gjennom dialog med Nærings- og handelsdepartementet og Finansdepartementet.
- Målingen av Finansdepartementets område for skatter og avgifter samt statistikk er fulgt av en rådgivende referansegruppe bestående av representanter fra:
 - o Revisorforeningen
 - o Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
 - o Bedriftsforbundet
 - o Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF)
 - o Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon (HSH)
 - o Toll- og avgiftsdirektoratet
 - o Finansdepartementet
 - o Statistisk Sentralbyrå
 - o Nærings- og handelsdepartementet
 - o Skattedirektoratet
- Godkjennelse av rapporten ble foretatt av NHD og referansegruppene gjennom følgende prosess:
 - o 1. utkast - Utkast til kvalitetssikring av NHD og FIN
 - o 2. utkast - Utkast til kvalitetssikring i referansegruppen
 - o Levering av rapport
 - o Grunnlagsdataene ble levert i Access i henhold til avtalt datamodell og importert inn i NHDs forenklingsdatabase

4. Regelverk og næringsdrivende som er omfattet av kartleggingen

4.1 Finansdepartementets regelverk som berører næringslivet

I dette kapittelet gis en presentasjon av Finansdepartementets lovgivning som inngår i denne rapporten, herunder regelverket for direkte- og indirekte skatt samt regelverket for statistikk. Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at resterende deler av regelverket under Finansdepartementet også kartlegges, og at disse resultatene leveres i en senere rapport hvor finansmarkedslovgivningen blir behandlet

Tabell 4.1 - Volum på kartlegging

Regelområde/fagmyndighet	Antall lover	Antall forskrifter	Antall Informasjonskrav	Antall opplysninger
Statistikk	–*	–*	83	350
Direkte Skatt	–*	–*	118	600
Indirekte Skatt	–*	–*	48	147
<i>I alt for departementet</i>	8	30	249	1097

* Regelverksområdet er knyttet til informasjonskravet og ikke til Lov/For. En oppsummering av antall lover og forskrifter kan derfor bli feil ettersom en lov kan innholde informasjonskrav knyttet til flere regelverksområder.

Som det fremgår av tabellen over, inngår 249 informasjonskrav i denne rapporten. Av dette er 83 informasjonskrav knyttet til statistikkområdet mens, 118 er relatert til direkte skatt og 48 til indirekte skatt.

Statistikklovens formål er å fremme effektiv produksjon av tjenlig statistikk gjennom regler for innsamling og bruk av opplysninger til statistiske formål og gjennom regler for Statistisk Sentralbyrås organisasjon og virksomhet. Statistikkloven forvaltes av Statistisk Sentralbyrå (SSB). Statistikkloven gir SSB anledning til å pålegge opplysningsplikt. Det vil si at de som får tilsendt et skjema, har plikt til å svare på det. Dette gjelder for de fleste av SSBs undersøkelser rettet mot næringslivet. Dersom de ikke svarer etter gjentatte purringer, har SSB også anledning til å gi tvangsmulkt. De fleste undersøkelser rettet mot næringslivet har både oppgaveplikt og for de som eventuelt ikke svarer, tvangsmulkt.

Med direkte skatter menes for denne målingen skatter ilagt med hjemmel i skatteloven, folketrygdloven og lov om Co2 avgift på petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen, samt skattebetalingsloven, ligningsloven og tilhørende forskrifter til de enkelte lover. Skatteloven regulerer retten til å beskatte inntekter og formue, samt retten til fradrag for kostnader og gjeld. Loven skal sikre en nøytral beskatning uavhengig av valgt selskapsform. Skattebetalingsloven regulerer hvordan skatt ilagt etter skatteloven mv. skal innkreves/betales av skattyteren. Folketrygdloven regulerer blant annet plikten til å betale arbeidsgiveravgift samt saksbehandlingsregler tilknyttet innbetalingen av arbeidsgiveravgift. Lov om Co2 avgift på petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen regulerer plikten til å innbetale avgift på petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. Ligningsloven er en spesiell forvaltningslov som regulerer hvordan ligningen fastsettes, herunder plikten til å sende inn selvangivelse med vedlegg og plikten for tredjemenn til å innrapportere forhold av betydning for ligningen for næringsdrivende. I tillegg regulerer ligningsloven hvordan saksbehandlingen hos skattemyndighetene skal utøves, herunder skattemyndighetenes rett til å be om informasjon, foreta kontroller og hvordan ligningen fastsettes. Lovene og tilhørende forskrifter som nevnt ovenfor forvaltes av skattemyndighetene, herunder ligningskontorer, de særskilte ligningskontorer, Skattedirektoratet og Finansdepartementet. Skattemyndighetene er hierarkisk oppbygd med ligningskontorene nederst, deretter fylkesskattekontorene, Skattedirektoratet og Finansdepartementet som øverste myndighet.

Indirekte skatter består av merverdiavgift, særavgifter og toll. Merverdiavgiften er en generell skatt på forbruk og omfatter et bredt spekter av varer og tjenester. Særavgifter omfatter fiskalt begrunnede særavgifter, miljøavgifter og avgifter som legges på enkelte varer for å dempe forbruket av dem, i hovedsak pga. av uheldige helseeffekter. I tillegg er det toll på import av landbruksvarer og enkelte industrivarer. Indirekte skatter i denne rapporten er i hovedsak knyttet til tollområdet. Administrative kostnader knyttet til øvrige deler av indirekte skatt er målt tidligere gjennom pilotmålingene på merverdiavgiftsregelverket og regelverket for særavgifter.

Det vises til vedlegg for en fullstendig oversikt over hvilke lover og forskrifter som inngår i målingen.

4.2 Næringsdrivende som berøres av regelverket

Statistikklovgivningen gir SSB anledning til å pålegge opplysningsplikt. Det vil si at næringsdrivende som får tilsendt et skjema, har plikt til å svare på det. SSB sender hvert år ut skjema til et stort antall bedrifter i ulike næringer, og innhenter på denne måten opplysninger om alt fra detaljhandel til campingplasser. Undersøkelsene sendes i stor grad ut til makrobedrifter, samt et utvalg av mikrobedrifter. Andelen store bedrifter som berøres er hele 90 prosent. Erfaringene viser at det stort sett er medarbeidere på høyt nivå som besvarer skjemaene fra SSB. I en del statistiske undersøkelser bes det om regnskapsdata (typisk strukturundersøkelser). Mikrobedrifter som outsourcer regnskapsføringen, outsourcer også gjerne besvarelse på denne type SSB-henvendelser, og derfor er segmentet for outsourcing benyttet for flere informasjonskrav under statistikklovgivningen. Populasjoner er innhentet fra SSB, og er derfor preget av høy grad av nøyaktighet.

Alle foretak som er skattepliktige til Norge, og som da inngår i vår kartlegging, blir berørt av regelområdet direkte skatt. Noen informasjonskrav er bransjespesifikke og berører kun enkelte typer næringer, mens andre krav er mer tverrgående og omfatter alle virksomheter.

Både i lovgivningen for direkte- og indirekte skatt samt statistikk, er det for de mest kostnadskrevende informasjonskravene lagt opp til elektronisk innrapportering. Dette er derfor et segment som i stor grad er benyttet i denne kartleggingen.

4.3 Praktiske avgrensninger

I dette avsnittet redegjøres det for spesifikke avgrensninger av regelverk og bedrifter knyttet til den aktuelle inndelingen.

Enkelte informasjonskrav som er registrert i lovgivningen for direkte skatt er ikke tatt med i denne delen av kartleggingsfasen, da disse er nært beslektet med informasjonskrav som inngår i et annet regelområde. Dette gjelder informasjonskrav som knytter seg til opplysninger som skal gis til eksempelvis rettighetshavere ved inngåelse av ulike avtaler og lignende. Denne type informasjonskrav måles sammen med god forretningsskikk-reglene under finansmarkedslovgivningen og resultatene presenteres i en annen rapport.

Identifisering av informasjonskrav

Den første aktiviteten i en kartlegging etter SKM innebærer å identifisere bestemmelser (lover og sentrale forskrifter) som skal inngå og utgå i den videre kartleggingen. Denne aktivitet resulterer i en endelig liste over lover og forskrifter som inngår i den videre målingen.

I de fleste tilfeller der lov/forskrift anses som ikke relevant for den videre kartlegging, er årsaken til dette at loven/forskriften ikke inneholder informasjonskrav. Det er også tilfeller der loven/forskriften utgår fordi den er foreldet, det er delegeringslov/forskrift, ikraft-tredelseslov/forskrift, opphevelseslov/forskrift eller loven/forskriften ligger utenfor kart-

leggingsperioden. Det er også flere lover/forskrifter som er tatt ut av målingen, da de ikke er næringslivsrelevante.

I en del tilfeller finnes informasjonskravet både på lov- og forskriftsnivå. I disse tilfellene er det foretatt en vurdering av hvor informasjonskravet skal registreres. Informasjonskravet er registrert der det er mest hensiktsmessig å plassere, vurdert ut fra hvor informasjonskravet er mest utdypet. Erfaringen viser at informasjonskrav som finnes både i lov og i forskrift, oftest er detaljregulert på forskriftsnivå, og er av den grunn registrert her.

DEL 3 - KARTLEGGING AV FINANSDEPARTEMENTET

5. Samlede administrative kostnader

Vi gjør oppmerksom på at tallene nedenfor kun viser de beløp og de forholdsmessigheter som gjelder innenfor den foretatte måling.

Dette vil dermed ikke vise de totale kostnader som angår hele Finansdepartementet, men totale kostnader for de inkluderte regelverksområder. Utenfor faller således finansmarkedslovgivningen (som behandles i egen delrapport) samt særavgifter og merverdiområdet.

5.1 Totale administrative kostnader for næringslivet per år

Tabell 5.1- Resultattabell Finansdepartementet

Regelområde	Adm. kost. (i mill. kr)	Adm. kost. (i prosent)	ABC-regulering		
			A (%)	B (%)	C (%)
Direkte Skatt	3.556,8	82,9	0	0,0001	99,999
Indirekte Skatt	662,7	15,5	0	0,2	99,8
Statistikk	69,5	1,6	69	13	18
I alt for departementet	4.289,0	100	1,1	0,23	98,7

Tabellen over viser at lovgivningen under Finansdepartementet som inngår i denne rapporten samlet pålegger bedrifter administrative kostnader på ca 4 289,0 millioner kroner årlig. Lovgivningen for direkte skatt utgjør 3 556,8 millioner kroner. Dette representer 82,9 prosent av de administrative kostnadene som Finansdepartementet pålegger næringslivet. Regelverket for indirekte skatt koster 662,7 millioner kroner årlig på samfunnsnivå, eller 15,5 prosent av de administrative kostnadene i denne rapporten. Statistikkloven pålegger bedriftene administrative kostnader på 69,5 millioner, tilsvarende 1,6 prosent av de administrative kostnadene.

Bakgrunnen for at de totale kostnadene under regelområdet direkte skatt utgjør den største andelen av de administrative kostnadene, kan i stor grad forklares ut fra den høye populasjonen som omfattes av lovgivningen sammenlignet med populasjonen under statistikkområdet og området for indirekte skatt. Et fellestrekk blant informasjonskravene tilhørende statistikkområdet, er opplysningene som må rapporteres inn til fagmyndigheten i liten grad brukes til interne formål. Derfor vil store deler av den administrative kostnaden henføres til myndighetenes krav om etterlevelse av regelverket.

Som det fremgår av tabellen kan 99,99 prosent av de administrative kostnadene for direkte skatt henføres til C-regulering, som utelukkende følger av nasjonale regler. Kun en minimal andel henføres til en B-regulering, som er følge av EU-regler og øvrige internasjonale forpliktelser, men hvor kun formålet vil være formulert i de internasjonale regler og hvor det er opp til medlemslandene å formulere de krav til opplysninger som bedriftene skal etterleve. Indirekte skatt følger også i stor grad av nasjonal lovgivning (C-regulering), nærmere bestemt 99,8 prosent. 0,2 prosent følger av B-regulering. Hele 69 prosent av de administrative kostnadene tilknyttet statistikk er helt og holdent en følge av EU-regler og øvrige internasjonale forpliktelser. Norge har gjennom EØS-avalen forpliktet seg til å rapportere statistikk til Eurostat. 13 prosent fremgår av en B-regulering, som er en følge av EU-regler og øvrige internasjonale forpliktelser. 18 prosent av de administrative kostnadene for bedriftene under fagområdet statistikk fremkommer av en C-regulering. Av tabellen fremgår det at 98,7 prosent av kostnadene for lovgivningen under

Finansdepartementet er lovgivning Norge selv har kontroll over, mens det resterende regelverk også er underlagt andre land.

5.2 Utvikling i de totale administrative kostnadene

Det vil ikke være endringer i de administrative kostnadene fra 1. januar 2006 til 1. september 2006 på grunnlag av endringer i lover og forskrifter som inngår i målingen.

Tabell 5.2 – Utvikling i de totale administrative kostnader

Regelområde/fagmyndighet	Adm. kost. (i mill. kr) jan-06	Adm. kost. (i mill. kr) Sep-2006	Netto kostnads-utvikling	Differanse (i prosent)
Direkte Skatt	-	3.556,8	-	-
Indirekte Skatt	-	662,7	-	-
Statistikk	-	69,5	-	-
I alt for departementet	-	4.289,0	-	-

5.3 Topp-10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet

I dette avsnittet presenteres de administrative kostnadene for de ti mest kostnadskrevende lovene/forskriftene som inngår i kartleggingen av direkte skatt og statistikk.

Tabell 5.3 – Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet

Fagmyndighet	Lover/forskrifter		Adm. kost. (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering (%)		
					A	B	C
Direkte skatt	LOV-1980-06-13-24	Lov om ligningsforvaltning	3.017,2	70,35	0	0	100
Indirekte skatt	FOR-1967-12-15-8962	Forskrift til tolloven.	655,8	15,29	0	0	100
Direkte skatt	LOV-1997-02-28-19	Lov om folketrygd (folketrygdloven).	223,6	5,21	0	0	100
Direkte skatt	FOR-1999-11-19-1158	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	127,7	2,98	0	0	100
Direkte skatt	FOR-1998-12-22-1263	Forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. (Skattebetalingsloven)	87,2	2,03	0	0	100
Statistikk	LOV-1989-06-16-54	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	69,5	1,62	69	13	18
Direkte skatt	FOR-1997-12-29-1435	Forskrift om gjennomføring av innbetalingsordningen for skatt mv.	38,0	0,89	0	0	100

Direkte skatt	FOR-1992-12-22-1190	Forskrift om levering av ligningsoppgaver over innskudd og lån i banker, forsikrings-selskaper m.v.	17,9	0,42	0	0	100
Direkte skatt	FOR-1997-01-08-6	Forskrift om opplys-ningsplikt for næ-ringsdrivende som omsetter jord- og husdyrprodukter o.l. fra produsent	13,9	0,32	0	0	100
Direkte skatt	FOR-1998-10-28-1036	Forskrift om levering av ligningsoppgave over innbetalinger til og utbetalinger fra individuell pensjons-avtale etter skatte-loven.	6,7	0,16	0	0	100
Topp-10 prosentandel av total			4.257,5	99,27	1	0	99
I alt for departementet			4.289,0	100	2	0	98

De totale administrative kostnadene for de ti mest kostnadskrevende regelverksområdene under direkte skatt, indirekte skatt og statistikk beløper seg til 4.257,5 millioner kroner årlig, tilsvarende 99,27 prosent av de totale administrative kostnadene for Finansdepartementets lovgivning på disse tre regelverksområdene.

Som det fremgår av tabellen over, er lov om ligningsforvaltning den loven som inneholder de høyeste administrative kostnadene. Kostnadene ved ligningsloven er 3 017,2 millioner kroner årlig, tilsvarende ca. 70,4 prosent av de samlede administrative kostnadene for direkte skatt, indirekte skatt og statistikk.

Forskrift til tolloven er det nest mest kostnadskrevende regelverket under FIN, med en total årlig kostnad på 655,8 millioner kroner, eller ca. 15,3 prosent av samlede kostnader for topp-ti mest krevende regelverk.

Lov om folketrygd inntar plass nummer tre på listen over de ti mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet. Folketrygdloven står for 5,2 prosent eller 223,6 millioner kroner av de totale kostnadene for de ti dyreste informasjonskravene. Videre følger forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av Skatteloven av 26. mars 199 nr. 14 med 3,0 prosent, tilsvarende 127,7 millioner kroner. Samtlige opplysninger i disse fire mest kostnadskrevende lovene/forskriftene stammer fra C-regulering.

De øvrige seks lover og forskrifter på topp-ti listen utgjør samlet ca. 5,4 prosent av totale administrative kostnader for topp ti regelverk for direkte skatt, indirekte skatt og statistikk.

De lover og forskrifter som ikke inngår i topp-ti listen står samlet for under en prosent av de totale administrative kostnadene på regelverksområdene direkte skatt, indirekte skatt og statistikk. Det vises til vedleggstabell 1 som viser en tilsvarende oversikt som tabellen over, men som inkluderer samtlige lover/forskrifter som inngår i kartleggingsdelen.

5.4 Topp-10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet

Dette avsnittet gir en presentasjon av de mest kostnadskrevende informasjonskravene under Finansdepartementet. Totalt sett utgjør de ti mest kostnadskrevende informasjonskravene 74,8 prosent av de samlede administrative kostnadene på Finansdeparte-

mentets område. Det mest kostnadskrevende informasjonskravet er under regelområdet indirekte skatt. I topp 10 listen er ni av de mest kostnadskrevende informasjonskravene under regelområdet direkte skatt. Tabellen viser at de 10 mest kostnadskrevende informasjonskravene pålegger bedriftene administrative kostnader på 3 207,7 millioner kroner.

Tabell 5.4 – Topp- 10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet

Regelområde	Lov/Forskrift	Informasjonskrav	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering (%)		
					A	B	C
Indirekte skatt	Forskrift til tolløven.	Søknad om innførsel av vare (Toll-deklarerer)	610,3	14,2	0	0	100
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for aksjeselskaper og andre foretak til å levere næringsoppgave 2	470,9	11,0	0	0	100
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskaper skal sende inn skjema for spesifikasjon av forskjeller mellom skatt og regnskap til ligningsmyndighetene	400,3	9,3	0	0	100
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene.	349,9	8,2	0	0	100
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år.	341,1	8,0	0	0	100
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Foretak med begrenset regnskapsplikt og andre ligningsmyndighetene pålegger, må sende inn næringsoppgave 1 til ligningsmyndighetene.	308,3	7,2	0	0	100
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	226,2	5,3	0	0	100
Direkte skatt	Lov om folketrygd (folketrygdloven).	Plikt for arbeidsgiver å levere årssoppgave for arbeidsgiveravgift til kommunekassere.	194,1	4,5	0	0	100
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskaper skal	166,5	3,9	0	0	100

	forvaltning	sende inn skjema over avstemming av egenkapital til ligningsmyndighetene.					
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene	140,1	3,3	0	0	100
Topp-10 (74,8 %) i alt			3.207,7	74,8	0	0	100

Som det fremgår av tabellen er søknad om innførsel av vare (tolldeklarerings) det enkelte informasjonskrav som inneholder de høyeste administrative kostnadene målt på samfunnsnivå med 610,3 millioner kroner årlig, tilsvarende 14,2 prosent av de samlede kostnadene

Plikt for aksjeselskaper og andre foretak til å levere næringsoppgave 2 inneholder administrative kostnadene målt på samfunnsnivå med 11,0 prosent av de samlede kostnadene.

Informasjonskravet om selskapers plikt til å sende inn skjema for spesifikasjon av forskjeller mellom skatt og regnskap til ligningsmyndighetene utgjør 400,3 millioner, som er 9,3 prosent av de totale administrative kostnadene.

Informasjonskravet om arbeidsgiveres plikt til å sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene utgjør 349,9 millioner, det vil si 8,2 prosent av de samlede administrative kostnadene under Finansdepartementet.

Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år utgjør 8,0 prosent av kostnadene eller 341,1 millioner kr

Foretak med begrenset bokføringsplikt må sende inn næringsoppgave 1 til ligningsmyndighetene. Dette informasjonskravet utgjør 7,2 prosent av de totale administrative kostnader under Finansdepartementet.

Informasjonskravene om plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene og plikt for arbeidsgiver å levere årsoppgave for arbeidsgiveravgift til kommunekassereren utgjør henholdsvis 5,3 og 4,5 prosent av de samlede administrative kostnadene.

I lov om ligningsforvaltning finner vi informasjonskravet om at selskaper skal sende inn skjema over avstemming av egenkapital til ligningsmyndighetene. Dette informasjonskravet utgjør 166,5 millioner kroner, som er 3,9 prosent av de samlede administrative kostnadene.

Informasjonskravet om plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene er målt til 140,1 millioner kroner på samfunnsnivå.

Av de ti mest kostnadskrevende informasjonskravene blir åtte av informasjonskravene pålagt i lov om ligningsforvaltning. Disse åtte informasjonskravene utgjør 56,2 prosent av de samlede administrative kostnadene under Finansdepartementet.

Til sammen 249 informasjonskrav er identifisert og kartlagt i denne målingen, hvilket innebærer at de 239 resterende informasjonskravene utgjør 25,2 prosent av de administrative kostnadene pålagt av Finansdepartementet. De mest kostnadskrevende informa-

sjonskravene for statistikk, direkte og indirekte skatt er beskrevet nærmere i kapittel 6, 7 og 8. Samtlige informasjonskrav vil være tilgjengelige i Nærings- og Handelsdepartementets kartleggingsdatabase.

5.5 Fordelinger av de samlede administrative kostnadene

I dette avsnittet ser vi nærmere på de totale administrative kostnadene og deler dem inn i henhold til en rekke parametere. Dette for å synliggjøre egenskaper ved informasjonskravene samt hvilke typer administrative aktiviteter som er kostnadsdrivende. Det gjøres oppmerksom på at man ikke kan benytte disse kostnadsdriverne på dette området til å generalisere på andre områder.

Tabell 5.5 – Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere

Kartleggingsparametere	Egenskaper	Adm. Kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Andel av totale kostnader (%)
Type kostnad	Intern tidsbruk	651,7	6	100%
	Eksterne tjenester	3.380,0	79	
	Andre anskaffelser	257,4	15	
Type informasjonskrav	Rapportering til myndighet	4.155,7	97	100%
	Opplysninger til tredje part	132,2	3	
	Dokumentasjon	1,2	0,03	
Søknader til det offentlige	Offentlig støtte	23,1	0,5	1,6%
	Tillatelse	46,0	1,07	
Typer opplysninger	Grunndata	1.309,2	31	100%
	Produksjon	9,6	0,2	
	Drift	101,9	2	
	Sysselsetting	27,9	1	
	Økonomiske data	2.160,4	50	
	Annen aktivitet (håndtering av IK)	680,2	16	

Type kostnad

I kartleggingen av administrative kostnader benyttes tre ulike kostnadstyper for å beregne den totale kostnaden som oppstår som følge av en lovfestet informasjonsforpliktelse.

Kostnadstypene består av internt tidsforbruk i den berørte bedrift, kostnader ved ekstern bistand og andre fysiske anskaffelser.

Interne kostnader består av interne medarbeideres tidsforbruk sett i sammenheng med hvilken timelønn denne personen har. De interne timelønningene tar utgangspunkt i Statistisk Sentralbyrås lønnstatistikk for 2005. I tillegg er det benyttet en overhead sats på 25 prosent av timelønningen for alle medarbeidergrupper. Overheaden for den enkelte medarbeider er de kostnadene som påløper ut over de direkte lønnskostnadene. Overheaden dekker kostnader i forbindelse med faste administrasjonskostnader, dvs. utgifter til kontor (husleie eller bygningsavskrivninger), telefon, varme, el, IT-utstyr mm. Også sykefravær inngår i overheaden. Arbeidsgiveravgift er derimot ikke inkludert i overheaden.

Tabellen over viser at interne kostnader utgjør seks prosent av de totale kostnadene for direkte skatt, indirekte skatt og statistikk. Dette er rent internt tidsforbruk fra bedriftenes side. Den svært lave andelen dette utgjør av totalkostnadene, indikerer at informasjonskravene påført næringslivet gjennom lovgivning på områdene for direkte skatt, indirekte skatt og statistikk medfører et betydelig behov for eksterne ressurser. Området for direkte skatt spesielt og noen av undersøkelsene til SSB som etterspør regnskapstall er komplekse områder, og den normalt effektive bedrift benytter i høy grad bistand fra enten regnskapsfører eller revisor i etterlevelsen av kravet. Kartleggingen av administrative kostnader under FIN, regelverket for direkte- og indirekte skatt samt statistikk, viser at kostnader til eksterne tjenester er den største kostnadsdriveren og utgjør 79 prosent av samlede kostnader. Ressurser til anskaffelser, typisk spesialutviklet programvare for å gjennomføre informasjonskrav, representerer 15 prosent av de totale administrative kostnadene.

Type informasjonskrav

Standardkostnadsmodellen har som formål å finne frem til informasjonskrav i regelverket og kartlegge de administrative kostnadene næringslivet har ved å fremskaffe og eventuelt rapportere opplysninger til det offentlige eller til en tredje part samt plikter til oppbevaring av dokumentasjon. Et informasjonskrav medfører altså ikke nødvendigvis at bedriftene skal sende inn informasjonen til en offentlig myndighet. Det kan også være snakk om informasjon som bedrifter skal ha liggende og fremvise på anmodning. Det avgjørende er om kravet er hjemlet i regelverket, ikke hvorvidt det er en offentlig myndighet eller en annen som er mottaker av informasjonen.

Type informasjonskrav er en indikator som beskriver hvilke av ovennevnte kategorier informasjonskravet hører hjemme i. Kartleggingen av FIN viser at rapportering til myndighet representerer de største kostnadene, nærmere bestemt 97 prosent. Dette forklares i stor grad av at samtlige krav under statistikkloven er innrapportering til myndighet og mange krav under indirekte og direkte skatt, som for eksempel innlevering av selvangivelse og næringsoppgaver også sorterer under denne informasjonskravstypen. Informasjonskravstypen "opplysninger til tredjepart" står for 3 prosent av de samlede kostnadene og knytter seg blant annet til informasjonskravet "selskap eller foretak som i løpet av inntektsåret har utdelt utbytte, skal gi mottaker av utbyttet melding om beregnet godtgjørelse". Kun 0,03 prosent av informasjonskravene kategoriseres som dokumentasjonskrav.

Søknader til det offentlige

I målingen av administrative kostnader anses også søknad om ulike typer tillatelser og offentlig støtte som informasjonskrav. Det kan være søknad om tillatelse til å servere alkohol (skjenkebevilling) eller en søknad om eksportstøtte. Gjennomgangen av regelverket under FIN viser at søknader om offentlig støtte samt tillatelser utgjør kun 1,6 prosent av de totale administrative kostnadene for direkte skatt, indirekte skatt og statistikk.

Type opplysninger

Strukturen i SKM medfører at det enkelte informasjonskrav består av en rekke opplysninger som representerer de ulike informasjonselementene som inngår i kravet. De identifiserte kravene til opplysninger skal videre deles inn etter hvilken type opplysninger som skal fremskaffes, oppbevares eller rapporteres inn. Hensikten med denne kategoriseringen er å finne mulige tiltaksområder for forenkling og samordning. Inndelingen medfører at man kan identifisere hvorvidt informasjonen som kreves kan fremskaffes på andre måter, f. eks. hvor foretaksinformasjon kan hentes fra foretaksregisteret eller økonomiske data fra årsregnskapet. Følgende opplysningstyper er benyttet:

Tabell 5.6 - Opplysningstyper

Grunndata	Opplysninger om selve enheten, herunder opplysninger som identifiserer bedriften, struktur og organisasjon, eierforhold, adresseinformasjon, juridiske forhold med mer.
Økonomiske data	Opplysninger om økonomiske forhold.
Syssetsetting	Opplysninger om arbeidskraft og arbeidsforhold.
Produksjon	Opplysninger om produksjon i form av ikke-økonomiske begreper. Med produksjon menes her prosessen som omdanner produksjonsfaktorer til varer og tjenester.
Drift	Opplysninger om driften av enheten i form av ikke-økonomiske begreper. Med driftsopplysninger menes alle aktiviteter som er nødvendige for å holde en virksomhet i gang uavhengig av produksjonsnivå
Annen aktivitet	Denne opplysningstypen benyttes for opplysningen "Håndtering av IK" Formålet med denne opplysningen er å fange tidsforbruk og aktiviteter som angår hele informasjonskravet som for eksempel kopiering av et skjema, arkivering av en rapport og frankering av et brev.

Den opplysningstypen som medfører den største kostnaden på samfunnsnivå er økonomiske data, med andre ord opplysninger om økonomiske forhold. Den høye kostnaden på 2.160,4 millioner kroner knyttet til innrapportering av økonomiske data forklares ved at de informasjonskravene som inngår i denne kartleggingen typisk er innebærer innrapportering av regnskapstall eller andre økonomiske opplysninger om bedriften, enten det dreier seg om selvangivelse og næringsoppgave eller innrapporteringer til SSB.

31 prosent av kostnadene henføres til opplysninger om grunndata. Grunndata er opplysninger som ofte ikke er direkte relevant i forhold til informasjonskravets formål, men som brukes til å korrekt identifisere enheten. Grunndata er således en opplysning som inngår i nesten samtlige informasjonskrav. Kostnadene til grunndata er høye selv om tidsbruken for denne opplysningstypen ikke er spesielt høy for den enkelte enhet, men fordi den berører et stort antall enheter.

Annen aktivitet utgjør 16 prosent av de totale administrative kostnadene på dette området. Innholdet i denne opplysningstypen er en tverrgående aktivitet som berører hele informasjonskravet. Eksempler på dette er kopiering og arkivering av et dokument eller pålogging og innsending av et skjema i Altinn. Generelt kan man si at dette utgjør den praktiske håndteringen av informasjonskravet, som ikke gir noen verdi i henhold til informasjonskravets intensjon.

De øvrige opplysningstypene produksjon, drift og syssetsetting representerer til sammen ca 3,2 prosent av de totale administrative kostnadene.

5.5.1 Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)

I kartleggingen av administrative kostnader er segmenteringen av bedrifter ut fra hvordan regelverket håndteres et sentralt element. Segmenteringen skal sikre at kompleksiteten i hvordan bedriftene forholder seg til regelverket blir tatt hensyn til. Det kan være forskjellige variabler som medfører bestemte arbeidsprosesser, men en hovedregel i kartleggingen er bedriftsstørrelse og skillet mellom mikrobedrifter og makrobedrifter.

Tabell 5.7 – Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)

Bedriftsstørrelse	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)
Mikro (0-4 ansatte)	2.856,6	66,6
Makro (5 – mer)	1.432,4	33,4
Totalt	4.289,0	100%

Norsk næringsliv består per 1. 1 2006 av 315 446 foretak. Av disse er omtrent to tredjedeler små foretak med eier som eneste sysselsatte og 99,5 prosent av foretakene har under 100 ansatte². Strukturen i norsk næringsliv medfører at størsteparten av bedriftene befinner seg i kategorien for mikrobedrifter. 66,6 prosent av de administrative kostnadene under FIN påføres bedrifter med 0-4 ansatte. Forklaringen ligger i virkeområdet til det kartlagte regelverket. SSBs skjemaer sendes ut hovedsakelig til makrobedrifter, men også til en liten andel av mikrobedrifter. Svært mange av informasjonskravene i de mest kostnadskrevende lovene og forskriftene under regelområdet direkte skatt, eksempelvis kravet om at arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene, gjelder både mikro- og makrobedrifter. Tolldeklarasjonen som er det mest kostnadskrevende kravet under indirekte skatt berør både mikro og makro bedrifter, men hovedvekten ligger på makro bedrifter da disse i størst grad utfører handel med utlandet.

² Tall fra SSB - <http://www.ssb.no/naeringsliv/>

5.5.2 Totale administrative kostnader fordelt på typer administrative aktiviteter

Tabell 5.8 – Totale administrative kostnader fordelt på typer av administrative aktiviteter

Type administrativ aktivitet	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Type informasjonskrav (%)		
			Dokument.	Oplysning tredje part	Rapportering til myndighet
Beregning	281,8	6,6	0	0,29	99,57
Beskrivelse	11,9	0,3	0	6,74	93,16
Eksterne møter	1,9	0,0	0	0	100
Fremhenting av informasjon	19,9	0,5	0	0,0	99,8
Gjøre seg kjent med informasjonsforpliktelsen	85,4	2,0	0	0,9	99,1
Inspeksjon fra offentlige myndigheter	20,0	0,5	1	31	67,94
Interne møter	0,5	0,0	0	0	100
Kontroll	2,5	0,1	0	25,3	74,57
Kopiering, distribusjon, arkivering etc.	1,0	0,0	27	0,0	72,6
Oppgjør/ betaling	3,96	0,1	0	0,04	100
Opplæring, oppdatering innen lovpålagte krav	68,9	1,6	0	0,2	99,8
Pålegg om utbedringer etter inspeksjon fra offentlige myndigheter	-	0,0	0	0	0
Presentasjon av tall	24,0	0,6	0	0,00	99,96
Rapportering/ innsending av informasjon	49,6	1,2	0	0,00	99,99
Rettelse	-	0,0	0	0	0
Vurdering	5	0,1	0	0,00	100,00

SKM-metodens tilnærming til kartlegging av administrative kostnader inkluderer en fordeling av internt tidsforbruk på 17 forhåndsdefinerte standardaktiviteter som bedriftene må gjennomføre for å etterleve gjeldende regelverk. Det er knyttet administrative kostnader til 16 av de 17 standardaktivitetene under regelområdene direkte skatt, indirekte skatt og ststistikk. Identifikasjonen av de relevante administrative aktiviteter skal bidra til å gi et overblikk over hva slags arbeidsoperasjoner bedriftene foretar i tilknytning til de enkelte bestemmelsene samt kostnadsfeste disse. Det er denne oppdelingen i en kje- de av administrative aktiviteter som danner grunnlaget for en presis kartlegging av de administrative kostnadene. Identifikasjonen av administrative aktiviteter tar utgangs- punkt i 17 standardiserte administrative aktiviteter. Tabellen over viser fordelingen mel- lom de forskjellige aktivitetene samt hvor stor del av de samlede kostnadene de utgjør. Det er i denne sammenhengen verdt å merke seg at de interne administrative kostnade- ne kun utgjør seks prosent av de totale kostnaden (se tabell 5.5 side 32) på regel- verksområdene direkte- og indirekte skatt samt statistikk. 94 prosent henføres altså til fysiske anskaffelser (spesialtilpassede IT systemer, papir, porto, frakt osv) og eksterne ressurser (regnskapsmessig bistand osv.).

Av de 17 standardaktivitetene ser vi av ovenstående tabell at standardaktiviteten "be- regning" som utgjør den største delen av de samlede kostnader med en prosentandel på 6,6. Med beregning menes utførelse av relevante beregninger som er nødvendige for at offentlige myndigheter aksepterer at kravet er oppfylt.

Videre ser vi at 2 prosent av de samlede kostnadene henføres til standardaktiviteten "å gjøre seg kjent med opplysningsplikten". Dette er bedriftenes ressursforbruk i forbindelse med å sette seg inn i reglene for et gitt informasjonskrav. Opplæring og oppdatering innen lovpålagte krav står for 1,6 prosent av bedriftenes samlede administrative kostnader. Med opplæring og oppdatering innen lovpålagte krav menes at relevante medarbeidere skal holdes à jour med regler som ofte endrer seg (minst én gang om året).

For nærmere beskrivelse av de 17 standardaktivitetene vises det til side 23 i Nærings- og handelsdepartementets metodebeskrivelse.

5.6 Topp-10 mest kostnadskrevende skjemaer å etterleve for næringslivet

Dette avsnittet gir en presentasjon av de 10 mest kostnadskrevende skjemaer under Finansdepartementet. Ni av de ti mest kostnadskrevende skjemaene for næringslivet er under regelområdet direkte skatt. Tabellen viser at de 10 mest kostnadskrevende skjemaene pålegger bedriftene administrative kostnader på 3 215,9 millioner kroner. Dette utgjør 75,0 prosent av de samlede administrative kostnadene under Finansdepartementet. I alt for Finansdepartementet utgjør skjemaer 3 999,9 millioner kroner, som er 93,3 prosent av de samlede administrative kostnadene.

Tabell 5.9 – Topp- 10 mest kostnadskrevende skjemaer å etterleve for næringslivet

For- valt.mynd/re gelområde	Skjemanavn	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Innrapporteringsmåter (Andel av adm. kost %)			
				Man.	Elekt. 1	Elekt. . 2	Elekt. 3
Indirekte skatt	Enhetsdokument: Skjema for deklarasjon av varer	610,31	14,23	0,0	0,0	0,0	0,0
Direkte skatt	Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper og andre foretak som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven	473,58	11,04	15,5	0,0	0,0	84,5
Direkte skatt	Forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier	400,31	9,33	31,0	0,0	0,0	69,0
Direkte skatt	Lønns- og trekkoppgave	355,31	8,28	8,0	0,0	0,0	90,5
Direkte skatt	Aksjonærregisteroppgaven for 2005	341,13	7,95	10,0	0,0	0,0	90,0
Direkte skatt	Næringsoppgave 1	308,34	7,19	25,0	0,0	0,0	75,0
Direkte skatt	Selvangivelse for aksjeselskaper, verdipapirfond, banker mv.	226,17	5,27	15,0	0,0	0,0	85,0
Direkte skatt	Årsoppgave for arbeidsgiveravgift	194,12	4,53	71,0	0,0	0,0	29,0
Direkte skatt	Avstemming av egenkapital	166,54	3,88	15,0	0,0	0,0	85,0
Direkte skatt	Selvangivelse for næringsdrivende	140,05	3,27	25,0	0,0	0,0	75,0
Topp 10-procentandel av totalt		3.215,9	75,0	17,7	0,0	0,0	63,2
I alt for departementet		3.999,9	93,3	19,2	0,3	0,0	62,4

Det er i kartleggingen av skjemaer identifisert hvilke innrapporteringsmåter bedriftene kan benytte. Hensikten med denne kategoriseringen av de enkelte skjemaene er å finne mulige tiltaksområder for forenkling, og å kunne beskrive situasjonen for elektronisk innrapportering. Når det gjelder de ti mest kostnadskrevende skjemaene under FIN, er 63,2 prosent av kostnadene knyttet til skjema som både fylles ut og sendes inn elektronisk (kategori Elekt.3).

Dette er skjemaer som enten er tilgjengelig på web, og der bedriften kan fylle ut og sende inn via web eller det er skjemaer som kan sendes inn på web via bedriftens fagsystem. 17,7 prosent av kostnadene til de ti mest kostnadskrevende skjemaene er knyttet til virksomheter som sender inn via brev eller faks (kategori Man (manuelle)). For langt de fleste kartlagte skjemaer har bedriftene valget mellom manuell innsending på den ene siden og elektronisk utfylling og innsending på den andre siden. For en nærmere forklaring på de ulike kategoriene vises det til Nærings- og handelsdepartementets metodebeskrivelse side 17-18.

De fire skjemaene med de høyeste administrative kostnadene er Tolldeklarereringen, næringsoppgave 2 for aksjeselskaper og andre foretak som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, skjema for forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier og lønns- og trekkoppgaven. De høye administrative kostnadene tilknyttet skjemaene skyldes at de berører et høyt antall avgivere.

Skjema for deklarerering av varer medfører en administrativ kostnad på 610,3 millioner kroner hvert år. Innrapportering foregår via TVINN systemet.

Næringsoppgave 2 utgjør 473,6 millioner kroner og 11,0 prosent av de samlede administrative kostnadene for alle skjemaer tilknyttet Finansdepartementet. 84,5 prosent av innrapporterte næringsoppgave 2 er fylt ut og sendt inn elektronisk.

Skjemaet for forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier står for 400,3 millioner kroner som utgjør 9,3 prosent av de samlede administrative kostnadene for skjemaer tilknyttet Finansdepartementet. 69 prosent av totalt innkomne skjemaer av denne typen er fylt ut og rapportert inn elektronisk.

Lønns- og trekkoppgaven utgjør 355,3 millioner i administrative kostnader for bedrifter og 8,3 prosent av de samlede administrative kostnadene. Lønns- og trekkoppgaven kan sendes inn både manuelt og elektronisk via Altinn. Elektronisk innsending er hyppigst benyttet; 90,5 prosent.

Næringsoppgave 1 utgjør 308,3 millioner kroner av de administrative kostnadene og 75 prosent av skjemaene fylles ut og sendes inn elektronisk

Finansdepartementet pålegger bedriftene å sende inn totalt 177 skjemaer. De administrative kostnadene for skjemaene er 3 999,9 millioner kroner, som utgjør 93,3 prosent av de totale administrative kostnadene under Finansdepartementet. Se vedlegg for en komplett liste over alle skjemaer som inngår i kartleggingen.

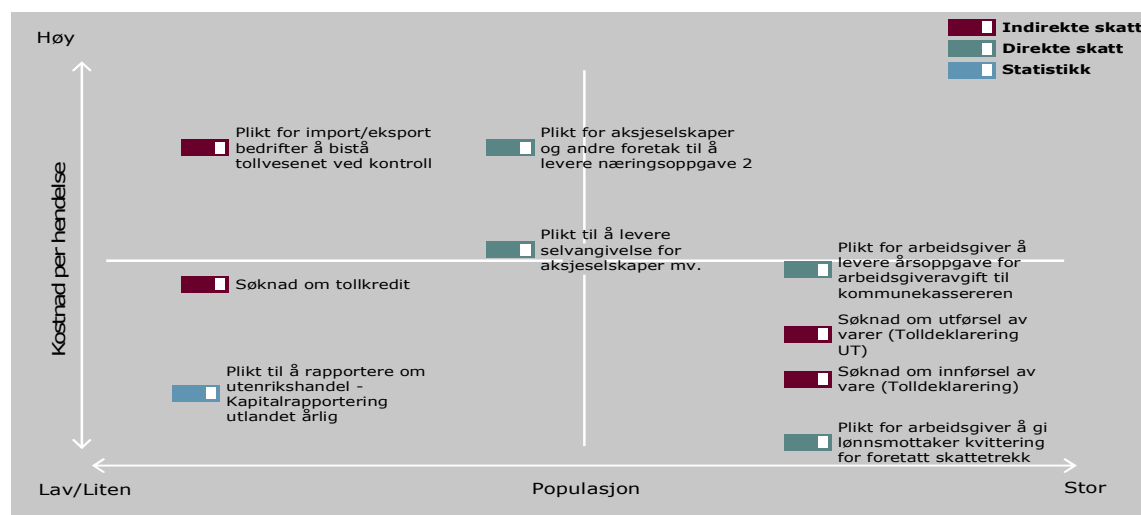
5.7 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

I dette avsnittet foretas det en generell oppsummering og analyse av resultatene for kartleggingen av denne delen av Finansdepartementet. Vi vil her se nærmere på de overordnede forklaringene av kostnader innen for henholdsvis direkte- og indirekte skatt samt statistikk. Videre reflekteres det rundt nøyaktigheten av informasjon på området samt spesielt irriterende områder og muligheter for forenkling. Generell kommentar: irriterende som begrep virker malplassert i sammenhengen med skattlegging og forenkling.

5.7.1 Kostnader

Regelverksområdene kartlagt i denne rapporten utgjør en betydelig del av de samlede administrative kostnadene som årlig påføres norsk næringsliv. Det er i ovenstående avsnitt beskrevet hvordan kostnadene fordeler seg mellom de ulike regelverksområdene samt understreket at det klart tyngste området er direkte skatt. Nedenstående figur forklarer de bakenforliggende årsakene til det høye kostnadsnivået på dette området.

Figur 5.1 – Forklaring på kostnader



Generelt forekommer de største kostnadene der hvor populasjonen er stor og kostnaden per hendelse er høy.

Indirekte skatt

Bedriftenes plikt til å bistå tollvesenet ved kontroll utgjør den største enkeltkostnaden per hendelse, da en enkelt kontroll kan være svært ressurskrevende for den berørte bedriften. Slike kontroller kjennetegnes ved at det i realiteten ikke finnes noen standard måte å gjennomføre kontroller på, da det for hver kontroll kan være ulike opplysninger som skal kontrolleres og kontrollene omfatter ulike perioder, samtidig som det vil være opp til tollvesenet til en hver tid å vurdere hva som er en hensiktsmessig kontrollform i hvert tilfelle. Da en kontroll i form av et bokettersyn i en bedrift medfører at bedriften må finne frem store mengder materiale som kan være av eldre dato medfører dette beslag på store ressurser i bedriften, ettersom mye f.eks vil være fjernarkivert.

Direkte skatt

På regelverkområdet direkte skatt vil de fleste informasjonskrav være løpende, og siden de i tillegg er kompliserte vil kostnadsnivået ved etterlevelse av informasjonskravene være høye.

Det er under standardiseringsarbeidet forutsatt at en normalt effektiv bedrift vil benytte seg av standard hensiktsmessig software for etterlevelse av informasjonskravene. Dette

forenkler prosessen betraktelig og er tidsbesparende for bedriften på de områder der standardiserte skjemaer benyttes ved innberetningen.

Informasjonskravene er tuftet på et komplisert regelverk. Spesielt små bedrifter har gjennomgående mangelfull kompetanse i forhold til å kunne utarbeide ligningspapirene internt. Det er derfor en klar trend blant små selskap at man benytter revisor eller særlig regnskapsfører for å etterleve kravene. For aksjeselskaper vil det oftest være revisor, ettersom disse er underlagt lovpålagt revisjon. Blant de store bedriftene er det mer vanlig at man har den nødvendige kompetanse, men også her benyttes ekstern hjelp i vesentlig utstrekning, ikke minst revisor og skatteadvokater.

Videre viser kartleggingen av de administrative kostnadene at det ikke er noen vesentlig forskjell på tidsforbruk mellom manuell og elektronisk innsendelse av skjemaer. Et unntak av betydning er lønns- og trekkoppgaven der elektronisk innsendelse for selskap med mange ansatte er tidsbesparende og derav kostnadsbesparende i forhold til manuell innsendelse.

Statistikk

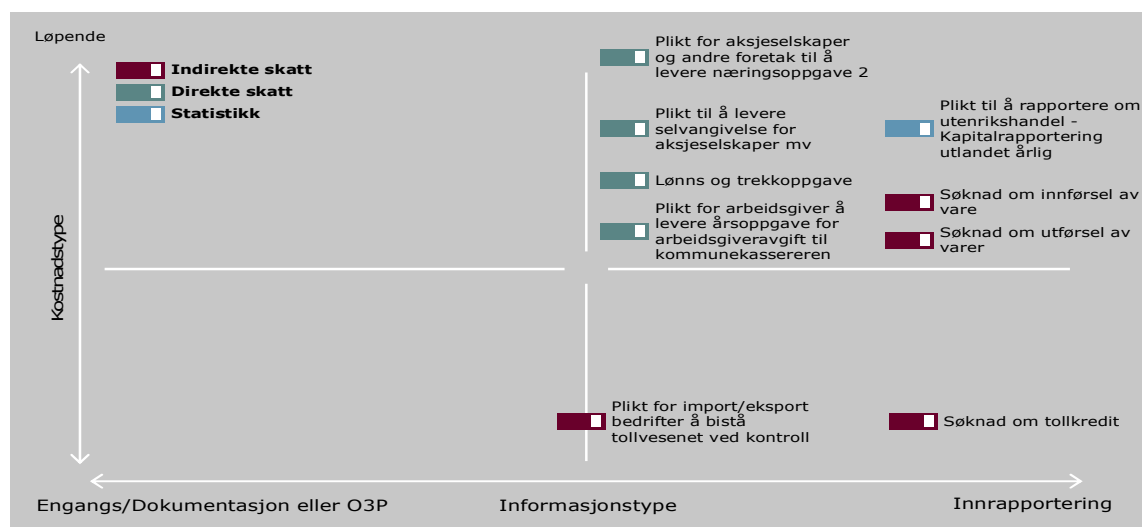
Undersøkelsene på statistikkområdet er både bransjespesifikke (hyttegrendstatistikk, havnestatistikk) og tverrgående (lønnsstatistikk, sykefraværstatistikk). Det er ofte ikke de helt store forskjeller på disse undersøkelsene, men de tverrgående trekker som regel på et større utvalg og medfører dermed høyere kostnader. Blant de mest kostnadstunge finner vi de tverrgående undersøkelsene som fokuserer på import og eksport av tjenester.

Når det samles inn statistiske data er det i hovedsak større virksomheter som omfattes av undersøkelsene. Kostnadene for enkelte av disse virksomhetene vil derfor være store, men den totale kostnaden på samfunnsnivå vil være forholdsvis liten. Det samlede ressursforbruket forbundet med statistikkinnberetninger er langt høyere i Danmark med 160 millioner kroner. Likevel oppleves undersøkelsene fra SSB som belastende for en rekke bedrifter. Årsaken til dette er at byrdenivået stiger i takt med at virksomhetene blir større og berører flere virkeområder (ansatte, produkttyper, import/eksport mv). SSBs undersøkelser berørte i 2006 kun 16 prosent av norske virksomheter, men hele 90 prosent av bedriftene med flere enn 20 ansatte var med i undersøkelsene. Mange av virksomhetene deltok også i flere undersøkelser.

5.7.2 Nøyaktighet

Figuren nedenfor plasserer de mest sentrale informasjonskravene i denne kartleggingen i forhold til to overordnede parametre. Ved å se på informasjonskravenes kategorisering i henhold til informasjonstype (innrapportering eller dokumentasjon/rapportering til tredjepart) og kostnadstype (løpende eller engangs) får man et inntrykk av nøyaktigheten på dataene produsert i denne kartleggingen.

Figur 5.2 – Nøyaktighet ved data



Generelt gir innrapporteringer de beste populasjoner, mens løpende kostnader er lettest å estimere. Derfor er informasjonskrav plassert i kvadratet øverst til høyre generelt basert på den mest nøyaktige informasjonen. På denne kartleggingen av Finansdepartementet er informasjonskravene som medfører majoriteten av kostnadene plassert i kvadratet øverst til høyre.

Indirekte skatt

Kartleggingen har avdekket at informasjonskravene i tolloven med tilhørende forskrifter i det vesentlige består av innrapportering av opplysninger til tollvesenet. Tolldeklarasjonene, som står for hovedparten av kostnadene på indirekte skatt er et område hvor det foreligger sikre populasjoner. Dette skyldes at deklarasjonene rapporteres inn til en sentral enhet gjennom en elektronisk rapporteringsløsning. (TVINN). Videre gir løpende informasjonskrav de beste kostnadsestimatene da bedriftene er kjent med den aktuelle arbeidsprosess og derfor kan gi en nøyaktig fastsettelse av tidsforbruk og arbeidsprosess. Gode populasjoner kombinert med sikre kostnadsestimater gir høy grad av nøyaktighet for de mest kostnadsdrivende informasjonskravene under indirekte skatt.

For de av informasjonskravene som gjelder innsendelse av søknader er også populasjonene sikre. Det er dog større usikkerhet knyttet til kostnadsestimatene og tidsforbruket for denne type informasjonskrav. Dette skyldes at informasjonskravene stort sett er engangskrav hvilket medfører at det er vanskeligere for bedriftene å fastsette et nøyaktig tidsforbruk.

Direkte skatt

De kostnadskrevende informasjonskravene innenfor direkte skatt er stort sett innrapporteringer til ligningsmyndighetene. Populasjonene for disse er altså godt kjente og nøyaktigheten på dataene synes gode. Videre er dette informasjonskrav som oppfylles regelmessig slikt at bedriftene med stor nøyaktighet kan beskrive arbeidsprosessene og tidsforbruket som medgår når kravet skal oppfylles.

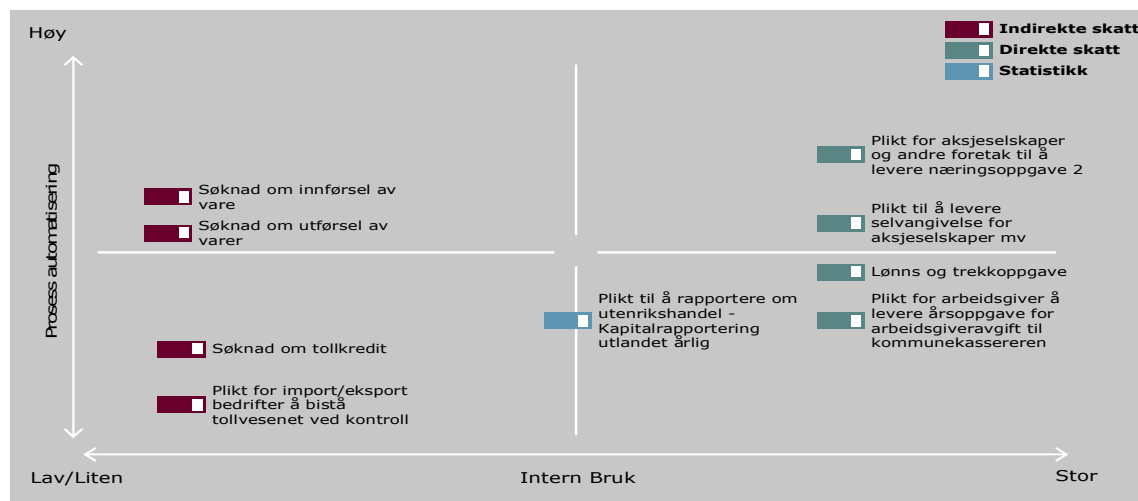
Statistikk

De aller fleste undersøkelser pålagt norsk næringsliv av Statistikk sentralbyrå er løpende og består av rapportering til SSB. Nøyaktigheten på denne delen av kartleggingen er derfor stor. SSBs virkeområde og faglige fokus medfører videre at det foreligger et meget godt statistisk materiale som denne kartleggingen har benyttet seg av.

5.7.3 Irritasjon

Irritasjon finnes tradisjonelt når informasjonskravet medfører en arbeidsprosess som i liten grad er automatisert samt at håndteringen av informasjonskravet ikke har noen tilknytning til bedriftens øvrige virksomhet, eller er en del av bedriftenes naturlige rutiner. Nedenstående figur plasserer de mest kostnadskrevenne informasjonskravene i denne kartleggingen i henhold til graden av internt bruk og nivået av automatisering.

Figur 5.3 – Forklaring på irritasjon



Indirekte skatt

De mest kostnadskrevenne informasjonskravene innenfor indirekte skatt er i høy grad automatisert. Deklarering av varer, både inn og ut, gjøres gjennom en hel-elektronisk løsning og forenkling på dette området må være dyptgripende fremfor skrittvis. Det antas at små endringer i tolldeklarasjonen neppe vil ha nevneverdig positiv effekt da en vesentlig ekstrakostnad vil være at datasystemene må tilpasses. Slike endringer medfører altså ikke mindre administrative byrder, men en betydelig omstillingskostnad.

Direkte skatt

I likhet med de mest kostnadskrevenne kravene på indirekte skatt er de tunge kostnadskrevenne informasjonskravene under direkte skatt i høy grad automatisert. Dagens regnskapssystemer understøtter en rekke av informasjonskravene som for eksempel lønns og trekkoppgaven. Endringer i utforming av slike informasjonskrav vil altså medføre betydelige omstillingskostnader da en rekke bedrifter må oppgradere sine systemer. Dersom endringer skal foretas bør dette gjøres som en større operasjon hvor flere endringer implementeres samtidig for å redusere bedriftenes omstillingskostnader. Små gradvise endringer vil snarere kunne medføre økte kostnader, og stor grad av irritasjon blant bedriftene.

Statistikk

Statistikk området består både av informasjonskrav som befinner seg i kategorien liten intern bruk og ingen automatisering samt høy intern bruk og stor grad av automatisering. Selv om irritasjon primært oppstår ved lav grad av automatisering og liten grad av sammenheng med interne prosesser, er det også andre faktorer som spiller inn.

I mange tilfeller etterspør SSB informasjon som bedriftene opplever at er rapportert inn til myndighetene i andre sammenhenger eller at det etterspørres data på et meget høyt detaljeringsnivå som bedriftene ikke har behov for i sitt daglige virke. I de tilfeller hvor ovenstående punkter kombineres med en manglende forståelse for nytten av informasjonen oppleves byrden som spesielt tyngende.

Bedriftsintervjuene avdekket videre at en kilde til irritasjon var de tilfeller hvor utvalget av virksomheter ikke reflekterte det berørte området. For eksempel sendes FoU-undersøkelsen ut til en rekke bedrifter som ikke har FoU virksomhet. Bedriften er til tross for manglende FoU aktivitet pliktige til å svare på en begrenset del av undersøkelsen. Dette i seg selv oppleves ikke som spesielt belastende. Irritasjonsmomentet ligger i gjen-takelsesaspektet i det hele. Det er nemlig slik at virksomhetene ofte mottar FoU under-søkelsen mange år på rad selv om de hvert år rapporterer at de ikke har FoU aktiviteter.

5.7.4 Forenkling

Indirekte skatt

For bedrifter som i stor grad baserer driften på salg av varer som er importert fra utlan-det eller salg av varer som eksporteres til utlandet, vil kostnader i forbindelse med rap-portering til tollvesenet utgjøre relativt høye kostnader. Den enkelte bedrift importerer eller eksporterer som regel et begrenset vareutvalg, og må derfor fylle ut relativt mange innførselsdeklarasjoner eller utførselsdeklarasjoner som er like. For disse bedriftene vil det være både tids- og kostnadsbesparende å kunne begrense rapporteringen til tollve-senet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel. En løsning kan kanskje være terminvise deklarasjoner for visse typer bedrifter.

Direkte skatt

Vi har i dag en komplisert skattemodell som medfører at det er en tidkrevende og komp-lisert prosess å etterleve informasjonskravene. De fleste mottatte signaler om endring gjelder regelverksforenklinger. En omlegging av skattesystemet ligger imidlertid strengt tatt utenfor det som er kjerneområdet for denne undersøkelsen, dvs etterlevelse av de enkelte informasjonskrav.

Blant mulige tiltak som gjelder måten informasjon oversendes på, er nevnt ordninger som gir helautomatisert informasjonsoverføring til skatteetaten, eksempelvis koblet til foretakens løpende bokføring. Det er fremkommet relativt få innspill. De sjeldne kom-mentarene er i det vesentlige nokså generelle betraktninger uten noen videre utdyping av hvordan eventuelle løsninger er ment å fungere. I hvilken grad f.eks automatisk og/eller løpende informasjonsuttrekk fra bokføring og/eller de endelige regnskapene har noen effekt, og hvilke betenkeligheter som er knyttet til dette må bli opp til det enkelte fagdepartement å vurdere. Fra referansegruppen er det ytret skepsis til effekten og/eller gjennomførbarheten av dette.

Det er i dag et lovkrav at selskapets selvangivelse skal underskrives av styrets leder. Dette er noe som i relativt liten grad etterleves i praksis fordi styreleder sjelden er lett tilgjengelig. Våre intervjuer tyder på at man mener det bør være tilstrekkelig at daglig leder eller økonomisjef skriver under, slik som det i praksis også gjøres.

Statistikk

SSB har et kontinuerlig fokus på å redusere oppgavebyrden som pålegges næringslivet ved å kontinuerlig forenkle skjema og etablere utstrakt bruk av elektronisk innrapporte-ring. Det kontinuerlige fokuset på forenkling og tilrettelegging har medført at det ble identifisert svært få konkrete forenklingstiltak gjennom bedriftsintervjuene. De åpenbare forenklingstiltakene er identifisert og tilbakemeldingene fra bedriftene består i stor grad av et ønske om fritak fra å delta i undersøkelsene. Når de først blir pålagt å rapportere oppleves løsningene og prosessene som gode. Stadig flere økonomiske og administrative IT-løsninger har integrerte rapporteringsløsninger som er tilpasset SSB sine undersøkel-ser, hvilket fører til relativt effektive prosesser.

Den stadig større graden av automatisering i rapporteringsprosessene legger føringer for hvordan videre forenkling bør foregå. Høy grad av automatisering og systemunderstøt-ting gjør at en tradisjonell forenkling av et skjema ikke nødvendigvis medfører en enklere hverdag for berørte bedrifter. Tvert imot vil endringer oppfattes som belastende da de

eksisterende systemer må tilpasses de nye kravene. Dersom endringer skal foretas bør disse være fundamentale, og ikke i form av gradvise endringer.

For de undersøkelser hvor det ikke foreligger tilrettelagte systemer, bør en forenklingsprosess ta utgangspunkt i en tilpasning til virksomhetenes eksisterende arbeidsprosesser, eksisterende data, og øvrige innberetninger til myndighetene.

Et annet element i regelforenklingsprosessen er det store omfanget av A-krav hvor en stor del av undersøkelsene som gjennomføres av Statistisk Sentralbyrå tilhører. Forenklingspotensialet er vanskeligere å peke på enn om det var snakk om ren C-regulering. Årsaken er at flere lovgivende instanser skal involveres på flere nivå enn kun det nasjonale. Hvis det besluttes at en regelforenkling innenfor et A-område vil være interessant er det en rekke faktorer som bør adresseres i overveielsene, f. eks hva som reguleres, resultat eller prosess. På statistikk er det i høy grad resultatet som reguleres, det vil si det vil være mulig å gjøre endringer i forhold til eksempelvis innberetningsmetode, samkjøring av registre eller forbedring av elektroniske løsninger. Endringer i forhold til disse parametere vil ikke medføre at de data som havner hos SSB vil være annerledes enn de som allerede sendes inn. Det er derfor et potensial for forenkling innenfor visse områder, men denne muligheten er begrenset.

DEL 4 - KARTLEGGING AV DE ENKELTE REGELOMRÅDER

Del 4 av rapporten tar for seg enkelte kapitler for hvert av de fastsatte regelverksområder som er definert under Finansdepartementet. Regelverksområdene som presenteres videre i rapporten tar for seg statistikk, direkte skatt og indirekte skatt.

6. Statistikk

6.1 Beskrivelse av regelområdet statistikk

I dette kapittelet gis det en presentasjon av lovgivningen som omfatter statistikkområdet. Det eksisterer kun én lov på dette regelområdet og det er Statistisk Sentralbyrås lovgivning, herunder "Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (Statistikkloven)", LOV-1989-06-16-54. Loven delegerer all myndighet til Statistisk Sentralbyrå (SSB) med rett til å bestemme hva som skal være offisiell statistikk og samordne all offisiell statistikk i Norge:

"Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven), LOV-1989-06-16-54. §§ 2-2 og 2-3 hjemler krav om opplysningsplikt.

§2-2. Plikt til å gi opplysninger.

(1) Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige for utarbeidelse av offisiell statistikk, så langt lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette.

(2) Det kan settes tidsfrist for å gi opplysninger, og fastsettes i hvilken form opplysningene skal gis. Opplysningsplikten er overtrådt når de pålagte opplysninger ikke er gitt innen utløpet av tidsfristen.

§ 2-3. Tvangsmulkt.

Det organ som har fastsatt opplysningsplikt, kan ilegge tvangsmulkt til staten for den som har overtrådt plikten. Pålegg om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Påløpt tvangsmulkt kan i særlige tilfelle helt eller delvis ettergis. Kongen kan gi nærmere bestemmelser om slik tvangsmulkt."

Det inngår ingen tilhørende forskrifter i kartleggingen med den begrunnelse at det ikke eksisterer informasjonskrav i disse.

Formålet med loven er å fremme effektiv produksjon av tjenlig statistikk gjennom regler for innsamling og bruk av opplysninger til statistiske formål og gjennom regler for Statistisk Sentralbyrås organisasjon og virksomhet. Dette skal gi allmennheten, næringslivet og myndighetene kunnskap om samfunnets struktur, utvikling og virkemåte.

SSB er en faglig uavhengig institusjon som administrativt ligger under Finansdepartementet, og har et eget regjeringsoppnevnt styre. SSB består av tre statistikkavdelinger. De ulike avdelingene omfatter økonomisk statistikk, personstatistikk og næringsstatistikk, hvorav sistnevnte er gjenstand for denne kartleggingen. Det er registrert 83 informasjonskrav med 350 tilhørende opplysninger. SSB pålegger bedriftene å rapportere inn informasjon i form av oppgaver eller skjema, så informasjonskravene er utelukkende oppgaveplikter. SSB innhenter regnskapsdata fra foretakene til strukturstatistikken årlig, og månedlige og kvartalsvise data til korttidsstatistikken. Korttidsstatistikken gir en oversikt over utvikling av omsetning og pris i de ulike næringene.

Av alle foretak som ble bedt om å rapportere statistikk til SSB i 2006, var omlag 90 prosent bedrifter med mer enn fire ansatte, hvilket forklarer hvorfor store bedrifter (makrobedrifter) står for 75 prosent av de totale administrative kostnadene, som fremgår av tabell 6.5 senere i dette kapittelet.

6.2 Beskrivelse av næringsdrivende/bransje som omfattes av kartleggingen

SSB samler inn statistikk innenfor de fleste ulike bransjer. De opererer med fastsatte næringskoder (NACE) som definerer type virksomhet etter en internasjonal standard. Den danner grunnlag for koding av enheter etter viktigste aktivitet i Statistisk sentralbyrås bedrifts- og foretakeregister og for enheter i Enhetsregisteret. Den er en av de viktigste

te standardene i økonomisk statistikk og gjør det mulig å sammenligne og analysere statistiske opplysninger både nasjonalt/internasjonalt og over tid. Foretak innenfor alle bransjer av næringslivet omfattes av SSB sine undersøkelser, da de ønsker et bredt spekter av næringsstatistikk.

Kartlegging av statistikkområdet skiller mellom størrelsen på bedrifter, målt etter antall ansatte. Siden 2004 har SSB hatt et elektronisk innrapporteringsalternativ for alle sine undersøkelser rettet mot næringslivet gjennom sin webbaserte elektroniske portal IDUN. Noen av undersøkelsene er også tilgjengelige på Altinn. Det digitale segmentet vil derfor være relevant for alle informasjonskravene og for både store og små bedrifter (mikro og makro). Mange av undersøkelsene til SSB omhandler økonomiske data. Mange bedrifter outsourcer den delen av virksomheten som håndterer økonomiske data, det være seg lønn, regnskap m.m. Derfor er også insourcing/outsourcing et relevant segment for mange av informasjonskravene. Insourcing antas å kun være relevant for store bedrifter. Denne antagelsen bygger på en forutsetning om at kun bedrifter som er av en slik størrelsesorden at de har en egen økonomiavdeling fyller ut undersøkelser selv som omhandler regnskapstall og lønn. SKM-metoden definerer store bedrifter som bedrifter med fem ansatte eller flere. Mange av bedriftene som tilhører denne gruppen vil da også outsource denne jobben, og det forutsettes videre at 80 prosent av bedriftene i makrosegmentet outsourcer denne typen undersøkelser. Dette tilsvarer alle bedrifter opp til ca. 20 ansatte. Foretak med 5-19 ansatte utgjør 78 prosent av totalt antall foretak. Vi antar at foretak med litt flere enn 19 ansatte også outsourcer, men at denne gruppen er mindre enn foretak med 49 ansatte, og runder derfor prosenten opp til 80 prosent. Beregningene er basert på Nærings- og handelsdepartementets foretaksstatistikk Orakel.

Hver undersøkelse har et ulikt utvalg både når det gjelder næringer og størrelsen på populasjonen. De fleste undersøkelsene er basert på strategiske utvalg i forskjellige strata for å få et bredt og representativt utvalg på undersøkelsene. Noen av undersøkelsene har rullerende utvalg, i hvert fall på deler av utvalget, mens andre kan ha et fast utvalg som alltid berøres. Mange av undersøkelsene er næringsspesifikke, og noen inkluderer kun store eller små bedrifter, avhengig av type undersøkelse. I alt er det 16 prosent av bedriftene som er belastet med SSB undersøkelser, og noen bedrifter blir belastet i en mye større grad enn andre bedrifter.

6.3 Praktiske avgrensninger

Lovverket som omfatter innsamling og håndtering av statistikk er et klart definert lovområde hvor myndighet til å beslutte utarbeiding av statistikk og pålegge opplysningsplikt er delegert til SSB, med unntak for omfattende og ressurskrevende undersøkelser som krever særskilt budsjettbehandling, som videre utformer retningslinjene for de informasjonskravene som næringslivet må etterleve. Det er derfor ikke foretatt noen praktiske avgrensninger mot annet regelverk i kartleggingsprosessen. Det er heller ikke foretatt noen avgrensning mot underliggende forskrifter på grunnlag av at ingen av forskriftene inneholder informasjonskrav.

Det er foretatt en avgrensning ved at det kun er de obligatoriske undersøkelsene som kartlegges, mens de frivillige undersøkelsene er utelatt. En annen type statistikk som heller ikke inngår i kartleggigen er statistikken som fra 2007 ble flyttet over fra Norges Bank til SSB. Overføringen av statistikken ble foretatt utenfor kartleggingsperioden (1.januar til 1.september 2006), slik at disse blir målt i henhold til håndteringen på dette tidspunkt. Disse statistikkene inngår derfor i målingen av Sentralbankloven, som er en av flere lover som inngår i den andre rapporten som vil bli utarbeidet for Finansdepartementets lovgivning.

6.4 Samlede administrative kostnader under regelområdet statistikk

Dette avsnittet viser de samlede administrative kostnadene under regelområdet statistikk.

Tabell 6.1 – Samlede administrative kostnader under regelområdet statistikk

Regelområde	Adm. kost. (i mill. kr)	Adm. kost. (i prosent)	ABC-regulering		
			A (%)	B (%)	C (%)
Statistikk	69,5	1,6	69	13	18
I alt for departementet	4.289,1	100	1,1	0,23	98,7

Samlede administrative kostnader på regelområdet statistikk er beregnet til 69,5 millioner kroner. Statistikkområdets andel av totale administrative kostnader for FIN er 1,6 prosent. Intern tidsbruk er den største kostnadsdriveren, men også de eksterne kostnader og anskaffelseskostnadene er betydelige på dette området. Det er særlig opplysninger om økonomiske forhold samt drift som bedriftene bes rapportere inn. Kostnadene på statistikkområdet er relativt lave sammenlignet med andre områder. Generelt er undersøkelsene fra SSB forholdsvis korte, vanligvis bruker bedriftene mellom 30 og 60 minutter på å besvare en statistisk undersøkelse og utgjør enkeltvis en nokså liten belastning.

Hele 69 prosent av de administrative kostnadene tilknyttet statistikk er helt og holdent en følge av EU-regler og øvrige internasjonale forpliktelser. Norge har gjennom EØS-avtalen forpliktet seg til å rapportere statistikk til Eurostat. 13 prosent fremgår av en B-regulering, som er en følge av EU-regler og øvrige internasjonale forpliktelser. 18 prosent av de administrative kostnadene for bedriftene under fagområdet statistikk fremkommer av en C-regulering.

Det er ikke endringer i de administrative kostnadene fra 1. januar 2006 til 1. september 2006 for regelområdet statistikk som inngår i kartleggingen.

6.5 Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet

I dette avsnittet presenteres den administrative kostnaden for den ene loven som inngår i kartleggingen under statistikkområdet.

Tabell 6.2 – Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet

Lover/forskrifter		Adm. kost. (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering (%)		
				A	B	C
LOV-1989-06-16-54	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	69,5	100	69	13	18
I alt for inndelingen		69,5	100	69	13	18

Den samlede totale kostnaden forbundet med næringslivets etterlevelse av Statistikkloven er beregnet till 69,5 millioner kroner. Dette utgjør 1,6 prosent av den totale kostnaden for Finansdepartementet. Den største delen av de administrative kostnadene tilhører A-kategorien og er en følge av internasjonale forpliktelser Norge er underlagt med 69 prosent av den totale kostnaden. 13 prosent av kostnadene er en følge av B-regulering, mens de resterende 18 prosentene følger av nasjonalt regelverk.

Den totale kostnaden for pliktene underlagt SSB utgjør likevel en liten kostnad på samfunnsnivå, sett i forhold til departementet som helhet. Et særtrekk ved de administrative kostnadene på dette området kan sies å være fordelingen av kostnaden på de berørte

bedriftene. Et relativt lite antall bedrifter står for en forholdsvis stor del av innrapporteringen. Dette kan i noe grad forklares ved at det er en god del økonomisk informasjon som etterspørres, så et fåtall av makrobedrifter vil kunne gi et godt bilde av næringen på samfunnsnivå sammenlignet med et stort antall mikrobedrifter.

6.6 Topp-10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet

Dette avsnittet gir en presentasjon av de mest kostnadskrevende informasjonskravene under statistikkområdet. Tabellen gir en oversikt over de ti mest kostnadskrevende informasjonskravene å etterleve for norsk næringsliv angående innrapportering av statistikk til SSB.

Tabell 6.3 – Topp- 10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet

Lov/forskrift	Informasjonskrav	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering (%)		
				A	B	C
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å rapportere om utenrikshandel - Kapitalrapportering utlandet årlig	7,90	11,4	0	100	0
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere kvartalsvis rapportering om utenriksøkonomi - import av tjenester	6,40	9,2	100	0	0
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere rapportering om utenriksøkonomi - eksport av tjenester	6,40	9,2	100	0	0
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Rapportering av utenrikshandel med tjenester - import årlig	6,11	8,8	100	0	0
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Rapportering av utenrikshandel med tjenester - eksport årlig	6,05	8,7	100	0	0
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere månedlige detaljpriser	3,57	5,1	0	0	100
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere egenmeldt sykefraværstatistikk	2,98	4,3	0	0	100
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel	2,68	3,9	0	0	100
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om lønnstatistikk	2,57	3,7	100	0	0
Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om hoteller	1,88	2,7	100	0	0
Topp-10 (69,6 %) i alt		48,41	69,6	65	16	19

Den mest kostnadskrevende undersøkelsen på statistikkområdet er den årlige kapitalrapporteringen om utlandet. Den høye kostnaden skyldes en kombinasjon mellom en relativt høy populasjon, stort tidsforbruk per undersøkelse og behov for tilpassede IT systemer.

Tilsvarende kostnadsforklaring gjelder også for de øvrige undersøkelsene om utenriks-handel, både de årlige og de kvartalsvise.

Plikten til å levere månedlige detaljpriser er, som tittelen tilsier, en plikt som skal oppfylles 12 ganger i året, med andre ord en høy frekvens. Skjemaet besvares av i overkant av 3 000 bedrifter hver måned. Disse faktorene påvirker den totale administrative kostnaden på samfunnsnivå for informasjonskravet, med et beløp på 3,6 millioner kroner eller 5,1 prosent av den totale kostnaden for regelverksområdet.

Kostnaden for plikten til å levere sykefraværstatistikk beløper seg til 3,0 millioner kroner. Det er ikke en spesielt tidkrevende jobb, men årsaken til at kostnaden på samfunnsnivå blir relativt høy er at populasjonen er høy og frekvensen relativt stor med en populasjon på 9 954 bedrifter som rapporterer inn skjemaet fire ganger årlig.

Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel koster 2,7 millioner kroner på samfunnsnivå. Den største kostnadsdriveren for dette informasjonskravet er utgiftene til eksternt bistand i forbindelse med utfylling av skjemaet. Dessuten er populasjonen høy – hele 6 000 skjema besvares årlig.

Kostnaden for plikten til å levere lønnsstatistikk er 2,6 millioner kroner. Skjemaet kan være noe tidkrevende å fylle ut, spesielt ved manuell innrapportering, så en del av kostnadsforklaring ligger her. I tillegg er det mange som outsourcer jobben, så utgifter til regnskapsfører utgjør en betydelig sum. Videre er det relativt mange berørte bedrifter med en populasjon på 6 295.

Til sammen utgjør de ti mest kostnadskrevenende informasjonskravene 48,41 millioner kroner. Dette tilsvarer 69,6 prosent av den totale kostnaden for alle informasjonskravene som følger av statistikklovgivningen. De resterende 73 informasjonskravene som ikke kommer med blant de topp 10 mest kostnadskrevenende kravene utgjør da 30,4 prosent av den totale kostnaden. De 10 mest kostnadskrevenende kravene utgjør 1,1 prosent av den totale kostnaden for hele departementet, og de øvrige informasjonskravene utgjør 0,6 prosent.

I kapittel 9 blir det gitt en mer detaljert beskrivelse av de ti mest kostnadskrevenende informasjonskravene, samt redegjørelse for kostnadsberegningen. For de øvrige informasjonskravene henvises det til Nærings- og handelsdepartementets kartleggingsdatabase over samtlige informasjonskrav som inngår i kartleggingen.

6.7 Fordelinger av de samlede administrative kostnadene

I dette avsnittet ser vi nærmere på de totale administrative kostnadene og deler dem inn i henhold til en rekke parametere. Hensikten med dette er å synliggjøre egenskaper ved informasjonskravene og illustrere hvilke type administrative aktiviteter som er kostnadsdrivende.

6.7.1 Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere

Tabell 6.4 – Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere

Kartleggingsparametere	Egenskaper	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Andel av totale kostnader (%)
Type kostnad	Intern tidsbruk	31,7	46	100%
	Eksterne tjenester	16,3	23	
	Andre anskaffelser	21,5	31	
Type informasjonskrav	Rapportering til myndighet	69,5	100	100%
	Opplysninger til tredje part	-	0	
	Dokumentasjon	-	0	
Søknader til det offentlige	Offentlig støtte	-	0	0%
	Tillatelse	-	0	
Typer opplysninger	Grunndata	6,0	9	100%
	Produksjon	7,7	11	
	Drift	12,0	17	
	Syssettelsetting	0,8	1	
	Økonomiske data	32,2	46	
	Annen aktivitet (håndtering av IK)	10,9	16	

Type kostnad

I kartleggingen av administrative kostnader benyttes tre ulike kostnadsparametere for å beregne totalkostnaden som oppstår som følge av en lovfestet informasjonsforpliktelse. Kostnadstypene består av internt tidsforbruk i de berørte bedriftene, kostnader ved benyttelse av en ekstern ressurs og andre fysiske anskaffelser.

Interne kostnader består av interne medarbeideres tidsforbruk sett i sammenheng med hvilken timelønn denne personen har. De interne timelønnene tar utgangspunkt i SSBs lønnsstatistikk for 2005. I tillegg er det benyttet en overhead-sats på 25 prosent på timelønnen for alle medarbeidergrupper, med mindre spesielle forhold tilsier noe annet. Overheaden for den enkelte medarbeider er de kostnadene som påløper ut over de direkte lønnskostnadene. Overheaden dekker kostnader i forbindelse med faste administrasjonskostnader, dvs. utgifter til kontor (husleie eller bygningsavskrivninger), telefon, varme, el, IT-utstyr mm. Også sykefravær inngår i overheaden, men ikke arbeidsgiveravgift.

Bedriftene benytter eksterne tjenester i form av bistand til å løse enkelte oppgaver, som for eksempel en regnskapsfører. Mange av SSBs undersøkelser etterspør innrapportering av økonomiske data for bedriftene, og da er det ofte regnskapsføreren som fyller ut og sender inn undersøkelsene på vegne av bedriften. Bedrifter som er pålagt å sende inn

undersøkelser om utenriksøkonomi har også en anskaffelseskostnad i forbindelse med disse oppgavepliktene. Det kreves egne tilpassede IT-systemer for å hente ut den regnskapsinformasjonen som etterspørres.

Kartleggingen av de administrative kostnadene som følger av Statistikkloven viser at kostnadene ved internt tidsbruk utgjør 31,7 millioner kroner av de totale administrative kostnadene ved etterlevelse av informasjonskravene som omfatter statistikk, tilsvarende 46 prosent. Totalt for departementet ligger kostnaden forbundet med internt bruk på 651,7 millioner kroner. De eksterne kostnadene beløper seg til 16,3 millioner kroner av totalkostnaden for informasjonskravene tilhørende Statistikkloven, tilsvarende 23 prosent. Summen for eksterne tjenester på departementsnivå er derimot 3380,0 millioner kroner. Anskaffelseskostnadene for de kartlagte SSB undersøkelsene knytter seg til rapportering av utenriksøkonomi, og beløper seg til 21,5 millioner kroner av de samlede kostnadene for statistikkområdet. Dette tilsvarer 31 prosent. Anskaffelseskostnader for hele departementet beløper seg til 257,4 millioner totalt sett.

Type informasjonskrav

Standardkostnadsmodellen har som formål å finne frem til informasjonskrav i regelverket og kartlegge de administrative kostnadene næringslivet har ved å fremskaffe og eventuelt rapportere opplysninger til det offentlige eller til en tredje part samt plikter til å oppbevare dokumentasjon. Et informasjonskrav medfører altså ikke nødvendigvis at bedriftene skal sende inn informasjonen til en offentlig myndighet. Når det gjelder de pliktene som Statistikkloven pålegger næringslivet, er det utelukkende oppgaveplikter informasjonskravene tar form som. Rapportering til myndighet utgjør 100 prosent av de totale kostnadene for informasjonskravene under statistikklovgivningen, og 97 prosent av den totale kostnaden for departementet i sin helhet.

Søknader til det offentlige

I målingen av administrative kostnader anses også søknad om ulike typer tillatelser og offentlig støtte som informasjonskrav. Det kan være søknad om tillatelse til å servere alkohol (skjenkebevilling) eller en søknad om eksportstøtte. Gjennomgangen av regelverket under Statistikkloven har vist at det ikke foreligger informasjonskrav som faller inn under denne kategorien.

Type opplysninger

Strukturen i SKM medfører at det enkelte informasjonskrav består av en rekke opplysninger som representerer de ulike informasjonselementene som inngår i pliktene. De identifiserte kravene til opplysninger skal videre deles inn etter hvilke typer opplysninger som skal rapporteres inn. Hensikten med denne kategoriseringen er å finne mulige tiltaksområder for forenkling og samordning. Inndelingen medfører at man kan identifisere hvorvidt informasjonen som kreves kan fremskaffes på andre måter, for eksempel foretaksinformasjon som muligens kan skaffes Foretaksregisteret eller visse økonomiske data som kan hentes fra årsregnskapet. Følgende typer opplysninger er benyttet:

Tabell 6.5 – Opplysningstyper

Grunndata	Opplysninger om selve enheten, herunder opplysninger som identifiserer bedriften, struktur og organisasjon, eierforhold, adresseinformasjon, juridiske forhold m.m.
Produksjon	Opplysninger om produksjon i form av ikke-økonomiske begreper. Med produksjon menes her prosessen som omdanner produksjonsfaktorer til varer og tjenester.
Drift	Opplysninger om driften av enheten i form av ikke-økonomiske begreper. Med driftsopplysninger menes alle aktiviteter som er nødvendige for å holde en virksomhet i gang uavhengig av produksjonsnivå.
Syssetting:	Opplysninger om arbeidskraft og arbeidsforhold.
Økonomiske data	Opplysninger om økonomiske forhold.
Annen aktivitet	Denne opplysningstypen benyttes for opplysningen "Håndtering av IK". Formålet med denne opplysningen er å fange tidsforbruk og aktiviteter som angår hele informasjonskravet, f. eks kopiering av et skjema, arkivering av en rapport og frankering av et brev.

Opplysningstypen grunndata utgjør 6,0 millioner kroner, noe som tilsvarer ni prosent av de totale administrative kostnadene for statistikkområdet. Totalt for departementet utgjør grunndata 1 309,2 millioner kroner. Dette er ofte opplysninger som ikke er direkte relevante i forhold til informasjonskravets formål, men som brukes til å korrekt identifisere enheten. Skjemaene som knytter seg til SSB-undersøkelsene har i stor grad forhåndsutfyllt informasjon om bedriftene ferdig trykt på papirskjemaene. Ved innlogging til de tilgjengelig elektroniske portalene kommer også en del av disse grunndataene automatisk fram. Den store kostnaden knyttet til innrapportering av grunndata er ikke forårsaket av et spesielt stort tidsforbruk, men at det er en bestanddel i alle informasjonspliktene. Lavt tidsforbruk kombinert med en stor andel berørte bedrifter gir en høy kostnad på samfunnsnivå.

Opplysninger om produksjon utgjør 7,7 millioner kroner, tilsvarende 11 prosent av den totale administrative kostnaden for statistikklovgivningen. Mange av undersøkelsene retter seg mot produksjonsbedrifter innenfor ulike typer næringer som kan være en forklaringsfaktor for at denne opplysningstypen er relativt kostnadsdrivende. Opplysninger om drift er den mest kostnadskrevende opplysningstypen med 12 millioner kroner, og utgjør 17 prosent av den totale administrative kostnadene for statistikkområdet. Totalt for hele departementet er opplysninger om drift beregnet til 101,9 millioner kroner. Økonomiske data er den opplysningstypen som helt klart fremstår som mest kostnadsdrivende. 32,2 millioner kroner er kostnaden forbundet med innrapportering av denne typen opplysninger, noe som tilsvarer 46 prosent av den totale kostnaden for regelverket angående statistikk. Likevel er dette en relativt beskjeden andel i forhold til hele departementet hvor den totale kostnaden er beregnet til å utgjøre 2 160,4 millioner kroner. Disse elementene utgjør fra SSB sin side ofte hovedinnholdet i informasjonskravet, og det er verdien i disse opplysningene som oftest ligger til grunn for at informasjonskravet oppstod.

Annen aktivitet utgjør 10,9 millioner kroner av de totale administrative kostnadene på statistikkområdet, tilsvarende 16 prosent. Innholdet i denne opplysningstype er tverrgående aktiviteter som berører hele informasjonskravet. Eksempler på dette er kopiering og arkivering av et dokument, pålogging og innsending av et skjema i IDUN/Altinn. Generelt kan man si at dette utgjør den praktiske håndteringen av informasjonskravet, som ikke gir noen verdi i seg selv i forhold til informasjonskravets intensjon. Endringer i hvordan informasjonen innrapporteres og krav til lagringsmedium ved arkivering er to elementer som er utslagsgivende for tidsbruket og kostnadene ved denne type aktiviteter. Håndteringsopplysningene er beregnet til å utgjøre 680,2 millioner kroner på departementsnivå.

6.7.2 Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)

I målingen av administrative byrder er segmenteringen av bedrifter ut fra hvordan regelverket håndteres et sentralt element. Segmenteringen skal sikre at kompleksiteten i hvordan bedriftene forholder seg til regelverket blir tatt hensyn til. Det kan være forskjellige variabler som medfører bestemte arbeidsprosesser, men en hovedregel i kartleggingen er at det skilles mellom mikrobedrifter og makrobedrifter. Størrelsen på bedriftene måles etter antall ansatte, og med mikrobedrifter menes bedrifter med 0-4 ansatte.

Tabell 6.6 – Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)

Bedriftsstørrelse	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)
Mikro (0-4 ansatte)	17,7	25
Makro (5 – mer)	51,8	75
Totalt	69,5	100%

16 prosent av alle norske foretak ble i 2006 pålagt å delta i undersøkelser fra SSB. Som nevnt innledningsvis, er 90 prosent av foretakene som inngår i kategorien makrobedrifter i denne målingen. Dette er årsaksforklaringen til at 75 prosent av den samlede administrative kostnaden for informasjonskravene på statistikkområdet tilhører denne gruppen. Sammenlignet med de samlede kostnadene på departementsnivå, er makrobedrifter i mye mindre grad belastet enn på dette regelområdet. Totalt sett for departementet er den administrative kostnaden for makrobedrifter 1 432,4 millioner kr, tilsvarende 33,4 prosent.

6.7.3 Totale administrative kostnader fordelt på typer administrative aktiviteter

I dette avsnittet gis det en presentasjon av de ulike typene administrative aktiviteter som inngår i arbeidsprosessen til bedriftene for å etterleve kravet om innrapportering av statistikk til SSB.

Tabell 6.7 – Totale administrative kostnader fordelt på typer av administrative aktiviteter

Type administrativ aktivitet	Adm. kost i mill. kr.	Andel av samlede kostnader (%)	Type informasjonskrav		
			Rapportering til myndighet	Oplysning tredje part	Dokument.
Beregning	3,7	5,3	100	0	0
Beskrivelse	0,2	0,3	100	0	0
Eksterne møter	0,1	0,2	100	0	0
Fremhenting av informasjon	10,1	14,5	100	0	0
Gjøre seg kjent med informasjonsforpliktelsen	0,01	0,02	100	0	0
Interne møter	0,1	0,1	100	0	0
Kontroll	0,6	0,9	100	0	0
Oppgjør/ betaling	0,01	0,02	100	0	0
Presentasjon av tall	6,9	9,9	100	0	0
Rapportering/ innsending av informasjon	5,2	7,4	100	0	0
Vurdering	4,8	6,9	100	0	0

SKM-metodens tilnærming til kartlegging av administrative kostnader inkluderer en fordeling av internt tidsforbruk på 17 forhåndsdefinerte standardaktiviteter som bedriftene må gjennomføre for å etterleve informasjonskravene. For regelområdet statistikk er det knyttet administrative kostnader til 11 av de 17 standardaktivitetene. Identifikasjonen av de relevante administrative aktiviteter skal bidra til å gi en oversikt over hva slags arbeidsoperasjoner bedriftene foretar i tilknytning til de enkelte bestemmelsene samt kostnadsfeste disse. Det er denne oppdelingen i en kjede av administrative aktiviteter som gir grunnlaget for en presis kartlegging av de administrative kostnadene. Identifikasjonen av administrative aktiviteter tar utgangspunkt i 17 standardiserte administrative aktiviteter som viser andel av administrative kostnader for intern tidsbruk.

Tabellen over viser fordelingen mellom de forskjellige aktivitetene og hvor stor del av de samlede kostnadene de utgjør. Det er i denne sammenhengen verdt å merke seg at de interne administrative kostnadene utgjør 46 prosent av den totale kostnaden for statistikkområdet. 54 prosent av kostnadene henføres altså eksterne tjenester som regnskapsfører og anskaffelser forbundet med tilpasset IT-systemer, samt vedlikehold av disse.

Av de 17 standardaktivitetene ser vi av fremhenting av informasjon og presentasjon av tall er de mest kostnadsdrivende aktivitetene med hhv. 14,5 prosent og 9,9 prosent av den administrative kostnaden for statistikkområdet. Sammenlignet med departementet som helhet utgjør fremhenting av informasjon 0,5 prosent av den totale kostnaden, mens presentasjon av tall utgjør 0,6 prosent. Videre ser vi at rapportering/innsending av skjemaene utgjør 7,4 prosent, og vurdering av den nødvendige informasjonene står for 6,9 prosent av kostnadene for statistikkområdet. Sammenlignet med departementsnivå er rapportering 1,2 prosent av den totale kostnaden, og vurdering utgjør 0,1 prosent. En aktivitet som også er relativt byrdefull er beregning som utgjør 5,3 prosent av de totale kostnadene på statistikkområdet og kontroll som utgjør 0,9 prosent. Disse aktivitetene utgjør hhv. 6,6 prosent og 0,1 prosent på departementsnivå.

For en nærmere beskrivelse av de 17 standardaktivitetene se side 23 i Nærings- og handelsdepartementets metodebeskrivelse.

6.7.4 Topp-10 mest kostnadskrevende skjemaer å etterleve for næringslivet

Et særtrekk ved de informasjonskravene som er underlagt statistikklovgivningen, er at alle informasjonskravene etterleves ved innrapportering i form av skjema til fagmyndigheten, SSB. Det vil derfor være en en-til-en relasjon mellom informasjonskrav og skjema, med unntak av to informasjonskrav. Disse overføres direkte via fil til SSB, men de øvrige undersøkelsene rapporteres inn gjennom skjema. Det ansees derfor ikke som nødvendig å kommentere de topp-10 mest kostnadskrevende skjemaene, da dette vil sammenfalle med topp-10 mest kostnadskrevende informasjonskrav som beskrevet ovenfor.

Tabell 6.8 – Topp- 10 mest kostnadskrevende skjema å etterleve for næringslivet

Skjemanavn	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Innrapporteringsmåter (Andel av adm. kost %)			
			Man. (%)	Elekt. 1 (%)	Elekt. 2 (%)	Elekt. 3 (%)
Rapportering om utenriksøkonomi - finansinntekter, finanskostnader og balanseposter	7,9	11,4	0	17	0	83
Kvartalsvis rapportering om utenriksøkonomi - eksport av tjenester	6,4	9,2	0	26	0	74
Kvartalsvis rapportering om utenriksøkonomi - import av tjenester	6,4	9,2	0	26	0	74
Rapportering av utenrikshandel med tjenester - import	6,1	8,8	0	17	0	83
Rapportering av utenrikshandel med tjenester - eksport	6,1	8,7	0	17	0	83
Månedlige detaljpri- ser	3,6	5,1	76	0	0	24
Skjema for føring av egenmeldt sykefravær (foretak)	3,0	4,3	94	0	0	6
Strukturundersøkelse for varehandel	2,7	3,9	50	0	0	50
Lønnsstatistikk for ansatte per 1. oktober	2,6	3,7	13	83	0	3
Hotellstatistikk	1,9	2,7	60	0	0	40
Topp 10-procentandel av totalt	6,5	9,4	58	0	0	42
I alt for Statistikk	68,8	98,9	31	13	0	56

6.8 Oppsummerende analyse

I dette avsnittet foretas det en oppsummerende analyse av regelverksområdet statistikk, og innsamlede forenklingstiltak presenteres.

Avsnittet tar sikte på å forklare kostnadene for sentrale informasjonskrav og området generelt. Vi vil se nærmere på forholdet mellom graden av intern bruk, automatisering, irritasjon og forenklingspotensialet.

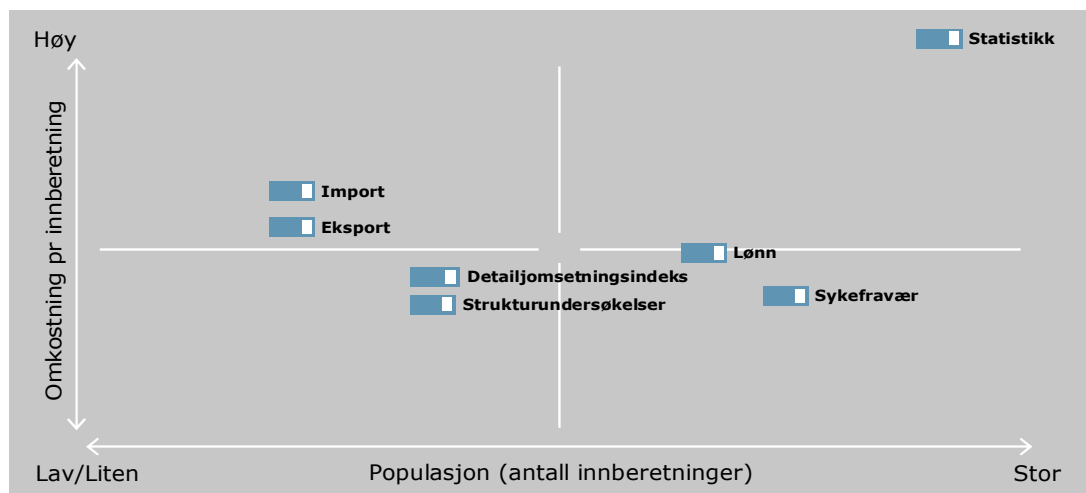
Innledningsvis er det interessant å se nærmere på nøyaktigheten og presisjonen til dataene på dette området. Generelt kan man si at populasjonene tilknyttet informasjonskravstypen innrapportering og løpende kostnader vil være lettest å estimere, på bakgrunn av mest korrekte data. Dette kombinert med regelverksområdets innhold, gjør at presisjonen og nøyaktigheten av dataene på dette området er god. Det er nettopp denne kombinasjonen av løpende kostnader og innrapportering som var utgangspunktet for de opprinnelige SKM målingene i Nederland. Senere har SKM blitt videreutviklet til å omfatte dokumentasjon og opplysninger til tredjepart samt engangshendelser.

På de fleste områder er det vanligvis en stor usikkerhetsfaktor knyttet til populasjoner. På statistikkområdet er populasjonene av meget god kvalitet på informasjonskravnivå, men det er knyttet større usikkerhet til fordelingen på de ulike segmentene, spesielt i forbindelse med outsourcing. SSB har ikke et system for å fange opp hvor stor andel av undersøkelsene som rapporteres inn via eksterne ressurser.

Kostnader

Kostnadene på statistikkområdet er relativt lave sammenlignet med direkte- og indirekte skatt. Generelt er innebærer undersøkelsene fra SSB forholdsvis lav tidsbruk, vanligvis mellom 30 og 60 minutter, og utgjør enkeltvis en nokså liten belastning.

Figur 6.1 – Forklaring på kostnader



De største kostnadene forekommer der hvor populasjonen er stor og kostnaden per innrapportering er høy. Undersøkelsene på statistikkområdet er både bransjespesifikke (hyt-tegrendstatistikk, havnestatistikk) og tverrgående (lønnsstatistikk, sykefraværssstatistikk). Det er ofte ikke de helt store forskjeller på disse undersøkelsene, men de tverrgående trekker som regel på et større utvalg og medfører dermed høyere kostnader. Blant de mest kostnadsfulle finner vi de tverrgående undersøkelsene som fokuserer på import og eksport av tjenester.

Når det samles inn statistiske data er det i hovedsak større bedrifter som omfattes av undersøkelsene. Kostnadene for enkelte av disse bedriftene vil derfor være store, men

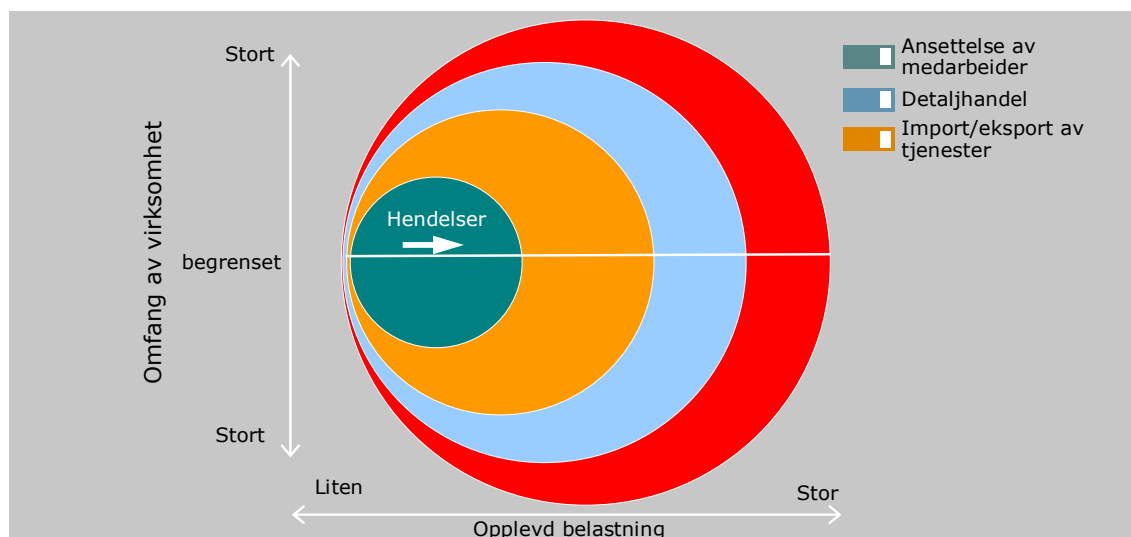
den totale kostnaden på samfunnsnivå vil være forholdsvis lav. Det samlede ressursforbruket forbundet med statistikkinnrapporteringer er langt høyere i Danmark, med 160 millioner kroner. Likevel oppleves undersøkelsene fra SSB som belastende for en rekke bedrifter.

Årsaken til dette er at kostnadsnivået stiger i takt med at bedriftene blir større og berører flere virkeområder (ansatte, produkttyper, import/eksport mv). SSB sine undersøkelser berørte i 2006 kun 16 prosent av norske bedrifter, men hele 90 prosent av bedriftene med flere enn 20 ansatte var med i undersøkelsene. Mange av bedriftene deltok også i flere undersøkelser.

"Det ligger alltid et SSB-skjema på skrivebordet. Vi synes at vår bedrift deltar i veldig mange undersøkelser i løpet av et år, det burde være mulig å fordele dette på flere bedrifter."

Nedenstående figur illustrerer hvordan utvidelsen av bedriftens virkeområde påvirker den administrative byrden.

Figur 6.2 – Belastningsforklaring statistikk



Som figuren over illustrerer er det de største bedriftene som pålegges de største administrative kostnadene. Det betyr ikke at undersøkelsene ikke oppleves som belastende for de mindre bedriftene, men den totale belastning på enkeltbedrifter er størst blant bedrifter med mer enn 20 ansatte.

Tabellen nedenfor viser de totale kostnadene på samfunnsnivå ved en rekke hendelser. Tabellen er ikke utfyllende, men gir et innblikk i hvordan utvidelsen av bedriftens virkeområde påvirker den administrative belastningen påført av Statisk Sentralbyrå.

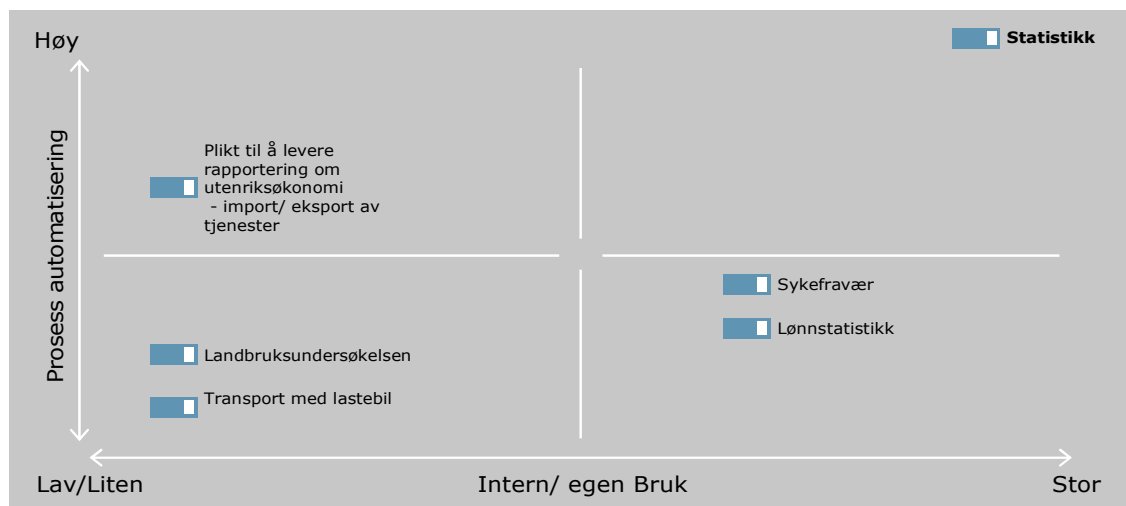
Tabell 6.9 – Hendelse og kostnader

Hendelse	Statistikk	Totale kostnader
Ansettelse av medarbeider	▪Plikt til å levere lønnsstatistikk - kvartalsvis	▪ Ca. 2,5 mill kroner
	▪Plikt for foretak og utvalgte bedrifter å levere sykefraværstatistikk	▪ Ca. 3,0 mill kroner
Import/eksport av tjenester	▪Rapportering av utenrikshandel med tjenester - import årlig	▪ Ca. 6,1 mill kroner
	▪Utenrikshandel - Kapitalrapportering utlandet årlig	▪ Ca. 7,9 mill kroner
	▪Rapportering av utenrikshandel med tjenester - eksport årlig	▪ Ca. 6,1 mill kroner
Omsetning av varer	▪ Månedlige detaljpriser	▪ Ca. 3,6 mill kroner
	▪Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel	▪ Ca. 2,7 mill kroner

6.8.1 Irritasjon

Som nevnt i ovenstående avsnitt er ikke de administrative kostnadene ved statistikkområdet spesielt høye på samfunnsnivå. Det er likevel et område som ofte blir trukket frem når en snakker om spesielt irriterende informasjonskrav. Årsaken til dette kan blant annet leses ut fra nedenstående figur. Kombinasjonen av lav grad av intern bruk, og liten grad av automatisering fører ofte til irritasjon blant berørte bedrifter.

Figur 6.3 – Forklaring på irritasjon



Statistikkområdet består både av informasjonskrav som befinner seg i kategorien liten grad av intern bruk og ingen automatisering samt høy grad av intern bruk og stor grad av automatisering. Selv om irritasjon primært oppstår ved lav grad av automatisering og liten grad av samsvar med interne prosesser, er det også andre faktorer som spiller inn.

"SSB spør oss om mange opplysninger som vi overhodet ikke bruker for vår egen del i den daglige drift, det synes vi er irriterende."

I mange tilfeller etterspør SSB informasjon som bedriftene opplever at er rapportert inn til myndighetene i andre sammenhenger eller at det etterspørres data på et meget høyt

detaljeringsnivå som bedriftene ikke har behov for i sitt daglige virke. I de tilfeller hvor ovenstående punkter kombineres med en manglende forståelse for nytten av informasjonen, oppleves innrapporteringen som spesielt tyngende.

“Det er uforståelig at vi skal fylle ut undersøkelser der vi blir bedt om akkurat de samme tallene som vi allerede har innrapportert via næringsoppgaven.”

Bedriftsintervjuene avdekket videre at en kilde til irritasjon er de tilfeller hvor utvalget av virksomheter ikke reflekterte det berørte området. For eksempel sendes FoU-undersøkelsen ut til en rekke bedrifter som ikke har FoU virksomhet. Bedriften er til tross for manglende FoU aktivitet pliktige til å svare på en begrenset del av undersøkelsen. Dette i seg selv oppleves ikke som spesielt belastende. Irritasjonsmomentet ligger i gjen-takelsesaspektet i det hele. Det er nemlig slik at bedriftene ofte mottar FoU undersøkel-sen mange år på rad selv om de hvert år rapporterer at de ikke har FoU aktiviteter.

6.8.2 Forenkling

SSB har fokus på å redusere oppgavebyrden som pålegges næringslivet ved å kontinuerlig forenkle skjema og etablere utstrakt bruk av elektronisk innrapportering. Det kontinuerlige fokuset på forenkling og tilrettelegging har medført at det ble identifisert svært få konkrete forenklingstiltak gjennom bedriftsintervjuene. De åpenbare forenklingstiltakene som er identifisert og tilbakemeldingene fra bedriftene består i stor grad av et ønske om fritak fra å delta i undersøkelsene. Når de først blir pålagt å rapportere oppleves løsningene og prosessene som gode. Stadig flere økonomiske og administrative IT-løsninger har integrerte rapporteringsløsninger som er tilpasset SSB sine undersøkelser, hvilket fører til relativt effektive prosesser.

Den stadig større graden av automatisering i rapporteringsprosessene legger føringer for hvordan videre forenkling bør foregå. Høy grad av automatisering og systemunderstøtting gjør at en tradisjonell forenkling av et skjema ikke nødvendigvis medfører en enklere hverdag for berørte bedrifter. Tvert imot vil endringer oppfattes som belastende, da de eksisterende systemer må tilpasses de nye kravene. Dersom endringer skal foretas bør disse være “Big Bang” og ikke gradvise endringer.

For de undersøkelser hvor det ikke foreligger tilrettelagte systemer, bør en forenklingsprosess ta utgangspunkt i en tilpasning til bedriftenes eksisterende arbeidsprosesser, eksisterende data, og øvrige innberetninger til myndighetene.

Et annet element i regelforenklingsprosessen er det høye nivået av A-krav hvor en stor del av undersøkelsene som gjennomføres av Statistisk Sentralbyrå tilhører. Forenklingspotensialet er vanskeligere enn hvis det var snakk om ren C-regulering. Årsaken er at flere lovgivende instanser skal involveres på flere nivå enn kun det nasjonale. Hvis det besluttes at en regelforenkling innenfor et A-område vil være interessant er det en rekke faktorer som bør adresseres i overveielsene, f. eks hva som reguleres, resultat eller prosess. På statistikk er det i høy grad resultatet som reguleres, det vil si det vil være mulig å gjøre endringer i forhold til eksempelvis innrapporteringsmetode, samkjøring av registre eller forbedring av elektroniske løsninger. Endringer i forhold til disse parametere vil ikke medføre at de data som havner hos SSB vil være annerledes enn de som allerede sendes inn. Det er derfor et potensial for forenkling innenfor visse områder, men denne muligheten er begrenset.

7. Direkte skatt

7.1 Beskrivelse av regelområdet direkte skatt

I dette kapittelet gis en presentasjon av Finansdepartementets og dets underorganers lovgivning relatert til direkte skatt. Herunder presenteres de mest sentrale bestemmelser på området, som skatteloven, skattebetalingsloven, ligningsloven, folketrygdloven og lov om Co2 avgift på petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen, samt tilhørende relevante forskrifter til de enkelte lover.

Skatteloven regulerer retten til å beskatte inntekter og formue, samt retten til fradrag for kostnader og gjeld.

Skattebetalingsloven regulerer hvordan skatt ilagt etter skatteloven mv. skal innkreves/betales av skattyterne, herunder de næringsdrivende. I tillegg regulerer loven en rekke virkninger av for sene/tidlige/store/små betalinger av skattekrav.

Ligningsloven er en spesiell forvaltningslov som regulerer hvordan ligningen fastsettes, herunder plikten til å sende inn selvangivelse med vedlegg, plikten for tredjemenn til å innberette forhold av betydning for ligningen av bl.a. næringsdrivende. I tillegg gir ligningsloven saksbehandlingsregler for skattemyndighetene, herunder skattemyndighetenes rett til å be om informasjon og foreta kontroller.

Folketrygdloven regulerer blant annet plikten til å betale arbeidsgiveravgift samt saksbehandlingsregler tilknyttet innbetalingen av arbeidsgiveravgift.

Lov om Co2 avgift på petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen regulerer plikten til å innbetale avgift på petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel.

Petroleumsskatteloven inneholder ingen informasjonskrav da skjemaene som skal sendes inne på dette rettsområdet er hjemlet i ligningslovens kapittel 4.

Lovene og tilhørende forskrifter som nevnt ovenfor forvaltes av skattemyndighetene, herunder de særskilte ligningskontorer, Skattedirektoratet og Finansdepartementet. Skattemyndighetene er hierarkisk oppbygd med ligningskontorene nederst deretter fylkesskattekontorene, Skattedirektoratet og Finansdepartementet som øverste myndighet.

Skatte- og ligningslovgivningen har generelle virkeområder, idet de i utgangspunktet gjelder for alle typer bedrifter og privatpersoner.

For en fullstendig oversikt over de respektive lover og forskrifter som inngår i kartleggingen, vises det til tabellen over lover og forskrifter i tilleggsdelen til rapporten.

7.2 Beskrivelse av næringsdrivende/bransje som omfattes av kartleggingen

I dette avsnittet presenteres de virksomheter som berøres av regelverket for direkte skatt.

Regelverket som kartlegges er vidtrekkende, og gjelder generelt for alle typer næringsdrivende med unntak for lov om Co2 avgift på petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen. Sistnevnte lov regulerer kun virksomheter som driver med petroleum på norsk kontinentalsokkel.

De administrative kostnader for etterlevelse av lover/forskrifter innenfor regelverksområdet direkte skatt, er i kartleggingen normalt differensiert ut fra størrelsen på bedriften,

hvorvidt kostnadene er outsourcet eller ikke og om det er adgang til elektronisk innrapportering. Dog er ikke alle segmentene relevante i forhold til alle informasjonskravene som er målt.

Det er i rapporten søkt målt kostnader ved den normalt effektive bedrift, og det er forutsatt at den er lovlydig. Det er derfor bevisst søkt å justere for svar som oppnås gjennom faktisk etterlevelse som ikke er i samsvar med dette. Typisk vil en del krav ikke fullt ut etterleves av alle bedrifter i et bestemt segment. Eksempelvis vil det komme færre skjemaer for innsendelse av aksjonærregisteroppgaver enn det finnes aksjeselskaper. Ressursbruken som måles, dvs. den kostnad som ville påløpt om alle gjorde dette, vil i så måte være høyere enn det som er den faktiske ressursbruk i næringslivet.

Når det gjelder kriteriet "normalt effektiv" vil man i en rekke bedrifter kunne oppleve at mangel på kompetanse, erfaring, rutiner, orden, og programmer mv. gjør at faktisk ressursbruk i næringslivet er høyere enn det som skal måles. Videre at man skaffer seg eksterne eller interne personer som har tilstrekkelig utdanning til å håndtere informasjonskravet og rapportering av data på vegne av selskapet. Det kreves minimum høyskoleutdanning for å tilfredsstille kravene til slik regnskapsføring, og dette ligger til grunn for kostnadsberegningene.

Rapporteringene skjer hovedsakelig etter to ulike innrapporteringsmåter. Manuelle skjema refererer til ufylling av papirskjema, samt postal innsending. De fleste skjemaene som har en elektronisk løsning tilhørende dette regelområdet, er tilgjengelige på Altinn. Det elektroniske alternativet "skjema for elektronisk utfylling og utsending"³ forekommer derfor hyppigst som digital løsning.

Populasjonene som er undersøkt omfatter alle organisasjonsformer som er registrert med plikter til innrapportering, det være seg AS, ASA, KS, ANS, DA og enkeltpersonforetak.

Det er svært få unntak fra rapporteringspliktene til det offentlige på området direkte skatt. Alle som er næringsdrivende plikter å rapportere virksomheten, gjennom årlig innsendelse av næringsoppgave og selvangivelse. Innrapporteringen forutsetter løpende regnskapsføring og orden som i prinsippet gjør selve rapporteringen til en summarisk øvelse, ved å hente ut informasjon fra allerede tilgjengelige dataprogrammer. Disse er til en viss grad allerede tilrettelagt for denne rapporteringen. Leverandørene av slik programvare inkluderer på løpende basis de endringer og krav som følger av myndighetenes krav til rapportering. En velfungerende bedrift vil hensynta disse kravene i sin tilrettelegging av rapportering og datainnsamling for å fordele byrden av dette ut over regnskapsåret. Kun begrensede deler av innrapporteringen og kostnadene knyttet til dette, er forårsaket av rapporteringskrav som utelukkende tjener skatte- og ligningsmyndighetenes interesser.

De største kostnadene i forbindelse med informasjonskravene sees der informasjonskravet omfatter alle virksomheter som er næringsdrivende gjennom den typen gjennomgående lovgivning som skatte- og ligningslovgivningen representerer, samtidig som kostnaden per enhet er relativt høy grunnet informasjonskravets kompleksitet.

Det er søkt skilt mellom store og små bedrifter i analysen der dette er formålstjenlig. De store foretakene er i sin natur oftere komplekse, noe som vil virke fordyrende på rapporteringen, da det vil være forholdsvis mer informasjon som faller inn under informasjonskravene. Dette motvirkes av kompetansen som er tilgjengelig for oppgaveløsningen, og man kan ha en effektiv løsning av dette internt i bedriften, da det er relativt mye tidsbruk til forskjellig offentlig rapportering. Mindre foretak vil ha de samme legale krav til rapportering, og ikke i like stor utstrekning ha tilgjengelig kompetanse eller kapasitet internt. Dette er ofte kompensert ved utstrakt bruk av revisor, advokat eller regnskaps-

³ Det vises til metodebeskrivelsen for en nærmere definisjon av de ulike skjematypene

fører til løsning av rapporteringskravene, som tilsynelatende gir en forhøyet kostnad. Alternativet er å løse dette på egen hånd, og da ligger en forutsetning om forhøyet tidsbruk til forståelse av informasjonskravet, innsamling av dokumentasjon mv. til grunn for beregningene.

7.3 Praktiske avgrensninger

Regnskapsloven og bokføringsloven er ikke tatt med under regelområdet direkte skatter. Disse er av praktiske hensyn tatt med i kartleggingsfasen av finanssektoren som ikke inngår i denne rapporten.

Videre er lover og tilhørende forskrifter som ikke inneholder informasjonskrav for næringsdrivende overfor det offentlige ikke inkludert i kartleggingen, da disse ikke innebærer administrative kostnader.

Det er også avgrenset mot lov om toll og lov om merverdiavgift. Førstnevnte inngår i kapittelet om indirekte skatter, og sistnevnte er målt i et tidligere prosjekt.

Det er systematisk også skilt ut private kostnader de næringsdrivende eierne har. For deltakere i deltakerlignede selskaper (ANS/KS/DA) er ikke tidsbruken ved deres private selvangivelser tatt med, men for disse blir næringsoppgaven i praksis utfylt av selskapet og sendt hver deltaker. Denne kostnaden er med i målingen. Likeledes er det for enkelt-personforetak kun målt den tidsbruken som relaterer seg til næringsvirksomheten, dvs at hennes private/øvrige forhold ifm utfylling av selvangivelse ikke er målt. For disse siste er det for øvrig lagt til grunn at den normalt effektive aktør har satt utfyllingen av det som hører sammen med næringsvirksomheten bort til sin forretningsfører.

Det er søkt holdt utenfor den tid som medgår som følge av surr og rot i rutiner, selv om dette kan være vanskelig få vurdert ut fra de svar bedriftene har gitt.

Det har også vist seg å være en utfordring å skille ut tid og kostnader bedriftene har i forhold til ren etterlevelse av kravet, og den tids-/ressursbruk som strengt tatt gjelder taktiske vurderinger og planlegging bedriften foretar selv og sammen med sine rådgivere.

7.4 Samlede administrative kostnader under regelområdet direkte skatt

Dette avsnittet presenterer de samlede administrative kostnadene under regelområdet direkte skatt.

Tabell 7.1 – Samlede administrative kostnader under regelområdet direkte skatt

Regelområde/Fagmyndighet	Adm. kost. (i mill. kr)	Adm. kost. (i prosent)	ABC-regulering		
			A (%)	B (%)	C (%)
Direkte Skatt	3.556,8	82,9	0	0,001	99,999
I alt for departementet	4.289,0	100	1,1	0,23	98,7

De totale administrative kostnadene under regelområdet direkte skatt er beregnet til 3.556,8 millioner kroner. De samlede kostnader for departementet beløper seg på 4.289,0 millioner kroner, så direkte skatt står for hele 82,9 prosent av den administrative kostnaden som følge av etterlevelsen av regelverket underlagt Finansdepartementet. Dette kan til dels forklares ved at samtlige foretak berøres av regelverket i større eller mindre grad.

Innenfor ABC-reguleringen viser tabellen at beskatning er et absolutt nasjonalt anliggende, ved at 99,999 prosent av informasjonskravene er tilhørende C-kategori.

Endringer på skatteområdet gjøres ordinært med virkning fra det påfølgende ligningsår, dvs. normalt kalenderårets begynnelse. Det er ikke kartlagt andre underliggende endringer i perioden 1. januar til 1. september 2006 som har betydning for kostnadsanalysen.

7.5 Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet

I dette avsnittet vises de mest kostnadskrevende lover/forskrifter. Se oversiktstabellen nedenfor. Som tabellen viser, er det ligningsloven som utgjør hovedtyngden, med 84,8 prosent av de samlede kostnader, med 3.017,3 millioner kroner. Derneft følger folketrygdloven med 223,6 millioner kroner og forskrift til skatteloven med 127,7 millioner kroner. Samlet utgjør disse tre 94,7 prosent av bedriftenes samlede kostnadsnivå forbundet med samtlige informasjonskrav på området direkte skatt.

Tabell 7.2 – Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet

Lover/forskrifter		Adm. kost. (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering		
				A (%)	B (%)	C (%)
LOV-1980-06-13-24	Lov om ligningsforvaltning	3.017,3	84,8	0	0	100
LOV-1997-02-28-19	Lov om folketrygd (folketrygdloven).	223,6	6,3	0	0	100
FOR-1999-11-19-1158	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	127,7	3,6	0	0	100
FOR-1998-12-22-1263	Forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. (Skattebetalingsloven)	87,2	2,5	0	0	100
FOR-1997-12-29-1435	Forskrift om gjennomføring av innbetalingsordningen for skatt mv.	38,0	1,1	0	0	100
FOR-1992-12-22-1190	Forskrift om levering av ligningsoppgaver over innskudd og lån i banker, forsikringsselskaper m.v.	17,9	0,5	0	0	100
FOR-1997-01-08-6	Forskrift om opplysningsplikt for næringsdrivende som omsetter jord- og husdyrprodukter o.l. fra produsent	13,9	0,4	0	0	100
FOR-1998-10-28-1036	Forskrift om levering av ligningsoppgave over innbetalinger til og utbetalinger fra individuell pensjonsavtale etter skatteloven.	6,7	0,2	0	0	100
FOR-1989-11-14-1211	Forskrift for taksering og verdsetting av skog.	5,6	0,2	0	0	100
Topp-10 prosentandel av total		3.541,1	99,6	0	0	100
I alt for inndeelingen		3.556,8	100,0	0	0	100

Resultatene i tabellen viser en markant fordeling, der tre av ti lover/forskrifter står for 94,7 prosent av samlet kostnadsnivå, mens hele topp-10 listen samlet står for 99,6 prosent. I den videre behandling av hvert informasjonskrav, fremgår de enkelte informasjonskrav som tydeligst medvirker til denne entydig skjeve fordelingen. Det er åpenbart at utfylling av selvangivelsen, næringsoppgaven og de underliggende spesifikasjoner er komplekse og tidkrevende skjemaer som er relatert til kostnadsfordelingen.

De ti mest kostnadskrevende lover og forskrifter underliggende direkte skatt utgjør 99,6 prosent av den totale kostnaden for departementet. De øvrige lover og forskrifter som til sammen utgjør 0,4 prosent av den totale kostnaden for regelområdet, beløper seg på kun 15,7 millioner kroner.

Se vedlegg for oversikt over alle lover/forskrifter som inngår i kartleggingen i tilleggsdelen til rapporten.

7.6 Topp- 10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet

Dette avsnittet tar for seg topp-10 mest kostnadskrevende informasjonskrav, andelen av de samlede kostnader, og fordelingen innen ABC-reguleringen:

Tabell 7.3 – Topp-10 kostnadskrevende informasjonskrav

Lov/Forskrift	Informasjonskrav	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering		
				A (%)	B (%)	C (%)
Lov om ligningsforvaltning	Plikt for aksjeselskaper og andre foretak til å levere næringsoppgave 2	470,9	13,2	0	0	100
Lov om ligningsforvaltning	Selskaper skal sende inn skjema for spesifikasjon av forskjeller mellom skatt og regnskap til ligningsmyndighetene	400,3	11,3	0	0	100
Lov om ligningsforvaltning	Arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene.	349,9	9,8	0	0	100
Lov om ligningsforvaltning	Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år.	341,1	9,6	0	0	100
Lov om ligningsforvaltning	Foretak med begrenset regnskapsplikt og andre ligningsmyndighetene pålegges, må sende inn næringsoppgave 1 til ligningsmyndighetene.	308,3	8,7	0	0	100
Lov om ligningsforvaltning	Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	226,2	6,4	0	0	100
Lov om folketrygd (folketrygdloven).	Plikt for arbeidsgiver å levere årsoppgave for arbeidsgiveravgift til kommunekassereren.	194,1	5,5	0	0	100
Lov om ligningsforvaltning	Selskaper skal sende inn skjema over avstemming av egenkapital til ligningsmyndighetene.	166,5	4,7	0	0	100
Lov om ligningsforvaltning	Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene	140,1	3,9	0	0	100
Lov om ligningsforvaltning	Selskaper skal levere avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger til ligningsmyndighetene.	101,1	2,8	0	0	100
Topp-10 (75,9 %) i alt		2.698,5	75,9	0	0	100

Resultatene i tabellen/figuren viser at de topp-10 mest krevende informasjonskrav medvirker til så mye som 75,9 prosent av kostnadene under området direkte skatt. Disse kravene er meget byrdefulle for næringslivet. Det er i alt vurdert 118 krav på området for direkte skatt, og av disse utgjør 108 krav begrensede 24,1 prosent av kostnadene. Sammenligning med departementet som helhet, utgjør topp-10 informasjonskravene 62,9 prosent, tilsvarende 2.698,5 millioner kroner. De øvrige informasjonskravene for regelområdet tilsvarer 857,6 millioner kroner eller 24,1 prosent.

Som tidligere nevnt er informasjonskravene utelukkende av nasjonal karakter på området direkte skatt, og samtlige tilhører da kategori C som definert i SKM.

Mer detaljerte beskrivelser og forklaringer til de enkelte informasjonskravene vil presenteres i rapportens del 5. På området direkte skatt er selvangivelsen for aksjeselskaper, næringsoppgave 2 skjema for forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat, skjema for avstemming av egenkapital, aksjonærregisteroppgaven, saldoskjema og lønns- og trekkoppgaven presentert. Øvrige resultater vil for øvrig være tilgjengelige i sin helhet i NHDs kartleggingsdatabase.

7.7 Fordelinger av de samlede administrative kostnadene

I dette avsnittet ser vi nærmere på de totale administrative kostnadene og deler dem inn i henhold til en rekke parametere. Hensikten med dette er å synliggjøre egenskaper ved informasjonskravene og illustrere hvilke type administrative aktiviteter som er kostnadsdrivende.

7.7.1 Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere

Tabell 7.4 – Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere

Kartleggingsparametere	Egenskaper	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Andel av totale kostnader (%)
Type kostnad	Intern tidsbruk	584,7	16,4	100,0 %
	Eksterne tjenester	2.736,5	76,9	
	Andre anskaffelser	235,6	6,6	
Type informasjonskrav	Rapportering til myndighet	3.424,2	96,3	100,0 %
	Opplysninger til tredje part	132,2	3,7	
	Dokumentasjon	0,5	0,0	
Søknader til det offentlige	Offentlig støtte	22,7	0,6	0,6 %
	Tillatelse	0,3	0,0	
Typer opplysninger	Grunndata	1.088,4	30,6	100,0 %
	Produksjon	1,9	0,1	
	Drift	89,7	2,5	
	Sysselsetting	27,0	0,8	
	Økonomiske data	1.738,4	48,9	
	Annen aktivitet (håndtering av IK)	611,4	17,2	

Type kostnad

I kartleggingen av administrative kostnader benyttes tre ulike kostnadsparametere for å beregne totalkostnaden som oppstår som følge av et lovfestet informasjonskrav. Kostnadstypene består av internt tidsforbruk i de berørte bedriftene, kostnader ved benyttelse av en ekstern ressurs og andre fysiske anskaffelser.

Interne kostnader består av interne medarbeideres tidsforbruk sett i sammenheng med hvilken timelønn denne personen har. De interne timelønnene tar utgangspunkt i SSBs lønnsstatistikk for 2005. I tillegg er det benyttet en overhead sats på 25 prosent på timelønnen for alle medarbeidergrupper, med mindre spesielle forhold tilsier noe annet. Overheaden for den enkelte medarbeider er de kostnadene som påløper ut over de direkte lønnskostnadene. Overheaden dekker kostnader i forbindelse med faste administrasjonskostnader, dvs. utgifter til kontor (husleie eller bygningsavskrivninger), telefon, varme, el, IT-utstyr mm. Også sykefravær inngår i overheaden, men ikke arbeidsgiveravgift. Tabellen viser at internt tidsbruk utgjør 584,7 millioner kroner, tilsvarende 16,4 prosent av de samlede kostnadene.

Bedriftene benytter eksterne tjenester i form av bistand til å løse enkelte oppgaver, som for eksempel en regnskapsfører eller revisor. Oppgaveplikter i forbindelse med direkte skatt er vanlig for bedrifter å sette bort, og da spesielt for bedrifter av en mindre størrelsesorden som ikke innehar egne økonomiavdelinger. De administrative kostnadene knyttet til eksterne tjenester beløper seg på 2.736,5 millioner kroner, hvilket står for 76,9 prosent av den samlede kostnaden for regelområdet og dermed utgjør den største utgiftsposten. Dette følger naturlig av de kompetansekrav som følger av informasjonskravenes kompleksitet. Andre anskaffelser beløper seg til 235,6 millioner kroner, hvilket er 6,6 prosent av den totale kostnaden. Anskaffelseskostnadene knytter seg først og fremst til programvare som automatiserer prosessen av etterlevelsen av informasjonskrav som eksempelvis selvangivelsen med vedlegg.

Type informasjonskrav

Standardkostnadsmodellen har som formål å finne frem til informasjonskrav i regelverket og kartlegge de administrative kostnadene næringslivet har ved å fremskaffe og eventuelt rapportere opplysninger til det offentlige eller til en tredje part, samt plikter til å oppbevare dokumentasjon. Et informasjonskrav medfører altså ikke nødvendigvis at bedriftene skal sende inn informasjonen til en offentlig myndighet. Når det gjelder de informasjonskrav som regelområdet direkte skatt pålegger næringslivet, er det rapportering til myndighet som utgjør størstedelen av kostnaden med 3.424,2 millioner kroner, tilsvarende 96,3 prosent av den samlede totale kostnaden. Opplysninger til tredje part følger som det andre mest kostnadskrevende typen av informasjonskrav, mens dokumentasjon utgjør kun en marginal del av den totale administrative kostnaden.

Søknader til det offentlige

I målingen av administrative kostnader ansees også søknad om ulike typer tillatelser og offentlig støtte som informasjonskrav. Søknader om offentlig støtte under regelområdet direkte skatt gir en samlet administrativ kostnad på 22,7 millioner kroner, tilsvarende 0,6 prosent av den samlede kostnaden. Sammenlignet med hele departementet er dette 98,3 prosent av kostnadene knyttet til offentlig støtte. Når det gjelder tillatelser er dette representert i en mye mindre grad for direkte skatt. Det utgjør kun 0,3 millioner kroner for regelområdet, noe som tilsvarer knappe 0,7 prosent av kostnadene for hele departementet.

Type opplysninger

Strukturen i SKM medfører at det enkelte informasjonskrav består av en rekke opplysninger som representerer de ulike informasjonselementene som inngår i pliktene. De identifiserte kravene til opplysninger skal videre deles inn etter hvilke typer opplysninger som skal rapporteres inn. Hensikten med denne kategoriseringen er å finne mulige tiltaksområder for forenkling og samordning. Inndelingen medfører at man kan identifisere hvorvidt informasjonen som kreves kan fremskaffes på andre måter, for eksempel foretaksinformasjon som muligens kan skaffes fra Foretaksregisteret eller visse økonomiske data som kan hentes fra årsregnskapet. Følgende typer opplysninger er benyttet:

Tabell 7.5 – Opplysningstyper

Grunndata	Opplysninger om selve enheten, herunder opplysninger som identifiserer bedriften, struktur og organisasjon, eierforhold, adresseinformasjon, juridiske forhold m.m.
Produksjon	Opplysninger om produksjon i form av ikke-økonomiske begreper. Med produksjon menes her prosessen som omdanner produksjonsfaktorer til varer og tjenester.
Drift	Opplysninger om driften av enheten i form av ikke-økonomiske begreper. Med driftsopplysninger menes alle aktiviteter som er nødvendige for å holde en virksomhet i gang uavhengig av produksjonsnivå.
Syssetting:	Opplysninger om arbeidskraft og arbeidsforhold.
Økonomiske data	Opplysninger om økonomiske forhold.
Annen aktivitet	Denne opplysningstypen benyttes for opplysningen "Håndtering av IK". Formålet med denne opplysningen er å fange tidsforbruk og aktiviteter som angår hele informasjonskravet, f.eks kopiering av et skjema, arkivering av en rapport og frankering av et brev.

Av tabellen ser vi at økonomiske data er opplysningstypen som utgjør den klart største delen av kostnadene, etterfulgt av grunndata. Økonomiske data utgjør 1.738,4 millioner kroner som er 48,9 prosent av den samlede kostnaden. Grunndata utgjør 1.088,4 millioner, tilsvarende 30,6 prosent. Håndtering av IK og drift utgjør hhv. 17,2 og 2,5 prosent, sysselsetting 0,8 prosent og produksjon 0,1 prosent.

Ved sammenligning med departementet som helhet utgjør kostnadene økonomiske data 80,5 prosent, grunndata 83,1 prosent og håndtering av IK 89,9 prosent knyttet til regelområdet direkte skatt.

7.7.2 Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)

Tabell 7.6 – Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)

Bedriftsstørrelse	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)
Mikro (0-4 ansatte)	2.677,6	75,3
Makro (5 – mer)	879,2	24,7
Totalt	3.556,8	100,0

De samlede kostnadene er fordelt med 75,3 prosent på mikrobedrifter og 24,7 prosent på makrobedrifter. Resultatene forøvrig i kartleggingen peker ikke på betydelige forskjeller i ressursbruk på tvers av bedriftsstørrelse, med unntak av tilfeller der tjenesten er outsourcet. Der hvor små bedrifter kan ha utfordringer med kompleksitet i forhold til den kompetansen man besitter i eget hus, vil de store enhetene gjerne ha ressursene tilgjengelig i eget hus, og kan trekke veksler av dette på tvers av de forskjellige informasjonskravene. Samtidig kan kompleksiteten og omfanget av rapportering oppveie dette, slik at vi får en relativt jevn fordeling av tidsbruk samlet sett, uavhengig av selve bedriftsstørrelsen.

Sammenlignet med departementet i sin helhet er den administrative kostnadene for mikrobedrifter 93,7 prosent som følge av regelverk for direkte skatt. Tilsvarende for makrobedrifter er kostnaden relativt sett lavere med 61,4 prosent.

7.7.3 Totale administrative kostnader fordelt på typer administrative aktiviteter

I dette avsnittet gis det en presentasjon av de ulike typene administrative aktiviteter som inngår i arbeidsprosessen til bedriftene for å etterleve informasjonskravene tilhørende regelverksområdet direkte skatt.

Tabell 7.7 – Totale administrative kostnader fordelt på typer av administrative aktiviteter

Type administrativ aktivitet	Adm. kost i mill. kr.	Andel av samlede kostnader (%)	Type informasjonskrav (%)		
			Dokument.	Opplysning tredje part	Rapportering til myndighet
Beregning	37,53	1,06	-	0,01	99,99
Beskrivelse	10,62	0,30	-	0,03	99,97
Eksterne møter	27,21	0,76	-	-	100
Fremhenting av informasjon	278,02	7,82	0,1	0,29	99,6
Gjøre seg kjent med informasjonsforpliktelsen	10,61	0,30	-	8	92,5
Inspeksjon fra offentlige myndigheter	1,54	0,04	-	-	100
Interne møter	8,46	0,24	-	-	100
Kontroll	84,83	2,38	-	0,94	99,06
Kopiering, distribusjon, arkivering etc.	18,47	0,52	0,4	33,97	65,59
Opplæring, oppdatering innen lovpålagte krav	1,80	0,05	-	36	64
Pålegg om utbedringer etter inspeksjon fra offentlige myndigheter	0,38	0,01	-	-	100
Presentasjon av tall	3,94	0,11	-	0,04	99,96
Rapportering/ innsending av informasjon	68,88	1,94	-	0,24	99,76
Rettelse	0,04	0,00	-	-	100
Vurdering	32,39	0,91	-	0,01	99,99

SKM-metodens tilnærming til kartlegging av administrative kostnader inkluderer en fordeling av internt tidsforbruk på 17 forhåndsdefinert standard aktiviteter som bedriftene må gjennomføre for å etterleve informasjonskravene. I tabellen presenteres 15 av disse, da de to siste har så marginale kostnader at det ikke utgjør noe på samfunnsnivå. Identifikasjonen av de relevante administrative aktiviteter skal bidra til å gi en oversikt over hva slags arbeidsoperasjoner bedriftene foretar i tilknytning til de enkelte bestemmelsene samt kostnadsfeste disse. Det er denne oppdelingen i en kjede av administrative aktiviteter som gir grunnlaget for en presis kartlegging av de administrative kostnadene. Identifikasjonen av administrative aktiviteter tar utgangspunkt i 17 standardiserte administrative aktiviteter som viser andel av administrative kostnader for intern tidsbruk.

Tabellen over viser fordelingen mellom de forskjellige aktivitetene og hvor stor del av de samlede kostnadene de utgjør. Det er i denne sammenhengen verdt å merke seg at de interne administrative kostnadene utgjør 16,4 prosent av den totale kostnaden for regelområdet. 83,6 prosent av kostnadene henføres altså eksterne tjenester som regnskapsfører og anskaffelser forbundet med tilpasset IT-systemer, samt vedlikehold av disse.

Av de 17 standardaktivitetene ser vi at fremhenting av informasjon og kontroll er de mest kostnadsdrivende aktivitetene med hhv. 278,0 og 84,8 millioner kroner, tilsvarende 7,8 prosent og 2,4 prosent av den administrative kostnaden for regelverksområdet.

Videre ser vi at rapportering/innsending av skjemaene utgjør 1,9 prosent, vurdering og beregning ca. en prosent hver, samt de resterende aktivitetene utgjør 2,3 prosent av de samlede kostnadene.

For en nærmere beskrivelse av de 17 standardaktivitetene se side 23 i Nærings- og handelsdepartementets metodebeskrivelse.

7.7.4 Topp-10 mest kostnadskrevende skjemaer å etterleve for næringslivet

Tabell 7.8 – Topp- 10 mest kostnadskrevende skjemaer å etterleve for næringslivet

Skjemanavn	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Innrapporteringsmåter (Andel av adm. kost %)			
			Man.	Elekt. 1	Elekt. 2	Elekt. 3
Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper og andre foretak som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven	473,58	13,31	15,5	0,0	0,0	84,5
Forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier	400,31	11,25	31,0	0,0	0,0	69,0
Lønns- og trekkoppgave	355,31	9,99	8,0	0,0	0,0	90,5
Aksjonærregisteroppgaven for 2005	341,13	9,59	10,0	0,0	0,0	90,0
Næringsoppgave 1	308,34	8,67	25,0	0,0	0,0	75,0
Selvangivelse for aksjeselskaper, verdipapirfond, banker mv.	226,17	6,36	15,0	0,0	0,0	85,0
Årsoppgave for arbeidsgiveravgift	194,12	5,46	71,0	0,0	0,0	29,0
Avstemming av egenkapital	166,54	4,68	15,0	0,0	0,0	85,0
Selvangivelse for næringsdrivende	140,05	3,94	25,0	0,0	0,0	75,0
Avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger	101,07	2,84	20,0	0,0	0,0	80,0
Selskapets oppgave over deltakers formue og inntekt i ansvarlige selskap mv.	83,53	2,35	26,0	0,0	0,0	74,0
Topp 10- totalt	2.706,62	76,10	21,8	0,0	0,0	78,0
I alt for departementet	3.276,56	92,1	22,7	0,0	0,0	75,0

Innrapportering av informasjonskrav faller i to kategorier, manuell utfylling og innsendelse, og elektronisk utfylling og innsendelse. Mellomtypene, skjema for elektronisk utfylling og manuell innsending og elektroniske innsending, er lite aktuelle i forhold til oppgavepliktene knyttet til direkte skatt, da Altinn kan benyttes for de fleste skjemaene som skal rapporteres til Skattemyndighetene.

Topp-10 prosentandelen utgjør 76,1 prosent av den totale kostnaden for regelområdet direkte skatt, og alle skjemaene utgjør så mye som 92,1 prosent av departementets samlede kostnader. Samtlige av disse skjemaene skal fylles ut med årlig frekvens, så et høyt antall avgivere knytter kostnadene i større grad til populasjonen enn til frekvensen. En må anta at det er vanskeligere å effektivisere en årlig oppgave enn en mer hyppig forekommende aktivitet. Rapporteringen gjelder også tverrgående i næringslivet for disse skjemaene, og det stilles betydelige krav til kompetanse og organisering av oppgavene.

For øvrige skjemaer, henvises det til oversikten over disse i tilleggsdelen til rapporten. Kompleksitet, hyppighet og tverrgående omfang kan være medvirkende faktorer til at disse skjemaene er svært kostnadskrevende.

7.8 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

I dette kapittelet beskrives de områder som er særlig kostnadskrevende. Videre pekes på noen overordnede forklarende faktorer for dette, samt graden av intern bruk for å frem-skaffe opplysninger. Til slutt vil forenklingstiltak bli presentert på et overordnet plan i til-legg til at eventuelt irriterende administrative kostnader kommenteres.

7.8.1 Innledning

De områdene som er dekket innenfor lignings- og skattelovgivningen er svært omfatten-de, og dekker hovedtyngden av kostnader knyttet til informasjonskravene under Finans-departementets forvaltning. Noen av de tyngste informasjonskravene som favner de aller fleste bedrifter i norsk næringsliv er samlet i/tilknyttet følgende skjemaer:

- Selvangivelse, (RF-1028)
- Næringsoppgave 2, (RF-1167)
- Midlertidig forskjellsskjema, (RF-1217)
- Saldoavskrivningsskjema, (RF-1084)
- Avstemming av egenkapitalen, (RF-1052)
- Lønns- og trekkoppgaven, (RF-1015)
- Aksjonærregisteroppgaven, (RF-1086)

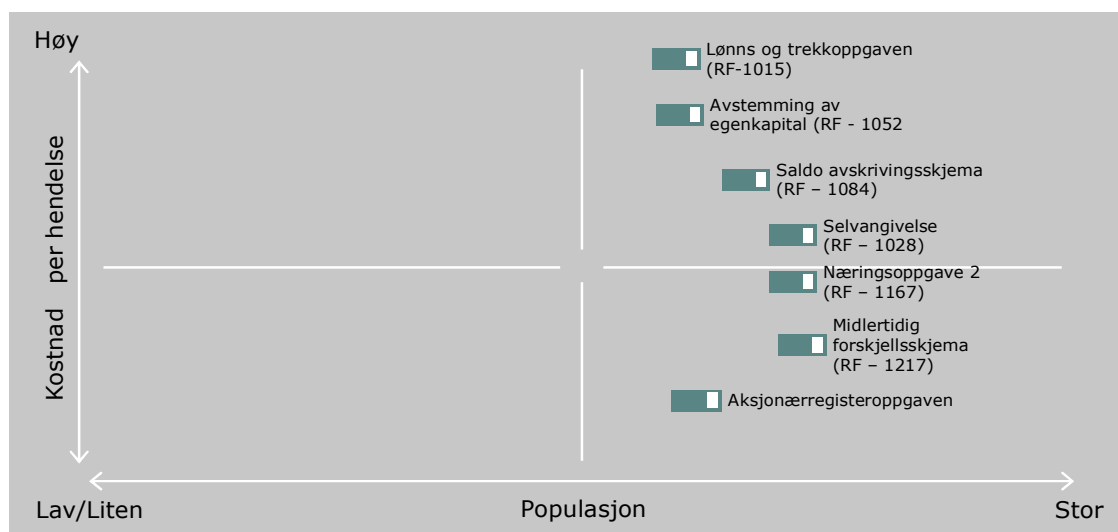
7.8.2 Kostnader

De fleste av de ovennevnte skjemaer er obligatoriske for alle bedrifter. Skjemaene fylles ut i en felles prosess noe som medfører at bedrifter har vanskelig for å skille tidsbruk og kostnader knyttet til hvert enkelt skjema.

Det er overlapping mellom de beregninger som foretas i forbindelse med utarbeidelse av bedriftens ligningspapirer og bedriftens årsregnskap. Årsregnskapet blir behandlet sepa-rat. Det er derfor nødvendig å foreta en avgrensing mot kostnader og tidsforbruk knyttet til dette. Man forutsetter også at bedriftens regnskapsførsel er oppdatert og korrekt. Kostnader knyttet til regnskapsførsel blir også behandlet separat.

Betraktninger rundt kostnadene kan oppsummeres i følgende tabell:

Figur 7.1 – Forklaring på kostnader



For informasjonskrav der det er innrapportering får man den mest nøyaktige populasjo-nen fordi man da har de sikreste tall å forholde seg til. Løpende omkostninger er i tillegg det letteste å estimere fordi dette er kostnader knyttet til noe selskapene foretar seg

hvert år. Derfor vil kostnadsestimatene øverst til høyre i tabellen ovenfor være de mest presise.

Modellen for skattelegging av bedrifter er komplisert, med omfattende rom for skatteplanlegging. Vi har ikke medregnet den tidsbruk og de eksterne kostnader som påløper relatert til ren skatteplanlegging, men det er et gjennomgående problem å søke å skille ut bedriftenes angivelser av tids- og kostnadsbruk til skatterådgivning, da dette nødvendigvis vil være nært knyttet til arbeidet med utfylling av de aktuelle informasjonsplikter og skjema.

Videre er det et skille mellom løpende - og engangsutgifter. Løpende informasjonskrav vil normalt ha et høyere kostnadsnivå enn engangs, ad-hoc lignende informasjonskrav. På den annen side kan kostnadene ved tilbakevendende informasjonskrav være lavere grunnet effektiv håndtering av informasjonskravet av bedriften, mens informasjonskrav som er hendelsesbasert kan være kostnadskrevenne fordi bedriften ikke har noen effektiv måte å håndtere informasjonskravet på.

På regelverkområdet direkte skatt vil de fleste informasjonskrav være løpende, og siden de i tillegg er kompliserte vil kostnadsnivået ved etterlevelse av informasjonskravene være høye.

Det er under standardiseringsarbeidet av tid forutsatt at en normalt effektiv bedrift vil benytte seg av standard hensiktsmessig software for etterlevelse av informasjonskravene. Dette forenkler prosessen betraktelig og er tidsbesparende for bedriften på de områder der standardiserte skjemaer benyttes ved innberetningen.

Informasjonskravene er tuftet på et komplisert regelverk. Innhentet data fra intervjuer viser at spesielt små bedrifter har gjennomgående mangelfull kompetanse i forhold til å kunne utarbeide ligningspapirene internt. Det er derfor en klar trend blant små bedrifter at man benytter revisor eller særlig regnskapsfører for å etterleve kravene. For aksjeselskaper vil det oftere være revisor, ettersom disse er underlagt lovpålagt revisjon. Blant de store bedriftene er det mer vanlig at man har den nødvendige kompetanse, men også her benyttes eksternt hjelp i vesentlig utstrekning, ikke minst revisor og skatteadvokater. Trenden er at jo mindre en virksomhet er, jo oftere er det regnskapsfører som er benyttet.

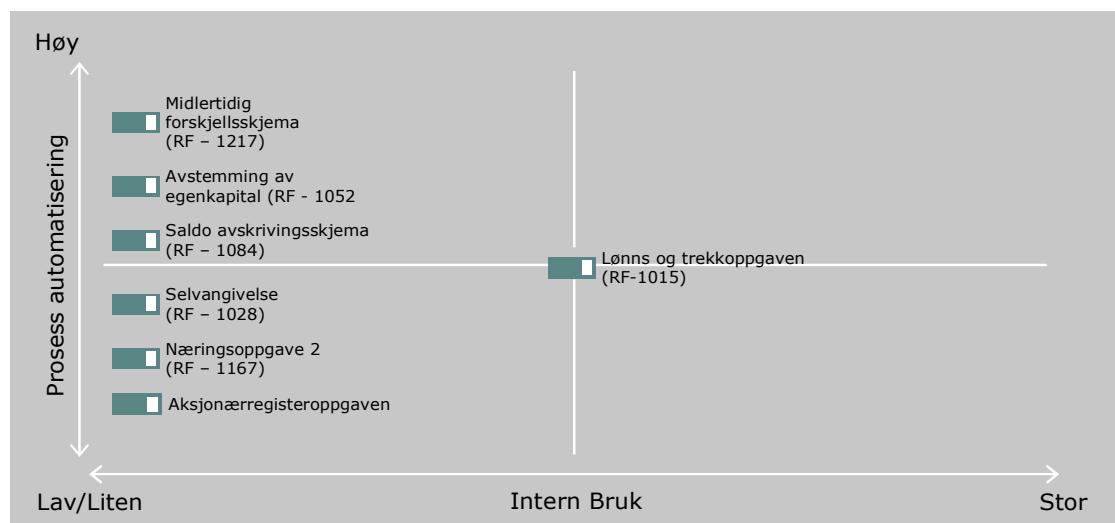
Videre viser kartleggingen av de administrative kostnadene at det ikke er noen vesentlig forskjell på tidsforbruk mellom manuell og elektronisk innsendelse av skjemaer. Et unntak av betydning er lønns- og trekkoppgaven der elektronisk innsendelse for bedrifter med mange ansatte er tidsbesparende og derav kostnadsbesparende i forhold til manuell innsendelse.

7.8.3 Intern bruk ved etterlevelse av informasjonskrav

Graden av intern bruk er en viktig faktor i forbindelse med forenkling av administrative kostnader. Denne sier noe om hvorvidt bedriftene uavhengig av regelverket ville fremskaffet de aktuelle opplysninger til benyttelse i interne forretningsprosesser.

Intern tid som går med til etterlevelse av informasjonskravene på direkte skatt, har i liten grad noen verdi for bedriftene til internt bruk. Det dreier seg først og fremst om innhenting og bearbeiding av informasjon fra regnskapssystemet, samt å foreta beregninger i henhold til de særkrav skatteloven stiller. Unntak er Lønns- og trekkoppgaven, som benyttes for å informere henholdsvis ansatte om forhold som skal med i deres personlige selvangivelse.

Figur 7.2 – Intern bruk



Som tabellen viser vil de fleste informasjonskrav ligge til venstre på den vannrette linjen som måler intern bruk. Unntak gjelder for Lønns- og trekkoppgaven nevnt ovenfor. Denne vil ligge cirka midt på linjen. I tillegg vil de fleste informasjonskrav være automatisert og således ligge høyt oppe på den loddrette linjen som viser prosessautomatisering.

7.8.4 Irritasjon

Ved benyttelse av elektronisk software for utfylling av ligningspapirene er det bedriftenes erfaring at det er liten irritasjon knyttet til dagens rapporteringskrav. Skjemaene er logisk bygget opp og henger sammen på en relativt hensiktsmessig måte. Det er også automatiserte kontroller bygget inn i softwaren som forenkler utfyllingen av skjemaene.

Vi har i vårt standardiseringsarbeid forutsatt at slik software benyttes av alle pliktige skattytere. Hvis dette ikke benyttes vil det normalt effektive selskap normalt bruke en ekstern leverandør som igjen vil ha slik software.

Skulle en forsøke å sette opp et komplett sett ligningspapir uten, ville prosessen blitt atskillig mer tidkrevende. Gjentakelse av basisdata og redusert kontroll over informasjonsflyten i skjemaene, ville antakelig medført irritasjon for bedriften. Til en viss grad vil dette være tilfellet for en del bedrifter, men det er ved målingen bevisst ikke søkt målt slike, da det er den normalt effektive bedrift som er subjekt for målingen.

I tillegg fører hyppige endringer i beskatningen av ansatte til atskillig merarbeid for selskaper i utfylling av Lønns- og trekkoppgaver. Dette fordi bedriftenes interne datasystemer ikke er satt opp for innhenting av det informasjonsbehov endringene medfører. Dette skaper mye manuelt merarbeid som igjen resulterer i frustrasjon.

7.8.5 Forenklingstiltak

Vi har i dag en skattemodell som for de næringsdrivende oppleves som komplisert, og derved medfører at det er en tidkrevende og komplisert prosess å etterleve informasjonskravene. Rent metodisk skal slike faktorer ikke måles, og den tid og de kostnader som kan henføres til at skattereglene og –systemet er komplisert er forsøkt holdt utenfor. Når det gjelder frustrasjon/irritasjon er imidlertid dette det mest gjennomgående.

En omlegging av skattesystemet ligger utenfor det vi har mulighet for å vurdere innen for rammene av denne undersøkelsen, men det er mulig at en forenkling av regelverket kun-

ne gitt ressursbesparelser ved at beregningen av skatt ville blitt langt mindre komplisert og tidkrevende, og ved at det eventuelt ville blitt mindre rom for skatteplanlegging. I hvilken grad skatteplanlegging vil reduseres er dog høyst usikkert.

Det er i dag et lovkrav at selskapers selvangivelse skal underskrives av styrets leder. Dette er noe som i relativt liten grad etterleves i praksis fordi styreleder sjelden er lett tilgjengelig. Våre intervjuer tyder på at det bør være tilstrekkelig at daglig leder eller økonomisjef skriver under, slik som det i praksis også gjøres.

Nedenfor følger mulige forenklingstiltak fordelt på hver av de sju informasjonskravene som er nevnt under kapittel 10. De enkelte tiltaksbeskrivelsene må ikke leses som Rambøll/KPMGs faglige vurderinger av hva som antas å være hensiktsmessig, men som innspill og betraktninger som i hovedsak er kommet til uttrykk fra intervjuobjektene. *I hvilken grad noen av disse kan være verdt å se nærmere på må imidlertid vurderes av oppdragsgiver og det enkelte fagdepartement.*

7.8.6 Selvangivelsen

Den detaljerte analysen viser at de administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet er høye på totalnivå. Hovedbegrunnelsen ligger i at populasjonen er så stor, og at selvangivelsen er komplisert å fylle ut på bakgrunn av at skattereglene er kompliserte og ikke statiske. Således er det ikke skjemaet selv som er vanskelig, men reglene skjemaet bygger på.

De fleste opplysninger som brukes til utfylling av selvangivelsen er allerede tilgjengelig gjennom bedriftens regnskapssystemer. Dette tilsier at bedriften i stor grad allerede har de opplysningen den trenger for å fylle ut selvangivelsen. Likevel synes dette informasjonskravet å innebære en meget stor byrde/administrativ kostnad for en normalt effektiv bedrift fordi informasjonskravet er komplisert og tidkrevende, samt at mange bedrifter må outsource utfyllingen av selvangivelsen mv. En kompliserende faktor er at den rommer mye informasjon, og det således er tungvint å holde oversikten over de data som skal meldes, og sammenhengen mellom disse.

Ved elektronisk innsendelse er det generelle inntrykket at det bør vurderes å innføre enklere rutiner for å logge seg på Altinn. Ligningsloven krever at styreleder/daglig leder/annen kontakt person som er registrert i Altinn signerer og må derfor ha egne pinkoder i Altinn. At styreleder eller daglig leder må signere oppfattes som et problem i seg selv fordi denne personen ikke alltid er lett tilgjengelig. I de få tilfeller der styrets leder er en utlending, kan anskaffelse av pinkoder og smartkort være problematisk i forhold til risiko for at pinkodene og smartkortet forsvinner i postgangen.

Et annet overordnet forenklingstiltak kan være å redusere antall poster som skal fylles ut i selvangivelsen. Et eksempel vil her kunne være beregningen av korreksjonsinntekt som mange bedrifter opplever som komplisert. Avveingspunkter kan være risiko for redusert kontroll av at alle forhold er oppgitt til beskatning både for den enkelte skattyter, samt skattemyndighetenes behov for å kunne foreta korrekt ligning.

Som oppsummering kan derfor hevdes at det tilsynelatende virker vanskelig å forenkle selvangivelsen uten at det går på bekostning av andre informasjonskrav og trygghet for korrekt ligning. Av forhold som ligger utenfor selve målingen vil vi nevne muligheten for faktisk kostnadsbesparelse være større dersom det underliggende regelverket forenkles. Dette er også et av hovedargumentene hentet fra intervjuene som er foretatt om informasjonskravet, selv om dette i og for seg ikke har relevans for kostnader ved etterlevelse av ulike informasjonskrav.

7.8.7 Næringsoppgave 2

Tidsbruken som er målt er den tiden som medgår til å lage selskapets næringsoppgave for aksjeselskaper. Eiernes tidsbruk for ANS, KS og DA er ikke målt. For denne gruppen er tiden selskapet har benyttet til å utarbeide skjemaene for sine deltakere målt.

Per definisjon er i og for seg også eiere av ANS/KS/DA næringsdrivende. I samråd med oppdragsgiver er det imidlertid enighet om at slike kostnader skal holdes utenfor da disse er eierrelaterte, og en inkludering av disse ville gi et skjevt bilde i forhold til de eiere som har organisert sin virksomhet i aksjeselskapsformen.

Bedrifter er gjennom Næringsoppgave 2 pålagt å rapportere en meget detaljert resultat- og balanseoppstilling. Etter det vi har fått opplyst blir imidlertid flere av de detaljerte spesifikasjonene kun benyttet av Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Det har blitt stilt spørsmål om det kan være tilstrekkelig å i stedet legge ved en kopi av selskapets årsregnskap, eventuelt at likningskontoret selv innhenter denne automatisk fra regnskapsregisteret. På samme måte kan det vurderes om SSB selv bør innhente den nødvendige informasjon gjennom innhenting av, og uttrekk fra, årsregnskapet. Dersom dette er mulig kan dette innebære en vesentlig besparelse i forhold til informasjonskravet. En vurdering i den sammenheng vil være i hvilken grad Skatteetaten må ha opplysninger om dette innsendt gjennom selvangivelsen, samt i hvilken grad det er tilstrekkelig med de informasjonen som kan hentes direkte fra årsregnskapet. Det nevnes for ordens skyld at det fra referansegruppen er kommet innspill om at selv om mange av opplysningene initielt er innhentet av statistiske hensyn, vil disse like fullt kunne ha relevans og verdi for ligningen.

7.8.8 Skjema for spesifikasjon av forskjell mellom skatt og regnskap

Forenklet behandling av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat fordrer en grunnleggende omlegging av prinsippene for periodisering av skattemessige resultater. Informasjonen i forskjellsskjemaet av betydning for tallfesting av forskjellene blir fremstilt som grunnlag for utsatt skatt-noten i årsregnskapet.

Intervjuer foretatt med bedrifter om dette, har ikke resultert i spesifiserte eller konkrete effektiviseringsforslag. Kompleksiteten i beregningene og behovet for utfyllende kompetanse for å kunne gjennomføre rapporteringen i henhold til et slikt komplekst informasjonskrav kan virke frustrerende for bedrifter og bidrar til at utfylling av selvangivelsen må settes bort til eksterne.

7.8.9 Saldoavskrivningsskjema

Skjemaet er et hjelpeskjema for selvangivelsen og næringsoppgaven. Det er ikke identifisert spesielle behov for forenkling i forhold til dette skjemaet.

7.8.10 Lønns- og trekkoppgaven

Forenklet selvangivelse fordrer at ligningsmyndighetene får utfyllende og korrekte opplysninger et annet sted. Dette krever at lønns- og trekkoppgaven må være detaljert og korrekt utfyllt. Således vil en forenkling av lønns- og trekkoppgave kunne føre til utfordringer i forhold til ordningen med forenklet selvangivelse. Tatt i betraktning at lønns- og trekkoppgaven allerede kan sendes inn elektronisk, har vi ikke kunnet påvise noen klare forenklingstiltak.

Videre er lønns- og trekkoppgaven viktig for ligningskontorene ut fra et kontrollperspektiv. Det setter ligningskontoret i stand til å kontrollere at fullstendig inntekt er oppgitt for vanlige lønnsinntak.

I tillegg vil en forenkling av lønns- og trekkoppgaven kunne gå på bekostning av korrekt ligning av den enkelte skatteyter, siden en normalt effektiv bedrift mest sannsynlig vil ha mer oversikt, gjennom sitt regnskap, over hva som skal innberettes enn hva den enkelte skatteyter har.

Et av hovedargumentene hentet fra intervjuer som er foretatt relatert til informasjonskravet er å heller vurdere en forenkling av det underliggende regelverk i stedet for forenkling av lønns- og trekkoppgaven. Systematisk faller regelverksforenklinger utenfor det som er ment inntatt i målingen, som begrenser seg til informasjonspliktene. Vi har imidlertid likevel valgt å nevne denne typen innspill.

I tillegg nevnes at det er startet et prosjekt i regi av Skattedirektoratet som vurderer eventuelle forenklinger innenfor mer samordnet innrapportering av skattetrekk, påleggstrekket og arbeidsgiveravgift. Se kapittel 13 om supplerende forenklingstiltak for en nærmere beskrivelse av dette.

7.8.11 Aksjonærregisteroppgaven

Bedrifter er gjennom Aksjonærregisteroppgaven pålagt å rapportere meget detaljerte opplysninger. Dette er informasjon som ligningskontoret kan benytte til å kontrollere beregning av betalbar skatt. Det kan som et forenklingstiltak stilles spørsmål om det ville vært tilstrekkelig om man vedla en kopi av selskapets årsregnskap. Mange av de bedrifter som ble intervjuet hevder at mange av de samme opplysninger sendes til Brønnøysund gjennom regnskapet.

Videre fremhever bedriftene at skjemaet ikke er tilpasset kompliserte transaksjoner. Resultatet blir mange feilmeldinger når de skulle fylle ut og sende inn skjemaet til ligningsmyndighetene. Et mulig forenklingstiltak nevnt av bedriftene er ønske om å legge inn et felt i skjemaet der bedriftene kunne forklare nærmere kompliserte forhold, i håp om at dette vil redusere antall feilmeldinger.

Videre ga flere bedrifter uttrykk for at skjemaet burde blitt gjennomgått og det var ønskelig med en utlukning av punkter som for bedriftene virket som unødvendige.

7.8.12 Avstemming av egenkapitalen

Skjema for avstemming av egenkapitalen er informasjon som ikke blir brukt i virksomhetene i etterkant av oppfyllelsen av informasjonskravet og er således utelukkende en tilleggskostnad. Formålet for avstemmingen ligger i skattemyndighetenes kontrollbehov. Egenkapitalen som sådan blir avstemt og kontrollert gjennom utarbeidelse av selskapsregnskapet. En forenkling av de underliggende regler og det utstrakte informasjonsbehov for ligningsmyndigheten er ikke behandlet her.

Mulige besparelser i forhold til oppfyllelse av kravet kan ligge i at programvare som behøves i forhold til Altinn, og det som tilbys selskapene privat samordnes, slik at informasjonsoverføring eventuelt kan helautomatiseres. Til en viss grad antas at tilbydere av slik programvare selv vil utarbeide slike løsninger, slik at forenklingen delvis løses av næringslivet selv. Besparelsen vil da først og fremst gjelde løpende bruk, mens noe av besparelsen går bort i de anskaffelseskostnader som tilbyderne legger på den enkelte bedrift.

8. Indirekte skatt

8.1 Beskrivelse av regelområdet indirekte skatt

Med indirekte skatt menes skatter som ikke trekkes direkte fra inntekten, men som skal betales på bakgrunn av en bestemt handling.

I dette kapittelet gis en presentasjon av lovgivningen på området for indirekte skatt. De lover og forskrifter hvor det er identifisert informasjonskrav er:

Tabell 8.1 – Lover/forskrifter under indirekte skatt

FOR-1967-12-15-8962	Forskrift til tolloven.
LOV-1966-06-10-5	Lov om toll (tolloven).
FOR-2004-12-13-1702	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.
FOR-1986-11-05-2057	Forskrift om toll- og avgiftsfri bruk/oppbevaring av proviant som er medbrakt ombord i fartøy som kommer til tollområdet.
FOR-2004-04-27-668	Forskrift om Tollvesenets adgang til å gi bindende forhåndsuttalelser om klassifisering av varer i henhold til gjeldende tolltariff.
FOR-1985-12-06-2107	Tolltariffens innledende bestemmelser.
FOR-1999-01-20-27	Forskrift om bearbeiding av ufortollete landbruksvarer.
FOR-1980-09-30-6	Forskrift (Nr. 83) om kompensasjon for toll, særavgifter og merverdiavgift på proviant forbrukt om bord på fartøyer som driver fiske og fangst i fjerne farvann.
FOR-1995-01-30-89	Forskrift om tollfrihet ved innførsel av tekstilvarer som har vært gjenstand for leieforedling i utlandet.

Tolloven regulerer handel med varer og tjenester over den norske landegrensen, herunder primært import og eksport av varer. Som en følge av tollvesenets plikt til å hindre ulovlig innførsel og utførsel av varer til og fra Norge, samt å sørge for korrekt beregning og betaling av avgifter, pålegger det tollvesenet å føre kontroll med all ferdsel til og fra riket.

Tolloven er den viktigste loven for tollvesenets virksomhet. Tolloven gir hjemmel for tollvesenets aktivitet, og den inneholder hovedreglene om næringslivets plikter ved bevegelse over landegrensen.

Tollovforskriften gir mer detaljerte regler på tollovens område. For næringslivet er det her de fleste informasjonskravene er hjemlet.

Tolloven og tollovforskriften forvaltes av Toll- og avgiftsdirektoratet som er direkte underlagt Finansdepartementet, og landets seks tollregioner. Tollvesenet er hierarkisk med tollregionene nederst, deretter Toll- og avgiftsdirektoratet med Finansdepartementet som øverste myndighet. Tollregionene består av flere regiontollsteder som står for den daglige kontakten med tollvesenets kunder.

Tollvesenet har i tolloven og tollovforskriften hjemmel til å innhente en del informasjon fra næringsdrivende som driver handel med varer eller tjenester over landegrensene. Tilsvarende pålegger tolloven og tollovforskriften plikter i forhold til rapportering til tollvesenet. Hva gjelder øvrige forskrifter som inngår, er disse i større grad spesialiserte, slik at hver av de andre forskriftene gjerne ikke inneholder mer enn ett informasjonskrav.

8.2 Beskrivelse av næringsdrivende/bransje som omfattes av kartleggingen

Bransjene som omfattes av kartleggingen er norske bedrifter som driver internasjonal handel med varer og tjenester. Typisk vil dette være norske bedrifter som importerer varer fra utlandet til Norge for direkte salg eller videre bearbeiding. Videre vil det være norske bedrifter som produserer og selger varer fra Norge til kunder i utlandet. Når det gjelder bedrifter som driver import/eksport av tjenester vil det i det vesentlige være snakk om transporttjenester av varer og personer til og fra Norge.

I kartleggingen inngår bedrifter som er hjemmehørende i Norge. Kartleggingen skal vise hvilke kostnader disse bedriftene har ved å etterleve de informasjonskravene som er gitt i tolloven og tilhørende forskrifter.

En del større bedrifter som har stor bevegelse av varer eller tjenester over landegrensene har ofte egne ansatte til å imøtekomme informasjonskravene i tolloven og tollforskriften. Dette vil kunne være alt fra ufaglært kontorpersonale som tar seg av rutinepregede rapporteringer og beregninger, til personer med erfaring fra tollvesenet som har et overoppsyn med at bedriften følger sine forpliktelser overfor tollvesenet.

For mindre bedrifter som ikke har daglige bevegelser over landegrensene, er kontakten med tollvesenet mindre og jo færre internasjonale bevegelser en bedrift har jo mindre vil den totale kontakten med tollvesenet være i løpet av et år. Tilsvarende vil en bedrift med få ansatte ofte kjennetegnes ved at kontakten med tollvesenet skjer på et høyere plan innad i bedriften, noe som medfører forholdsmessig høyere kostnader for bedriften per handling i de tilfellene den har informasjonskrav på tollområdet å forholde seg til.

En bedrift som i det daglige driver handel med varer eller tjenester over landegrensene har en jevnlig kontakt med tollvesenet, da hver enkelt hendelse skal rapporteres. De rapporteringene som skal gjøres er således enkeltstående hendelser som blir løpende rapportert. Dette i motsetning til hva som gjelder for direkte skatter hvor det ofte er en samlet rapportering for en tidsbegrenset periode. Store bedrifter som har daglige bevegelser over landegrensene har derfor svært mye kontakt med tollvesenet i sin virksomhet, noe som medfører høyere kostnader i forhold til informasjonskravene. Små bedrifter som sjeldnere har kontakt med tollvesenet, kjennetegnes gjerne ved at kostnadene per hendelse er høyere, bl.a. siden bedriften mangler den kompetansen om regelverket og om fremgangsmåten som store bedrifter gjerne innehar.

Når det gjelder de populasjonstallene som er oppgitt er det enkelte informasjonskrav som kun berører enten store eller små bedrifter. Typisk vil dette gjelde for informasjonskrav som berører bedrifter som bedriver transport av personer over landegrensene. For selskaper innenfor internasjonal persontransport har vi forutsatt at det ikke finnes selskaper med fire eller færre ansatte som bedriver slik virksomhet. Når det gjelder varetransport vil bedrifter med fem eller flere ansatte være den klare hovedregelen.

For øvrig stilles de samme kravene til informasjon fra tollvesenets kunder i forbindelse med import og eksport av varer til og fra Norge. Aktsomhetskravet hos bedriften vil være det samme enten bedriften eksempelvis har en eller 10 000 importører i løpet av et år. For bedrifter med få bevegelser i løpet av et år, vil det typisk være nødvendig med høyere kostnader til å sette seg inn i bedriftens plikter ved den enkelte innførsel, noe som medfører høyere kostnader per innførsel enn for bedrifter som har daglig import. I segmenteringen er dette hensyntatt ved registreringen av kostnadene per hendelse, ved at vi generelt for små bedrifter har lagt til grunn mindre kontakt med tollvesenet og at det derfor kan være grunnlag for å forutsette en noe høyere kostnad til administrative aktiviteter i forhold til bedrifter som har mye kontakt med tollvesenet. Når det gjelder innførselsdeklarasjoner spesielt har vi også lagt til grunn at store bedrifter som forutsettes å ha et høyt importvolum klarer å forhandle frem gunstigere avtaler med speditørene enn bedrifter med lite importvolum, slik at kostnadene til outsourcing går ned.

8.3 Praktiske avgrensninger

Forskrift nr. 12 datert 12. desember 1975 om beregning og oppkreving av merverdiavgift ved innførsel av varer, inneholder også informasjonskrav som har relevans for regelområdet indirekte skatt. De informasjonskravene som finnes i denne forskriften er imidlertid tidligere kartlagt i forbindelse med en pilotmåling.

Kartleggingen har videre kun tatt utgangspunkt i den tiden og de ressursene som næringslivet bruker på å oppfylle selve informasjonskravet. Dette innebærer at man har tatt utgangspunkt i en normalt kunnskapsrik bedrift som har gode rutiner for den rapporteringen og kommunikasjonen som foregår mellom bedriften og næringslivet, og ryddige regnskaps- og arkivrutiner. I det vesentlige vil ressursbruken som er inkludert således være tid som går med til fremhenting av informasjon, selve utfyllingen av skjemaer og den praktiske håndteringen av disse.

Det er søkt holdt utenfor den tid som medgår som følge av surr og rot i rutiner, selv om dette kan være vanskelig få vurdert ut fra de svar bedriftene har gitt.

Det kan videre på tollområdet være vanskelig å vurdere om den tidsbruk bedriftene selv oppgir knytter seg til korrekt etterlevelse av kravet. Det er søkt sett bort fra redusert tidsbruk som følge av at bedriften ikke fullt ut følger de plikter som er beskrevet.

Det har også vist seg å være en utfordring å skille ut tid og kostnader bedriftene har i forhold til ren etterlevelse av kravet, og den tids-/ressursbruk som strengt tatt gjelder taktiske vurderinger og planlegging bedriften foretar selv og sammen med sine rådgivere.

I forhold til informasjonskrav som relaterer seg til hendelser som foretas sjelden eller bare en gang for den enkelte bedrift vil den forholdsmessige tiden/kostnaden for bedriften å sette seg inn i sine forpliktelser, samt undersøke hvordan man rent praktisk skal gjennomføre søknaden være større. Som eksempel kan nevnes søknad om tollkreditt, noe de fleste bedrifter som søker om tollkreditt bare trenger å gjøre en gang. Selve utfyllingen av søknadsskjemaet tar kun få minutter, men prosessen er likevel vesentlig mer belastende for bedriften da en normalt kunnskapsrik bedrift sjelden har inngående kjennskap til prosedyren for å søke om tollkreditt.

Vurdering av tid og ressurser til forberedende arbeid i forbindelse med informasjonskrav er inkludert i kartleggingen eller ikke er avgjort for hvert enkelt informasjonskrav individuelt, da det er vanskelig å si noe generelt om dette.

Av de informasjonskravene som er registrert på regelområdet indirekte skatter, har det ikke vært nødvendig å foreta avgrensninger mot annet regelverk.

Flere av informasjonskravene i tolloven og tollovforskriften har direkte sammenheng med hverandre. Som eksempel kan nevnes informasjonskravet "Søknad om tillatelse til elektronisk overføring av tolldokumentasjon (TVINN-tillatelse)". For bedrifter som har fått innvilget slik søknad påhviler det også selskapet å oppbevare en logg over de deklarasjonene som er lagt inn i TVINN, jf. informasjonskravet "Dokumentasjons- og oppbevaringsplikt for innehaver av TVINN tillatelsen av historisk logg". Selv om disse informasjonskravene har direkte sammenheng med hverandre, dreier det seg likevel om to separate informasjonskrav.

Som eksempel på andre informasjonskrav som har vært utfordrende å skille mellom er informasjonskravene "Dokumentasjon fra fører av transportmiddel over passasjerer" og "Transportselskaper opplysningsplikt om passasjerer på anmodning fra tollmyndighetene". Begge disse informasjonskravene relaterer seg til rapportering av passasjerer og gjerne med samme transportmiddelet.

Kartleggingen er videre kun begrenset til å gjelde norsk næringsliv. Med norsk næringsliv har vi tatt utgangspunkt i bedrifter som har sitt hovedsete i Norge. Kostnader for utenlandske bedrifter som er registrert i Norge via norsk merverdiavgiftsrepresentant, er således ikke omfattet av kartleggingen. I enkelte tilfeller har det likevel vært vanskelig å skille ut disse. Som eksempel gjelder dette for informasjonskravet "Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering)", hvor populasjonstallene som er oppgitt gjelder alle innførselsdeklarasjoner som er gjort. I dette tilfellet har det vært vanskelig å anslå hvor mange av tolldeklarasjonene som relaterer seg til utenlandske bedrifter som kun er representert i Norge via norsk merverdiavgiftsrepresentant. Fordi prosentdelen av utenlandske selskaper antas å være så vidt liten, har vi likevel funnet å kunne legge til grunn alle tolldeklarasjonene som er gjort, jf. populasjonstallene som er oppgitt fra TAD.

Når det gjelder informasjonskravet "Transportselskapers opplysningsplikt om passasjerer på anmodning fra tollmyndighetene", er det også på det rene at mange utenlandske selskaper kan bli pålagt å oppgi passasjerlister til tollvesenet. Selv om bedriftene har sitt hovedsete i utlandet har vi likevel funnet å kunne inkludere disse i kartleggingen, da majoriteten av disse selskapene har egne kontorer i Norge. Tilknytningen til Norge er således sterkere enn den er for bedrifter som bare er registrert gjennom en merverdiavgiftsrepresentant. Vi har derfor lagt til grunn en skjønsmessig beregnet prosentdel av alle internasjonale ankomster med transportmidler som befrakter passasjerer til Norge.

8.4 Samlede administrative kostnader under regelområdet indirekte skatt

Dette avsnittet viser de samlede administrative kostnadene under regelområdet indirekte skatt.

Tabell 8.2 – Samlede kostnader under indirekte skatt

Regelområde	Adm. kost. (i mill. kr)	Adm. kost. (i prosent)	ABC-regulering (%)		
			A	B	C
Indirekte skatt	662,7	15,5	0	0,2	99,8
I alt for departementet	4.289,0	100	1,1	0,23	98,7

Vi gjør oppmerksom på at i formuleringen "I alt for departementet" er kun inkludert de kostnader som er omfattet av denne målingen.

Kartleggingen viser at informasjonskravene vedrørende indirekte skatter medfører årlige totale administrative kostnader på 662,7 millioner kroner. Kostnadene ved indirekte skatt utgjør dermed 15,5 prosent av de totale kostnadene for Finansdepartementet. Isolert sett vil ikke 662,7 millioner kroner nødvendigvis være et høyt tall, sett i forhold til de totale kostnadene i avdekket i denne kartleggingen. Imidlertid kan relativt store andeler av de totale kostnadene bæres av en enkelt bedrift eller en enkelt bransje. For de bedriftene som bærer relativt sett store andeler av de totale kostnadene vil informasjonskravene i tolloven og tilhørende forskrifter kunne utgjøre en stor belastning.

Noen av opplysningene som inngår i informasjonskravene ville bedriftene uansett hatt tilgjengelig, da de er en del av den daglige driften. Dette vil f.eks. være tilfellet for den oversikten en transportbedrift må ha over last og passasjerer i forhold til plikten til å legge frem opplysninger om dette til tollvesenet. De bedriftene dette gjelder vil altså ikke ha ekstra kostnader i forbindelse med å utarbeide opplysningene, kun å finne dem frem.

Andre kostnader påløper utelukkende på grunn av informasjonskrav i forhold til tollvesenet. Eksempler på dette er "Søknad om GSP-innførselstillatelse", som utelukkende benyttes for å spare kostnader til toll, og "Søknad om klassifisering av varer", som er en nød-

vendighet for at en bedrift skal kunne påberope seg å være i god tro overfor tollvesenet i forhold til hvilket varenummer en vare deklarerer med ved innførselen til Norge. 99,8 prosent av opplysningene på regelområdet indirekte skatt har nasjonal opprinnelse og tilhører derfor C-kategorien. Kun 0,2 prosent av opplysningene sorterer under B-kategorien.

Selv om enkelte kostnader påløper utelukkende på grunn av informasjonskrav overfor tollvesenet, vil en del av disse utgiftene likevel være nødvendige. Varer må eksempelvis deklarerer overfor tollvesenet og det er på det rene at det vil være kostnader i forbindelse med dette. Det sentrale er imidlertid hvor høye kostnadene til dette behøver å være. Dette vil vi se nærmere på nedenfor under punkt 8.8.

Det er ikke endringer i de administrative kostnadene fra 1. januar 2006 til 1. september 2006 for regelområdet indirekte skatter som inngår i kartleggingen.

8.5 Topp-10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet

I dette avsnittet presenteres de administrative kostnadene for regleverket som omfatter indirekte skatter.

Tabell 8.3 – Topp- 10 mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet

Lover/forskrifter		Adm. kost. (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering (%)		
				A	B	C
FOR-1967-12-15-8962	Forskrift til tolloven.	655,8	99	0	0	100
LOV-1966-06-10-5	Lov om toll (tolloven).	4,1	1	0	0	100
FOR-2004-12-13-1702	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	1,0	0,15	0	100	0
FOR-1986-11-05-2057	Forskrift om toll- og avgiftsfri bruk/oppbevaring av proviant som er medbrakt ombord i fartøy som kommer til tollområdet.	0,8	0,12	0	0	100
FOR-2004-04-27-668	Forskrift om Tollvesenets adgang til å gi bindende forhåndsuttalelser om klassifisering av varer i henhold til gjeldende tolltariff.	0,4	0,07	0	0	100
FOR-1985-12-06-2107	Tolltariffens innledende bestemmelser.	0,3	0,05	0	0	100
FOR-1999-01-20-27	Forskrift om bearbeiding av ufortollede landbruksvarer.	0,1	0,02	0	0	100
FOR-1980-09-30-6	Forskrift (Nr. 83) om kompensasjon for toll, særavgifter og merverdiavgift på proviant forbrukt om bord på fartøyer som driver fiske og fangst i fjerne farvann.	0,1	0,01	0	0	100
FOR-1995-01-30-89	Forskrift om tollfrihet ved innførsel av tekstilvarer som har vært gjenstand for leieforedling i utlandet.	0,03	0,01	0	0	100
Topp-10 prosentandel av total		662,7	100	0	0	100
I alt for inndelingen		662,7	100	-	0,15	99,85

Tabellen ovenfor viser at hele 99 prosent av næringslivets samlede kostnader under regelområdet indirekte skatter er relatert til tollovforskriften. De samlede kostnadene som er relatert til tolloven og til øvrige forskrifter er følgelig svært beskjeden sammenlignet med tollovforskriften. Topp- 10 listen over mest kostnadskrevende regelverk å etterleve for næringslivet inneholder samtlige lover/forskrifter som inngår i kartleggingen av indirekte skatter.

Den totale kostnaden for informasjonskravene under indirekte skatt utgjør likevel en nokså lav kostnad på samfunnsnivå, sammenlignet med departementet som helhet, ca. 15,5 prosent av kostnadene under FIN kan henføres til indirekte skatter.

Tolloven inneholder mer generelle og overordnede hjemler, mens tollovforskriften er ment å utdype tollovens bestemmelser. Tollovforskriften inneholder svært mange detaljer om plikter og rettigheter for næringslivet og tollvesenet, og det må derfor kunne sies å være naturlig at de fleste informasjonskravene og administrative kostnadene finnes nettopp der. Hva gjelder øvrige forskrifter, er disse mer spesialiserte, slik at hver av de andre forskriftene gjerne ikke inneholder mer enn ett informasjonskrav. Som eksempel kan vi her trekke frem forskrift om tollvesenets adgang til å gi bindende forhåndsuttalelser om klassifisering av varer i henhold til gjeldende tolltariff. Det er klart at sammenlignet med regelområdet direkte skatter, berører informasjonskravene på regelområdet indirekte skatter et mye lavere antall bedrifter.

8.6 Topp-10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet

I dette avsnittet presenteres de ti mest kostnadskrevende informasjonskravene på regelområdet indirekte skatt.

Tabell 8.4 – Topp- 10 mest kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve for næringslivet

Lov/Forskrift	Informasjonskrav	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering (%)		
				A	B	C
Forskrift til tolloven.	Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering)	610,3	92,1	0	0	100
Forskrift til tolloven.	Søknad om utførsel av varer (Tolldeklarering UT)	40,2	6,1	0	0	100
Lov om toll (tolloven).	Plikt for import/eksport bedrifter å bistå Toll- og avgiftsdirektoratet ved kontroll	4,1	0,6	0	0	100
Forskrift til tolloven.	Søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET tillatelse)	2,1	0,3	0	0	100
Forskrift om toll- og avgiftsfri bruk/oppbevaring av proviant som er medbrakt ombord i fartøy som kommer til tollområdet.	Søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy	0,8	0,1	0	0	100
Forskrift til tolloven.	Søknad om tollkreditt	0,7	0,1	0	0	100
Forskrift til tolloven.	Melding fra fører av transportmiddel ved ankomst tollområdet	0,7	0,1	0	0	100
Forskrift til tolloven.	Søknad om sending av ufortollet vare innlands (Forpassing)	0,6	0,1	0	0	100

Forskrift til tolløven.	Dokumentasjon fra fører av transportmiddel om transportmiddel	0,6	0,1	0	0	100
Forskrift om Tollvesenets adgang til å gi bindende forhåndsuttalelser om klassifisering av varer i henhold til gjeldende tolltariff.	Søknad om klassifisering av vare	0,4	0,1	0	0	100
Topp-10 (99,7 %) i alt		660,5	99,7	0	0	100

Som tabellen over viser, er det informasjonskravene i tollovforskriften som utgjør hovedtyngden av kostnadene for indirekte skatt, med 99,7 prosent av de samlede kostnadene, totalt 660,5 millioner kroner.

Årsaken til at det er informasjonskravene som finnes i tollovforskriften som gir de høyeste kostnadene for næringslivet er at det er nettopp her de fleste informasjonskravene finnes. Tolloven er ment å gi en oversikt over hovedreglene, mens tollovforskriften presiserer/detaljregulerer de kravene som er hjemlet i tolloven. At informasjonskravene i tollovforskriften er de kravene som medfører de høyeste kostnadene for næringslivet fremstår derfor som naturlig slik regelverket er bygget opp per i dag.

De viktigste informasjonskravene berører i meget stor grad et stort antall av bedrifter, og de berørte bedriftene berøres hyppig. Antallet tolldeklarasjoner i løpet av et år er så høyt at informasjonskravets økonomiske konsekvenser ville kommet meget høyt på listen, selv med en vesentlig lavere kostnad per deklarasjon. For tolldeklarasjonene må det altså kunne sies å være det høye årlige antallet som er hovedårsaken til at de store kostnadene. Et annet forhold er at det alt vesentlige av tolldeklarasjoner blir outsourcet. En kostnad som det ikke er tatt hensyn til er bedriftens interne kontroll av at deklarasjonene er korrekt utfylt i ettertid.

Tabellen viser at det mest kostnadskrevende informasjonskravet, "Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarerings)", alene utgjør mer enn 92,1 prosent av næringslivets totale kostnader i forbindelse med de informasjonskravene som er omfattet av indirekte skatt. "Søknad om utførsel av varer" utgjør 6,1 prosent av de totale kostnadene, og inn- og utførselsdeklarasjonene utgjør således til sammen hele 98,2 prosent av de samlede kostnadene for næringslivet på regelområdet indirekte skatt. Til sammen utgjør de ti mest kostnadskrevende informasjonskravene 660,5 millioner kroner. Dette tilsvarer 99,7 prosent av den totale kostnaden for alle informasjonskravene som følger av lovgivningen på regelområdet indirekte skatt.

De resterende 37 informasjonskravene på indirekte skatt utgjør totalt 0,3 prosent av de samlede kostnader. Av disse informasjonskravene kan det også være store enkeltkostnader for den enkelte bedrift, eksempelvis i tilknytning til søknad om tollrefusjon eller søknad om tollager eller andre søknader. På grunn av lavere populasjoner og færre hendelser kommer imidlertid ikke disse informasjonskravene høyt opp på listen. Disse informasjonskravene kjennetegnes videre ved at de er lite ressurskrevende for næringslivet, eksempelvis melding om reiseplan for luftfartøyer, hvor informasjonskravet oppfylles ved en oversendelse av rutetabeller til tollvesenet, eller at det er svært få bedrifter som berøres av dem, eksempelvis tollerklæring fra fører av turistfartøy.

En nærmere gjennomgang av de mest kostnadskrevende informasjonskravene av kapittel 11. For ytterligere informasjon om de resterende informasjonskravene, se avsnitt 12.2.

8.7 Fordelinger av de samlede administrative kostnadene

I dette avsnittet ser vi nærmere på de totale administrative kostnadene og deler dem inn i henhold til en rekke parametere. Hensikten er å synliggjøre egenskaper ved informasjonskravene og illustrere hvilke type administrative aktiviteter som er kostnadsdrivende.

8.7.1 Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere

I tabellen nedenfor er de totale administrative kostnadene fordelt på ulike kartleggingsparametere.

Tabell 8.5 – Totale administrative kostnader fordelt på ulike kartleggingsparametere

Kartleggingsparametere	Egenskaper	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Andel av totale kostnader (%)
Type kostnad	Intern tidsbruk	35,2	5,3	100%
	Eksterne tjenester	627,2	94,6	
	Andre anskaffelser	0,3	0,0	
Type informasjonskrav	Rapportering til myndighet	662,0	99,9	100%
	Opplysning til tredjepart	-	0,0	
	Dokumentasjon	0,7	0,1	
Søknader til det offentlige	Offentlig støtte	0,4	0,1	7,0
	Tillatelse	45,7	6,89	
Typer opplysninger	Grunndata	214,8	32	100%
	Produksjon	0,001	0,0002	
	Drift	0,2	0,0	
	Syssetsetting	-	0	
	Økonomiske data	389,8	59	
	Annen aktivitet (håndtering av IK)	58,0	9	

Type kostnad

I kartleggingen av administrative kostnader benyttes tre ulike kostnadsparametere for å beregne totalkostnaden som oppstår som følge av et lovfestet informasjonskrav. Kostnadstypene består av internt tidsforbruk i de berørte bedriftene, kostnader ved benyttelse av en ekstern ressurs og andre fysiske anskaffelser.

Interne kostnader består av interne medarbeideres tidsforbruk sett i sammenheng med hvilken timelønn denne medarbeideren har. De interne timelønnene tar utgangspunkt i SSBs lønnsstatistikk for 2005. I tillegg er det benyttet en overheadsats på 25 prosent på timelønnen for alle medarbeidergrupper. Overheaden for den enkelte medarbeider er de kostnadene som påløper ut over de direkte lønnskostnadene. Overheaden dekker kostnader i forbindelse med faste administrasjonskostnader, dvs. utgifter til kontor (husleie eller bygningsavskrivninger), telefon, varme, el, IT-utstyr mm. Også sykefravær inngår i overheaden, men ikke arbeidsgiveravgift

Tabellen viser at hele 94,6 prosent av kostnadene relaterer seg til kjøp av eksterne tjenester, mens 5,3 prosent av kostnadene er relatert til intern tidsbruk i bedriftene. Rent isolert sett kan andelen av eksterne tjenester virke høy. Om man derimot sammenligner med oversikten over de 10 mest kostnadskrevenende informasjonskravene ovenfor under punkt 8.6, hvor det fremgår at deklarasjoner ved inn- og utførsel utgjør hele 98,2 prosent av de samlede kostnadene, kan andelen outsourcing likevel fremstå som noe lav, da

det meste av deklarereringen outsources fra bedriftene. Selv om næringslivet outsourcer mye av arbeidet med bl.a. inn- og utførselsdeklarasjoner, må bedriftene likevel bruke tid internt for å besørge oppfyllelsen av informasjonskravet.

En del av informasjonskravene, som nettopp inn- og utførselsdeklarasjoner er godt egnet for outsourcing. Informasjonskrav som søknad om lagring av ufortollete varer og transportselskapers opplysningsplikt om passasjerer på anmodning fra tollmyndighetene, er derimot mindre egnet til outsourcing.

For de informasjonskravene som typisk outsources av bedriftene kjennetegnes flere av de store at bedriften må foreta spesielle anskaffelser for å kunne oppfylle informasjonskravet selv. For inn- og utførselsdeklarasjonene må bedriften eksempelvis ha tilgang til TVINN, samt egnet programvare for dette, tilsvarende gjelder for søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET). Programvaren og kompetansen som kreves er relativt kostbar og kun de største bedriftene med de største mengdene inn- og utførsel har slik kompetanse internt i bedriftene.

Av de mest kostnadskrevende informasjonskravene hvor det nedlegges en stor grad av arbeid internt i den enkelte bedriften, er kravet knyttet til næringslivets plikt til å bistå tollvesenet under kontroller.

Totalt for departementet ligger kostnaden for intern tidsbruk på 651,7 millioner kroner, mens det for indirekte skatt er 35,2 millioner kroner. De eksterne kostnadene er beregnet til 3.380 millioner kroner på departementsnivå og 627,2 millioner kroner for indirekte skatt, mens anskaffelseskostnadene for departementet totalt utgjør 257,4 millioner kroner og for indirekte skatt 0,3 millioner kroner.

Type informasjonskrav

Standardkostnadsmodellen har som formål å finne frem til informasjonskrav i regelverket og kartlegge de administrative kostnadene næringslivet har ved å fremskaffe og eventuelt rapportere opplysninger til det offentlige eller til en tredje part samt krav til å oppbevare dokumentasjon. Et informasjonskrav medfører altså ikke nødvendigvis at bedriftene skal sende inn informasjonen til en offentlig myndighet. For type informasjonskrav fremgår det av tabellen at nær opptil 100 prosent av kostnadene er relatert til rapportering til tollvesenet. 0,1 prosent av kostnadene går med til å fremskaffe dokumentasjon, mens ingenting går med til rapportering til tredjepart. Grunnet tollvesenets kontrolloppgaver i samfunnet vil det være typisk at rapporteringen foregår til tollvesenet og ikke til tredjepart. Det følger også av ordlyden i de ulike informasjonskravene at det foregår en dialog mellom næringslivet og tollvesenet. Oppgavepliktene som rapporteres til myndighetene utgjør 97 prosent av den totale kostnaden for departementet.

Søknader til det offentlige

I kartleggingen av administrative kostnader anses også søknad om ulike typer tillatelser og offentlig støtte som informasjonskrav. Det kan være søknad om tillatelse til å servere alkohol (skjenkebevilling) eller en søknad om eksportstøtte. Av de informasjonskravene for indirekte skatt som gjelder søknader til det offentlige, noe som utgjør 7 prosent av de samlede kostnadene for næringslivet, gjelder 6,9 prosent tillatelser, men bare 0,1 prosent gjelder søknad om offentlig støtte. Av de sistnevnte utgjør det viktigste informasjonskravet søknad om tollrefusjon, mens statistikken også inkluderer kravene "Søknad om kompensasjon for toll, særavgifter og merverdiavgift på proviant forbrukt på den enkelte tur om bord på fartøyer under fiske og fangst i fjerne farvann" og "Søknad om GSP-innførselstillatelse". Hva gjelder tillatelser utgjør næringslivets samlede kostnader til dette totalt 46,1 millioner kroner. Den største enkeltkostnadene utgjør kravet "Søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET tillatelse)" med en total kostnad på noe over 2,1 millioner kroner.

Type opplysninger

Strukturen i SKM medfører at det enkelte informasjonskrav består av en rekke opplysninger som representerer de ulike informasjonselementene som inngår i kravene. De identifiserte kravene til opplysninger skal videre deles inn etter hvilke typer opplysninger som skal rapporteres inn. Hensikten med denne kategoriseringen er å finne mulige tiltaksområder for forenkling og samordning. Inndelingen medfører at man kan identifisere hvorvidt informasjonen som kreves kan fremskaffes på andre måter, for eksempel foretaksinformasjon som muligens kan skaffes Foretaksregisteret eller visse økonomiske data som kan hentes fra årsregnskapet. Følgende typer opplysninger er benyttet:

Tabell 8.6 – Opplysningstyper

Grunndata	Opplysninger om selve enheten, herunder opplysninger som identifiserer bedriften, struktur og organisasjon, eierforhold, adresseinformasjon, juridiske forhold m.m.
Produksjon	Opplysninger om produksjon i form av ikke-økonomiske begreper. Med produksjon menes her prosessen som omdanner produksjonsfaktorer til varer og tjenester.
Drift	Opplysninger om driften av enheten i form av ikke-økonomiske begreper. Med driftsopplysninger menes alle aktiviteter som er nødvendige for å holde en virksomhet i gang uavhengig av produksjonsnivå.
Sysselsetting:	Opplysninger om arbeidskraft og arbeidsforhold.
Økonomiske data	Opplysninger om økonomiske forhold.
Annen aktivitet	Denne opplysningstypen benyttes for opplysningen "Håndtering av IK". Formålet med denne opplysningen er å fange tidsforbruk og aktiviteter som angår hele informasjonskravet, f.eks kopiering av et skjema, arkivering av en rapport og frankering av et brev.

Tabell 8.5 viser at 59 prosent (389,8 millioner kroner) av de opplysningene som gis til tollvesenet gjelder økonomiske data. Dette vil typisk være informasjon om varens verdi på innførselstidspunktet, informasjon om hvilke tollsatser som skal brukes og all annen informasjon som vedrører de økonomiske aspektene i for eksempel ulike typer søknader. Totalt for departementet utgjør økonomiske data 2.160,4 millioner kroner. 32 prosent (214,8 millioner kroner) av kostnadene er relatert til grunndata. Med grunndata menes opplysninger som typisk gis om den enkelte bedriften for å identifisere de rapporterte opplysningene. Eksempelvis vil grunndata være melding om inn- og utreise av fartøyer, fartøysdeklarasjoner ved ankomst til Norge, passasjerlister og kravet vedrørende søknad om autorisasjon som godkjent eksportør etter de preferensielle opprinnelsesreglene. På en ut- og innførselsdeklarasjon vil grunndata typisk være informasjon om avsender og mottaker av varene. Grunndata er typisk informasjon som finnes om en bedrift i foretaksregisteret og andre offentlige registre. På departementsnivå beløper grunndata seg til 1.309,2 millioner kroner. Ni prosent av kostnadene, eller ca. 58 millioner kroner går med til selve håndteringen av informasjonskravene. Dette er utgifter til bl.a. elektronisk innsendelse, kopiering og postlegging, slik at tollvesenet skal kunne få tilgang til informasjonen eller søknadene fra næringslivet. Totalt for departementet koster håndtering av informasjonskrav 680,2 millioner kroner. Øvrige typer opplysninger utgjør bare mindre andeler av de totale kostnadene og anses som ubetydelige.

8.7.2 Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)

Tabellen nedenfor viser næringslivets kostnader fordelt på størrelsen til de ulike bedriftene.

Tabell 8.7 – Totale administrative kostnader fordelt på bedriftsstørrelse (antall ansatte)

Bedriftsstørrelse	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)
Mikro (0-4 ansatte)	161,3	24
Makro (5 – mer)	501,4	76
Totalt	662,7	100%

Kartleggingen av fordelingen for små og store bedrifter har i stor grad vært preget av skjønn, da det ikke finnes statistikk på om det er små eller store bedrifter som har kontakt med tollvesenet. Man ser bl.a. ikke av en innførselsdeklarasjon om importøren er et stort eller lite selskap. Oppdelingen av små og store bedrifter er gjort ved at små bedrifter (Mikro) er satt til bedrifter med færre enn 5 ansatte, mens store bedrifter (Makro) regnes som alle bedrifter med 5 eller flere ansatte.

Generelt kan man si at det i Norge er flere små bedrifter enn store bedrifter. Når det gjelder de bedriftene som opererer innenfor tollvesenets område, er det imidlertid grunn til å tro at det er en større andel av store bedrifter som bedriver handel med varer og tjenester over landegrensene enn hva små bedrifter gjør.

For eksempel har vi lagt til grunn at det ikke finnes små bedrifter som bedriver internasjonal personbefordring. Årsaken til dette er at det typisk kreves en viss størrelse i bedriften for å kunne tilby denne typen tjenester både med tanke på selve transporten men også med tanke på organisering i de enkelte landene som transportmidlene går i rute mellom. Både om bord i skip og fly kreves det bl.a. av sikkerhetsmessige årsaker en bemanning som er så høy at det ikke vil være mulig å operere transportmiddelet på lovlig måte for et lite selskap. I tillegg tilkommer krav om nødvendig personell i forbindelse med booking, markedsføring, handling osv.

At de store bedriftene står for 76 prosent, eller kroner 501,4 millioner, av de totale kostnadene skyldes nok likevel i hovedsak at de store bedriftene har et høyere aktivitetsnivå over landegrensene enn hva små bedrifter har. De største bedriftene utfører gjerne flere tolldeklarasjoner av varer daglig i forbindelse med inn og utførsel, mens små bedrifter kanskje mottar varer ukentlig eller månedlig.

Store bedrifter har dessuten aktivitet innenfor flere av informasjonskravene enn hva som er tilfellet for små bedrifter, noe som medfører økte kostnader for den enkelte bedrift. En stor bedrift har for eksempel store kostnader i forbindelse med mange innførselsdeklarasjoner, flere søknader om tollrefusjon enn en liten bedrift, behov for klassifisering av en større mengde varetyper, større kostnader i forbindelse med et bokettersyn fra tollvesenet og behov for tollager.

Generelt er fordelingen av små og store bedrifter fordelt etter forholdet 85/15, hvor 85 prosent anses som små bedrifter og 15 prosent anses som store. Der hvor det foreligger konkrete tall, eller bransjen ikke typisk kan deles inn i små/store segmenter (for eksempel bank), avvikes det fra 85/15 fordelingen for informasjonskravene.

8.7.3 Totale administrative kostnader fordelt på opplysninger til internt bruk

Flere av opplysningene som gis til tollvesenet er opplysninger som bedriften uansett sitter på, eller som bedriften også av andre årsaker må fremskaffe. Opplysningene er således fordelt etter hvor stor grad av betydning de har for bedriften selv.

Et klart eksempel er passasjerlistene som gis på oppfordring til tollvesenet. Listene er laget på bakgrunn av informasjon som selskapene er avhengige av bl.a. i forbindelse

med utstedelse av billetter. Opplysningene om passasjerers navn og betalingsmåte er således ikke informasjon som er innhentet på grunnlag av informasjonskrav fra tollvesenet. På den andre siden er kostnader ved å fremskaffe GSP-sertifikater en utgift som utelukkende skyldes informasjonskrav fra tollvesenet. Et GSP-sertifikat kan kun brukes til å oppnå en redusert tollsats og har ingen annen funksjon for bedriften utover dette. Det samme kan sies om kostnadene som brukes i forbindelse med søknad om klassifisering av varer.

Midt imellom ligger de opplysningene som gis til tollvesenet og som også har middels betydning for bedriften. Et eksempel på slike opplysninger er informasjonen som gis i forbindelse med informasjonskravet om oppbevaringsplikt av dokumenter for eksportører som utferdiger en fakturaerklæring. Disse opplysningene er også relevante av bedriftens kontrollhensyn, og dokumentasjon i forhold til omsetning til kunder osv.

8.7.4 Totale administrative kostnader fordelt på typer administrative aktiviteter

I intervjuer som er foretatt blant bedriftene som er berørte av de informasjonskravene som omfattes av kartleggingen er det bl.a. stilt spørsmål ved hvilke prosedyrer de er igjennom for å møte informasjonskravene. Mange bedrifter opplevde det som vanskelig å gi eksakte tall på hvordan ressursene fordeles på de ulike administrative aktivitetene, og fordelingen er derfor i stor grad basert på skjønn både hos bedriftene men også hos kartlegger.

Tabellen nedenfor inneholder opplysninger om de totale administrative kostnadene i kroner og i prosentandel i forbindelse med kartlegging av standardaktiviteter.

Tabell 8.8 – Totale administrative kostnader fordelt på typer av administrative aktiviteter

Type administrativ aktivitet	Adm. kost i mill. kr.	Andel av samlede kostnader (%)	Type informasjonskrav (%)		
			Dokument.	Opplysning tredje part	Rapportering til myndighet
Beregning	0,1	0,01	-	-	100
Beskrivelse	1,1	0,16	1,2	-	98,8
Eksterne møter	0,248	0,037	-	-	100
Fremhenting av informasjon	1,4	0,21	2,2	-	97,8
Gjøre seg kjent med informasjonsforpliktelsen	0,5	0,08	0,6	-	99,4
Inspeksjon fra offentlige myndigheter	1,6	0,24	4	-	95,5
Interne møter	0,45	0,068	-	-	100
Kontroll	0,1	0,02	3	-	97
Kopiering, distribusjon, arkivering etc.	0,6	0,09	45	-	55
Oppgjør/ betaling	-	-	-	-	-
Presentasjon av tall	17,1	2,57	0,1	-	99,9
Rapportering/ innsending av informasjon	12,1	1,82	0,02	-	99,98
Reise og ventetid	0,001	0,0001	-	-	100
Vurdering	0,03	0,005	-	-	100

De kostnadene som er inkludert i tabellen ovenfor, er kostnader som har direkte tilknytning til den enkelte bedrift og som i liten grad er gjenstand for outsourcing.

Den største andelen av de administrative kostnadene utgjøres av det som regnes som presentasjon av tall. Med presentasjon av tall, menes bl.a. utfylling av skjemaer som skal

sendes til tollvesenet. Dette kan være skjemaer med opplysninger som skal rapporteres til tollvesenet eller det kan være søknader. Denne aktiviteten utgjør 2,57 prosent av de samlede kostnadene, eller kroner 17,1 millioner. 99,9 prosent av denne aktiviteten utøves i forbindelse med rapportering til myndighetene.

Den andre aktiviteten av betydning er rapportering/innsending av informasjon, som utgjør 1,82 prosent av næringslivets samlede kostnader i forbindelse med informasjonskravene overfor tollvesenet, eller kroner 12,1 millioner. 99,98 prosent av denne aktiviteten utøves i forbindelse med rapportering til myndighetene.

For aktivitetene "fremhenting av informasjon", "inspeksjon fra offentlige myndigheter" og "beskrivelse" utgjør disse samlet 0,61 prosent av de totale kostnadene eller kroner 4,1 millioner for næringslivet årlig. Næringslivet bruker samlet kroner 1,4 millioner på å hente frem informasjon til tollvesenet, og ytterligere kroner 1,6 millioner i forbindelse med inspeksjon fra tollvesenet. Når det gjelder sistnevnte aktivitet er kostnadene fordelt på relativt få bedrifter da det er begrenset hvor mange bedrifter som blir kontrollert av tollvesenet årlig. Tilsvarende kan det være at kostnadene totalt sett er høyere, siden det ikke finnes noen konkret statistikk på dette, og i alle fall at kostnadene er skjevt fordelt fra bedrift til bedrift, da eksempelvis bokettersyn fra tollvesenet slår ulikt ut fra bedrift til bedrift. Typisk vil store bedrifter med høy aktivitet være høyt representert på fordelingen av administrative kostnader da disse har store mengder med materiale å gå gjennom og en kontroll fra tollvesenet naturligvis vil ta lenger tid i en stor bedrift med høy aktivitet enn i en liten bedrift.

8.7.5 Topp-10 mest kostnadskrevende skjemaer å etterleve for næringslivet

Flere av informasjonskravene innebærer utfylling av skjemaer som skal leveres til tollvesenet. Tabellen nedenfor viser en oversikt over de 10 mest kostnadskrevende skjemaene å etterleve for næringslivet.

Tabell 8.9 – Topp- 10 mest kostnadskrevende skjema å etterleve for næringslivet

Skjemanavn	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Innrapporteringsmåter (Andel av adm. kost %)			
			Man.	Elekt. 1	Elekt. 2	Elekt. 3
Enhetsdokument: Skjema for deklarasjon av varer	610,3	92,1	0	0	0	100
Utførselsdeklarasjon med utfyllingsregler	40,2	6,1	0	0	0	100
Proviantdeklarasjon	0,8	0,1	100	0	0	0
Søknad om tollkreditt	0,7	0,1	0	100	0	0
Forhåndsmelding om fartøysanløp	0,7	0,1	100	0	0	0
Fartøysdeklarasjon	0,6	0,1	100	0	0	0
Forespørsel om klassifisering av varer	0,4	0,1	0	0	0	0
Godkjent eksportør	0,3	0,0	0	100	0	0
Varesertifikat EUR.1	0,3	0,0	0	0	0	0
Lasteliste	0,1	0,0	0	0	0	0
Topp 10- totalt	654,4	98,7	0,2	0,2	0	0
I alt for Indirekte Skatt	654,6	98,8	0,2	0,2	0	0

Kostnadene i tabellen inkluderer alle utgifter en bedrift har til å fylle ut og levere de aktuelle skjemaene til tollvesenet. Typisk vil kostnader til outsourcing være inkludert.

Generelt ser vi av tabellen at de 10 mest kostnadskrevende skjemaene utgjør hele 98,7 % (kr 654,4 millioner) av de totale kostnadene av informasjonskravene overfor tollvesenet. Dette viser at informasjonskravene som følger av tolloven og tollovforskriften i stor grad pålegger næringslivet utfylling av skjemaer, enten manuelt eller elektronisk.

Tabellen viser at de to mest kostnadskrevende skjemaene er deklarasjonene for inn- og utførsel av varer er de desidert mest kostnadstunge. En detaljert fremstilling av disse følger av kapittel 11.1 og 11.2. For en komplett oversikt over alle skjemaene i denne kartleggingen, se kapittel 12.3.

De øvrige skjemaene legger beslag på betydelig mindre ressurser enn de to mest ressurskrevende. Imidlertid er det tilsvarende vesentlig lavere populasjoner som berøres av de øvrige skjemaene. Tilsvarende leveres det også vesentlig færre skjemaer av de øvrige skjemaene på listen slik at kostnaden per skjema nok vil være vesentlig høyere enn hva som er tilfelle for inn- og utførselsdeklarasjonene.

Skjemaet vedrørende forespørsel om klassifisering av varer har størst betydning for bedrifter som driver innførsel av tollpliktige varer. Dette er i hovedsak begrenset til å gjelde importører av matvarer og tekstiler. Med andre ord er det relativt sett en liten andel av bedrifter som vil ha behov for å sende denne typen forespørsler til tollvesenet. På den andre siden krever tollvesenet at bedriftene skal ha sendt slike forespørsler om klassifiseringsvedtak, da man kun ved å innrette seg etter et slikt vedtak vil kunne påberope seg å være i aktsomt god tro i forbindelse med et bokettersyn fra tollvesenet i bedriften. I følge kartleggingen bruker de bedriftene som ber om bindende forhåndsuttalelse om klassifiseringen av varer ca 400 000 på slike henvendelser til tollvesenet. Kostnadene per skjema er høye fordi det kreves at varen beskrives meget nøye. For matvarer skal innholdsdeklarasjonen, som ofte inneholder vanskelige faguttrykk, gjengis på skjemaet. I tillegg kommer kostnader til vareprøve som ofte leveres. Selv om dette ikke er et direkte krav, vil det i praksis ofte være umulig for tollvesenet å kunne avgi en uttalelse om klassifiseringen dersom det ikke følger med en vareprøve. Kostnadene til vareprøver er ikke inkludert i kostnadene for næringslivet, da dette vil være meget vanskelig å anslå, i tillegg til at en del av bedriftene ber om å få vareprøven i retur. Vareprøver som returneres kan imidlertid være åpnet eller ødelagt av tollvesenet for at man skal kunne fastslå varenummeret for den aktuelle varen.

I motsetning til de øvrige skjemaene i tabellen er kostnadene knyttet til skjemaet vedrørende søknad om tollkreditt en engangskostnad for bedriftene. De fleste bedrifter søker kun om tollkreditt en gang. Ved fusjoner og fisjoner og lignende, kan det imidlertid være at man må søke om tollkreditt flere ganger, men utgangspunktet er at dette er en engangskostnad, mens de øvrige skjemaene er løpende kostnader for næringslivet. At vi her snakker om en engangskostnad innebærer også at man i større grad må kunne inkludere kostnader til det å sette seg inn i regelverket før man fyller ut og sender inn skjemaet. Grunnen til dette er at en normalt oppdatert bedrift vanskelig kan sies å ha oversikt over noe som det bare kreves at den gjør en gang. De gjennomsnittlige kostnadene til dette skjemaet er således relativt sett ganske høye.

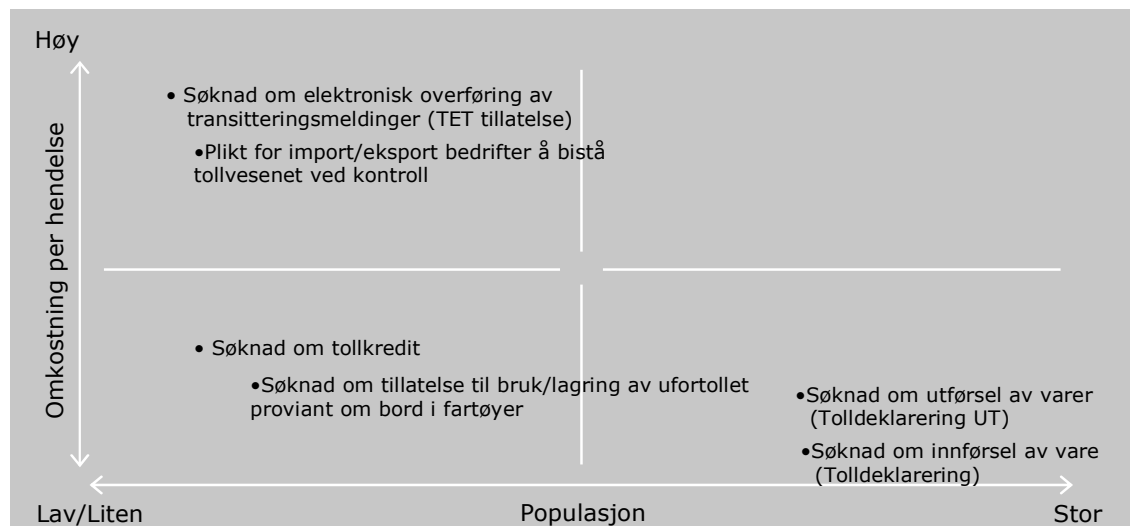
8.8 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

Kartleggingen har avdekket at informasjonskravene under indirekte skatt koster norske bedrifter totalt mer enn 662,7 millioner kroner årlig. De 6 mest kostnadskrevende informasjonskravene står alene for mer enn 99 % av de totale kostnadene. Det må derfor være klart at forenklinger og kostnadsreducerende tiltak vil få store konsekvenser dersom endringer legges inn blant disse. Vi understreker likevel at også for de informasjonskravene som befinner seg langt nede på listen, vil kostnadene for den enkelte bedrift kunne være høy.

8.8.1 Kostnader

Tabellen nedenfor viser en skjematisk fordeling av kostnadene per hendelse for de 6 mest kostnadskrevende informasjonskravene. Generelt kan man si at kostnadene kjennetegnes ved at de i stor grad er relatert til administrative oppgaver forbundet med å sende informasjon til tollvesenet.

Figur 8.1 – Forklaring på kostnader



Tabellen viser at de seks mest kostnadskrevende informasjonskravene har en ulik fordeling av kostnader per hendelse og populasjon. For de av kravene som er ført opp med høy populasjon, er det i tillegg en stor mengde rapporteringer som gjøres årlig.

Bedriftenes plikt til å bistå tollvesenet ved kontroll utgjør en av de største enkeltkostnadene per hendelse, da en enkelt kontroll kan være svært ressurskrevende både for bedriften og for tollvesenet. Slike kontroller kjennetegnes ved at det i realiteten ikke finnes noen standard måte å gjennomføre kontroller på, da det for hver kontroll kan være ulike opplysninger som skal kontrolleres og kontrollene omfatter ulike perioder, samtidig som det vil være opp til tollvesenet til en hver tid å vurdere hva som er en hensiktsmessig kontrollform i hvert tilfelle. Da en kontroll i form av et bokettersyn i en bedrift medfører at bedriften må finne frem store mengder materiale som kan være av eldre dato medfører dette beslag på store ressurser i bedriften, ettersom mye for eksempel vil være fjernarkivert.

En annen hendelse som er svært kostbar for bedriftene er kostnadene ved å få TET tillatelse. Årsaken til at disse kostnadene er så dyre er at den enkelte bedrift må gå til anskaffelse av en spesialtilpasset programvare for den enkelte bedriften for å kunne nyttiggjøre seg tillatelsen fra tollvesenet. For de største brukerne av TET vil en slik programvare kunne koste over kroner 200 000. I dette tilfellet er det altså ikke det å søke til tollvesenet som medfører de største kostnadene, men derimot at man har store kostnader ved

å kunne gjøre bruk av den tillatelsen man får. Programvaren må dessuten både tilpasses bedriftens behov samtidig som den også skal tilpasses krav fra tollvesenet.

For en annen enkeltstående hendelse som søknad om tollkreditt refererer i stor grad kostnadene for næringslivet seg til utfylling av et skjema.

For bedrifter som i stor grad baserer driften på salg av varer som er importert fra utlandet eller salg av varer som eksporteres til utlandet, vil kostnader i forbindelse med rapportering til tollvesenet utgjøre relativt høye kostnader. Den enkelte bedrift importerer eller eksporterer som regel et begrenset vareutvalg, og må derfor fylle ut relativt mange innførselsdeklarasjoner eller utførselsdeklarasjoner som er like. For disse bedriftene vil det være både tids- og kostnadsbesparende å kunne begrense rapporteringen til tollvesenet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel. En løsning kan kanskje være terminvise deklarasjoner for visse typer bedrifter.

En prosentvis besparelse i utgifter til næringslivets tolldeklarasjoner vil åpenbart være det enkelttiltaket som vil gi det største utslaget for næringslivets samlede kostnader i forhold til informasjonskravene overfor tollvesenet. Selv om deklarasjonene ved inn- og utførsel ikke nødvendigvis behøver å være så kostnadskrevenne isolert sett, er det den store mengden av deklarasjoner som gjør at de samlede kostnadene for næringslivet blir så store. Tiltak som skal bidra til en reduksjon av de totale kostnadene bør følgelig rettes inn mot å redusere mengden av nødvendige deklarasjoner. Dersom det for eksempel kan bli mulig å forhånds- eller etterhåndsdeklarerer forsendelser samlet for i en gitt periode, vil dette isolert sett kunne gi store effekter, selv om det kan gå på bekostning av nærheten til den enkelte forsendelse og etatens kontrollhensyn.

På den annen side bør en endring neppe iverksettes uten at slike er nøye vurdert, idet enhver endring i seg selv antas å kunne innebære store kostnader for den enkelte bedrift.

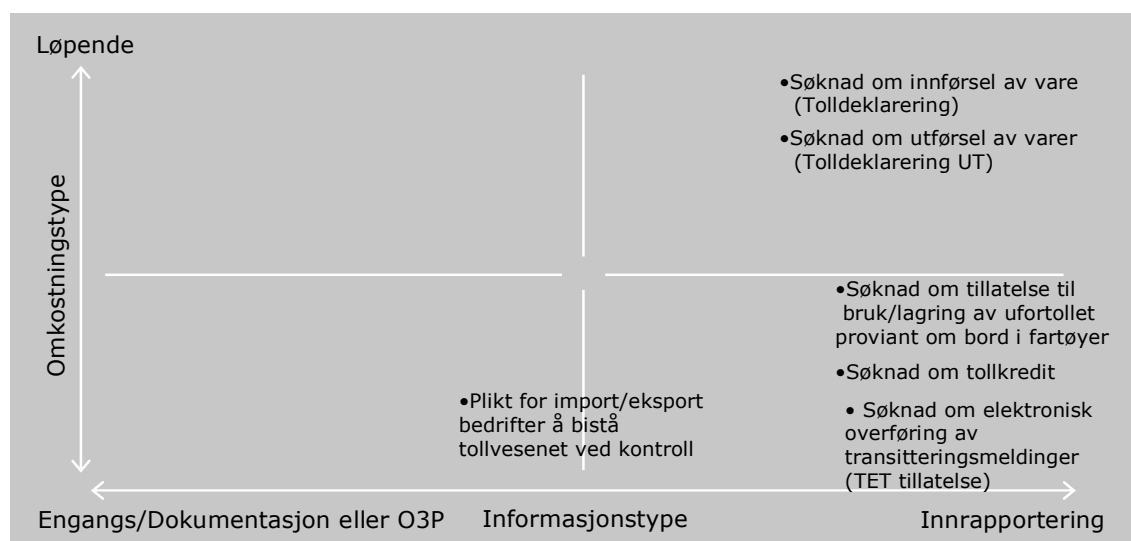
En enkeltkostnad for de aller fleste bedrifter som deklarerer varer er gebyr for bruk av tollkreditt. Dette gebyret er kroner 75 per deklarasjon, og anvendes i 93 prosent av alle deklarasjoner. Dette er således et betydelig enkeltelement i kostnaden tilknyttet kravet om tolldeklarasjon (ut). En mulig kostnadsreduksjon kan være å heller kreve bankgaranti fra selskapene. Hvor besparende, hvor ønskelig, eller hvor praktisk dette kan være har vi ikke informasjonsgrunnlag om, og har følgelig ikke noen formening om det.

Selve tolldeklarasjonen er standardisert etter internasjonale avtaler og en endring av selve skjemaet er neppe noe norske myndigheter kan gjøre alene. Dersom en endring likevel skulle gjøres vil dette medføre store kostnader i forbindelse med endring av programvarer, opplæring av personell osv. Dette er imidlertid kostnader som muligens kan bespares dersom endringene gjør en besparelse mulig ved at kostnaden ved hver enkelt deklarasjon kan reduseres.

8.8.2 Nøyaktighet

Tabellen nedenfor viser en skjematisk fremstilling av de 6 mest kostnadskrevenne informasjonskravene hvor parameterne som er lagt til grunn er om en hendelse er en enkeltstående hendelse eller om den er å anse for å være løpende, samt i hvilken grad det som sendes inn har grad av å være dokumentasjon eller en rapportering til tollvesenet.

Figur 8.2 – Nøyaktighet ved data



Kartleggingen har avdekket at informasjonskravene i tolloven med tilhørende forskrifter i det vesentlige består av innrapportering av opplysninger til tollvesenet. Generelt kan man si at innrapportering gir de mest nøyaktige populasjoner. Tolldeklarasjonene, som står for hovedparten av kostnadene på indirekte skatt er et område hvor det foreligger sikre populasjoner. Dette skyldes at deklarasjonene rapporteres inn til en sentral enhet gjennom en elektronisk rapporteringsløsning. (TVINN). Videre gir løpende informasjonskrav de beste kostnadsestimatene da bedriftene er kjent med den aktuelle arbeidsprosess og derfor kan gi en nøyaktig fastsettelse av tidsforbruk og arbeidsprosess. Gode populasjoner kombinert med sikre kostnadsestimater gir høy grad av nøyaktighet for de mest kostnadsdrivende informasjonskravene under indirekte skatt.

For de av informasjonskravene som gjelder innsendelse av søknader er også populasjonene sikre. Det er dog større usikkerhet knyttet til kostnadsestimatene og tidsforbruket for denne type informasjonskrav. Dette skyldes at informasjonskravene stort sett er engangskrav hvilket medfører at det er vanskeligere for bedriftene å fastsette et nøyaktig tidsforbruk.

8.8.3 Irritasjon og forenkling

Generelt kan det sies at tolloven og tolllovforskriften inneholder en rekke informasjonskrav som ofte oppfattes som vanskelig tilgjengelig for næringslivet. Tollvesenet stiller svært strenge krav til at næringslivet som driver med handel med varer og tjenester over landegrensene har god kunnskap om det regelverket som regulerer denne typen handel. Brudd på å sette seg inn i regelverket kan medføre administrative tillegg til etterberegninger dersom det viser seg at en bedrift har gjort feil.

I den forbindelse kan nevnes at Finansdepartementet i Ot.prp. nr. 58 (2006-2007) datert 11. mai 2007, har fremmet forslag til ny tollov. Forslaget har vært på høring i relevante instanser i løpet av våren 2007. Formålet med revideringen har bl.a. vært å finne en egnet lovstruktur som er bedre egnet til å gi oversikt og forståelse for regelverket enn hva som er tilfellet for gjeldende regelverk. For bedrifter som berøres av regelverket vil endringen medføre at man lettere vil kunne orientere seg i regelverket på tollrettens område og følgelig bruke mindre ressurser på å sette seg inn i regelverket for å oppnå korrekt etterlevelse.

Selv om kartleggingen primært har forholdt seg til den situasjonen at bedriftene forutsettes å ha kjennskap til regelverket og til de pliktene som påhviler den enkelte bedrift, er det på det rene at næringslivet også bruker ressurser på å sette seg inn i og håndtere

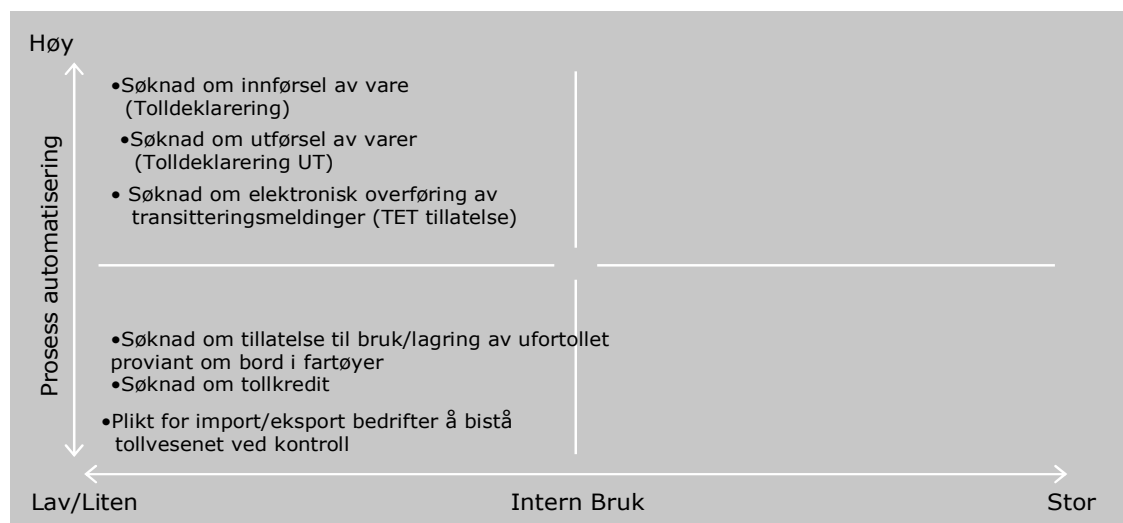
regelverket. Dette gjelder også utover selve etterlevelsen av definerte informasjonskrav, som denne målingen tar for seg. Enten i form av deltakelse på kurs eller studier av regelverket, eller i form av å ansette personer som innehar den typen kompetansen som er nødvendig. En forenkling av lovverket, slik at det bl.a. blir lettere å orientere seg, vil være kostnadsbesparende for det norske næringslivet.

Bedriftsintervjuer har avdekket at den generelle holdingen er at helautomatisering av innrapporteringsrutinene vil kunne gi store besparelser i forhold til etterlevelse av de enkelte informasjonskrav, og da særlig ved at man ikke behøver å manuelt hente ut de informasjoner som skal legges inn i det elektroniske rapporteringsmedium. Det er vårt inntrykk at dette er en prosess som allerede er i gang, både i forhold til standard elektronisk rapporteringsformater fra tollvesenets side (eksempelvis TET), samtidig som leverandører av programvare og næringslivet begge synes å innrette systemene mot størst grad av helautomatisering.

Når det gjelder eventuelle endringer av informasjonskrav som vedrører informasjon som er preget av stor intern bruk for næringslivet og som i tillegg er preget av stor grad av automatisering, kan det være vanskelig å gjøre endringer. For slike informasjonskrav vil kanskje heller ikke behovet for endringer være særlig fremtredende, f.eks. fordi det koster mye penger å endre det fordi selskapene har brukt mye penger på å innrette seg etter automatiseringen. Ved manuelle prosesser som ligger på siden av virksomheten, er det kun snakk om oppgaver som bedriften må gjøre kun fordi myndighetene ber dem om å gjøre det.

Generelt kan man også si at det er vanskeligere å forenkle A- og B-reguleringer enn C-reguleringer da det er flere instanser som må inn i bildet for å få gjennomført en endring. Ved slike endringer er det ikke nok å ta opp temaet i nasjonale instanser. Dersom man har en internasjonal forpliktelse for eksempel vedrørende plikt til å gjennomføre kontroller, men hvor man står fritt til å bestemme nasjonalt hvordan kontrollen skal gjennomføres, vil det være lett å endre prosessen, innenfor rammene for å nå målet.

Figur 8.3 – Intern bruk



Tabellen ovenfor viser at alle de seks mest kostnadskrevende informasjonskravene gjelder innsendelse av informasjon til tollvesenet som i liten grad brukes i virksomheten utover rapportering til tollvesenet. Dersom en bedrift må bruke mye tid på å fremskaffe og sende inn opplysninger som ikke har noen direkte relevans for bedriften utover det å tilfredsstille tollvesenets informasjonskrav, kan det oppleves belastende for bedriften.

Informasjonskravene kan deles inn i svært høy grad av automatisering og svært liten grad av automatisering. Når det gjelder høy grad av automatisering skyldes dette at inn-

og utførselsdeklarasjoner alltid må gjøres i TVINN. Som det fremgår ovenfor, er altså det vesentligste av kostnader i forbindelse med informasjonskravene preget av automatisert innrapportering.

For de øvrige tre informasjonskravene kan disse deles inn i to underkategorier; søknad og plikt. Søknadene er ikke noe som er til bruk internt i bedriften, selv om gjerne opplysningene som gis på søknadene også brukes ved andre aspekter ved driften av virksomheten, typisk grunndata om bedriften. Søknadene fylles som regel ut på standard skjema, men sendes vanligvis inn manuelt.

Det kanskje minst automatiserte informasjonskravet av de seks mest kostbare, er bistanden fra bedriften ved kontroll fra tollvesenet. Her er legges ikke noen opplysninger frem på standardiserte skjemaer og bedriften bruker ressurser på å finne frem opplysninger om både virksomheten og den kontakten med tollvesenet som tollvesenet er interessert i å kontrollere. Det kan kanskje fremstå som en vanskelig oppgave å automatisere dette, men automatisering av prosesser kan i seg selv bidra til at en del av den informasjonen som i dag skal fremskaffes ved kontroll allerede er tilgjengelig for etaten.

Slik informasjonskravene er plassert i tabellen, kan man, ved å sammenligne med tabellen ovenfor om kostnader, konkludere med at antakelsen om at en høyere grad av automatisering gir lavere kostnad per hendelse er riktig. Dette skyldes nok at man ved en automatisering letter håndteringen av informasjonskravene for næringslivet, i tillegg til at informasjonskravene blir mer standardiserte for hver gang en bedrift behøver å forholde seg til den. Det antas at dette bare vil forsterkes i fremtiden gjennom forbedring av programvare og prosedyrer som benyttes i bedriftene. Dette vil delvis være drevet frem av private system- og programleverandører, slik at kostnadene til anskaffelse ikke nødvendigvis reduseres, men hvor utgiftene til bruk reduseres. Et bidrag i så måte fra tolletatens og lovgivers side vil være å legge til rette for at slike løsninger lett lar seg innlemme i de programsystemer som gjennomgående benyttes av aktørene, herunder systemutviklere for disse.

DEL 5 – KVALITATIV GJENNOMGANG AV DE MEST KOSTNADSKREVENDE INFORMASJONSKRAVENE

I denne delen presenteres de sentrale og mest kostnadskrevende informasjonskrav for de enkelte regelverksområdene.

9. Kostnadskrevende informasjonskrav for regelområdet statistikk

9.1 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Rapportering av utenrikshandel med tjenester – import/eksport årlig

Dette avsnittet tar for seg informasjonskravet som pålegger bedrifter å rapportere informasjon om utenrikshandel med tjenester til Statistisk Sentralbyrå. Avsnittet tar for seg to separate informasjonskrav som må sees i sammenheng, da de samme bedriftene pålegges å etterleve begge.

Figur 9.1 - Sentrale egenskaper ved rapportering av utenrikshandel

Plikt til å levere årlig rapportering av utenrikshandel med tjenester – import/eksport	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ LOV-1989-06-16-54	Antall segmenter 4
Paragraf: ⇒ §§ 2-2 og 2-3	Total populasjon (Antall respondenter) 3993
Lovtekst: Utdrag ⇒ "§2-2. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige for utarbeidelse av offisiell statistikk, så langt lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette."	Kostnad Import - 6 112 799 Eksport - 6 051 634

Formålet med den årlige rapporteringen av utenrikshandel med tjenester, er å fremskaffe datagrunnlag til å lage statistikk over norske foretaks økonomiske forbindelser med utlandet. De innkomne data blir blant annet benyttet til å:

- utarbeide kvartalsvise og årlige utenriksregnskap for Norge, herunder Norges internasjonale investeringsposisjon
- fremskaffe statistikk som er viktig for myndighetenes styring av den makroøkonomiske politikken
- foreta analyse av økonomiske forbindelser med utlandet
- Gi grunnlag for rapportering til internasjonale organer som Norge i henhold til internasjonale avtaler er pliktige å rapportere til. De viktigste organene er Det internasjonale valutafondet (IMF), EUs statistikkontor (Eurostat), Forente nasjoner (FN) og Organisasjon for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD).

Undersøkelsen gjennomføres både som periodisk (kvartalsvise) undersøkelser og en årlig undersøkelse. De periodiske undersøkelsene gjennomføres ved at et representativt utvalg av de største foretakene blir trukket ut. Basert på statistiske metoder trekkes det dessuten et utvalg av mindre foretak som skal rapportere årlig.

En tjeneste defineres i denne undersøkelsen som enhver handling eller ytelse som en part kan tilby en annen part, og som i det vesentlige er abstrakt til forskjell fra varehan-

del som innebærer et konkret varebytte. Tjenesten kan, eller kan ikke, være knyttet til en konkret vare. Selv om tjenester er av mer uhåndgripelig natur enn varer, er mange tjenester nært knyttet til varer. Transport og lagring av varer er eksempler på slike tjenester. Andre eksempler er reparasjonsarbeider, teknisk assistanse av forskjellig slag og informasjons- og underholdningstjenester som lagres på fysiske media som eksempelvis CD-plater. Tjenester lar seg vanskelig definere på en kort og konsis måte. I rapporteringen vil det nødvendigvis måtte brukes noe skjønn, både i å skille tjenester fra varer og for å skille mellom ulike typer tjenester.

Rapporteringen skal som utgangspunkt omfatte alle transaksjoner med utlandet (poster i regnskapet hvor utlandet er motpart), med unntak av handel med varer og enkelte spesielle tjenester. Opplysningene som skal rapporteres kan i stor grad hentes fra selskapenes regnskapssystemer. Bedriftene oppga at regnskapssystemet ikke trenger noen tilleggsmoduler eller oppgradering av regnskapssystemet for besvarelse av undersøkelsene.

Eksport av tjenester omfatter alle tjenester, inkludert handel over internett, som leveres av respondenten til selskaper, filialer, fysiske personer eller andre enheter som medfører at respondentene mottar betaling fra utenlandske kunder. Dette betraktes som respondentens eksport av tjenester.

Import av tjenester omfatter alle tjenester, også handel over internett, som blir levert til respondenten fra enheter definert som utenlandsk/utlending og som medfører at respondenten foretar en betaling til utenlandsk leverandør, betraktes som respondentens import av tjenester, herunder tjenester som aktiveres i balansen og avskrives over en tidsperiode.

Oppgavene blir innhentet med hjemmel i lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven) § 2-2.

Formålet med undersøkelsen er å innhente inn data til analyse av norske foretaks økonomiske forbindelser med utlandet. Slik informasjon om norske foretaks økonomiske samkvem med utlandet er av sentral betydning for Norges utenriksregnskap, og for å kunne møte nasjonale og internasjonale rapporteringsforpliktelser til institusjoner som Norges Bank, Eurostat, IMF, OECD og FN. Informasjonskravet er altså en A-regulering hvor plikten er forankret og spesifisert i internasjonale forpliktelser.

Statistikken er årlig, og har ikke endret seg i løpet av kartleggingsperioden.

Plikten til å rapportere om utenrikshandel med tjenester er nært knyttet til de øvrige utenriksstatistikkene. I tillegg til den årlige statistikken om utenrikshandel med tjenester samles det også inn kvartalsvis statistikk og årlig kapitalrapportering om utlandet.

Det er for dette informasjonskravet ikke foretatt avgrensninger mot øvrige informasjonskrav.

9.1.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Bedrifter som skal rapportere opplysninger er den norske delen av den juridiske enheten, hvilket vil si den norske delen av et foretak eksklusive eventuelle filialer i utlandet. Opplysningene som skal rapporteres er norske foretaks transaksjoner og mellomværende med utlandet. Alle norske foretak som har transaksjoner og mellomværende med utlandet er derfor aktuelle kandidater for denne undersøkelsen. Undersøkelsen omfatter både makro- og mikrobedrifter. Rapporteringsfristen for årsrapporter er ca. 3 ½ måned etter årets utløp.

Rapporteringen av utenrikshandel med tjenester er en årlig hendelse. SSB sender et brev til samtlige virksomheter i utvalget hvor eksakte frister for innrapportering er angitt. Den enkelte informasjonspliktige har så ansvar for at rapporterte data er av tilfredsstillende kvalitet, og at svarfristen blir overholdt.

Etterlevelse av kravet avhenger av hvilken innrapporteringsmetode som velges. Det kan enten foregå via en kommaseparert fil via Altinn eller webskjema via IDUN-portalene.

For de virksomheter som benytter webskjema for rapporteringen er det utviklet to skjemaer, ett for *eksport* av tjenester og ett for *import* av tjenester. Begge skjemaene skal fylles ut selv om respondenten bare har beløp å rapportere for enten eksport eller import av tjenester.

Selskapene henter opplysningene fra regnskapssystemet. Bedriftene oppga at de måtte lage en forhåndsdefinert rapport for å trekke ut de etterspurte opplysningene. Tidsbruken avhenger av om bedriftene har laget en forhåndsdefinert rapport. For bedriftene som ikke har laget en forhåndsdefinert rapport, men henter frem og beregner tallene hver gang, vil utfylling av undersøkelsen ta lenger tid. Det er antatt at en normalt effektiv bedrift vil lage en forhåndsdefinert rapport. Av aktivitetene tilknyttet rapporteringen sa bedriftene at det var fremhenting, vurdering og kontrollering av opplysningene som tok mest tid. Selskapene som også rapporterte den kvartalsvise undersøkelsen oppga at de gjennomgikk de kvartalsvise undersøkelsene, og kontrollerte at de årlige tallene stemte mot de kvartalsvise tallene.

Rapportering på webskjemaene skjer via SSBs overføringsportal IDUN, som tilbyr sikker dataoverføring. For å få tilgang til webskjemaene trenger man brukernavn og passord. Dette står i brevet som sendes ut til alle respondenter som kan velge webskjema som rapporteringsmetode. Etter innlogging på websiden må riktig skjema velges.

I årsrapporteringen skal det oppgis aktuelle tjenester, antall land for hver tjenestepost, beløp for den enkelte tjenestepost og land samt konserninterne tjenester. Når data er kontrollert og overført, genereres automatisk en kvittering. Kvitteringen kan skrives ut, og inneholder informasjon om hvilke tall som har blitt innrapportert.

Ved produksjon av fil skal recordbeskrivelsene i forhåndsdefinerte kodelistene følges. Altinn-portalene kan brukes til oversendelse av data. Ved innsendelse via Altinn må man først logge seg inn. Deretter velges det riktige skjema. Informasjon om foretaket som innrapporterer er ferdig utfylt, men må kontrolleres for å sikre at informasjonen er korrekt. Videre skal det fylles ut opplysninger om rapporteringsperiode, kontaktperson og e-post adresse. Den kommaseparerte filen skal så sendes som vedlegg til skjemaet. Når innsendingen er fullført, får man beskjed om dette på skjermen og mulighet til å skrive ut kvittering. Filen kan også sendes som vedlegg til en e-post dersom man ikke har anledning til å benytte Altinn.

Overnevnte prosess gjennomføres enten som en intern prosess hvor medarbeidere fra bedriftens økonomiavdeling fyller ut og sender inn undersøkelsen. Alternativt settes den oppgaven bort til en ekstern regnskapsfører. Det antas at det blant mikrobedrifter i stor grad er regnskapsfører som utfører oppgaven, mens en større andel av makrobedriftene gjennomfører undersøkelsene selv.

Proessen varierer i forhold til om undersøkelsen besvares av interne ressurser eller en ekstern regnskapsfører. Antall land det forekommer import/eksport av tjenester med vil også være utslagsgivende da man for hvert land skal oppgi beløp per importland samt konserninterne kostnader. I tillegg vil noen av respondentene kun ha import eller eksport.

9.1.2 Administrative kostnader

I dette avsnittet presenteres hovedgrunnlaget for kostnadsberegningene, og de administrative kostnadene for det enkelte informasjonskravet. Først presenteres den standardiserte interne tid for alle opplysningene som er definert for informasjonskravet. Da berørte bedrifter både skal rapportere om import og eksport blir disse to undersøkelsene behandlet samlet.

Tabell 9.1 – Standardisert tid: Rapportering av utenrikshandel med tjenester - import årlig

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)			
	Insourcing Skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending Makro bedrifter	Outsourcing Skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending Mikro bedrifter	Insourcing Skjema for elektronisk utfylling og innsending Makro bedrifter	Outsourcing Skjema for elektronisk utfylling og innsending Mikro bedrifter
Rapportering av antall importland	30	-	30	-
Rapportering av beløp per importland og tjenestetype	60	-	60	-
Håndtering av IK	2	30	3	30
Basisdata	0,30	-	0,30	-
totalt	92,30	30,00	93,30	30,00

Tabell 9.2 – Standardisert tid: Rapportering av utenrikshandel med tjenester - eksport årlig

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)			
	Insourcing Skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending Makro bedrifter	Outsourcing Skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending Mikro bedrifter	Insourcing Skjema for elektronisk utfylling og innsending Makro bedrifter	Outsourcing Skjema for elektronisk utfylling og innsending Mikro bedrifter
Rapportering av antall eksportland	30	-	30	-
Rapportering av beløp per eksportland og tjenestetype	60	-	60	-
Håndtering av IK	2	5	3	5
Basisdata	0,30	-	0,30	-
totalt	92,30	5,00	93,30	5,00

Generelt for begge undersøkelsene er at de i stor grad baserer seg på informasjon fra bedriftenes regnskapssystemer. Dette fører til at virksomheter som har satt bort regnskapsføringen sin til en ekstern part også setter bort undersøkelsen fra SSB. For den normalt effektive bedrift vil altså håndteringen og innsending av undersøkelsen bli håndtert på samme sted som regnskapsføringen. Dette resulterer i to hovedsegmenter knyttet til dette informasjonskravet. Små bedrifter som lar regnskapsføreren svare på undersøkelsen og store bedrifter som håndterer det selv.

Ressursforbruket mellom de to segmentene består av henholdsvis intern tidsbruk og vedlikehold av IT-systemer for makrobedrifter som svarer på undersøkelsen selv, og kostnader til regnskapsfører for mikrobedrifter. Selv om bedriften ønsker å sette bort undersøkelsen vil det være et internt tidsforbruk. Dette skyldes at undersøkelsen sendes virk-

somheten som så må sende denne videre til regnskapsfører eller ta en telefon og oppgi innloggingsinformasjon til IDUN.

Det er for disse informasjonskravene ikke segmentert etter innrapporteringsmåte. Årsaken til dette er at 100 prosent av undersøkelsene ble sendt inn elektronisk i 2006. Den normalt effektive bedrift vil altså sende inn undersøkelsen via IDUN eller som en komma-separert fil på mail eller Altinn.

Tidsforbruket og kostnadene som er standardisert for den normalt effektive bedrift innenfor de to overnevnte segmenter vil i varierende grad være sammenfallende med tidsforbruket i norske virksomheter. Usikkerheten i standardiseringen er knyttet til skjemaets oppbygning og innhold. Undersøkelsen er strukturert slik at man først angir antall land det er foretatt import/eksport fra, for så å oppgi økonomiske opplysninger for det enkelte land. Tidsforbruket er altså direkte koblet til antall land virksomhetene har foretatt import/eksport av tjenester fra/til. For bedriftene som rapporterte de kvartalsvise undersøkelsene ble opplysninger om antall eksportland og antall importland hentet fra den kvartalsvise undersøkelsen.

Alle norske foretak som har transaksjoner med utlandet er aktuelle kandidater for denne undersøkelsen. I 2006 ble den årlige undersøkelsen om import/eksport av tjenester besvart av 3993 virksomheter. I de tilfeller hvor undersøkelsen besvares av virksomheten selv, er det normalt medarbeidere med et lønnsnivå på rundt 296 kroner (akademiske yrker) som utfører oppgaven. For de virksomheter som benytter en regnskapsfører til å besvare undersøkelsen er det lagt til grunn en timepris på 450 kroner per time.

Tabell 9.3 – Resultattabell: Rapportering av utenrikshandel med tjenester - import årlig

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Anskaffelser	Eksterne kostnader	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet
Basisdata	3993	1	296	0,9	0,3	1,6	26 %	n/A
Rapportering av antall eksportland	3993	1	296	0,9	0,3	2,1	34 %	n/A
Rapportering av beløp per eksportland og tjenestetype	3993	1	296	0,9	0,3	1,3	21 %	n/A
Håndtering av IK	3993	1	296/187	0,9	0,3	1,1	19 %	n/A
totalt	3993	1	296	3,5	1,1	6,1	100 %	n/A

Tabell 9.4 – Resultattabell: Rapportering av utenrikshandel med tjenester - eksport årlig

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Anskaffelser	Eksterne kostnader	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet
Basisdata	3993	1	296	0,9	0,3	1,6	27 %	n/A
Rapportering av antall eksportland	3993	1	296	0,9	0,3	2,1	35 %	n/A
Rapportering av beløp per eksportland og tjenestetype	3993	1	296	0,9	0,3	1,2	20 %	n/A
Håndtering av IK	3993	1	296/187	0,9	0,3	1,1	19 %	n/A
totalt	3993	1	296	3,5	1,1	6,1	100 %	n/A

De totale administrative kostnadene for å etterleve kravet om å rapportere om import/eksport av tjenester utgjør henholdsvis 6,1 og 6,05 millioner kroner årlig på samfunnsnivå. Kostnadene er beregnet på grunnlag av den interne tiden multiplisert med timepris for medarbeideren som utfører arbeidet, samt eksterne kostnader til regnskapsfører for de bedriftene som outsourcer jobben. Det er også medregnet vedlikeholdskostnader til IT systemer som understøtter rapporteringen. Den gjennomsnittlige kostnaden er beregnet på grunnlag av hvor mange prosent av den totale tiden hver opplysning utgjør, og deretter er den samme prosentsatsen benyttet for å beregne kostnaden per opplysning. Totalt utgjør plikten til å rapportere om utenrikshandle med tjenester 8,8 prosent for import og 8,7 prosent for eksport av de totale administrative kostnadene norsk næringsliv har som følge av innrapportering av statistikk til SSB.

Det er oppført to ulike timepriser på håndtering av IK. Det skyldes at i de tilfellene hvor undersøkelsen outsources til regnskapsfører, er det kontormedarbeidere som normalt mottar forespørselen fra SSB og videreformidler denne beskjeden til regnskapsføreren.

Populasjonen for informasjonskravene er oppgitt av SSB og reflekterer antall respondenter i 2006. Denne totalpopulasjonen er fordelt på to de to segmentene etter en skjønsmessig vurdering som tar utgangspunkt i konkrete tall for henholdsvis mikro-/makrovirksomheter. Usikkerheten ved populasjonene på de enkelte segmenter er knyttet til fordelingen på insourcing og outsourcing. Det eksisterer per i dag ikke konkrete tall for denne inndelingen.

9.1.3 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

Opplysningene som inngår i disse undersøkelsene hentes i stor grad fra bedriftens regnskapssystemer, men krever enkelte beregninger for at de skal være i henhold til SSBs definisjoner. Opplysningene brukes derfor ikke direkte i den interne driften hos en normalt effektiv bedrift.

Undersøkelsene er blant de mest tidskrevende som SSB pålegger norsk næringsliv. Dette kombinert med at opplysningene brukes i relativt lav grad gjør at undersøkelsen oppleves som noe irriterende. Det er likevel ikke disse undersøkelsene isolert sett som oppleves som spesielt belastende, men det faktum at særlig de store virksomhetene pålegges å svare på mange forskjellig undersøkelser. Bedriftene mente at skjemaet ikke var vanskelig å besvare, men det var tidsaspektet som var problematisk. Det er altså den totale belastningen som skaper frustrasjon.

Forenklingstiltak bedriftene nevnte var å tilrettelegge IDUN slik at de ikke måtte gå gjennom listen med irrelevante opplysninger/tjenester hver gang, og kun fikk oppgitt tjenes-

tene de hadde oppgitt ved forrige innsending. Et annet forslag som ble fremmet var at de kvartalsvise undersøkelser erstattet den årlige for bedriftene som besvarte årlig og kvartalsvis.

Det har ikke fremkommet noen konkrete forenklingstiltak knyttet til rapporteringen av disse informasjonskravene. Bedriftene som leverte via IDUN mente innsendingen var effektiv, og fremhevet det at de fikk kvittering på at skjemaet var levert som veldig positivt.

9.2 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å rapportere om utenrikshandel - kapitalrapportering utlandet årlig

Formålet med undersøkelsen er å hente inn data til analyse av norske foretaks økonomiske forbindelser med utlandet. Slik informasjon om norske foretaks økonomiske samkvem med utlandet er av sentral betydning for Norges utenriksregnskap, og for å kunne møte nasjonale og internasjonale rapporteringsforpliktelser til institusjoner som Norges Bank, Eurostat, IMF, OECD og FN. Informasjonskravet er altså en A-regulering hvor plikten er forankret og spesifisert i internasjonale forpliktelser.

I utgangspunktet skal alle norske foretak som har transaksjoner og mellomværende med utlandet rapportere. Erfaringer tilsier at en relativt liten andel av de største foretakene dekker en stor andel av fordringer, gjeld og transaksjoner overfor utlandet. SSB baserer seg derfor på statistiske metoder og trekker et utvalg blant de største foretakene som skal rapportere kvartalsvis og årlig. I tillegg trekkes et utvalg blant mindre foretak som skal rapportere årlig.

Figur 9.2 – Sentrale egenskaper ved kapitalrapportering utlandet årlig

Plikt til å rapportere om utenrikshandel - Kapitalrapportering utlandet årlig	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ LOV-1989-06-16-54	Antall segmenter 4
Paragraf: ⇒ §§ 2-2 og 2-3	Total populasjon (Antall undersøkelser) 3993
Lovtekst: Utdrag ⇒ "§2-2. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige for utarbeidelse av offisiell statistikk, så langt lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette."	Kostnad 7 899 655

Oppgavene blir innhentet med hjemmel i lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven) § 2-2.

Opplysningene som skal rapporteres kan i hovedsak hentes fra selskapenes regnskaps-systemer. Rapporteringen skal som i utgangspunktet omfatte alle transaksjoner med utlandet (posterings i regnskapet hvor utlandet er motpart). I stedet for finanstransaksjoner (balanseposterings) skal imidlertid respondenten oppgi alle former for mellomværende med utlandet, uavhengig av om mellomværendet er knyttet til vare- eller tjenestetransaksjoner eller rene finansierings- eller investeringsaktiviteter.

Transaksjonene SSB ber om hentes fra periodens opptjente inntekter og påløpte kostnader. Periodiseringen i regnskapet samsvarer i all hovedsak med den ønskede periodiseringen i statistikken - selv ved større oppdrag hvor inntekten opptjenes/kostnaden påløper under produksjonsprosessen. Ettersom det kun er transaksjoner med utlandet som skal rapporteres, må opptjente inntekter/påløpte kostnader med utenlandsk motpart skilles ut. Motparten er i denne sammenheng den som faktisk inngår i transaksjonen, uavhengig av hvem som mottar/foretar betalingen. I rapporteringen bes det om de bokførte verdiene. Der hvor det er mulig er postene i rapportene og skjemaene knyttet opp mot postene i Skattedirektoratets næringsoppgave. Dette for i størst mulig grad å benytte begreper som respondentene er kjent med i sin regnskapsføring, og fordi næringsoppgaven er den mest detaljerte felles regnskapsoppstilling for selskaper som ikke er finansin-

stusjoner. Selv om postene i undersøkelsen har referanse til postene i Skattedirektoratets næringsoppgave, er det kun utenlandsdelen som skal oppgis og ikke hele posten som rapporteres til Skattedirektoratet. Dette medfører at det må foretas beregninger ut over det som er gjort i forbindelse med næringsoppgaven.

9.2.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Den enkelte respondent har ansvar for at rapporterte data er av tilfredsstillende kvalitet, og at svarfristen blir overholdt. Rapportering skal skje via SSBs overføringsportal IDUN. For å få tilgang til webskjemaene trenger man brukernavn og passord. Dette vil stå i brevet som sendes ut til alle respondenter. Etter innlogging på websiden må riktig skjema velges. For å fylle ut og sende inn skjema må virksomhetene følge instruksene som ligger i skjemaet. Opplysningene som skal rapporteres kan i hovedsak hentes fra selskapenes regnskapssystemer. Bedriftene oppga at de fleste opplysningene ble hentet fra saldobalansen. Når data er kontrollert og overført, genereres automatisk en kvittering. Kvitteringen kan skrives ut, og inneholder informasjon om hvilke tall som har blitt innrapportert.

Ovennevnte prosess gjennomføres enten som en intern prosess hvor personer fra bedriftens økonomi avdeling fyller ut og sender inn undersøkelsen. Alternativt kan denne oppgaven settes bort til en ekstern regnskapsfører. Det antas at det blant mikrobedriftene i stor grad er regnskapsfører som utfører oppgaven, mens det er en større andel av makrobedriftene som gjennomfører undersøkelsene selv.

9.2.2 Administrative kostnader

I dette avsnittet presenteres hovedgrunnlaget for kostnadsberegningene i forbindelse med rapportering om utenrikshandel.

Tabell 9.5 – Standardisert tid: Utenrikshandel - Kapitalrapportering utlandet årlig

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)			
	Insourcing Skjema for elektronisk utfylling, ma- nuell innsen- ding Makro bedrif- ter	Outsourcing Skjema for elektronisk ut- fylling, manuell innsending Mikro bedrifter	Insourcing Skjema for elektronisk utfylling og innsending Makro bedrifter	Outsourcing Skjema for elektronisk ut- fylling og inn- sending Mikro bedrifter
Håndtering av IK	3	15	2	15
Basisdata	0,30	-	0,30	-
verdien av foretakets langsiktige og/eller kortsiktige gjeld over- for utlandet	6	-	6	-
Verdien av foretakets overføringer overfor utland	6	-	6	-
Verdien av foretakets stedfaste realkapital overfor utlandet	6	-	6	-
verdien av foretakets finansielle omløpsmid- ler overfor utlandet	6	-	6	-
Rapportering av aksje- kapital/egenkapital til utlandet	6	-	6	-
Verdien av foretakets finansinntekter, fi- nanskostnader og ga- ver fra/til utlandet	6	-	6	-
Verdien av foretakets anleggsmidler, eksclu- siv stedfast realkapital, overfor utlandet	6	-	6	-
Totalt	45,30	15,00	44,30	15,00

Undersøkelsen er i stor grad basert på økonomisk informasjon fra bedriftenes regnskaps-systemer. Dette fører til at virksomheter som har satt bort regnskapsføringen sin til en ekstern part også setter bort undersøkelsen fra SSB. For den normalt effektive bedrift vil altså håndteringen og innsending av undersøkelsen bli håndtert på samme sted som regnskapsføringen. Dette resulterer i to hovedsegmenter knyttet til dette informasjons-kravet. Mikrobedrifter som lar regnskapsføreren svare på undersøkelsen og makrobedrif-ter som håndterer det selv.

Ressursforbruket mellom de to segmentene består av henholdsvis intern tid og vedlike-hold av IT systemer for makrobedrifter som svarer på undersøkelsen selv, og kostnader til regnskapsfører for mikrobedrifter som setter den bort. Selv om bedriften ønsker å set-te bort undersøkelsen vil det være et internt tidsforbruk. Dette skyldes av undersøkelsen sendes virksomheten som så må sende denne videre til regnskapsfører eller ta en telefon og oppgi innloggingsinformasjon til IDUN.

Det er for disse informasjonskravene ikke segmentert etter innrapporteringsmåte. Årsa-ken til dette er at 100 prosent av undersøkelsene ble sendt inn elektronisk i 2006. Den normalt effektive bedrift vil altså sende inn undersøkelsen via IDUN.

Tidsforbruket og kostnadene som er standardisert for den normalt effektive bedrift innen-for de to overnevnte segmenter vil i varierende grad være sammenfallende med tidsfor-

bruket i norske virksomheter. Usikkerheten i standardiseringen er knyttet til skjemaets oppbygning og innhold. Undersøkelsen er strukturert slik at man angir finansiell informasjon om opptil fem land som bedriften har hatt transaksjoner med. Tidsforbruket er altså direkte koblet til antall land virksomhetene har foretatt import/eksport av tjenester fra/til.

Tabell 9.6 – Standardisert tid: Utenrikshandel - Kapitalrapportering utlandet årlig

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Eksterne kostnader	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet
Håndtering av IK	3993	1	296	0,2	0,9	11,3 %	n/A
Basisdata	3993	1	296	0,2	0,8	10,1 %	n/A
verdien av foretakets langsiktige og/eller kortsiktige gjeld overfor utlandet	3993	1	296	0,2	0,9	11,3 %	n/A
Verdien av foretakets overføringer overfor utland	3993	1	296	0,2	0,9	11,3 %	n/A
Verdien av foretakets stedfaste realkapital overfor utlandet	3993	1	296	0,2	0,9	11,3 %	n/A
verdien av foretakets finansielle omløpsmidler overfor utlandet	3993	1	296	0,2	0,9	11,3 %	n/A
Rapportering av aksjekapital/egenkapital til utlandet	3993	1	296	0,2	0,9	11,3 %	n/A
Verdien av foretakets finansinntekter, finanskostnader og gaver fra/til utlandet	3993	1	296	0,2	0,9	11,3 %	n/A
Verdien av foretakets anleggsmidler, eksklusiv stedfast realkapital, overfor utlandet	3993	1	296	0,2	0,9	11,3 %	n/A
totalt	3993	1	296	2,1	7,9	100 %	n/A

De totale administrative kostnadene for å etterleve kravet om innrapportering av utenriksøkonomi utgjør 7,9 millioner kroner årlig på samfunnsnivå. Kostnadene er beregnet på grunnlag av den interne tiden multiplisert med timepris for medarbeideren som utfører arbeidet, samt eksterne kostnader til regnskapsfører for de bedriftene som outsourcer arbeidet. Det er også medregnet vedlikeholdskostnader til IT systemer som understøtter rapporteringen. Den gjennomsnittlige kostnaden er beregnet på grunnlag av hvor mange prosent av den totale tiden hver opplysning utgjør, og deretter er den samme prosentsatsen benyttet for å beregne kostnaden per opplysning. Totalt utgjør plikten til å rapportere om utenriksøkonomi 11,4 prosent av de totale administrative kostnadene norsk næringsliv har som følge av innrapportering av statistikk til SSB.

Det er oppført to ulike timepriser på håndtering av IK. Det skyldes at i de tilfellene hvor undersøkelsen outsources til regnskapsfører, er det kontormedarbeidere som normalt mottar forespørselen fra SSB og videreformidler denne beskjedene til regnskapsføreren.

Populasjonen for informasjonskravene er oppgitt av SSB og reflekterer antall respondenter i 2006. Denne totalpopulasjonen er fordelt på de to segmentene etter en skjønnsmessig vurdering som tar utgangspunkt i konkrete tall for henholdsvis mikro/makro virksomheter. Usikkerheten ved populasjonene på de enkelte segmenter knyttet til fordelingen på insourcing og outsourcing. Det eksisterer per i dag ikke konkrete tall for denne inndelingen.

9.2.3 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

Opplysningene som inngår i disse undersøkelsene hentes i stor grad fra bedriftens regnskapssystemer, men krever enkelte beregninger for at de skal være i henhold til SSB definisjoner. Opplysningene brukes derfor ikke direkte i den interne driften hos en normalt effektive bedrift.

Undersøkelsene er blant de mest tidskrevende som SSB pålegger norsk næringsliv. Dette kombinert med at opplysningene brukes i relativt liten grad internt gjør at undersøkelsen oppleves som noe irriterende. Det er likevel ikke disse undersøkelsene isolert sett som oppleves som spesielt belastende, men det faktum at særlig de store virksomhetene pålegges å svare på mange forskjellige undersøkelser. Det er altså den totale belastningene som skaper frustrasjon.

Det har ikke fremkommet noen konkrete forenklingstiltak tilknyttet disse informasjonskravene.

9.3 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere egenmeldt sykefraværstatistikk

Et informasjonskrav som er blant de mest kostnadskrevende for næringslivet å etterleve er plikt til å levere egenmeldt sykefraværstatistikk. Plikten er hjemlet i Statistikklovens §§ 2-2 og 2-3. Dette er en oppgaveplikt som tilhører C-kategorien og har da sitt utspring i et nasjonalt regelverk. Det er derfor utelukkende en plikt som følge av SSB sitt krav om innlevering av statistikk. Bedriftene skal hvert kvartal rapportere inn de ansattes *egenmeldte* sykefraværet, så fravær på grunn av sykt barn eller fødselspermisjoner er derfor ekskludert.

Figur 9.3 – Sentrale egenskaper ved sykefraværstatistikk

Plikt til å levere egenmeldt sykefravær	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ LOV-1989-06-16-54	<u>Antall segmenter</u> 4
Paragraf: ⇒ §§ 2-2 og 2-3	<u>Total populasjon (Antall skjema)</u> 9954
Lovtekst: ⇒ Utdrag ⇒ "§2-2. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige for utarbeidelse av offisiell statistikk, så langt lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette." ⇒ "§ 2-3. Det organ som har fastsatt opplysningsplikt, kan ilegge tvangsmulkt til staten for den som har overtrådt plikten	<u>Kostnad</u> 2 977 409

Formålet med statistikken er å belyse utviklingen i sykefraværet totalt sett, og få en innsikt i hvordan dette fordeler seg på de ulike næringer, yrker og ulike personlige kjennemerker ved de sykemeldte. Dette skal være med på å danne et grunnlag for hvordan man kan utvikle og evaluere tiltak for å redusere sykefraværet på nasjonalt plan, og da spesielt i bransjer med et høyt sykefravær.

En beslektet undersøkelse er statistikk over legemeldt sykefravær. Denne statistikken inngår ikke i vår kartlegging fordi statistikken er basert på trygdekontorenes sykefraværsregister, og belaster derfor ikke norsk næringsliv. Det har derfor ikke vært nødvendig med noen prosentvis avgrensning av de administrative kostnadene til denne undersøkelsen. Skjemaet for føring av egenmeldt sykefravær har ikke vært endret i løpet av kartleggingsperioden, og det er dermed ikke noen konsekvenser for de administrative kostnadene som følge av dette kravet.

9.3.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Bedriftene som pålegges å rapportere inn egenmeldt sykefravær er et stratifisert utvalg etter næring og størrelse, med relativt god geografisk spredning. Enkelte næringer er holdt utenfor på grunn av vanskeligheter med å skaffe til veie god informasjon: Lønnet husarbeid, internasjonale organisasjoner, investeringsselskap, olje-/gassutvinning, sjøtransport og avløserlag i jordbruket. Undersøkelsen sendes ut til 10 000 bedrifter, hvorav 9954 har etterlevd kravet om å besvare skjemaene. Både små og store bedrifter er representert, men de små foretakene utgjør bare i underkant av fem prosent.

Bedriftene skal gjennom skjemaet RA-0182 gi informasjon om hvor mange personer som har egenmeldt sykefravær. Bedriften skal oppgi hvor mange personer dette gjelder, og hvor mange egenmeldinger som totalt kom inn. Det skal videre rapporteres hvor mange

dager dette utgjorde til sammen, samt oppgi antall dagsverk. Det skal også innrapporteres hvordan dette fordeler seg mellom kjønn. Dersom foretaket har gitt anledning til utvidet egenmeldingsperiode utover tre sammenhengende dager skal det oppgis hvor mange dager en enkel egenmelding kan vare.

Bedriftene har normalt et regnskapssystem med en egen modul for føring av sykefravær. Informasjon legges inn i datasystemet fortløpende som egenmeldinger leveres, så når dette skal rapporteres inn til SSB er det bare å hente ut en rapport fra systemet som gir en total oversikt over fraværet. De intervjuede bedriftene foretok ingen kontroll av dette fordi de stoler på at tallene kommer riktig ut. Dette føres så inn på SSB-skjemaet som sendes til SSB. Enkelte små bedrifter kan ha en mer manuell føring av sykefraværet, som eksempelvis oversikt i en bok eller lignende. Tendensen er da at man har så få ansatte å holde oversikt over at utfyllingen av skjemaet ikke er mer tidkrevende til tross for mangel på gode datasystemer for håndtering av informasjonen. Skjemaet kan leveres til SSB ved hjelp av en manuell innsendingsmetode eller gjennom IDUN. Fra 2007 er det mulig å sende inn skjemaet via Altinn, men dette var ikke aktuelt i kartleggingsperioden, og det er derfor ikke tatt hensyn til dette i kartleggingen av informasjonskravet. Skjemaet fylles typisk ut av en økonomimedarbeider som er lønnet på nivå med akademiske yrker. Samtlige intervjuede bedrifter oppgir at de bruker opplysninger om sykefravær i høy grad til intern bruk fordi de er opptatt av å ha god kontroll på bedriftens sykefravær. Noen bedrifter benytter også denne statistikken i interne rapporter om sykefravær.

9.3.2 Administrative kostnader

I dette avsnittet presenteres hovedgrunnlaget for kostnadsberegningene, og de administrative kostnadene for det enkelte informasjonskravet. Først presenteres den standardiserte interne tid for alle relevante segmenter for informasjonskravet på opplysningsnivå. Deretter presenteres kostnadsberegningen for de totale kostnadene på informasjonskravsnivå.

Tabell 9.7 – Standardisert tid: Plikt til å levere egenmeldt sykefravær

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)			
	Manuelle Makro bedrifter	Manuelle Mikro bedrifter	Skjema for elektronisk utfylling og inn-sending Makro bedrifter	Skjema for elektronisk utfylling og inn-sending Mikro bedrifter
Håndtering av IK	5,00	5,00	3,00	3,00
Basisdata	0,30	0,30	0,30	0,30
Opplysning om fraværsdager	10,00	10,00	10,00	10,00
totalt	15,30	15,30	13,30	13,30

Tabellen over viser de relevante segmentene for informasjonskravet "plikt til å levere egenmeldt sykefraværstatistikk". Informasjonskravet er relevant for både mikro og makro bedrifter, og innrapportering kan skje både manuelt og ved hjelp av en digital løsning. Ved manuell innlevering av undersøkelsen kan dette gjøres per post ved å returnere skjemaet i vedlagte returkonvolutt. Dersom bedriftene ønsker å levere dette digitalt kan dette gjøres gjennom SSB sin webbaserte tjeneste IDUN. Fra 2007 er det også mulig å levere skjemaet gjennom Altinn, men dette var ikke mulig i kartleggingsperioden. Den digitale løsningen legger opp til at bedriftene kan logge seg inn slik at basisdataene på skjemaet er forhåndsutfyllt, og skjemaet kan sendes inn via web.

Total tidsbruk for mikro- og makrobedrifter som leverer manuelt er standardisert til 15,30 minutter, mens tilsvarende for den digitale innrapporteringsmåten er 13,30 minutter. Det skilles ikke mellom bedriftsstørrelse på angitt tidsforbruk, på grunnlag av at de

intervjuede bedriftene oppgir relativt lik tidsbruk uavhengig av størrelse. Bedrifter som ikke har et IT-system som kan trekke ut denne rapporten automatisk har til gjengjeld som regel få ansatte, slik at det ikke er mye informasjon som skal innhentes for å kunne besvare skjemaet. Det er derimot en forskjell i tidsbruken på manuell og digital innrapportering. Tidsbesvarelsen ved digital innrapportering er knyttet til tiden man sparer på selve håndteringen av skjemaet, hvor forskjellen ligger i å putte skjemaet i en konvolutt for så å sende det i posten mot det å logge inn og sende via IDUN. Dette reflekteres i opplysningen "Håndtering av IK" i tabellen. Standardiseringen av tidsbruken knyttet til dette skjemaet må sies å være meget sikker, da 75 prosent av de intervjuede bedrifter har oppgitt ca 15 minutter som tidsbruk på skjemaet.

Den normalt effektive bedrift besvarer selv skjemaet om egenmeldt sykefravær. Det vil derfor være en lønnskostnad forbundet med utfylling av skjemaet som er kostnadsdrivende. Til tross for en lav tidsforbruk på dette skjemaet, er det mange berørte bedrifter, med en relativt høy innsendelsesfrekvens, slik at tidsbruken på samfunnsnivå blir betydelig.

Tabell 9.8 – Resultattabell: Plikt til å levere egenmeldt sykefravær

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)	Adm. kost pr. en- het/bedrift
Håndtering av IK	9954	4	296	0,95	32	n/A
Basisdata	9954	4	296	0,06	2	n/A
Opplysning om fraværsdager	9954	4	296	1,96	66	n/A
totalt	9954	4	296	2,97	100 %	n/A

Totale administrative kostnader for å etterleve kravet om å levere egenmeldt sykefraværskvartalsvis er beregnet til å utgjøre 2,97 millioner kroner på aggregert nivå. Kostnadene er beregnet på grunnlag av den interne tiden multiplisert med timepris for medarbeideren som utfører dette. Dette tilsvarer 4,3 prosent av den totale kostnaden for alle oppgaveplikter som SSB pålegger næringslivet. Opplysningen om fraværsdager er den mest kostnadsdrivende opplysningen, og utgjør 66 prosent av kostnaden. Basisdata om bedriften er forhåndsutfyllt på skjemaet, så kostnaden på denne opplysningen knytter seg kun til kontroll av opplysningene. Populasjonen er den samme for hver opplysning fordi hele informasjonskravet håndteres i samme arbeidsprosess.

Populasjonen er hentet fra SSB, og tallet er reelt. Skjemaet skal rapporteres kvartalsvis, så frekvensen er satt til fire fordi populasjonen angir antall skjemaer og ikke antall bedrifter. For alle segmenter er det benyttet en timepris på en medarbeider som er lønnet på et mellomnivå, tilsvarende timepris 296 kroner for akademiske yrker.

9.3.3 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

Den normalt effektive bedrift har et IT-system som understøtter lagring av informasjon om sykefravær. De fleste leverandører av slike fagsystem har tilpasset programvaren med en egen fraværsmodule, så fremhenting av informasjonen som er nødvendig for å besvare undersøkelsen om egenmeldt sykefravær er nokså uproblematisk. Bedriftene har en relativt lav tidsbruk med utfylling og innsending av dette skjemaet, hvor forskjellen i tidsbruken knytter seg kun til valg av innrapporteringsmåte. Tidsbesparelsen knytter seg til håndteringsprosessen av innsending av skjemaet.

Bedriftene har verken eksterne kostnader eller anskaffelseskostnader i forbindelse med denne oppgaveplikten. Programvaren for å lagre og hente ut informasjon inngår i den totale vedlikeholdskostnaden så bedriftene har ingen ekstra kostnader forbundet med å etterleve kravet om å besvare undersøkelsen.

Det var generelt ingen særlig negative reaksjoner fra de intervjuede bedriftene om plikten til å fylle ut denne undersøkelsen. Respondentene hadde derimot god forståelse for at slik innrapportering er nødvendig, og dette oppleves lite belastende siden bedriftene bruker opplysningene i høy grad til internt bruk.

Den generelle oppfatningen blant bedriftene som ble intervjuet angående innrapportering av sykefraværstatistikk, var at dette skjemaet oppleves som enkelt å forholde seg til og ikke som en belastende byrde. Bedriftene hadde ingen konkrete forenklingstiltak, fordi de følte at det allerede var gjort betydelige forenklinger ved at skjemaet var blitt lettere å besvare. Utbedring av fagsystemer for fremhenting av den nødvendige informasjonen var også en viktig faktor for at undersøkelsen ble oppfattet som uproblematisk å forholde seg til.

9.4 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere undersøkelse om lønnsstatistikk

En kostnadskrevende oppgaveplikt som norsk næringsliv er pålagt av SSB er innrapportering av lønnsstatistikk (årlig). Plikten er hjemlet i Statistikklovens §§ 2-2 og 2-3. SSB er påkrevd å samle inn denne typen statistikk som følge av en internasjonal forpliktelse, og informasjonskravet tilhører derfor en A-kategori. I dette tilfellet er innsamlingsplikten en følge av en EU-forordning, herunder Rådsforordning (EF) nr. 530/1999 av 9. mars 1999 vedrørende lønnsstatistikk og arbeidskraftskostnader. Statistikken benyttes i Statistisk sentralbyrås nasjonalregnskap og i konjunkturovervåkingen, samt i andre indekser som produseres av byrået. Lønnsindeksene benyttes videre av næringslivet til regulering av kontrakter og i forhandlinger om lønn. Andre sentrale brukere er arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner, media, Eurostat og IMF. Statistikken skal vise endringer i avtalt lønn som er hovedkomponenten i månedslønn, samt gjennomsnittlig månedslønn som inkluderer tilleggsubbetalinger.

Figur 9.4 – Sentrale egenskaper ved lønnsstatistikk

Plikt til å levere undersøkelse om lønnsstatistikk		Sentrale egenskaper ved informasjonskravet	
Lov:		Antall segmenter	
⇒ LOV-1989-06-16-54		9	
Paragraf:		Total populasjon (Antall skjema)	
⇒ §§ 2-2 og 2-3		6295	
Lovtekst:		Kostnad	
⇒ Utdrag		• 2 569 545	
⇒ "§2-2. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige for utarbeidelse av offisiell statistikk, så langt lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette."			
⇒ "§ 2-3. Det organ som har fastsatt opplysningsplikt, kan illegge tvangsmulkt til staten for den som har overtrådt plikten			

Lønnsstatistikken har både kvartalsvis og årlig innrapportering. Det er færre bedrifter som må rapportere kvartalsvis enn årlig, men de trekkes fra det samme utvalget. Tidsforbruk og kostnader standardiseres på basis av per skjema, slik at det ikke ansees som nødvendig å foreta noen prosentvis avgrensning mellom disse kravene. SSB er ikke den eneste fagmyndigheten som krever opplysninger om lønn. De ansattes lønn må bedriftene rapportere inn på lønns- og trekkoppgavene som hvert år sendes inn til ligningsmyndighetene, og kan derfor sies å være et beslektet informasjonskrav. Det er likevel ikke foretatt noen prosentvis avgrensning mellom disse kravene, da det forutsettes at ingen av kostnadene knyttet til noen av disse oppgavepliktene overlapper fordi kostnaden knyttet til et lønssystem er inkludert i overheaden på timelønnen.

Undersøkelsen om lønnsstatistikk har ikke vært endret i løpet av kartleggingsperioden, og dermed ikke noen konsekvenser for de administrative kostnadene som følge av dette kravet.

9.4.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Utvalget for undersøkelsen består av alle foretak i Statistisk Sentralbyrås bedrifts- og foretaksregister unntatt næringshovedområdene jordbruk og skogbruk, lønnet husarbeid og internasjonale organer og organisasjoner i henhold til Standard for næringsgruppe-

ring. Både mikro- og makrobedrifter er inkludert, men mikrobedrifter utgjør kun i underkant av sju prosent av det totale antallet.

Bedriftene har som regel godt tilpasset programvare for å trekke ut de nødvendige opplysninger om lønn. Dersom bedriften har et integrert fagsystem ligger skjemaet klart i lønssystemet. Bedriftene kan da definere det aktuelle skjemaet som skal inngå, og bestille en rapport på bakgrunn av det. Informasjonen som skal innrapporteres er de ansattes fødselsnummer, yrkesbetegnelse, avtalt lønn og tilleggsutbetalinger i form av overtid, bonuser og provisjon. Det skal innberettes hvor mye som er innberettet hittil i år per ansatt, samt utbetalinger for samme kvartal året før. En del bedrifter tar også stikkprøver for å sjekke at informasjonen faktisk stemmer. Som en av få SSB-undersøkelser, har bedriftene mulighet til å innrapportere dette via den webbaserte tjenesten Altinn. Bedriftene kan da enten logge seg inn, fylle ut skjemaet direkte på nett og levere det elektronisk. Enkelte fagsystemer er integrerte med Altinn. Alternativt kan opplysninger da sendes inn direkte gjennom dette programmet ved å laste opp filen og sende inn via Altinn. De fleste andre lønssystemer har tilpasset programvaren slik at det er mulig å lagre de nødvendige opplysningene på en fil som kan brennes på en CD eller lignende og sendes inn. Det er også mulig å få en tilpasset Excel-fil fra SSB for riktig format av innrapportering av lønnsstatistikk. Bedriftene kan også sende skjemaet i papirform per post.

Ved utfylling av skjemaet manuelt, vil tidsbruken variere mellom bedriftene etter hvor mange ansatte de har. De fleste bedrifter velger å bruke en mer digital måte for å sende inn lønnsstatistikk, og da genereres informasjonen automatisk slik at det ikke spiller noen rolle hvor mange ansatte bedriften har, og tidsbruken og kostnaden vil derfor ikke variere i noen særlig grad. Samtlige av de intervjuede bedriftene oppgir at de bruker informasjonen som rapporteres inn på undersøkelsen om lønnsstatistikk til internt bruk.

9.4.2 Administrative kostnader

I dette avsnittet presenteres hovedgrunnlaget for kostnadsberegningene, og de administrative kostnadene for det enkelte informasjonskravet. Det er den årlige lønnsstatistikken som havner på topp-ti listen, men tabeller over administrative kostnader for den kvartalsvise presenteres også i dette avsnittet, da dette er nært beslektet. Først presenteres den standardiserte interne tid for alle relevante segmenter for informasjonskravet på opplysningsnivå. Deretter presenteres kostnadsberegningen for de totale kostnadene på informasjonskravsnivå.

Tabell 9.9 – Standardisert tid: Lønnsstatistikk – årlig

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)								
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8	Segment 9
Håndtering av IK	5	5	5	2	5	5	3	5	5
Basisdata	0,30	0	0	0,30	0	0	0,30	0	0
Lønn	60	0	0	45	0	0	45	0	0
totalt	65,30	5	5	47,30	5	5	48,30	5	5

Makro – manuell – insourcing (segment 1)

Makro – manuell – outsourcing (segment 2)

Mikro – manuell – outsourcing (segment 3)

Makro – skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending – insourcing (segment 4)

Makro – skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending – outsourcing (segment 5)

Mikro – skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending – outsourcing (segment 6)

Makro – skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing (segment 7)

Makro – skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing (segment 8)

Mikro – skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing (segment 9)⁴

Tabell 9.10 – Standardisert tid: Lønnsstatistikk – kvartalsvis

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)							
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8
Håndtering av IK	5	5	5	2	5	5	3	5
Basisdata	0,30	0	0	0,30	0	0	0,30	0
Lønn	40	0	0	25	0	0	25	0
totalt	45,30	5	5	27,30	5	5	28,30	5

Makro – manuell – insourcing (segment 1)

Makro – manuell – outsourcing (segment 2)

Mikro – manuell – outsourcing (segment 3)

Makro – skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending – insourcing (segment 4)

Makro – skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending – outsourcing (segment 5)

Mikro – skjema for elektronisk utfylling, manuell innsending – outsourcing (segment 6)

Makro – skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing (segment 7)

Makro – skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing (segment 8)

Tabellene over viser de relevante segmentene for informasjonskravene om plikt til å levere undersøkelse om lønnsstatistikk, både årlig og kvartalsvis. Undersøkelsene er identiske, men det er standardisert en noe lavere tid på insourcing-segmentene for den kvartalsvise innrapporteringen. De fleste små, normalt effektive bedrifter outsourcer den delen av virksomheten som har med lønn å gjøre. Tidsforbruket for både små og store bedrifter er kun knyttet til å videresende skjemaet til regnskapsføreren som fyller ut og sender inn på vegne av bedriftene, og det er satt en tid på fem minutter på alle outsourcing-segmentene. Insourcing-segmentet er derfor kun relevant for store bedrifter, og det forutsettes at det også gjelder kun 20 prosent av de store, da skillet mellom små og store går ved fem ansatte.

Det interne tidsforbruket er standardisert til 65,30 minutter for den årlige undersøkelsen og 45,30 minutter for den kvartalsvise innleveringen og ved manuell innrapportering. Det forutsettes at de bedriftene som gjør dette kvartalsvis og dermed oftere, blir mer effektive og bruker kortere tid enn de som gjør dette en gang i året. Ved innsending via Altinn er tiden standardisert til 48,30 minutter og 28,30 minutter til hhv. den årlige og kvartalsvise undersøkelsen. Innrapportering som skjer via en fil som vedlegg til e-post eller lignende er standardisert til å ta ett minutt mindre fordi bedriftene ikke behøver å logge seg inn på Altinn først.

Tabell 9.11 – Resultattabell: Lønnsstatistikk – årlig

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Eks-terne kost-nader	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	6295	1	187	0	0,089	3,5	n/A
Basisdata	6295	1	296	0	0,000	0,08	n/A
Lønn	6295	1	296	2,202	2,48	96,5	n/A
totalt	-	-	187/296	2,202	2,57	100 %	n/A

⁴ Dette segmentet er ikke relevant for den kvartalsvise innrapporteringen, fordi populasjonen ble beregnet til å være 0.

Tabell 9.12 – Resultattabell: Lønnsstatistikk – kvartalsvis

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Eksterne kostnader	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	1757	4	187	0	0,37	42,05	n/A
Basisdata	1757	4	296	0	0,009	0,01	n/A
Lønn	1757	4	296	0,72	0,50	56,81	n/A
totalt	-	-		0,72	0,87	100 %	n/A

De totale administrative kostnadene for å etterleve kravene om å levere lønnsstatistikk, årlig og kvartalsvis, beløper seg til hhv. 2,57 millioner kroner og 0,87 millioner kroner. Kostnadene er beregnet på grunnlag av den interne tidsbruken multiplisert med timeprisen på 187/296 kroner for medarbeideren som utfører dette, samt eksterne kostnader til regnskapsfører for de bedriftene som outsourcer jobben. De eksterne kostnadene foredeles likt på hver opplysning, da dette utføres i samme arbeidsprosess av den eksterne ressursen. Totale kostnader per opplysning er beregnet på grunnlag av hvor stor del av den totale tiden hver opplysning utgjør, som også vises som prosentandel av den totale kostnaden. Opplysningen om lønn er den mest tidkrevende opplysningen i undersøkelsen, og utgjør derfor også den største kostnaden.

Den årlige lønnsstatistikken utgjør 3,7 prosent av den totale administrative byrden norsk næringsliv har som følge av innrapportering av statistikk til SSB, mens den kvartalsvise utgjør 1,3 prosent.

Populasjonene er hentet fra SSB, og representerer fullstendig reelle tall. Den kvartalsvise statistikken har en frekvens på fire fordi den skal innrapporteres hvert kvartal. Den årlige har frekvens på en. Selve utfyllingsjobben antas å bli gjort av en medarbeider som er lønnet på et mellomnivå, med en timepris tilsvarende akademiske yrker på 296 kroner. Selve håndteringsprosessen med innsending av skjemaet der det gjøres manuelt, samt videresending av skjemaet til regnskapsfører for de bedriftene som outsourcer jobben, gjennomføres av en kontormedarbeider, og det benyttes da en noe lavere timesats. For øvrig har det ikke vært noen endringer i innrapporteringen som kan være utslagsgivende på kostnadene i løpet av måleperioden.

9.4.3 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

De normalt effektive bedriftene har et solid lønnssystem som gjør det mulig å trekke ut rapporter som er tilpasset den informasjonen som etterspørres på skjemaet for lønnsstatistikk. Det skal føres opp både avtalt lønn per ansatt, samt tilleggsutbetalinger som eksempelvis bonus, provisjon og overtidsbetaling. Selv om dette er en automatisk prosess, velger bedriftene ofte å ta noen stikkprøver for å sjekke at alt kommer ut riktig. En stor del av det interne tidsforbruket er derfor forbundet med kontroll. Lønnsstatistikken er en av få SSB-undersøkelser som kan leveres via Altinn. Bedriftene har et mindre tidsforbruk ved å levere via Altinn eller velge en annen digital innrapporteringsmåte som f.eks sende en fil som vedlegg på e-post. Mange bedrifter velger likevel å outsource denne jobben hvis de allerede har outsourcet den delen av virksomheten som har med lønn å gjøre. Den interne tidsbruken er da kun tiden det tar å videresende skjemaet til regnskapsfører, men bedriftene har da en ekstern kostnad forbundet med dette.

Innrapportering av lønnsstatistikk ansees som lite problematisk og belastende for de intervjuede bedrifter. Siden det fins flere digitale innrapporteringsmåter for undersøkelsene om lønnsstatistikk, kom det ingen forslag til alternative prosedyrer fra bedriftene.

De intervjuede bedriftene ga uttrykk for at de hadde forståelse for at innsamling av lønnsstatistikk er nødvendig. Dessuten er det opplysninger bedriftene i stor grad bruker

til internt bruk. Et forenklingstiltak som en av bedriftene kom med, var å flytte innleveringsfristen i januar. På grunn av at det er en hektisk periode for bedriftene med tanke på andre oppgaveplikter med frist rundt samme dato, hadde det gjort det enklere for bedriftene at fristene hadde blitt flyttet til slutten av måneden.

9.5 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel

9.5.1 SSB og strukturstatistikken

Gjennom EØS-avtalen har Norge forpliktet seg til å rapportere såkalt *strukturstatistikk* for de fleste næringer til Eurostat, som er det statistiske sentralbyrået i EU, hvis oppgave er å samordne statistikk fra alle EU-land. Sammen med statistikkloven gir EU-forordningen SSB mandat til å utarbeide de forskjellige strukturstatistikkene.

Strukturstatistikken har til formål å følge og dokumentere den økonomiske aktiviteten og utviklingen i et utvalg næringer. Dette danner grunnlaget for bl.a. å bestemme størrelsen på en bestemt nærings verdiskapning, investeringer, sysselsetting og relative betydning for totaløkonomien. Strukturstatikken er til stor nytte for offentlige etater, private organisasjoner, privatpersoner, Eurostat og SSB. Internt i SSB er denne statistikken en viktig kilde til utarbeidelse av Nasjonalregnskapet og til støtte for utarbeidelse av andre næringsbaserte statistikker, for eksempel prisindekser.

Foretak som er registrert med aktiv virksomhet i statistikkåret, er i høy grad dekket av strukturstatistikken.

Data til strukturstatistikken hentes inn via skjema og administrative registre. Skjemaer sendes et utvalg av oppdragsgivere, som besvarer og returnerer skjemaene til SSB. Et register er vanligvis opprettet for andre formål enn rent statistiske. Gjennom statistikkloven har SSB rett til å bruke registerdata til statistikkformål. Næringsoppgaven er en av flere viktig kilder i strukturstatistikken. Herfra henter SSB regnskapstall enten direkte eller regnskapstallene benyttes som kontroll på opplysninger mottatt på skjema fra bedriftene. Vanlig prosedyre er at næringsoppgaven blir sendt inn sammen med selve skjemaet for strukturundersøkelsen eller den blir rapportert inn elektronisk til Skattedirektoratet, og SSB henter informasjonen herfra.

I denne kartleggingen er det identifisert 19 strukturundersøkelser og til sammen 23 skjema. Forskjellen mellom antall strukturundersøkelser og skjema beror på at en strukturundersøkelse kan bestå av flere skjema. I avsnittet under er en av disse strukturundersøkelsene nærmere beskrevet, nemlig strukturstatikk for varehandel. Dette informasjonskravet er et av de ti mest kostnadskrevende informasjonskravene for næringslivet på regelverksområdet statistikk.

Figur 9.5 – Sentrale egenskaper ved strukturundersøkelse for varehandel

Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ LOV-1989-06-16-54	Antall segmenter 6
Paragraf: ⇒ §§ 2-2 og 2-3	Total populasjon (Antall skjema) 6 009
Lovtekst: ⇒ Utdrag ⇒ "§2-2. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige for utarbeidelse av offisiell statistikk, så langt lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette." ⇒ "§ 2-3. Det organ som har fastsatt opplysningsplikt, kan illegge tvangsmulkt til staten for den som har overtrådt plikten	Kostnad 2 679 660

Informasjonskravet plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel hjemlet i *lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven)*, LOV-1989-06-16-54.

Dette informasjonskravet finner vi på skjemaet RA-0174-1 som sendes ut av SSB til et representativt utvalg av foretak i varehandelsbransjen. Via skjemaet samler SSB inn opplysninger om bl.a. omsetning, handelsvarer og investeringer siste år.

Informasjonskravet og tilhørende opplysninger faller inn under A-kategorien. Informasjonskravet har ikke vært endret fra nullpunkt (1. januar 2006) til kartleggings-tidspunktet (1. september 2006).

9.5.2 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Informasjonskravet berører bedrifter som omfattes av følgende næringer: Handel med vedlikehold og reparasjon av motorvogner, detaljhandel med drivstoff til motorvogner, agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner, detaljhandel, unntatt med motorvogner, reparasjon av husholdningsvarer og varer til personlig bruk. Skjemaet sendes ut til et utvalg på i overkant av 6 000 bedrifter over hele landet en gang i året, og omfatter både mikro- og makrobedrifter. I den normalt effektive bedrift er det gjerne en medarbeider på høyt nivå som besvarer henvendelsen/skjemaet fra SSB.

Bedriften bes fylle ut tall for opplysninger om omsetning fordelt på ulike næringer, omsetning av handelsvarer, investeringer, finansiell leasing samt utgifter til datautstyr og programvare siste år. Foretak med flere bedrifter bes i tillegg om opplysninger vedrørende foretakstall for de ulike bedriftene. Sammen med skjemaet bes respondentene legge ved næringsoppgaven (evt. regnskapsskjema for de bedrifter som ikke leverer næringsoppgaven). Dersom bedriften har sendt denne inn elektronisk til Skattedirektoratet, henter SSB relevante tall herfra.

Tallene som etterspørres har bedriftene typisk tilgjengelig i sitt regnskap, og eventuelt næringsoppgaven. I utgangspunktet hentes tallene fra disse kildene i bedriften. Likevel viser bedriftsintervjuene at en viss grad av "bearbeiding" og kontroll av tallene er nødvendig for å "tilpasse" disse til de tallstørrelsene som etterspørres i skjemaet.

9.5.3 Administrative kostnader

I dette avsnittet presenteres hovedgrunnlaget for kostnadsberegningene, og de administrative kostnadene for informasjonskravet. Først presenteres den standardiserte interne tiden for alle relevante segmenter for informasjonskravet på opplysningsnivå. Deretter presenteres kostnadsberegningen for de totale kostnadene.

Tabell 9.13 – Standardisert tid: Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel

Standardisert tid for opplysninger						
Opplysninger	Standardisert tid (minutter)					
	Makro Manuell Insourcing	Makro Manuell Outsourcing	Mikro Manuell Outsourcing	Makro Digital Insourcing	Makro Digital Outsourcing	Mikro Digital Outsourcing
Håndtering av IK	5,00	5,00	5,00	3,00	5,00	5,00
Basisopplysninger	0,30	0	0	0,30	0	0
Investeringer	50,00	0	0	50,00	0	0
Handelsvarer	5,00	0	0	5,00	0	0
Foretakstall	0	0	0	0	0	0
Omsetning	5,00	0	0	5,00	0	0
totalt	65,30	5,00	5,00	63,30	5,00	5,00

Tabellen over viser de relevante segmentene for informasjonskravet plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel. Segmentfordelingen reflekterer de ulike måtene bedriftene håndterer informasjonskravet på, med andre ord forretningsprosessene som utføres.

Forskjeller i ressursbruken finner vi først og fremst mellom outsourcingsegmentet og insourcingsegmentet. Bedrifter som outsourcer utfyllingen av skjemaet til regnskapsfører eller lignende har en intern tidsbruk på fem minutter knyttet til å videresende skjemaet til regnskapsfører. De fleste små, normalt effektive bedrifter outsourcer besvarelser av SSB skjema der det spørres etter regnskapstall. Insourcingsegmentet er derfor kun relevant for store bedrifter, og det forutsettes at det også gjelder kun 20 prosent av de store, da skillet mellom små og store går ved fem ansatte.

Det er videre en tidsforskjell på to minutter mellom segmentene makro – manuell – insourcing på den ene siden og makro - digital- insourcing på den andre siden. Forskjellen i tidsbruk skyldes at det tar noe lenger tid å besvare og levere skjemaet manuelt sammenlignet med en hel-elektronisk løsning.

I motsetning til bedrifter i insourcingsegmentet, har outsourcingsegmentet en ekstern kostnad forbundet med betaling til regnskapsfører for utfylling av skjemaet. Det er beregnet at regnskapsfører vil bruke 65,30 minutter eller 63,30 minutter avhengig av manuell eller digital innrapportering. Det er beregnet en timepris til regnskapsfører på kroner 450.

Tall fra datainnsamlingen viser at den normalt effektive bedrift, enten den leverer elektronisk eller manuelt, bruker til sammen 60 minutter på å fylle ut tall for opplysningen om investeringer, handelsvarer og omsetning. De øvrige opplysningene tar nokså liten tid å fylle ut. Opplysningen "foretakstall" fylles kun ut av foretak med flere bedrifter. Det er her foretatt en forenkling ved å si at samtlige respondenter i populasjonen består av enkeltbedrifter og at disse derfor ikke fyller ut opplysningen om foretakstall.

Tabell 9.14 – Resultattabell: Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Eksterne kostnader	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	6009	1	296	0	0,144	5,4	n/A
Basisopplysninger	6009	1	296	0	0,0001	0,0004	n/A
Investeringer	6009	1	296	0,58	0,765	28,6	n/A
Handelsvarer	6009	1	296	0,58	0,596	22,2	n/A
Foretakstall	6009	1	296	0,58	0,577	21,5	n/A
Omsetning	6009	1	296	0,58	0,596	22,2	n/A
totalt	6009	1	296	2,31	2,68	100 %	n/A

De totale administrative kostnadene for å etterleve kravet om å levere strukturundersøkelse for varehandel utgjør 2,68 millioner kroner. Kostnadene er beregnet på grunnlag av den interne tiden multiplisert med timepris for medarbeideren som utfører arbeidet, samt eksterne kostnader til regnskapsfører for de bedriftene som outsourcer arbeidet. Den gjennomsnittlige kostnaden er beregnet på grunnlag av hvor mange prosent av den totale tiden hver opplysning utgjør, og deretter er den samme prosentsatsen benyttet for å beregne kostnaden per opplysning. Totalt utgjør plikten til å etterleve kravet om innrapportering av strukturstatistikk for varehandelen om lag 3,9 prosent av de totale administrative kostnadene norsk næringsliv har som følge av innrapportering av statistikk til SSB.

Populasjonene er de samme for hver opplysning innenfor det enkelte segment fordi opplysningene håndteres i samme prosess. Populasjonstallene er innhentet fra SSB og er tall per 2006.

Frekvensen eller hyppigheten er en, da dette er et skjema som skal besvares en gang i året og populasjonen er oppgitt i antall bilag eller skjema. Det er for alle segmenter benyttet en timepris på 296 kroner tilsvarende timepris for medarbeidere i akademiske yrker.

9.5.4 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

Opplysningene som etterspørres i dette skjemaet er tall som bedriften har tilgjengelig i regnskap, næringsoppgave mv. Likevel ville bedriftene ikke oppgitt disse dataene på den måten eller i det formatet SSB krever gjennom dette skjemaet. Dette gjør bedriftene kun fordi SSB pålegger dem plikten.

De bedriftene som selv besvarer skjemaet (insourcing) oppgir at skjemaet oppleves belastende, da det tar mye tid å hente tall som skal inn i skjemaet fra næringsoppgaven, vurdere disse tallene, kontrollregne og justere slik at det "passer" til de data som etterspørres i skjemaet. Flere bedrifter stiller seg også uforstående til at de bes fylle ut dette skjemaet, da de mener at de samme tallene allerede finnes i næringsoppgaven.

9.6 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere månedelige detaljpriser

Informasjonskravet plikt til å levere månedelige detaljpriser er hjemlet i *lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven)*, LOV-1989-06-16-54. Dette informasjonskravet finner vi på skjemaet RA-0484 som sendes ut av SSB til et representativt utvalg av forretninger en gang i måneden. Via skjemaet samles det inn opplysninger om priser på varer og tjenester – detaljpriser – som blir benyttet til beregning av konsumprisindeksen. De varene og tjenestene som det samles inn opplysninger for, er valgt ut på grunnlag av forbrukerundersøkelser og i samråd med bransjeorganisasjoner. De utvalgte forretningene bes i skjemaet om å oppgi priser på alle varer og tjenester som er oppført i skjemaet, så sant de omsettes i forretningen.

Informasjonskravet og tilhørende opplysninger faller inn under A-kategorien. Informasjonskravet har ikke vært endret fra nullpunkt (1. januar 2006) til kartleggings-tidspunktet (1. september 2006).

Figur 9.6 – Sentrale egenskaper ved månedlige detaljpriser

Plikt til å levere månedlige detaljpriser	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ LOV-1989-06-16-54	Antall segmenter 4
Paragraf: ⇒ §§ 2-2 og 2-3	Total populasjon (Antall skjema) 3 175
Lovtekst: ⇒ Utdrag ⇒ "§2-2. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige for utarbeidelse av offisiell statistikk, så langt lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette." ⇒ "§ 2-3. Det organ som har fastsatt opplysningsplikt, kan ilegge tvangsmulkt til staten for den som har overtrådt plikten	Kostnad 3 573 732

9.6.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Informasjonskravet berører forretninger innen detaljhandelen. Skjemaet sendes ut til et utvalg på i overkant av 3 000 forretninger over hele landet, og omfatter både mikro- og makrobedrifter. I den normalt effektive bedrift er det gjerne en medarbeider på høyt nivå som besvarer henvendelsen/skjemaet fra SSB, typisk en butikksjef eller lignende.

Skjemaet inneholder en rekke vareslag som forretningene skal oppgi priser på for inneværende måned. De fleste varene er i skjemaet beskrevet nøyte med informasjon om for eksempel varebeskrivelse (kvalitet, merknader eller fabrikat) samt varenummer. Forretningene skal oppgi priser på nøyaktig de varer, kvaliteter og mengder som er oppført i skjemaet. I de tilfeller der varene ikke er nøyaktig beskrevet, bes forretningene om at det velges ut en kvalitet det selges mye av i forretningen og som antas fortsatt solgt i en tid fremover. I slike tilfeller må bedriften, i tillegg til å oppgi pris, oppgi kvalitet og merke. Bedrifter som for kortere perioder er utsolgt for en vare, skal krysse av for dette. Dersom varen forretningen foregående måned(er) har oppgitt pris på, er utgått fra forretningens sortiment for godt, skal varen erstattes av en vare som i kvalitet/merke på det nærmeste tilsvarer den tidligere oppgitte varen. Dersom utgått vare må erstattes av en vare med en annen kvalitet eller annen mengdeenhet, skal bedriften markere dette ved avkryssning. For varer som er på billigsalg, sesongsalg og lignende på den dag prisene noteres, skal de reduserte priser oppgis.

Forretningene håndterer utfyllingen av dette skjemaet på ulike måter. Noen medarbeidere foretrekker å ha skjemaet og en penn med seg rundt i butikken, mens prisene noteres ved å faktisk sjekke hva det står på prislappene for de vareslagene det spørres om. Andre forretninger benytter oppdaterte prislister, mens noen også har prisene "i hodet". Erfaringene fra bedriftsintervjuene viser at de beskrevne måter å håndtere informasjonskravet på varierer etter antall vareslag og antall endringer i pris og sortiment. Dette betyr at bedrifter med stabilt og/eller et begrenset antall varer det skal fylles ut priser for, gjerne benytter prislister eller hukommelsen. Bedrifter med større vareutvalg som det skal noteres priser på samt endringer i sortimentet og priser som følge av utgåtte varer, tilbud osv., bruker gjerne metoden med å gå rundt i forretningen for å sjekke prisene.

Prisopplysninger er naturligvis en viktig del av informasjonen i en forretning, slik at forretningene har god oversikt over prisene det spørres etter i skjemaet.

9.6.2 Administrative kostnader

I dette avsnittet presenteres hovedgrunnlaget for kostnadsberegningene, og de administrative kostnadene for informasjonskravet. Først presenteres den standardiserte interne tid for alle relevante segmenter for informasjonskravet på opplysningsnivå. Deretter presenteres kostnadsberegningen for de totale kostnadene.

Tabell 9.15 – Standardisert tid: Plikt til å levere månedlige detaljpriser

Standardisert tid for opplysninger				
Opplysninger	Standardisert tid (minutter)			
	Makro Manuell	Mikro Manuell	Makro Digital	Mikro Digital
Håndtering av IK	5,00	5,00	3,00	3,00
Basisdata	0,30	0,30	0,30	0,30
Vareslag	25,00	25,00	25,00	25,00
Underskrift	0,30	0,30	0,00	0,00
totalt	30,60	30,60	28,30	28,30

Tabellen over viser de relevante segmentene for informasjonskravet plikt til å levere månedlige detaljpriser, nemlig hhv. mikro- og makro bedrifter som leverer skjemaet manuelt samt mikro- og makrobedrifter som fyller ut og leverer inn skjemaet elektronisk. Dette betyr at bedriftene kan levere skjemaet fra SSB på to måter: Enten manuelt, dvs. at bedriften benytter vedlagte returkonvolutt fra SSB for innsending av skjemaet eller elektronisk, dvs. at bedriften benytter SSBs webbaserte innrapporteringsportal IDUN. På IDUN kan bedriften besvare skjemaet direkte (elektronisk) for så å klikke på "send"-knappen for å levere skjemaet elektronisk.

Total tidsbruk for mikro- og makrobedrifter som leverer manuelt er beregnet til 30,60 minutter, mens tilsvarende for segmentet for elektronisk utfylling og innsending er 28,30 minutter.

Tidsbruken antas ikke å variere mellom mikro- og makrobedrifter. Derimot er det en forskjell på 2,30 minutter mellom segmentet for manuell innrapportering og segmentet for elektronisk utfylling og innsending. Årsaken til dette er at det tar noe kortere tid å sende inn et skjema elektronisk sammenlignet med å putte skjemaet i en konvolutt og legge dette i postkassen. Denne tidsforskjellen reflekteres i opplysningen "Håndtering av IK⁵", som er en opplysning som forklarer tverrgående aktiviteter for informasjonskravet. En bedrift som leverer skjemaet manuelt, skal signere skjemaet før levering. Ved elektronisk innsending bortfaller denne opplysningen, derfor er det også her en liten tidsforskjell. Uansett innleveringsmåte viser bedriftsintervjuene at forretningene bruker ca. 25 minut-

⁵ IK er en forkortelse for informasjonskrav

ter på opplysningen "vareslag", dvs. å notere, korrigere og kontrollere månedens priser på de varer det etterspørres prisinformasjon om.

Den normalt effektive bedrift besvarer selv skjemaet om månedlige detaljpriser, derfor er den interne tidsbruken kostnadsdriveren for dette informasjonskravet. Det er ikke knyttet anskaffelseskostnader til informasjonskravet, da SSB sammen med skjemaet sender ut ferdigfrankert returkonvolutt for de bedrifter som ønsker å besvare manuelt. Det er heller ingen andre anskaffelseskostnader forbundet med etterlevelsen av informasjonskravet.

Tabell 9.16 – Resultattabell: Plikt til å levere månedlige detaljpriser

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	3175	12	296	0,530	14,80	n/A
Basisdata	3175	12	296	0,056	1,57	n/A
Vareslag	3175	12	296	2,961	83,00	n/A
Underskrift	3175	12	296	0,026	0,0073	n/A
totalt	3175	12	296	3,57	100 %	n/A

Totale administrative kostnader for å etterleve kravet om å levere månedlige detaljpriser er beregnet å utgjøre 3,57 millioner kroner på aggregert nivå, tilsvarende 5,1 prosent av samlede administrative kostnader på regelverksområdet statistikk. Opplysningen om vareslag er den mest kostnadsdrivende opplysningen og utgjør 83 prosent av de totale administrative kostnadene for informasjonskravet.

Populasjonene er de samme for hver opplysning innenfor det enkelte segment fordi opplysningene håndteres i samme prosess. Populasjonstallene er innhentet fra SSB og er tall per 2006.

Frekvensen eller hyppigheten er 12, da dette er et skjema som skal besvares en gang i måneden og populasjonen er oppgitt i antall bilag eller skjema.

Det er for begge segmenter benyttet en timepris på 296 kroner tilsvarende timepris for medarbeidere i akademiske yrker.

9.6.3 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

De intervjuede bedrifter opplever ikke besvarelsen av skjemaet som spesielt krevende, vanskelig eller irriterende. Dette forklares med at forretningene har god oversikt over forretningens til enhver tid gjeldende priser, samt at det blir en rutine å fylle ut skjemaet som skal besvares 12 ganger i året. Likevel oppgir noen bedrifter at det er belastende at skjemaet skal besvares såpass ofte, og foreslår at undersøkelsen begrenses til å gjennomføres hver andre måned.

Bedrifter som fyller ut og sender inn skjemaet elektronisk via IDUN er av den oppfatning at det ville være enklere å motta beskjed om å delta i undersøkelsen på e-post fremfor å motta henvendelsen per brev fra SSB, da bedriften likevel besvarer elektronisk. Videre oppgis det som argument for en slik løsning at det ofte tar tid før den medarbeideren som skal fylle ut skjemaet mottar skjemaet, da skjemaet sendes til butikken og medarbeideren som besvarer gjerne har kontor plassert på en annen adresse.

En respondent fremhever fordelene med at den har valget mellom elektronisk og manuell innrapportering, og foretrekker selv å levere manuelt, da den finner det mest effektivt å ha med seg skjemaet og en penn rundt i butikken for å notere prisene.

God og oppdatert prisinformasjon er en selvfølge for de aller fleste forretninger. Likevel ville forretningene ikke oppgitt priser på den måten SSB etterspør prisopplysninger, nemlig ved å besvare skjemaet som de får tilsendt hver måned.

9.7 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere undersøkelse om hoteller

Nederst på topp-10 listen av kostnadskrevende informasjonskravet, er plikten til å levere undersøkelse om hoteller. Plikten er hjemlet i Statistikklovens §§ 2-2 og 2-3. SSB er påkrevd å samle inn statistikken som følge av en EU-regulering, og dermed tilhørende en A-kategori. Innsamlingsplikten er en følge av EU-direktivet "Council Directive 95/57/EC of 23 November 1995 on the collection of statistical information in the field of tourism".

Figur 9.7 – Sentrale egenskaper ved undersøkelse om hoteller

Plikt til å levere undersøkelse om hoteller	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ LOV-1989-06-16-54	Antall segmenter 4
Paragraf: ⇒ §§ 2-2 og 2-3	Total populasjon (Antall skjema) 1075
Lovtekst: ⇒ Utdrag ⇒ "§2-2. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige for utarbeidelse av offisiell statistikk, så langt lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette." ⇒ "§ 2-3. Det organ som har fastsatt opplysningsplikt, kan ilegge tvangsmulkt til staten for den som har overtrådt plikten	Kostnad 1 875 130

Formålet er å kartlegge nivå og utvikling for den kommersielle overnattingstrafikken som er en viktig del av norsk reiseliv. Statistikken benyttes av Nærings- og handelsdepartementet, Norges Turistråd, organisasjoner og forskningsinstitusjoner innen reiselivet, samt internasjonale organisasjoner som f.eks. Eurostat. Kartleggingen av turisttilstrømmingen til Norge er viktig som grunnlag for forskning og ikke minst som oppfølging av norsk markedsføring av Norge i utlandet og som grunnlag for oppfølging av myndighetenes satsing på reiseliv som vekstområde.

Det har ikke vært endringer i informasjonskravet fra nullpunkt (1. januar 2006) til kartleggingstidspunkt (1. september 2006). Det har derfor ingen konsekvenser for beregningen av de administrative kostnadene. Informasjonskravet er beslektet med plikt til å levere strukturundersøkelse for hoteller som er en annen oppgaveplikt bedrifter i hotellbransjen må levere. Dette er registrert som et eget informasjonskrav i kartleggingen, så det har ikke blitt foretatt noen prosentvis avgrensning på de administrative kostnadene mot dette kravet.

9.7.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Utvalget av bedrifter er en totaltelling for alle hoteller og lignende overnattingsbedrifter med 20 senger eller mer, som omfatter 1075 enheter. Bedriftene får tilsendt skjema per post eller elektronisk. Bedriftene må fremhente informasjonsoversikt over antall gjester, overnattinger, solgte rom, omsetning etter gjestenes nasjonalitet og formål med reisen. Tallene må beregnes og fylles inn i skjemaet. Bedriftene vil foreta noe kontroll av opplysningene før innsending. Bedriftene kan innrapportere undersøkelsen enten manuelt på papirskjema eller på SSB sin elektroniske portal IDUN. Det antas at det er en medarbeider som er lønnet på nivå med akademiske yrker som besvarer undersøkelsen med en gjennomsnittlig timelønn på 296 kroner per time. Tidsbruken og kostnadene vil variere etter hvilken innrapporteringsmåte som velges, men det forutsettes at det ikke er forskjeller etter bedriftsstørrelse.

Opplysninger til internt bruk i det oppsettet som SSB etterspør vil variere med størrelsen på bedriftene. Opplysningene er veldig detaljert fordelt på gjestenes nasjonalitet, og det antas at små bedrifter vil nytte dette i liten grad. Store bedrifter derimot, vil i større grad benytte denne informasjonen i strategiplanlegging for hvilke land de har størst potensiale ved å profilere seg i.

9.7.2 Administrative kostnader

I dette avsnittet presenteres hovedgrunnlaget for kostnadsberegningene, og de administrative kostnadene for det enkelte informasjonskravet. Først presenteres den standardiserte interne tiden for alle relevante segmenter for informasjonskravet på opplysningsnivå. Deretter presenteres kostnadsberegningen for de totale kostnadene.

Tabell 9.17 – Standardisert tid: Plikt til å levere undersøkelse om hoteller

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)			
	Manuelle skjema Makro bedrifter	Manuelle skjema Mikro bedrifter	Digitalt: Skjema for elektronisk utfylling og inn-sending Makro bedrifter	Digitalt: Skjema for elektronisk utfylling og inn-sending Mikro bedrifter
Håndtering av IK	5,00	5,00	3,00	3,00
Basisdata	0,30	0,30	0,30	0,30
Opplysning om omsetning	10,00	10,00	10,00	10,00
Opplysning om overnatting	15,00	15,00	15,00	15,00
totalt	30,30	30,30	28,30	28,30

Tabellen over viser de relevante segmentene for informasjonskravet om plikt til å levere undersøkelse om hoteller. I tillegg til størrelse segmentet er også segmentet for manuell/elektronisk innrapportering relevant. Det antas at bedriftene besvarer undersøkelsen selv, slik at outsourcing segmentet ikke er relevant for denne oppgaveplikten.

Tidsforbruket for bedriftene er likt uavhengig av størrelsen på bedriftene, målt etter antall ansatte. Forskjellen i tidsforbruket ligger i hvilken innrapporteringsmåte som velges. Ved utfylling av papirskjema som sendes per post er tiden standardisert til 30,30 minutter. Tiden som går med til basisdata er kun knyttet til et raskt øyeblikk for å kontrollere at dataene stemmer, mens 25 minutter går med til besvarelse av selve undersøkelsen. Det antas videre at håndteringsprosessen ved manuell innrapportering per post tar fem minutter. Bedriftene som velger å sende skjemaet via IDUN vil dette ta to minutter mindre. Tiden som er knyttet til håndteringsprosessen ligger da i å logge seg inn på IDUN for så å sende det elektronisk. Det antas at det ikke er noen forskjell i tidsforbruket om man skriver inn den etterspurte informasjonen på et fysisk skjema versus å fylle inn den samme informasjonen på en dataskjerm.

Det har ikke blitt foretatt bedriftsintervjuer for dette kravet, da dette ikke inngår i de 90 prosent mest kostnadsfulle informasjonskrav. Standardiseringen av tidsbruket er derfor basert på konsulentenes analyse, og et erfaringsbasert datagrunnlag fra lignende statistikkundersøkelser.

Tabell 9.18 – Resultattabell: Plikt til å levere undersøkelse om hoteller

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	1075	12	296	0,27	14	n/A
Basisdata	1075	12	296	0,02	1	n/A
Opplysning om omsetning	1075	12	296	0,64	34	n/A
Opplysning om overnatting	1075	12	296	0,95	51	n/A
totalt	1075	12	296	1,88	100 %	n/A

Tabellen over viser de ulike komponentene i grunnlaget for aggregering av den totale administrative kostnaden. Den totale kostnaden for informasjonskravet er beregnet til 1,88 millioner kroner, tilsvarende 2,7 prosent av den samlede kostnaden for statistikk-området. Den totale kostnaden på informasjonskravsnivå er beregnet ved følgende formel: *Intern tid x timepris x populasjon x frekvens*.

Kostnaden per opplysning er beregnet på grunnlag av intern tid multiplisert med 296 kroner som er timeprisen for medarbeideren som besvarer undersøkelsen. Undersøkelsen leveres hver måned, og kostnaden multipliseres derfor med frekvensen på 12. Det er 1075 bedrifter som må besvare undersøkelsen, så kostnaden per bedrift multipliseres med populasjonen som er den samme for hver opplysning. Kilden til populasjoner og frekvens er hentet fra SSB, og tallene det opereres med kan sies å være eksakte.

Prosentandelen for hver opplysning er beregnet av den totale administrative kostnaden for informasjonskravet, som er basert på tidsforbruket per opplysning som andel av det totale tidsforbruket for informasjonskravet.

9.7.3 Oppsummerende analyse og forenklingstiltak

Samtlige bedrifter i norsk næringsliv som driver hotellvirksomhet må levere månedlig hotellstatistikk. Informasjon fremhentes fra bedriftenes regnskapsprogram og oversikt over hotellets gjester. Informasjonen som etterspørres fylles ut på papirskjema og sendes inn enten per post eller via SSBs elektroniske portal IDUN. Tidsbruket ved å velge det siste alternativet er noe tidsbesparende for bedriftene. Outsourcing-segmentet er ikke relevant, da det forutsettes at bedriftene besvarer undersøkelsene selv. Det er derfor ingen eksterne kostnader forbundet med dette informasjonskravet, og heller ingen anskaffelseskostnader. Kostnaden er kun knyttet til den interne tidsbruken i bedriftene.

Hvorvidt bedriftene benytter de innrapporterte opplysningene til internt bruk kommer an på størrelsen. Alle bedriftene vil benytte omsetningstall for andre formål, men nytteeffekten av detaljerte opplysninger om gjester kan variere. Bedrifter som opererer i utlandet vil dra nytte av å ha statistikk over hvilke land gjester ofte kommer fra for å drive strategisk markedsføring i høyt representerte land.

Det foreligger ingen kvalitative data spesifikt for dette informasjonskravet. Men en generell reaksjon fra de intervjuede bedriftene på statistikk-undersøkelser er at mange føler at de veldig ofte blir berørt. Hver enkelt undersøkelse oppleves sjelden som svært belastende, men når det stadig er en ny SSB-undersøkelse som skal fylles ut oppleves det som en irritasjonsbyrde.

Det foreligger ingen konkrete forenklingstiltak for dette informasjonskravet.

10. Kostnadskrevende informasjonskrav for regelområdet direkte skatt

10.1 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene

Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene reguleres i lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24. Et hovedformål med loven er å sikre at det fastsettes korrekt ligning av den enkelte skattyter. Det overordnede informasjonskrav er innsendelse av selvangivelse for den enkelte skattyter. Sammen med innberetninger fra tredjemenn, skal hver skattyter i selvangivelsen opplyse hva vedkommende har i skattepliktig inntekt, fradragsberettigede kostnader og netto formue. Unnlatelse av å levere selvangivelse er sanksjonert med tilleggsskatt og straffeansvar. Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene er et informasjonskrav i henhold til den metode målingen bygger på. Informasjonskravet følger av ligningsloven § 4-2 nr 1:

Figur 10.1 – Sentrale egenskaper ved selvangivelsen

Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24	<u>Antall segmenter</u> 8
Paragraf: ⇒ § 4-2 nr 1	<u>Total populasjon</u> (Antall skjema) 180 000
Lovtekst: ⇒ § 4-2. Selvangivelsesplikt ⇒ 1. Selvangivelse for vedkommende år skal leveres av ⇒ a. den som har hatt formue eller inntekt som han er skattepliktig for her i landet etter annen bestemmelse enn § 10-13 i skatteloven. ⇒ b. den som ligningsmyndighetene pålegger å levere selvangivelse.	<u>Kostnad</u> 226 171 996

Hva det skal opplyses om i selvangivelsen følger av ligningsloven § 4-3:

§ 4-3. Selvangivelse.

1. Selvangivelse, herunder forhåndsutfylt selvangivelse, skal inneholde spesifisert oppgave over skattyters brutto formue og inntekt, fradragsposter og andre opplysninger som har betydning for gjennomføringen av ligningen. Skattyter plikter ikke å føre opp beløp for poster som må ansettes ved skjønn, men skal gi de opplysninger som er nødvendige for at ligningsmyndighetene kan fastsette beløpet.

2. Departementet fastsetter skjema for ulike typer selvangivelser og kan gi forskrift om plikt til å gi ytterligere opplysninger og legitimasjoner for bestemte poster i vedlegg til selvangivelsen. Departementet kan fastsette regler om oppbevaringsplikt for legitimasjoner som ikke skal vedlegges selvangivelsen.

Informasjonskravet og dets opplysninger regulert i ligningsloven §§ 4-2 og 4-3 er av nasjonal opprinnelse og faller således inn under kategori C i SKM.

Ligningsloven §§ 4-2 og 4-3 har ikke vært endret med virkning for målingsperioden.

Informasjonskravet "Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene", gjennomføres ved å sende inn skjema RF-1028 til ligningsmyndighetene. Skjemaet kan sendes inn manuelt eller elektronisk gjennom Altinn. Ved bruk av ekstern regnskapsfører eller revisor vil innsendelse av et slik skjema inngå som del av regnskapsføring og tilhørende bistand i selskapet.

For aksjeselskaper mv. skal selvangivelse med vedlegg i henhold til ligningsloven § 4-7 leveres innen utgangen av mai i året etter inntektsåret. Leveringsfristen er utgangen av mars i året etter inntektsåret dersom selvangivelsen med vedlegg leveres på papir, jf. forskrift av 2004-01-26 nr. 304: Forskrift om leveringsfrist for selvangivelse på papir § 2. Selvangivelse som omfatter skattyterens samlede formue og inntekt, og alle påbudte vedlegg, skal leveres til ligningskontoret for den eller de kommuner hvor skattyteren er skattepliktig.

Hvis et aksjeselskap mv. ikke leverer pliktig selvangivelse, kan ligningen fastsettes ved skjønn av ligningsmyndighetene. Videre ilegges en tilleggsskatt på 30 prosent av samlet utlignet skatt samt at selskapet risikerer å bli anmeldt for ikke å ha levert selvangivelsen, jf. ovenfor.

Informasjonskravet er nært knyttet opp mot plikten til å levere skjema

- RF-1167 Næringsoppgave 2,
- RF-1052 Avstemming av egenkapital,
- RF-1084 Avskrivningsskjema for saldo-avskrivninger og lineære avskrivninger og
- RF-1217 Spesifikasjon av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

I tillegg brukes mange av opplysningene i regnskapet til bedriften.

Det er tatt hensyn til at flere skjema er nært beslektet med etterlevelsen av kravet om innlevering av selvangivelse. Den administrative kostnaden er derfor avgrenset ved å ta hensyn til dette ved standardisering av tidsbruk.

Innsendelse av selvangivelse med pliktige vedlegg skjer i en helhetlig prosess der selve arbeidsprosessen for de fleste bedrifter er automatisert gjennom kjøpt standard programvare.

10.1.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Alle aksjeselskaper mv. som har hatt formue eller inntekt som er skattepliktig her i landet etter annen bestemmelse enn § 10-13 i skatteloven, plikter å levere selvangivelse til ligningsmyndighetene.

Noen av de opplysningene som skal gis i selvangivelsen fylles inn automatisk gjennom programvaren aksjeselskapet bruker. Dette gjelder opplysninger om bedriften, herunder navn, adresse og organisasjonsnummer. Andre opplysninger kan gjennom bruk av programvare komme opp som forslag i utkast til selvangivelse, men selskapet må redigere/fylle ut resten selv. Tredje alternativ er at alle opplysninger fylles helt ut.

Ved manuell innsendelse av selvangivelsen vil typisk en regnskapsfører/revisor fylle ut selvangivelsen for selskapet. Små bedrifter vil ofte ønske å sette bort dette arbeidet til en regnskapsfører. Dette både av hensyn til den tidsbruk og kompetanse dette krever, i tillegg til at denne ofte vil være den som har best tilgang til den informasjon som etterspørres, og best kompetanse til å vurdere de spørsmål som måtte melde seg - typisk de materielle lovkrav til hva som skal til for å ha rett til fradragsføring av aktuelle poster. Også revisor kan være aktuell å outsource dette arbeidet til.

I større bedrifter vil det oftere være en revisor som bistår, eller står for, arbeidet med utarbeiding og levering av selvangivelsen. Det vil imidlertid i større foretak ofte være

regnskapsavdelinger som selv står for regnskapsføringen og posteringen av de informasjonen som også skal benyttes i selvangivelsen.

Etter at regnskapsfører/revisor har fylt ut relevante poster i selvangivelsen, blir selvangivelsen signert, normalt av daglig leder eller styrets leder.

Ved elektronisk innsendelse av selvangivelsen via Altinn følges normalt denne prosedyren: Data fra skatteprogrammet som benyttes overføres elektronisk. Dette vil typisk bli utført av en person med høyskoleutdanning. Etter at overføringen er ferdig "logger" normalt daglig leder seg på Altinn og godkjenner selvangivelsen med hjelp av elektronisk signatur. Til slutt "signerer" revisor i Altinn. Først da er selvangivelsen sendt til ligningsmyndighetene og offisielt levert.

Ved kostnadssettingen er det lagt til grunn at vedkommende som er involvert i utfyllingen av selvangivelsen normalt vil være en medarbeider med høyskoleutdanning. Underskrift vil derimot være utført av en medarbeider i lederposisjon.

Mange av de opplysningene som gis i selvangivelsen vil i første rekke bli innhentet til regnskapsføringen og til interne kontroller. I tillegg hentes mange av opplysningene direkte fra andre ligningsoppgaver som typisk RF-1167 Næringsoppgave 2, RF-1084 Avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger og RF-1217 Spesifikasjon av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Dette støttes av de intervjuer som er foretatt. Mange av selskapene mener derfor at samme informasjon unødvendig sendes inn flere ganger.

Ved estimering av tidsbruken og kostnader må man ha i mente at bedrifter normalt ville fremskaffet deler av opplysningene uansett, og at mange av opplysningene allerede er hentet i forbindelse med utfylling og innsending av andre ligningsoppgaver. Dette har sammenheng med at dette informasjonskravet er nært knyttet opp mot andre informasjonskrav, jf. ovenfor.

Videre må man ved estimeringen av tid og kostnader se på at de fleste bedrifter uansett vil bruke tid på å "planlegge" utfyllingen av selvangivelsen, for eksempel om bedriften skal yte konsernbidrag eller annen skatteplanlegging. Dette vil også gjelde for andre ligningsoppgaver som skal sendes inn sammen med selvangivelsen. Dette er ikke tid og kostnader som skal måles i prosjektet, men det er likevel viktig å være klar over at bedrifter også bruker tid og kostnader til dette. Ved intervjuer er slik tid og kostnader holdt utenfor målingen.

Selvangivelse for aksjeselskaper mv. er et informasjonskrav som kan endre seg. Endringer i skatteregler mv. kan medføre endringer i hva det skal opplyses om. Slike endringer gjør etterlevelse av informasjonskravet tidkrevende, dyrt og lite forutsigbart. Man kan derfor ikke alltid dra nytte av effektive systemer/rutiner, noe en normalt effektiv bedrift gjerne vil ha innarbeidet.

10.1.2 Administrative kostnader

Administrative kostnader ved etterlevelse av plikten for aksjeselskaper mv. til å sende inn selvangivelse, er delt inn i følgende åtte segmenter:

Segment 1: Manuell – insourcing – makrobedrifter

Segment 2: Manuell – insourcing – mikrobedrifter

Segment 3: Manuell – outsourcing – makrobedrifter

Segment 4: Manuell – outsourcing – mikrobedrifter

Segment 5: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing – makrobedrifter

Segment 6: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing - mikrobedrifter

Segment 7: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing - makrobedrifter

Segment 8: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing - mikrobedrifter

Tabell 10.1 – Standardisert tid: Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)							
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8
Håndtering av IK	19	15	5	5	19	15	5	5
Basis data om selskapet	0	1	0	0	0	1	0	0
Opplysninger om kostnader mv.	40	27	22	16	40	27	22	16
Opplysninger om aksjonærer mv.	40	27	22	16	40	27	22	16
Opplysninger om formue	40	27	22	16	40	27	22	16
Opplysninger om inntekt	40	27	22	16	40	27	22	16
Underskrift	1	1	1	1	1	1	1	1
Totalt	180	125	94	70	180	125	94	70

Tabellen viser at det er stor forskjell på intern tidsbruk mellom insourcing og outsourcing, med en variasjon på ca. en time til tre timer. Dette gjelder både ved manuell innsendelse og ved elektronisk innsendelse. Videre viser tabellen at det er forskjell mellom små og store bedrifter både ved insourcing og outsourcing.

Selv om innsendelse av selvangivelse er outsourcet til en regnskapsfører eller en revisor, går det med intern tid til etterlevelse av informasjonskravet. Intern tid går med til innhenting av informasjon til revisor/regnskapsfører, selve håndteringen av informasjonskravet og signering av person med signaturrett.

For øvrig viser tabellen at det ikke er tidsforskjell mellom innsendelse av selvangivelsen manuelt og elektronisk. I begge tilfellene må selvangivelsen fylles ut og sendes inn. Den store tidsbesparelsen internt vil derfor være outsourcing både for mikro og makro bedrifter.

Et viktig moment i ovennevnte estimering av en normalt effektiv bedrifts interne tidsbruk ved innsendelse av selvangivelsen, er kompleksiteten og størrelsen på selvangivelsen. Dette er to faktorer som vil påvirke intern tid, ved insourcing og ved outsourcing, ved manuell og ved elektronisk innsendelse og ved små og store bedrifter. Størrelse og kompleksitet vil derimot variere fra oppgave til oppgave, og det er derfor vanskelig å sette en standard intern tid for disse forholdene for en normalt effektiv bedrift.

Tabell 10.2 – Resultattabell: Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet
Håndtering av IK	180 000	1	240	28,4	12,6	n/A
Basis data om selskapet	180 000	1	240	24,5	10,8	n/A
Opplysninger om kostnader mv.	180 000	1	240	37,0	16,4	n/A
Opplysninger om aksjonærer mv.	180 000	1	240	37,0	16,4	n/A
Opplysninger om formue	180 000	1	240	37,0	16,4	n/A
Opplysninger om inntekt	180 000	1	240	37,0	16,4	n/A
Underskrift	180 000	1	325	25,2	11,0	n/A
totalt	180 000	1	240/325	226,2	100,0	n/A

Tabellen viser en oversikt over administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet "Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene". Totale administrative kostnader for de enkelte opplysninger utgjør eksterne kostnader ved outsourcing, anskaffelseskostnader til programvare, samt intern tid. Den interne tiden er multiplisert med timesats for medarbeider med høyskoleutdanning (kr 240) og lederyrker (kr 325).

Fordi opplysningene i dette informasjonskravet håndteres i samme arbeidsprosess, vil populasjonen være den samme som den totale populasjonen på hver opplysning. Både populasjoner og frekvens er opplysninger gitt av Skattedirektoratet.

Den totale administrative kostnaden er beregnet til å være 226,2 millioner kroner på informasjonskravsnivå. Ovennevnte tabell viser at av de totale kostnadene, utgjør utfylling av opplysninger om kostnader, aksjonærer, formue og inntekter de største kostnadene. Dette er også "hovedpostene" i selvangivelsen og utgjør av den grunn ikke unaturlig de største kostnadene.

Store deler av opplysningene som gis i selvangivelsen hentes fra regnskapstall som de fleste bedrifter har gjennom sitt regnskapssystem samt fra andre ligningsoppgaver. Likevel må en god del opplysninger enten kontrolleres eller fylles inn manuelt på papir eller elektronisk. Dette medfører, ganget med den høye populasjonen, at innsendelse av selvangivelsen likevel blir en stor administrativ kostnad. Dette vises ovenfor i tabellen gjennom de høye kostnadene per opplysning som samsvarer med foretatte intervjuer. Dette vil først og fremst gjelde for selvangivelsen som helhet. For skjema selvangivelse derimot hentes nesten alle opplysningene fra underliggende hjelpeskjema som beskrevet tidligere.

Det har ikke skjedd endringer i selve informasjonskravet i perioden 1. januar 2006 til 1. september 2006 som har konsekvenser for de administrative kostnadene. Derimot vil endringer i det underliggende regelverk påvirke tidsbruken og eksterne kostnader. Et typisk eksempel er skattereformen som i all hovedsak får virkning fra og med inntektsåret 2006, med unntak for fritaksmodellen som fikk virkning allerede i 2004.

10.1.3 Oppsummerende analyse

Ovennevnte tabeller viser at de administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet er høye. Hovedbegrunnelsen ligger i at populasjonen - antall oppgaver som

sendes inn til ligningsmyndighetene - er så stor, og at selvangivelsen i seg selv er komplisert å fylle ut. Når man multipliserer populasjonen med kostnader på hver enkelte oppgave, blir totale kostnader på samfunnsnivå høye.

Mange av de opplysningene som innhentes til utfylling og innsendelse av selvangivelsen brukes også internt i bedriften. Samme opplysninger må innhentes til bruk i regnskapet, budsjettering og kalkulering i bedriften. I tillegg innhentes mange av de samme opplysningene til utfylling av andre ligningsoppgaver. Dog vil dette først og fremst gjelde for selvangivelsen som helhet med underskjema, men ikke nødvendigvis for hovedskjemaet RF-1028. Dette viser at det er en stor grad av overlapping med andre informasjonskrav.

De intervjuede bedrifter har uttrykt en opplevd belastning ved at informasjonspliktene utvider seg fra år til år. Noe av informasjonen som rapporteres virker unødvendig på respondentene, f. eks opplysninger om formue til bedriften som man likevel ikke skal skattelegges av. Ett forslag til alternativ prosedyre fra de intervjuede bedriftene var hyppigere kontroller fra skattemyndighetene fremfor en stadig utvidet informasjonsplikt. Innspill fra bedriftene var også at det burde være en høyere grad av utveksling av opplysninger mellom Brønnøysundregisteret og skattemyndighetene, da mye av det samme blir rapportert til begge instanser.

10.1.4 Forenklingstiltak

Ved elektronisk innsendelse er det generelle inntrykket at det bør vurderes å innføre enklere rutiner for å logge seg på Altinn. Ligningsloven krever at styreleder/daglig leder/annen kontakt person som er registrert i Altinn signerer og må derfor ha egne pinkoder i Altinn. At styreleder eller daglig leder må signere oppfattes som et problem i seg selv fordi denne personen ikke alltid er lett tilgjengelig. I de få tilfeller der styrets leder er en utlending, kan anskaffelse av pinkoder og smartkort være problematisk fordi pinkodene og smartkortet ofte forsvinner i postgangen.

Gjennom bedriftsintervju kom det forslag om at et forenklingstiltak kunne vært å redusere antall poster som skal fylles ut i selvangivelsen, eksempelvis de postene som rapporteres inn på Næringsoppgaven. Et eksempel vil her være beregningen av korreksjonsinntekt som mange bedrifter finner svært vanskelig.

Forenkling av selvangivelsen fordrer derimot at ligningsmyndighetene får utfyllende og korrekte opplysninger et annet sted. Videre kan dette medføre at kvaliteten på de innsendte opplysninger blir dårligere da disse i mindre grad blir kontrollert/etterprøvd. Muligens kan dette avdempes i den grad opplysningene gis i andre skjemaer. Derimot vil en forenkling av selvangivelsen, i form av krav til at færre opplysninger skal fylles ut, lett kunne føre til en komplisering av andre skjemaer, typisk næringsoppgaven.

En annen betraktning som ble kommentert i intervjusituasjonen er kobling mellom informasjon i selvangivelsen til den løpende regnskapsføring som skjer i bedriftene. Dersom disse meldes fortløpende, vil hele prosessen bli mer automatisert, og ekstrabyrden ved innsendelse av selvangivelse reduseres. Dette fordrer derimot mer like skatte- og regnskapsregler. Mer samkjøring kan for bedriftene by på muligheten til ved årets slutt å gjøre endringer og samordne de opplysninger selskapet skal lignes i forhold til. Videre vil dette kun innebære at plikten forskyves tidsmessig slik at det ikke vil ha samme kobling med samordning med selskapenes regnskaper. Eksempelvis vil regnskapsposter og skatt/selvangivelse henge sammen gjennom f. eks reglene om konsernbidrag. Konsernbidrag vil påvirke både regnskapet og ligningen, og er en størrelse som vanskelig kan defineres før etter at selskapene har avsluttet regnskapsåret. Tatt i betraktning at selvangivelsen for aksjeselskaper mv. allerede kan sendes inn elektronisk, er det derfor vanskelig å se noen klare forenklingstiltak. Det skal også nevnes at det i referansegruppen kom kritiske bemerkninger til både ønskeligheten og effekten av løpende og automatisk rapportering.

Som oppsummering kan derfor nevnes at det kan synes vanskelig å forenkle selvangivelsen uten at det går på bekostning av andre informasjonskrav eller den sikkerhet som ligger i at noen må aktivt vurdere den enkelte informasjon. I stedet for forenkling av selvangivelsen kan det vurderes om det underliggende regelverket bør forenkles. Dette er også et av hovedargumentene hentet fra intervjuer som er foretatt om informasjonskravet. Det skal bemerkes at dette er strengt tatt er et tema som ligger utenfor området for målingen av kostnader i forbindelse med etterlevelse av informasjonskrav, men vi har likevel valgt å videreformidle dette.

10.2 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene

Plikt til å levere Næringsoppgave 2 (RF 1168) er hjemlet i lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24 § 4-4 nr. 1:

Figur 10.2 – Sentrale egenskaper ved Næringsoppgave 2

Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24.	Antall segmenter 8
Paragraf: ⇒ § 4-4 nr. 1	Total populasjon (Antall meldinger) 200 000
Lovtekst: § 4-4. Vedlegg til selvangivelse. <i>1. Skattyter som driver virksomhet eller utleie av fast eiendom skal som vedlegg til selvangivelsen levere næringsoppgave og utskrift av konti som har betydning for vurderingen av årsoppgjøret.</i>	Kostnad 470 873 350

Informasjonskravet er nært knyttet opp mot plikten til å levere blant annet:

- RF-1028 Selvangivelse
- RF-1052 Avstemming av egenkapital,
- RF-1084 Avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger og
- RF-1217 Spesifikasjon av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier

Det må derfor foretas en avgrensing av de administrative kostnader mellom skjemaene.

Skjemaet består av fire sider. Første siden fungerer som et hjelpeskjema for beregning av midlertidige forskjeller. Dette er informasjon som overføres midlertidig forskjellsskjema. Den andre og tredje siden er en oversikt over bedriftens resultat og balanseoppstilling. Denne benyttes av Statistisk Sentralbyrå. På fjerde side beregnes bedriftens næringsinntekt. Denne overføres til bedriftens selvangivelse.

Næringsoppgave 2 er ett av mange skjema som er et hjelpeskjema for beregningen av skattepliktig inntekt samt formuesverdien på bedriftens aksjer. Arbeidet med skjemaet har ingen intern verdi for bedrifter i forhold til videre internt bruk av det arbeidet som nedlegges.

10.2.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Det er forutsatt at en normalt effektiv bedrift benytter software av typen Akelius eller Maestro ved utfylling av ligningspapirene. Dette er en integrert software som er meget arbeidsbesparende for bedriftene. Alle skjemaene som benyttes i utfylling av selvangivelsen ligger der. Informasjon som går igjen flere steder legges inn en gang, informasjon fra tidligere år hentes opp automatisk, og informasjon overføres automatisk mellom skjemaene. Programvaren inneholder også en rekke automatiserte kontroller.

Dette er programvare som er relativt billig i innkjøp. Bedrift som ikke benytter denne typen software forutsettes å ha outsourcet selvangivelsen med vedlegg, herunder

næringsoppgave 2, til en ekstern part. Dette vil da normalt enten være regnskapsfører eller revisor.

Det vil typisk være en person med høyskoleutdanning som fyller ut selvangivelsen med vedlegg. I enkelte mindre bedrifter vil internt kontorpersonele/regnskapsfører spille en viktig rolle.

Innsendelse av selvangivelse med pliktige vedlegg herunder næringsoppgave 2 skjer i en helhetlig prosess. En bedrifts selvangivelse består av et sett med skjema som henger nøye sammen. Det å splitte ut ett av disse skjema for så å måle tidsforbruk og kostnad knyttet til dette må derfor nødvendigvis baseres på skjønn.

Skjemaene blir fylt ut primært med informasjon basert på bedriftens regnskapssystem, men også fra andre kilder hentes det informasjon.

Den største jobben med utfylling av Næringsoppgave 2 er side to og tre. Dette er en meget spesifisert gjengivelse av bedriftens resultat- og balanseregnskap.

10.2.2 Administrative kostnader

Administrative kostnader ved etterlevelse av plikten for selskap til å sende inn Næringsoppgave 2 er delt inn i følgende åtte segmenter:

Segment 1: Manuelle skjema - insourcing - makrobedrifter

Segment 2: Manuelle skjema – insourcing - mikrobedrifter

Segment 3: Manuelle skjema – outsourcing -makrobedrifter

Segment 4: Manuelle skjema – outsourcing - mikrobedrifter

Segment 5: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing -makrobedrifter

Segment 6: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing - mikrobedrifter

Segment 7: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing - makrobedrifter

Segment 8: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing - mikrobedrifter

Tabell 10.3 – Standardisert tid: Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)							
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8
Håndtering av IK	2	2	2	2	2	2	2	2
Opplysninger om utregninger av skattemessig verdi på fordringer	5	5	5	5	5	5	5	5
Opplysninger om foretakets navn, adresse og navn på regnskapsfører	0	0	0	0	0	0	0	0
Opplysninger om årets anskaffelser og salg av driftsmidler	10	10	5	5	10	10	5	5
Tilleggsopplysninger og spesifikasjoner	7	7	5	5	7	7	5	5
Opplysninger om balanse- regnskapsmessige verdier	20	20	5	5	20	20	5	5
Opplysninger om resultatregnskap for inneværende år	20	20	5	5	20	20	5	5
Beregning av næringsinntekt	10	10	5	5	10	10	5	5
Underskrift	1	1	1	1	1	1	1	1
Totalt	75	75	33	33	75	75	33	33

Som tabellen viser er det en viss forskjell på intern tidsbruk mellom insourcing og outsourcing, men ikke vesentlig mellom store og små bedrifter. Bedriftene må fylle ut det samme skjemaet og opplysninger uavhengig av størrelse.

Et viktig moment i ovennevnte estimering av en normalt effektiv bedrifts interne tidsbruk ved utfylling av næringsoppgaven er kompleksiteten og omfanget av bedriftens aktivitet. Dette er to faktorer som vil påvirke intern tid for alle segmenter unntatt innsendelse. Dette vil variere sterkt fra bedrift til bedrift, og det er derfor utfordrende å komme frem til en fornuftig standardisert normalt tid for den normalt effektive bedrift.

For øvrig viser tabellene at det ikke er noen tidsforskjell mellom innsendelse av selvangivelsen manuelt og elektronisk. I begge tilfellene må oppgaven fylles ut og sendes inn. Forskjellen blir bare om en bruker tid på elektronisk rapportering eller å skrive ut skjemaene og legge dem i en konvolutt.

Den store tidsbesparelsen internt vil derfor være outsourcing, og særlig for mindre bedrifter. Det antas at dette skyldes kompetansekravet for å gjennomføre skjema utfyllingen og vurderingene som er nødvendige. Det er derimot ikke noen grunn til å tro at dette nødvendigvis vil innebære noen kostnadsreduksjon.

Grunnlaget for de aggregerte administrative kostnadene vises i tabellen nedenfor.

Tabell 10.4 – Resultattabell: Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	200 000	1	240/187	51,1	10,9	n/A
Tilleggsopplysninger og spesifikasjoner	200 000	1	240/187	52,9	11,2	n/A
Opplysninger om foretakets navn, adresse og navn på regnskapsfører	200 000	1	240/187	49,6	10,5	n/A
Opplysninger om utregninger av skattemessig verdi på fordringer	200 000	1	240/187	52,8	11,2	n/A
Opplysninger om årets anskaffelser og salg av driftsmidler	200 000	1	240/187	53,1	11,3	n/A
Opplysninger om resultatregnskap for inneværende år	200 000	1	240/187	53,8	11,4	n/A
Opplysninger om balanse- regnskapsmessige verdier	200 000	1	240/187	53,8	11,4	n/A
Beregning av næringsinntekt	200 000	1	240/187	53,1	11,3	n/A
Underskrift	200 000	1	325/240	50,6	10,8	n/A
Total	200 000	1	-	470,9	100 %	n/A

Tabellen viser en oversikt over administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet. Totale administrative kostnader for de enkelte opplysninger utgjør eksterne kostnader ved outsourcing samt intern tid, multiplisert med timesats for medarbeider med lederyrke (kr 325), høyskoleutdanning (kr 240) og kontorphersonale (kr 187).

Fordi opplysningene i dette informasjonskravet håndteres i samme arbeidsprosess, vil populasjonen være den samme som den totale populasjonen på hver opplysning. Både populasjoner og frekvens er opplysninger gitt av Skattedirektoratet.

Store deler av opplysningene som gis i næringsoppgave 2 hentes fra regnskapstall som de fleste bedrifter har gjennom sitt regnskapssystem samt fra andre skjema relatert til selvangivelsen. Likevel må en god del opplysninger enten kontrolleres eller fylles inn. Dette medfører, ganget med den høye populasjonen, at innsendelse av næringsoppgave 2 blir en stor administrativ kostnad. Dette vises ovenfor i tabellen gjennom de høye kostnadene per opplysning som samsvarer med foretatte intervjuer.

Det har ikke skjedd endringer i selve informasjonskravet i perioden 1. januar 2006 til 1. september 2006 som har konsekvenser for de administrative kostnadene. Derimot vil endringer i det underliggende regelverk påvirke tidsbruken og eksterne kostnader. Et typisk eksempel er skattereformen som i all hovedsak får virkning fra og med inntektsåret 2006, men det ligger utenfor denne kartleggingsperioden og har derfor ikke påvirkning på de administrative kostnadene.

10.2.3 Oppsummerende analyse

Ovennevnte tabeller viser at de administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet er nokså store. Dette skyldes i hovedsak at informasjonsplikten stammer fra tverrgående lovgivning, noe som gjør den samlede populasjonen, og derved antall oppgaver som sendes inn til ligningsmyndighetene er så stor. Multiplikatoreffekten av høy populasjonen ganger høye kostnader på hver enkelt oppgave gir betydelige samfunnsmessige kostnader.

De intervjuede bedriftene uttrykker irritasjon ved at opplysningene som rapporteres inn også rapporteres i årsregnskapet som sendes til Brønnøysundregisteret. Spesialpostene i oppgaven oppleves generelt som kompliserte å føre inn. Punktet om anskaffelse av driftsmidler er tidkrevende. Bedriftene synes generelt at det er for stor spesifikasjonsgrad som etterspørres på resultatregnskapet. Dette går utover riktigheten, da dette skaper flere fallgruver. En alternativ prosedyre for å lette byrden, ble da foreslått å minke antall felter å fylle ut i selve regnskapsdelen.

Opplysningene som innhentes til utfylling og innsendelse av Næringsoppgave 2 brukes i liten grad til andre formål internt i bedriften.

Det er liten grad av overlapping med andre informasjonskrav.

10.2.4 Forenklingstiltak

Bedrifter er gjennom Næringsoppgave 2 pålagt å rapportere en meget detaljert resultat og balanse oppstilling. Dette er informasjon som ligningskontoret kan benytte til å kontrollere beregning av betalbar skatt. Det kan som et forenklingstiltak stilles spørsmål om det ville vært tilstrekkelig om man vedla en kopi av selskapets årsregnskap.

De intervjuede bedriftene mente det ville være forenklende for skatteberegningen om man la ved en kopi av selskapets årsregnskap. Videre ga flere bedrifter uttrykk for at skjemaet burde blitt gjennomgått og det var ønskelig med en utlusing av punkter som på bedriftene virket som unødvendige.

Mange av de detaljerte spesifikasjonene blir i tillegg kun benyttet av Statistisk Sentralbyrå (SSB). En endring av dette informasjonskravet kunne medvirke til en betydelig kostnadsbesparelse knyttet til skjemaet. Dette fordrer antakelig en forandring i skattereglene der dette er forskjellige fra regnskapslovens krav til spesifikasjoner/opplysninger.

10.3 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Selskaper skal sende inn skjema for spesifikasjon av forskjeller mellom skatt og regnskap til ligningsmyndighetene

Bedrifter må hvert år levere inn skjema til ligningsmyndighetene der forskjellen mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier fremgår. Informasjonskravet er hjemlet i lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24 § 4-4.

Figur 10.3 – Sentrale egenskaper ved forskjellsskjema

Selskaper skal sende inn skjema for spesifikasjon av forskjeller mellom skatt og regnskap til ligningsmyndighetene	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24	Antall segmenter
Paragraf: ⇒ § 4-4 nr. 7	8
Lovtekst: ⇒ § 4-4. Vedlegg til selvangivelse. ⇒ 7. Departementet fastsetter skjema for næringsoppgave og andre vedlegg og gir forskrifter for bruken av skjemaene. Departementet kan herunder gi bestemmelser om verdsettelse av driftsmidler for særskilte grupper mv.	Total populasjon (Antall skjema) 230 000
	Kostnad 400 310 400

Informasjonskravet er et skjema som samler inn og behandler informasjon fra flere underskjemaer, samt næringsoppgaven. Formålet er å beregne utsatt skatt og endring i utsatt skatt.

Informasjonskravet er hjemlet i nasjonale regler for direkte skattlegging og faller derfor inn under kategori C i SKM.

Det har ikke forekommet endringer i rapporteringsplikten i måleperioden 1. januar til 30. september 2006.

Beslektede og sammenhørende informasjonskrav med dette informasjonskravet er selvangivelsen, næringsoppgaven, saldoskjema og andre nødvendige vedlegg til selvangivelsen som er nødvendige for fullstendig innrapportering av selvangivelsen for en bedrift. For bedriftene ses dette ofte på som en helhetlig informasjonspakke som skal utarbeides som rapportering til det offentlige. Det er tatt hensyn til dette ved standardiseringen av tidsbruket, slik at de administrative kostnadene ikke overlapper.

10.3.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Alle bedrifter som har næringsvirksomhet, og som utarbeider årsregnskap etter bestemmelsene i kapittel 3 til 7 i regnskapsloven av 17. juli 1998 nr. 35 plikter å levere næringsoppgave og underliggende skjemaer. Forskjellsskjemaet er et pliktig vedlegg til denne oppgaven for samtlige av disse bedrifter når de har poster i balansen i næringsoppgaven hvor de regnskapsmessige verdiene avviker fra de skattemessige, når de har betinget skattemessige avsetninger eller når de har gevinst- og tapskonto.

Noen av de opplysningene som skal gis i skjemaet kommer fra underliggende saldoskjemaer, gevinst- og tapsskjema osv. Mye av informasjonen fylles inn automatisk gjennom programvaren selskapet bruker. Dette gjelder som minimum opplysninger om bedriften, herunder navn, adresse og organisasjonsnummer. Andre opplysninger som vanligvis er

lett tilgjengelige er regnskapstall fra forrige regnskapsår og forslag til endringer. Hvis ikke disse opplysningene kommer automatisk, kan de enkelt hentes fra forrige års næringsoppgave og forskjellsskjema.

Gjennom intervjuer som standardiseringen av dette informasjonskravet er bygget på, har det fremkommet flere kommentarer. Bedriftene som er intervjuet etterlyser forenklinger i skattereglene, som igjen vil medføre forenkling i selvangivelsen med vedlegg. Bedriftene påpekte blant annet at mye av informasjonen som sendes i selvangivelsen, aksjonærregisteroppgaven, skjemaet over forskjellen mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier samt næringsoppgaven, sendes inn andre steder. Det er derfor mye dobbeltinformasjon som skaper ekstra kostnader. Mange av skjemaene er for kompliserte til at de lar seg fylle ut uten spesialkunnskap.

Spesifikasjon av forskjeller mellom skatt og regnskap må rapporteres på et svært detaljert nivå, og skjemaet fremstår som komplisert. En vurdering er om det er tilstrekkelig behov for å opplyse om alt det som etterspørres, for eksempel bilnummer. Dette skaper ekstrakostnader for bedriftene, også om disse gjør bruk av skatteadvokater og revisorer mv. Respondentene synes skjemaet er veldig detaljert. Mange poster må leses gjennom selv om de ikke er relevante. I realiteten kan det hende at det ikke er så mange poster som er aktuelle å fylle ut.

Gjennom bedriftsintervjuene ble det klart at tiden som går med til beregning av forskjeller ikke nødvendigvis er avhengig av hvor mange forskjellige skjemaer som skal sendes inn, men hvor kompliserte forhold som skal innberettes. Store bedrifter kan derimot også ha mer effektive systemer som reduserer tidsbruken og kostnadsbruken ved etterlevelse av informasjonskravet.

Normalt vil vedkommende som er involvert i gjennomføringen av innberetningen av skjema for forskjeller være en medarbeider med høyskoleutdanning.

Mange av de opplysningene som gis i skjemaet om forskjellen mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier vil også bli innhentet til regnskapsføringen. Således må man ved estimeringen av tidsbruken og kostnadene ha i mente at mest sannsynlig ville bedrifter fremskaffet deler av opplysningene uansett. Dette har sammenheng med at dette informasjonskravet er nært knyttet opp mot andre, jf. ovenfor.

10.3.2 Administrative kostnader

Administrative kostnader ved etterlevelse av plikten for næringsdrivende til å sende inn skjema for spesifikasjon av forskjell mellom regnskaps- og skattemessige verdier til ligningsmyndighetene, er delt inn i følgende åtte segmenter:

Segment 1: Manuelle skjema - insourcing - makrobedrifter

Segment 2: Manuelle skjema - insourcing - mikrobedrifter

Segment 3: Manuelle skjema - outsourcing - makrobedrifter

Segment 4: Manuelle skjema - outsourcing - mikrobedrifter

Segment 5: Skjema for elektronisk utfylling og innsending - insourcing - makrobedrifter

Segment 6: Skjema for elektronisk utfylling og innsending - Insourcing - mikrobedrifter

Segment 7: Skjema for elektronisk utfylling og innsending - outsourcing - makrobedrifter

Segment 8: Skjema for elektronisk utfylling og innsending - outsourcing - mikrobedrifter

Tabell 10.5 – Standardisert tid: Plikt til å levere Næringsoppgave 2

Standardisert tid for opplysninger								
Opplysninger	Standardisert tid (minutter)							
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8
Opplysninger om andre forskjeller som ikke fremgår av skjemaet	15	15	15	5	15	15	5	5
Beregning av grunnlaget om utsatt skatt/utsatt skattefordel	2	2	0	0	2	2	0	0
Basis data om selskap og regnskapsfører	1	1	0	0	1	1	0	0
Forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier	220	220	180	20	220	220	20	20
Underskrift	0	0	0	0	1	1	0	0
Håndtering av IK	5	5	5	5	4	4	5	5
Totalt	243	243	200	30	243	243	30	30

Som tabellen viser, er det en viss forskjell på intern tidsbruk mellom insourcing og outsourcing for store bedrifter. Dette gjelder både ved manuell innsendelse og elektronisk innsendelse.

For små bedrifter er tidsbruken derimot vesentlig forskjellig. Hvis innsendelse av skjemaet er outsourcet, typisk til en regnskapsfører, går intern tid med til selve håndteringen av informasjonskravet og til innhenting av opplysninger om forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Fremskaffelse av opplysninger til bruk for utfyllingen er en faktor her, som ikke fullt ut kan outsources i praksis.

For øvrig viser tabellene at det ikke er tidsforskjell mellom innsendelse av forskjellsskjemaet manuelt og elektronisk. I begge tilfellene må oppgaven fylles ut og sendes inn. Den store tidsbesparelsen internt vil derfor være outsourcing, og særlig for mindre virksomheter. Det antas at dette skyldes kompetansekravet for å gjennomføre skjemautfyllingen og vurderingene som er nødvendige. Grunnlaget for de aggregerte administrative kostnadene vises i tabellen nedenfor.

Tabell 10.6 – Resultattabell: Plikt til å levere Næringsoppgave 2

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	23 0000	1	240	59,1	15,0	n/A
Opplysninger om andre forskjeller som ikke fremgår av skjemaet	23 0000	1	240	61,4	15,5	n/A
Beregning av grunnlaget om utsatt skatt/utsatt skattefordel	23 0000	1	240	55,0	14,1	n/A
Basis data om selskap og regnskapsfører	23 0000	1	240	54,8	14,0	n/A
Forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier	23 0000	1	240	115,1	27,5	n/A
Underskrift	23 0000	1	240	54,8	14,0	n/A
Totalt	23 0000	-	-	400,3	100,0	n/A

Tabellen viser en oversikt over administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet "Selskaper skal sende inn skjema for spesifikasjon av forskjeller mellom skatt og regnskap til ligningsmyndighetene". Totale administrative kostnader for de enkelte opplysninger utgjør eksterne kostnader ved outsourcing, anskaffelseskostnader til programvare, samt intern tid. Den interne tiden er multiplisert med timesats for medarbeider med høyskoleutdanning (kr 240).

Fordi opplysningene i dette informasjonskravet håndteres i samme arbeidsprosess, vil populasjonen være den samme som den totale populasjonen på hver opplysning. Både populasjoner og frekvens er opplysninger gitt av Skattedirektoratet.

Den totale administrative kostnaden er beregnet til å være 400,3 millioner kroner på informasjonskravsnivå. Ovennevnte tabell viser at av de totale kostnadene, utgjør selve beregningen av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier den største kostnaden. Kostnadene er ellers jevnt distribuert på de andre opplysningene.

Store deler av opplysningene som gis i forskjellsskjemaet hentes fra regnskapstall som de fleste bedrifter har gjennom sitt regnskapssystem. Likevel må ytterligere opplysninger enten kontrolleres eller fylles inn manuelt på papir eller elektronisk. Dette medfører, ganget med den høye populasjonen, at innsendelse av forskjellsskjema samlet sett utgjør en betydelig administrativ kostnad. Dette vises ovenfor i tabellen gjennom de høye kostnadene per opplysning.

Det har ikke skjedd endringer i selve informasjonskravet i perioden 1. januar 2006 til 1. september 2006 som har konsekvenser for de administrative kostnadene.

10.3.3 Oppsummerende analyse

Ovennevnte tabeller viser at de administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet er store. Dette skyldes i hovedsak at informasjonsplikten stammer fra tverr-

gående lovgivning, noe som gjør den samlede populasjonen - og derved antall oppgaver som sendes inn til ligningsmyndighetene - stor. Multiplikatoreffekten av høy populasjon ganger høye kostnader på hver enkelt oppgave gir betydelige samfunnsmessige kostnader.

Opplysningene som innhentes til utfylling og innsendelse av forskjellsskjema brukes i mindre grad til andre formål internt i bedriften. Det er bare ved beregning av skattemessig resultat, og ved postering og presentasjon av regnskapsinformasjonen, at dette har betydning.

Det er en viss grad av overlapping med andre informasjonskrav, slik som selvangivelsen og næringsoppgaven. Vi forutsetter en normalt effektiv bedrift med elektronisk utfylling av skjemaene. Den overlappende informasjonen representerer en viss grad av gjenbruk. Allikevel er kompleksiteten og omfanget av detaljer relatert til forskjellsskjemaet, forståelse, utfylling og rapportering av dette så stor at informasjonskravet kommer svært høyt på oversikten over byrdefylle informasjonskrav.

De intervjuede bedriftene ga uttrykk for at skjemaet fremstår som særdeles komplisert. Informasjonen som etterspørres i skjemaet er på et meget detaljert nivå, og noe av informasjonen virket direkte unødvendig på respondentene. Et konkret eksempel som ble trukket fram av flere var posten der bilnummer skal rapporteres. De mente at total verdi på bilen burde være tilstrekkelig. Det ble også uttrykt et ønske om at skjemaet var mer selvforklarende, og som konkret eksempel på et behov for dette var posten ved navn "forskjeller som ikke er behandlet ovenfor". Et annet forslag til alternativ prosedyre var å tilpasse skjema mer etter type bedrift.

Endelig nevnes at det etter fremlegging av utkast til rapporten på et tidligere stadium fremkom betydelig skepsis blant flere i referansegruppen mht om kostnadene til dette kravet virkelig kunne være så høye, særlig sett i forhold til målt kostnad for kravet knyttet til Næringsoppgave 2. Det kan ikke utelukkes at det kan ligge en utfordring i forhold til at det er foretatt korrekt avgrensning både i forhold til om de enkelte bedrifter klarer å skille tilstrekkelig mellom den tidsbruken som gjelder dette informasjonskravet og de øvrige krav som angår selvangivelsen. Det kan også ligge feilkilder i forhold til avgrensning av tidsbruk som egentlig gjelder regnskap/bokføring. Av disse grunner ble den antatte tidsbruk satt betydelig ned i forhold til de resultater som bedriftsintervjuene alene ville ha resultert i. På bakgrunn av den uttrykte skepsis ble det i tillegg foretatt dobbeltsjekk av så vel intervjuer, avstemt med andre eksperter, og kravet ble vurdert på nytt. Dette har ledet til en viss, men likevel begrenset reduksjon av målt kostnad. Vi vil derfor gjøre oppmerksom på at målingen på dette informasjonskravet vil kunne bli oppfattet som for høyt satt av enkelte.

10.3.4 Forenklingstiltak

Forenklet behandling av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat fordrer en grunnleggende omlegging av prinsippene for periodisering av skattemessige resultater.

Intervjuer foretatt med bedrifter om dette peker i samme retning. Kompleksiteten i beregningene og behovet for utfyllende kompetanse for å kunne gjennomføre rapporteringen i henhold til et slikt komplekst informasjonskrav fremstår som belastende, og et forenklingstiltak som ble foreslått var å etterspørre totaler i større grad. Videre kom det forslag om en forenklet utgave for små aksjeselskap.

10.4 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene

Figur 10.4 – Sentrale egenskaper ved lønns- og trekkoppgaven

Arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ Lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24	<u>Antall segmenter</u> 8
Paragraf: ⇒ § 6-2	<u>Total populasjon</u> (Antall oppgaver) 4 505 050
Lovtekst: ⇒ § 6-2. Om lønnsoppgave m.v.: ⇒ Den som selv eller gjennom andre har utbetalt eller ytet fordel som nevnt i dette nummer, skal ukrevet levere oppgave over alt som i siste inntektsår er ytet til den enkelte mottaker.	<u>Kostnad</u> 349 876 320

Plikt til å sende inn lønns- og trekkoppgave for hver enkelt mottaker følger av lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24. Et av hovedformålene med loven er å fastsette korrekt ligning for den enkelte skattyter. Av den grunn følger det av kapittel 6 i loven en rekke plikter for tredjeparter til å innberette forhold til ligningsmyndighetene som er av betydning for fastsettelse av korrekt ligning for den enkelte skattyter. Videre er innberetningsplikten fastsatt ut fra et kontrollperspektiv. Ligningsmyndighetene skal kunne kontrollere at hver enkelt skattyter har oppgitt i sin egen selvangivelse alle fordeler han har fått fra et selskap/arbeidsgiver.

Plikt til å sende inn lønns- og trekkoppgave er en slik innberetningsplikt. Informasjonskravet er registrert i ligningsloven § 6-2:

§ 6-2. Om lønnsoppgave m.v.:

1. Den som selv eller gjennom andre har utbetalt eller ytet fordel som nevnt i dette nummer, skal ukrevet levere oppgave over alt som i siste inntektsår er ytet til den enkelte mottaker. Oppgavene skal omfatte
 - a. lønn og annen godtgjøring for arbeid,
 - b. pensjon, introduksjonsstønad etter introduksjonsloven, føderåd i jord- og skogbruk, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, underholdsbidrag, foreldrepenger, dagpenger under arbeidsløshet, sykepenges o.l. ytelser som skal regnes som skattepliktig inntekt for mottakeren,
 - c. drikkepenge med det beløp som skal tas med ved beregning av skattetrekk,
 - d. gratiale, tantieme og godtgjøring til medlem av styre eller representantskap eller til annen tillitsmann,
 - e. provisjon utbetalt til agent eller annen mellommann,
 - f. vederlag for tjenester av teknisk, håndverksmessig, juridisk, regnskapsmessig eller annen art,
 - g. honorar eller annen godtgjøring som er utbetalt opphavsmann til åndsverk,
 - h. reise-, diett- og representasjonsgodtgjøring, samt annen godtgjøring til dekning av utgifter ved utførelse av arbeid, oppdrag eller verv som nevnt under a-g,
 - i. lott eller part ved fiske eller fangstvirksomhet,

- j. godtgjøring til medlemmer av faste arbeidslag som utfører arbeid for egen regning, og
 - k. godtgjøring for barnepass også når dette skjer i barnepasserens hjem som ledd i selvstendig næringsvirksomhet.
 - l. vederlag til arbeidstaker i forbindelse med opphør av arbeidsforhold i henhold til avskjed, oppsigelse eller avtale med arbeidsgiver.
2. I lønnsoppgaven tas også med vederlag for varer eller andre ytelser som er levert i forbindelse med arbeid som nevnt i nr. 1.
3. Lønnsoppgaven skal inneholde opplysninger om
- a. fradrag som er gjort ved lønnsutbetalingene, så som medlemsinnskudd til tjenstepensjonsordning, pliktig underholdsbidrag og fradragsberettiget fagforeningskontingent m.v. Det samme gjelder fradragsberettiget fagforeningskontingent som lønnstakeren legitimerer å ha betalt direkte til sin fagforening og
 - b. inntektsfradrag som gis ved ligningen, så som sjømannsfradrag m.v. Departementet kan i forskrift bestemme hvilke inntektsfradrag det skal gis særskilte opplysninger om på lønnsoppgaven.
4. Kongen kan gi forskrifter om særskilt oppgaveplikt for
- a. ytelse fra skattyter som driver næringsvirksomhet eller utleie av fast eiendom til person som står ham nær gjennom familie, slektskap, økonomisk fellesskap eller på annen måte og
 - b. ytelse eller uttak fra selskap til person som har vesentlig innflytelse som aksjonær eller andelseier, eller til noen som står slik person nær.
5. Lønnsoppgaven leveres innen 31. januar i året etter inntektsåret til skatteoppkreveren i den kommune hvor arbeidsgiveren hører hjemme eller har sitt hovedkontor. Dog skal oppgaver fra person bosatt i utlandet og der hjemmehørende selskaper m.v. være innsendt før virksomheten innen riket opphører, med mindre ligningskontoret for vedkommende kommune har gitt tillatelse til at oppgaver leveres på et senere tidspunkt.

Informasjonskravet og dets opplysninger regulert i ligningsloven § 6-2 er av nasjonal opprinnelse og faller således inn under kategori C i SKM-metoden

Ligningsloven § 6-2 har ikke vært endret med virkning for målingsperioden.

Informasjonskravet "Arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene", gjennomføres ved å sende inn skjema RF-1015 til ligningsmyndighetene. Skjemaet kan både sendes inn manuelt og elektronisk. Ved bruk av ekstern regnskapsfører vil innsendelse av et slik skjema typisk være en del av den løpende og årlige regnskapsføringen.

I henhold til forskrift av 19. desember 1986 nr. 2229 om hvor og når lønnsoppgave skal leveres, skal "Lønns- og trekkoppgaven" som sendes inn manuelt sendes inn senest 20. januar i året etter inntektsåret til skatteoppkreveren i den kommune hvor arbeidsgiver/selskapet hører hjemme eller har sitt hovedkontor. Hvis oppgaven sendes inn elektronisk, er fristen 31. i samme måned.

Hvis et selskap/arbeidsgiver unnlater å sende eller sender inn lønn- og trekkoppgave etter de ovennevnte frister, kan selskapet/arbeidsgiver ilegges en tvangsmulkt, jf. ligningsloven § 10-6 nr. 1.

Informasjonskravet er nært knyttet opp mot plikten til å levere lønns- og trekkoppgave til skattyter, vedkommende som mottar fordel. Samme skjemaet sendes både til ligningsmyndighetene og til mottaker av ytet fordel. I tillegg brukes mange av opplysningene i informasjonskravet i årsoppgaven for beregning av arbeidsgiveravgift og i regnskapet for bedriften.

Videre er mange av opplysningene i lønns- og trekkoppgaven og årsoppgave hentet fra informasjonskravet om å sende inn terminoppgaver over trukket skatt og arbeidsgivergift i løpet av inntektsåret.

Utsendelse av lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene og mottaker av ytet fordel samt årsoppgaven for beregning av arbeidsgiveravgift, skjer i en helhetlig prosess der selve arbeidsprosessen for de fleste bedrifter er automatisert gjennom bruk av programvare.

10.4.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Alle bedrifter som har ytet en skattepliktig fordel, typisk lønn mv., må sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene. Noen av de opplysningene som skal gis i lønns- og trekkoppgavene fylles inn automatisk gjennom programvaren bedriften bruker. Dette gjelder opplysninger om bedriften, herunder navn, adresse og organisasjonsnummer. Andre opplysninger kan gjennom bruk av programvare komme opp som forslag i utkast til lønns- og trekkoppgave, men bedriften må selv redigere/fylle ut resten selv. Tredje alternativ er at alle opplysninger fylles helt ut.

Lønn vil være en fordel som det er relativt enkelt å fylle inn i lønns- og trekkoppgaven. Utfyllingen vil som regel skje automatisk. Motsatt gjelder for naturalytelser som blant annet fri mobil, fri bil og utgiftsgodtgjørelse der beregningen av den skattepliktige fordel kan være svært tidkrevende. Sistnevnte opplysninger må derfor fysisk fylles inn av selskapet. Gjennom intervjuer som standardiseringen av dette informasjonskravet delvis er bygget på, har flere bedrifter kommentert blant annet innberetningen av fordel fri mobil. De fleste bedrifter synes at beregningen er svært vanskelig og tidkrevende. Dette gjenspeiler også mye av de andre tilbakemeldingene. Tiden som går med til innberetningen er ikke nødvendigvis avhengig av hvor mange lønns- og trekkoppgaver som skal sendes inn, men hvor kompliserte forhold som skal innberettes. Store bedrifter kan derimot også ha mer effektive systemer som reduseres tidsbruken og kostnadsbruken ved etterlevelse av informasjonskravet. Dette støttes av intervjuene.

Normalt vil vedkommende som er involvert i gjennomføringen av innberetningen av lønns- og trekkoppgaver være en medarbeider med høyskoleutdanning.

Mange av de opplysningene som gis i lønns- og trekkoppgaven vil også bli innhentet til regnskapsføringen og til interne kontroller. Således må man ved estimeringen av tidsbruken og kostnader ha i mente at mest sannsynlig ville bedrifter fremskaffet deler av opplysningene uansett. Dette har sammenheng med at dette informasjonskravet er nært knyttet opp mot andre informasjonskrav, jf. ovenfor.

Lønns- og trekkoppgave er et informasjonskrav som typisk vil endre seg fra år til år. Endringer i skatteregler mv. medfører endringer i hva det skal opplyses om. Fordelsbeskatning av fri mobil er et godt eksempel på dette. Slike endringer gjør etterlevelse av informasjonskravet tidkrevende, dyrt og lite forutsigbart. En kan således ikke alltid dra nytte av effektive systemer/rutiner, noe en normalt effektiv bedrift gjerne vil ha opparbeidet seg.

10.4.2 Administrative kostnader

Administrative kostnader ved etterlevelse av plikten for arbeidsgiver til å sende inn lønns- og trekkoppgave for hver enkelt mottaker til ligningsmyndighetene, er delt inn i følgende åtte segmenter:

Segment 1: Manuelle skjema - insourcing - makrobedrifter

Segment 2: Manuelle skjema - insourcing - mikrobedrifter

Segment 3: Manuelle skjema - outsourcing - makrobedrifter

Segment 4: Manuelle skjema - outsourcing - mikrobedrifter

Segment 5: Skjema for elektronisk utfylling og innsending - insourcing - makrobedrifter

Segment 6: Skjema for elektronisk utfylling og innsending - insourcing - mikrobedrifter

Segment 7: Skjema for elektronisk utfylling og innsending - outsourcing - makrobedrifter

Segment 8: Skjema for elektronisk utfylling og innsending - outsourcing - mikrobedrifter

Tabell 10.7– Standardisert tid: Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene

Opplysninger	Standardisert internt tid (minutter)							
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8
Håndtering av IK	5	5	2	2	4	4	2	2
Basis data	3	3	0	0	3	3	0	0
Plikt til å gi opplysninger om avlevering	0	0	0	0	0	0	0	0
Plikt til å gi opplysninger om fradrag	1	1	0	0	1	1	0	0
Plikt til å gi opplysninger om andre vederlag	5	5	0	0	5	5	0	0
Plikt til å gi opplysninger om fordeler yttet til konkrete mottakere	1	1	0	0	1	1	0	0
Underskrift	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	15	15	2	2	14	14	2	2

Som tabellen viser, er det stor forskjell på intern tidsbruk mellom insourcing og outsourcing. Dette gjelder både ved manuell innsendelse og elektronisk innsendelse. Hvis innsendelse av lønns- og trekkoppgave er outsourcet, typisk til en regnskapsfører, går intern tid kun med til selve håndteringen av informasjonskravet.

For øvrig viser tabellene at det ikke er stor tidsforskjell mellom innsendelse av lønns- og trekkoppgaven manuelt og elektronisk. I begge tilfellene må oppgaven fylles ut og sen-

des inn. Det er kun ett minutt en bedrift angivelig vil spare på å sende inn lønns- og trekkoppgave elektronisk. Den store tidsbesparelsen internt vil derfor være outsourcing.

Et viktig moment i ovennevnte estimering av en normalt effektiv bedrifts interne tidsbruk ved innsendelse av lønns- og trekkoppgaven, er kompleksiteten og størrelsen på den enkelte lønns- og trekkoppgave. Dette er to faktorer som vil påvirke intern tid, både ved insourcing og ved outsourcing. Størrelse og kompleksitet vil derimot variere fra oppgave til oppgave, og det er derfor vanskelig å sette en standard intern tid for disse forhold for en normalt effektiv bedrift.

Tabell 10.8– Resultattabell - Plikt til å levere Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene

Opplysninger	Populasjon	Fre- kvens	Timepris	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	4505050	1	240	82,2	24,2	n/A
Basis data	4505050	1	240	49,4	14,0	n/A
Plikt til å gi opplysninger om avlevering	4505050	1	240	38,6	11,0	n/A
Plikt til å gi opplysninger om fradrag	4505050	1	240	42,2	11,9	n/A
Plikt til å gi opplysninger om andre vederlag	4505050	1	240	56,6	16,1	n/A
Plikt til å gi opplysninger om fordeler ytet til konkrete mottakere	4505050	1	240	42,2	11,9	n/A
Underskrift	-	0	0	38,6	10,9	n/A
Totalt	-	-	-	349,9	100,0	n/A

Tabellen viser en oversikt over administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet "Arbeidsgiver skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene". Totale administrative kostnader for de enkelte opplysninger utgjør eksterne kostnader ved outsourcing samt intern tid, multiplisert med timesats for medarbeider med høy-skoleutdanning (kr 240).

Fordi opplysningene i dette informasjonskravet håndteres i samme arbeidsprosess, vil populasjonen være den samme som den totale populasjonen på hver opplysning. Både populasjoner og frekvens er opplysninger gitt av Skattedirektoratet.

Den totale administrative kostnaden er beregnet til å være kroner 349 876 320 på informasjonskravsnivå. Ovennevnte tabell viser at av de totale kostnadene, utgjør selve håndteringen av informasjonskravet den største kostnad. Med håndtering menes her arkivering mv. og innsendelse av lønns- og trekkoppgaven.

Store deler av opplysningene som gis i lønns- og trekkoppgaven hentes fra regnskapstall som de fleste bedrifter har gjennom sitt regnskapssystem. Likevel må en god del opplysninger enten kontrolleres eller fylles inn manuelt på papir eller elektronisk. Dette medfører, ganget med den høye populasjonen, at innsendelse av lønns- og trekkoppgaven likevel blir en stor administrativ kostnad. Dette vises ovenfor i tabellen gjennom de høye kostnadene per opplysning.

Det har ikke skjedd endringer i selve informasjonskravet i perioden 1. januar 2006 til 1. september 2006 som har konsekvenser for de administrative kostnadene. Derimot vil endringer i det underliggende regelverk påvirke tidsbruken og eksterne kostnader. Et typisk eksempel er endring i regelverket for beskatning av arbeidsgivers dekning av elektronisk kommunikasjon, herunder fordel fri mobiltelefon.

10.4.3 Oppsummerende analyse

Ovennevnte tabeller viser at de administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet er meget høye. Hovedbegrunnelsen ligger i at populasjonen, antall oppgaver som sendes inn til ligningsmyndighetene, er så stor. Når man multipliserer populasjonen med kostnader på hver enkelt oppgave, blir totale kostnader på samfunnsnivå meget høy.

Mange av de opplysningene som innhentes til utfylling og innsendelse av lønns- og trekkoppgaven brukes også internt i bedriften. Samme opplysninger må innhentes til bruk i regnskapet, budsjettering og kalkulering i bedriften.

I tillegg er dette informasjon som er av verdi for den enkelte arbeidstaker. Oppgaven brukes som grunnlag for arbeidstakers utfylling av egen selvangivelse og til kontroll av forenklet selvangivelse.

Dette viser at det er en stor grad av overlapping med andre informasjonskrav. Likevel må dette informasjonskravet anses som en meget stor byrde for en normalt effektiv bedrift. De intervjuede bedriftene opplevde det som spesielt irriterende å rapportere hver ansatt sitt telefonforbruk når det er fastsatte summer som skal skattlegges.

10.4.4 Forenklingstiltak

Forenklet selvangivelse fordrer at ligningsmyndighetene får utfyllende og korrekte opplysninger et annet sted. Dette krever at lønns- og trekkoppgaven må være detaljert og korrekt utfylt. Således vil en forenkling av lønns- og trekkoppgave kunne føre til en komplisering av forenklet selvangivelse. Tatt i betraktning at lønns- og trekkoppgaven allerede kan sendes inn elektronisk, er det derfor vanskelig å se noen klare forenklingstiltak, bortsett fra en forenkling av innrapportering av telefonbruk. Bedriftene foreslo at det burde begrenses til innrapportering kun av sjablongbeløp.

I tillegg vil en forenkling av lønns- og trekkoppgaven kunne gå på bekostning av korrekt ligning av den enkelte skattyter, siden en normalt effektiv bedrift mest sannsynlig vil ha mer oversikt, gjennom sitt regnskap, hva som skal innberettes for den enkelte skattyter.

Som oppsummering kan derfor nevnes at det vanskelig kan la seg gjøre å forenkle lønns- og trekkoppgaven uten at det går på bekostning av andre informasjonskrav. Dette gjelder selv om lønns- og trekkoppgaven gjennom stadige endringer i det underliggende regelverk kan virke irriterende for bedrifter. I stedet for forenkling av lønns- og trekkoppgaven bør derfor det underliggende regelverket forenkles. Dette er også et av hovedargumentene hentet fra intervjuer med bedrifter som er foretatt om informasjonskravet.

10.5 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år.

Plikt til å levere Aksjonærregisteroppgave (RF 1086) er hjemlet i lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24 §§ 6-11 og 6-16b:

Figur 10.5 – Sentrale egenskaper ved Aksjonærregisteroppgaven

Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år.	
Lov: lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24.	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Paragraf: ⇒ § 6-4	
Lovtekst: § 6-11. Om aksjonærer m.v. <i>Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper skal ukrevet levere oppgave over forhold som har betydning for skattleggingen av aksjonærene, bl.a. over</i>	
	Antall segmenter 8
	Total populasjon (Antall meldinger) 185 004
	Kostnad 341 133 429

Informasjonskravet er nært knyttet opp mot plikten til å levere blant annet:

- RF-1028 Selvangivelse
- RF-1061 Oppgave over realisasjon av aksjer

Det må derfor foretas en avgrensing av de administrative kostnader mellom skjemaene.

Informasjonskravet må også ses i sammenheng med aksjonærenes plikt til å kontrollere informasjon som er oppgitt for dem. Dette faller imidlertid utenfor målingen.

Aksjonærregisteroppgaven har flere viktige formål. Skjemaet består av tre sider. På første side skal det gis opplysninger om selskapet, aksjekapital herunder overkurs og pålydende per aksje og totalt utdelt utbytte. På side to skal det gis opplysninger om eventuelle utstedelser av aksjer, sletting av aksjer og endringer i aksjekapitalen/overkurs og fisjon ved nedsettelse av pålydende som har skjedd i løpet av inntektsåret. Siste side inneholder opplysninger om hver enkelt aksjonær, utbytte han har mottatt og transaksjoner den enkelte aksjonær har foretatt i løpet av inntektsåret.

Skjemaet er således todelt, de to første sidene fylles ut en gang på selskapsnivå, mens siste side skal fylles ut en gang for hver enkelt aksjonær som har foretatt transaksjoner og/eller mottatt utbytte.

Innsendelse av aksjonærregisteroppgaven atskilt fra innsendelse selvangivelse med pliktlige vedlegg. Frist for å levere elektronisk er 8. februar i ligningsåret og på papir 31. januar i ligningsåret. Manglende innlevering av Aksjonærregisteroppgaven vil medføre purring og eventuelt gebyr ved forsinket eller manglende levering.

Skjemaet er grunnlaget for beholdningsoppgaven som ligningsmyndighetene sender ut hvert år til hver enkelt aksjonær. I Beholdningsoppgaven står de opplysninger hver enkelt aksjonær skal opplyse om i selvangivelsen (RF-1028). Beholdningsoppgaven skal sendes inn sammen med selvangivelsen. Hvis aksjer er realisert, skal aksjonæren i til-

legg sende inn oppgave over realisasjon av aksjer(RF-1061). Slike krav i forhold til aksjonæren er ikke omfattet av denne målingen hva gjelder personlige aksjonærer.

Aksjonærregisteroppgaven skal fylles ut av alle norske aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og sparebanker. Det vil derfor ikke være noen avgrensing mot private aktører i forhold til måling av kostnadene ved etterlevelse av informasjonskravet, siden alle som sender inn Aksjonærregisteroppgaven er omfattet av målingen.

Arbeidet med skjemaet har ingen intern verdi for bedrifter i forhold til videre internt bruk av det arbeidet som nedlegges.

10.5.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Det er forutsatt at en normalt effektiv bedrift benytter software av typen Akelius, Maestro eller Cantor controller ved utfylling av ligningspapirene. Dette er et integrert software som er meget arbeidsbesparende for bedriftene.

Informasjon som går igjen flere steder legges inn en gang, informasjon fra tidligere år hentes opp automatisk og informasjon overføres automatisk mellom skjemaene. Programvaren inneholder også en rekke automatiserte kontroller. Dette er programvare som er relativt billig i innkjøp.

Enten sendes skjemaet inn til Altinn gjennom softwaren eller så fyller selskaper inn skjemaet direkte i Altinn. Noen få sender inn skjemaet manuelt.

Selskaper outsourcer normalt utfyllingen av skjemaet som en del av den totale regnskapsføringen til en ekstern part. Dette vil normalt enten være regnskapsfører eller revisor. Det er få bedrifter som selv innehar kompetansen til å fylle ut skjemaet på grunn av skjemaets kompleksitet.

Internt vil det typisk være økonomisjef, finansdirektør eller eier selv som fyller ut skjemaet eller bistår ekstern regnskapsfører/revisor. Dette har relevans for den kostnad som beregnes for tid som medgår for den enkelte bedrifts interne tidsbruk.

Tidsbruken ved utfylling av skjemaet vil variere fra selskap til selskap. Avgjørende for tidsbruken er hvor mange aksjonærer som har hatt transaksjoner i løpet av inntektsåret siden dette påvirker antall ganger siste side på skjemaet skal fylles ut. Å sette en standard tidsbruk på utfylling av skjemaet må derfor baseres mye på skjønn. Dette vises også gjennom de intervjuer som er foretatt hvor tidsbruken varierer mye fra selskap til selskap.

Opplysningene som gis om egenkapitalen, gis også i skjema for avstemming av egenkapital og på side 3 i næringsoppgave 2. Det er derfor til en viss grad overlapping mellom disse tre skjemaene.

10.5.2 Administrative kostnader

Administrative kostnader ved etterlevelse av plikten for selskap til å sende inn Aksjonærregisteroppgaven er delt inn i følgende åtte segmenter:

Segment 1: Manuelle skjema - insourcing - makrobedrifter

Segment 2: Manuelle skjema – insourcing - mikrobedrifter

Segment 3: Manuelle skjema – outsourcing -makrobedrifter

Segment 4: Manuelle skjema – outsourcing - mikrobedrifter

Segment 5: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing -makrobedrifter

Segment 6: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing - mikrobedrifter

Segment 7: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing - makrobedrifter

Segment 8: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing - mikrobedrifter

Tabell 10.9– Standardisert tid: Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)							
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8
Håndtering av IK	5	5	5	5	5	5	5	5
Opplysninger om aksjenes formues verdi	2	2	2	2	2	2	2	2
Opplysninger om aksjekapitalens størrelse og aksjenes antall	2	2	2	2	2	2	2	2
Opplysninger om eiere av aksjer	30	5	5	5	30	5	5	5
Underskrift	1	1	1	1	1	1	1	1
Totalt	40	15	15	15	40	15	15	15

Som tabellen viser skiller den interne tidsbruken der hvor bedriften er stor og selv fyller ut skjemaet manuelt og elektronisk, seg fra de andre segmentene. For alle de andre segmentene er den interne tidsbruken lik uansett om selve utfyllingen av skjemaet er outsourcet eller ikke.

Dette viser at den interne tidsbruken avgjøres av hvor stor bedriften er/hvor mange aksjonærer bedriften har. Som nevnt ovenfor skal siste side på skjemaet fylles ut en gang for hver aksjonær som har mottatt utbytte/har hatt transaksjoner. Hvis bedriften har mange aksjonærer som igjen har hatt mange transaksjoner vil den interne tidsbruken som går med til å fylle ut hele skjemaet være mye større enn der hvor bedriften har få aksjonærer med få transaksjoner.

Et annet viktig moment i ovennevnte estimering av en normalt effektiv bedrifts interne tidsbruk ved utfylling av Aksjonærregisteroppgaven er kompleksiteten av de opplysninger som skal gis. Dette er en viktig faktor som vil påvirke intern tid for alle de ovennevnte segmentene.

For øvrig viser tabellene at det ikke er noen tidsforskjell mellom innsendelse av Aksjonærregisteroppgaven manuelt og elektronisk. I begge tilfellene må oppgaven fylles ut og sendes inn.

Det vil derfor ikke være noen stor tidsbesparelse om utfyllingen er outsourcet eller fylles ut elektronisk så lenge side tre på skjemaet må fylles ut for hver aksjonær som har motatt utbytte/foretatt transaksjoner.

Grunnlaget for de aggregerte administrative kostnadene vises i tabellen nedenfor.

Tabell 10.10 Resultattabell: Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	185 004	1	240	69,4	20,3	n/A
Opplysninger om eiere av aksjer	185 004	1	240	70,8	20,7	n/A
Opplysninger om aksjekapitalens størrelse og aksjenes antall	185 004	1	240	67,2	19,6	n/A
Opplysninger om aksjenes formuesverdi	185 004	1	240	67,2	19,6	n/A
Underskrift	185 004	1	325	66,7	19,8	n/A
Total	185 004	1	240/325	341,1	100 %	n/A

Tabellen viser en oversikt over administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet. Totale administrative kostnader for de enkelte opplysninger utgjør eksterne kostnader ved outsourcing samt intern tid, multiplisert med timesats for medarbeider med høyskoleutdanning (kr 240) og lederyrker (kr 325).

Fordi opplysningene i dette informasjonskravet håndteres i samme arbeidsprosess, vil populasjonen være den samme som den totale populasjonen på hver opplysning. Både populasjoner og frekvens er opplysninger gitt av Skattedirektoratet.

Store deler av opplysningene som gis i Aksjonærregisteroppgaven hentes fra regnskaps-tall som de fleste bedrifter har gjennom sitt årsoppgjørprogram. Likevel må en god del opplysninger enten kontrolleres eller fylles inn. I tillegg er selve utfyllingen komplisert og skjemaet er lite tilpasset kompliserte transaksjoner. Dette medfører, ganget med den høye populasjonen, at innsendelse av Aksjonærregisteroppgaven blir en stor administrativ kostnad. Dette vises ovenfor i tabellen gjennom de høye kostnadene per opplysning som samsvarer med foretatte intervjuer, og at Aksjonærregisteroppgaven er blant de ti mest kostnadskrevende informasjonskravene innenfor direkte skatt.

Det har ikke skjedd endringer i selve informasjonskravet i perioden 1. januar 2006 til 1. september 2006 som har konsekvenser for de administrative kostnadene. Derimot vil endringer i det underliggende regelverk påvirke tidsbruken og eksterne kostnader. Et typisk eksempel er skattereformen som i all hovedsak får virkning fra og med inntektsåret 2006, men det ligger utenfor denne kartleggingsperioden og har derfor ikke påvirkning på de administrative kostnadene.

10.5.3 Oppsummerende analyse

Ovennevnte tabeller viser at de administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet er store. Dette skyldes i hovedsak at informasjonsplikten stammer fra tverrgående lovgivning, noe som gjør den samlede populasjonen, og derved antall oppgaver som sendes inn til ligningsmyndighetene så stor. Multiplikatoreffekten av høy populasjon og høye kostnader for hver enkelt oppgave gir betydelige samfunnsmessige kostnader.

De intervjuede bedriftene uttrykker irritasjon ved at opplysningene som rapporteres inn også rapporteres i årsregnskapet som sendes til Brønnøysundregisteret. De enkelte opplysningene i skjemaet oppleves generelt som komplisert å føre inn noe som medfører at mange bedrifter velger å outsource utfyllingen. I tillegg virket skjemaet lite tilpasset kompliserte transaksjoner noe som fører til feilmeldinger ved utfyllingen og innsendelsen av skjemaet. Dette skaper igjen merarbeid og kostnader for bedriftene.

Opplysningene som innhentes til utfylling og innsendelse av Aksjonærregisteroppgaven brukes i liten grad til andre formål internt i bedriften.

Det er til en viss grad overlapping med skjemaet for avstemming av egenkapital og side 3 i næringsoppgave 2 hva gjelder opplysninger om egenkapital.

10.5.4 Forenklingstiltak

Selskaper er gjennom Aksjonærregisteroppgaven pålagt å rapportere meget detaljert opplysninger. Dette er informasjon som ligningskontoret kan benytte til å kontrollere beregning av betalbar skatt. Mange av de bedrifter som ble intervjuet hever at mange av de samme opplysninger sendes Brønnøysund gjennom regnskapet, slik at det kan være et forenklingstiltak dersom dette heller hentes direkte ut fra regnskapet.

Videre fremheves det at skjemaet ikke er tilpasset kompliserte transaksjoner. Resultatet ble mange feilmeldinger når de skulle fylle ut og sende inn skjemaet til ligningsmyndighetene. Et mulig forenklingstiltak nevnt av bedriftene er ønske om å legge inn et felt i skjemaet der bedriftene kunne forklare nærmere kompliserte forhold, og derved oppnå reduksjon i antall feilmeldinger.

Videre ga flere bedrifter uttrykk for at skjemaet burde blitt gjennomgått og det var ønskelig med en utlusing av punkter som for bedriftene virket som unødvendige.

10.6 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Selskaper skal levere avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger til ligningsmyndighetene

Et kostnadskrevende informasjonskrav å etterleve er plikten til å levere avskrivningsskjema for saldo- og lineære avskrivninger. Plikten er hjemlet i LOV-1980-06-13-24 Lov om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 4-4 (7). Skattemyndighetene fastsetter skjemaet som skal benyttes til innrapportering av saldorskjemaer og avskrivninger. Saldorskjemaer, RF-1084B, er pliktige vedlegg til selvangivelsen og næringsoppgaven. Dette skjemaet skal fylles ut som vedlegg til selvangivelsen for alle som krever fradrag for avskrivninger på driftsmidler.

Figur 10.6 – Sentrale egenskaper ved saldoavskrivninger

Avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger til ligningsmyndigheter	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24	Antall segmenter
Paragraf: ⇒ § 4-4 nr. 7	8
Lovtekst: ⇒ § 4-4. Vedlegg til selvangivelse. ⇒ 7. Departementet fastsetter skjema for næringsoppgave og andre vedlegg og gir forskrifter for bruken av skjemaene. Departementet kan herunder gi bestemmelser om verdsettelse av driftsmidler for særskilte grupper mv.	Total populasjon (Antall skjema) 250 000
	Kostnad 101 065 833

For driftmidler som avskrives etter saldosystemet blir avskrivningene beregnet etter saldoverdien ved utgangen av året, uavhengig av når en eiendel er anskaffet. For lineære avskrivninger skal verdien fordeles over driftsmiddelets forventede levetid fra og med anskaffelsesmåned. Driftsmiddel som eies i deler av året, blir beregnet med eiertid i måneder. Anskaffelses- og/eller salgsmåned er med i grunnlaget for beregningen. Skjemaet benyttes til det oppstår negativ saldo på et driftsmiddel som kommer til inntekt ved næringen. I noen tilfeller fører dette til at ytterligere skjema skal benyttes; gevinst- og tapskonto. Det er fastsatt eget skjema for dette, RF-1298, som også er naturlig tilknyttet dette informasjonskravet.

Skjemaet har plass til tre saldogrupper. For flere saldogrupper enn dette, må det suppleres med ytterligere skjemaer.

Det er et betydelig omfang virksomheter som kommer inn under dette rapporteringskravet. Skattedirektoratet oppgir at det er 250.000 saldorskjemaer som behandles årlig. Dette tallet er lagt til grunn, selv om det er vanskelig å avgjøre om at det kan være flere selskaper enn dem som faktisk leverer dette som har plikt til å gjøre det. Regnskapspliktige virksomheter som revideres antas dog ikke å representere store mørketall, da mangel på å utarbeide slike skjema antas å bli påpekt av revisor og regnskapsfører. For aksjeselskaper er revisjons- og regnskapsplikten obligatorisk, slik at mørketall antas å være minst for denne typen enheter.

Informasjonskravet er en del av den nasjonale skattlegging (C-regulering).

Det har ikke vært foretatt endringer av informasjonskravet i måleperioden fra nullpunkt 1. januar 2006 til kartleggingstidspunktet 1. september 2006 som påvirker ressursbruken på området.

10.6.1 *Bedriftenes håndtering av informasjonskravet*

Alle selskaper med avskrivbare driftsmidler omfattes av kravet til rapportering på saldo-skjema. Det er omfattende, og må ses i sammenheng med kravene som er gyldige for de tilknyttende skjemaene for selvangivelse, næringsoppgave mv.

Bedriftspraksis

Større selskaper har ofte egne medarbeidere dedikert til oppfølgingen av eiendeler, driftsmidler, håndtering av løpende avskrivninger, regnskapsførsel og rapportering av dette, inn i selskapsregnskapet og som dokumentasjonsgrunnlag for selvangivelsen og underliggende skjemaer. Dokumentasjonen av anskaffelser for regnskapsmessige formål er ofte økonomi-/regnskapsavdelingens ansvar, og forutsetningen som legges til grunn er at slike medarbeidere har høyskoleutdanning innen økonomi. For å lette til rette for korrekt behandling av de forskjellige saldogrupperne er det ofte et innslag av manuell behandling. Eiendelene oppføres i et eget register, enten som del av bedriftens økonomi- og regnskapssystem, eller som et undersystem med manuell eller automatisk overføring av data. Dokumentasjon av selve anskaffelsen må ofte kopieres og tilknyttes saldogruppen som skal avskrives regnskaps- og skattemessig. Det gjennomføres løpende avstemminger av grunnlag og avskrivninger som foretas. Informasjonen som utarbeides benyttes både som del av regnskapsdata og presentasjon av den finansielle informasjonen i foretaket, og er grunnlag for beregning av de skattemessige resultatene.

Ut fra vårt kjennskap til næringslivets praksis er det ikke åpenbart at bedriftsstørrelsen er avgjørende for hvorvidt informasjonskravet oppleves som kostnadsdrivene og byrdefullt for selskapet. Små bedrifter kan ha begrensede ressurser i forhold til kompetanse som kreves for forståelse og etterlevelse av informasjonskravet, og store bedrifter kan ha en mer omfattende struktur og kompleksitet i rapporteringen som havner innenfor informasjonskravets rekkevidde, som oppveier for tilgjengeligheten og spesialiseringen i kompetanse som er tilgjengelig. Blir gapet for stort, kan en outsourcingspartner være et nærliggende valg for disse selskapene; det å ty til regnskapsfører og/eller revisor for å avlaste i forhold til skjemaene er nærliggende når det gjelder selvangivelsen, næringsoppgaven og de obligatoriske vedleggene. En ekstern tjenestetilbyder vil ofte tilby bistand til utfyllingen av skjemaene som en pakkepris. Har man først registrert faste registeropplysninger og regnskapsdata, som jo er nødvendig for løpende regnskapsførsel på vegne av selskapet eller som grunnlag for revisjon, er det kostnadseffektivt å tilby denne årsoppgjørspakken på toppen av den løpende tjenesten. Enten fordi det er effektivt og prisøkonomisk, eller fordi det er nødvendig ut fra mangelen på kompetanse.

10.6.2 *Administrative kostnader*

I dette avsnittet skal både hovedgrunnlaget for kostnadsberegningene og de administrative kostnadene for det enkelte informasjonskravet presenteres. Først presenteres den standardiserte interne tid, eksterne kostnad og/eller anskaffelse for alle opplysningene som er definert for informasjonskravet. Resultatene skal vises i en oversiktstabell/figur og inneholde opplysninger om:

- alle definerte opplysninger som inngår i informasjonskravet, samt den generelle opplysningen "Håndtering av IK"
- samlet tidsbruk, eksterne kostnader, anskaffelser for relevante bedriftssegmenter fordelt på de enkelte opplysningene
- de bedriftssegmentene der ressursbruken varierer

Segmenter som er målt:

Segment 1 Makro bedrifter, manuell innrapportering, ikke outsourcing

Segment 2 mikro bedrifter, manuell innrapportering, ikke outsourcing

Segment 3 Makro bedrifter, manuell innrapportering, outsourcing,

Segment 4 mikro bedrifter, manuell innrapportering, outsourcing

Segment 5 mikro bedrifter, elektronisk innrapportering, ikke outsourcing

Segment 6 Makro bedrifter, elektronisk, ikke outsourcing

Segment 7 mikro bedrifter, elektronisk innrapportering, outsourcing

Segment 8 Makro bedrifter, elektronisk innrapportering, outsourcing

Tabell 10.11 Standardisert tid/kostnad for opplysninger

Opplysninger	Standardisert tid/kostnad (minutter, kroner)							
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8
Håndtering av IK	0	0	0	0	0	0	0	0
Basis data om selskapet	0	0	0	0	0	0	0	0
Opplysninger om saldoavskrivinger.	5	5	5	5	5	5	5	5
Opplysninger om lineære avskrivninger.	2	2	2	2	2	2	2	2
Underskrift	2	2	2	2	2	2	2	2
totalt	9	9	9	9	9	9	9	9

Analysen legger til grunn at det er liten eller ingen forskjell i tidsbruk til dette informasjonskravet mellom mikro og ikke-mikro bedrifter, eller mellom insourcing og outsourcing av tjenesten. Grunnene til dette er at hovedtyngden av belastning knyttet til informasjonskravet kommer fra selve oppgaven med å fremskaffe informasjon som danner grunnlag for saldoavskrivningsskjemaet.

Noe av underdokumentasjonen er med på å dokumentere anskaffelsen til eget bruk, for regnskapsmessig presentasjon, men en normalt fungerende bedrift med noe innslag av investeringer i driftsmidler, vil måtte etablere et eget system for dokumentasjon av anleggsmidlene, enten manuelt, for eksempel i en ringperm, med fakturakopier av anskaffelser og påkostninger, avhendinger, salg og kassasjoner, eller gjennom et elektronisk system med tilstrekkelig dokumentasjon av det samme.

Videre i dette avsnittet presenteres grunnlaget for aggregeringen av de administrative kostnadene, samt fordelinger av de samlede administrative kostnadene. Resultatene vises i en oversiktstabell/figur som viser populasjonen per opplysning, anvendt timepris, og den totale administrative kostnad per opplysning.

Populasjonen som er lagt til grunn er samlet antall saldorskjema som er innberettet til Skattedirektoratet per år. Et selskap med avskrivbare driftsmidler kan ha flere skjemaer når det er flere enn tre saldogrupper omfattet av rapporteringskravet. Dette kan ha noe betydning for den stipulerte samlede tidsbruken. Antallet saldorskjemaer i populasjonen er kommentert tidligere.

Timeprisen er basert på at arbeidet i økonomi- og regnskapsavdelingen vanligvis vil utføres av medarbeidere med høyskoleutdanning

Tabell 10.12– Kostnadselementene ved saldoavskrivninger

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost Totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	250 000	1	240	18,3	17,9 %	N/A
Opplysning om saldoavskrivninger	250 000	1	240	23,3	23,3 %	N/A
Underskrift	250 000	1	240	21,0	20,8 %	N/A
Basisdata om selskapet	250 000	1	240	18,3	17,9 %	N/A
Opplysninger om lineære avskrivninger	250 000	1	240	20,3	20,1 %	N/A
Totalt	250 000	1	240	101,1	100 %	N/A

Det har ikke skjedd endringer i perioden som påvirker informasjonskravet eller de tilknyttede kostnadene.

10.6.3 Oppsummerende analyse

I en normalt effektiv bedrift forutsettes at anleggsregister og annen nødvendig dokumentasjon blir utarbeidet, vedlikeholdt og dokumentert på løpende basis, og hovedtyngden av ressursbruk knyttet til dette, inngår ikke i målingen av selve informasjonsplikten.

Informasjon om regnskapsmessige avskrivninger inngår i bedriftenes regnskapspresentasjon og noter, og må være godt dokumentert for dette formålet. Det er allikevel noe tilleggsarbeid som er tatt med her i forhold til å fremskaffe dokumentasjon som er nødvendig for innrapportering av saldorskjema og beregning av de skattemessige forskjellene. Saldorskjemaet representerer en oppgave som ikke benyttes inn i regnskapspresentasjonen. Slik sett er saldorskjemaet hovedsakelig en tilleggsbyrde for virksomhetene for dokumentasjon av de skattemessige forholdene for eksterne formål.

Det er ingen spesifikke opplysninger innenfor informasjonskravet som peker seg ut som spesielt tidkrevende.

Antallet skjemaer som blir innrapportert; 250.000, peker i retning av at det er flere saldorskjemaer per virksomhet. En reduksjon i antall skjema ved opprettelse av flere saldo-grupper per skjema kan være en måte å redusere det totale omfanget på, selv om det for hver virksomhet med innrapporteringspliktige data ikke blir mindre omfang av dokumentasjon.

10.6.4 Forenklingstiltak

Det er ikke gjennomført intervjuer av selskaper i forbindelse med analyse av dette informasjonskravet. Ekspertvurderingen er basert på konsulentenes egne erfaringer med utfylling og innrapportering av saldorskjemaer til ligningsmyndighetene.

En reduksjon i antall skjema ved opprettelse av flere saldogrupper per skjema kan være en måte å redusere det totale omfanget på, selv om det for hver virksomhet med innrapporteringspliktige data ikke blir mindre omfang av dokumentasjon eller noen endring i kostnadene ved informasjonskravet.

I tillegg kan det vurderes om det kan oppstå besparelser gjennom at programvare som behøves i forhold til Altinn, og det som tilbys selskapene privat samordnes, slik at informasjonsoverføring eventuelt kan helautomatiseres. En utfordring i så måte vil være skattyters nærhet til den innrapporterte informasjon, som i så fall vil bestå av en etterkontroll av den informasjonen som er registrert. Dette vil på kort sikt ikke kunne gjøres

obligatorisk uten å pålegge mindre virksomheter å anskaffe programvare som muligens vil være svært dyr sett i forhold til virksomhetens omfang.

Elektronisk grensesnitt mot Altinn er en betydelig utfordring for mikrobefriftene. Det er mange løsninger for regnskapsførsel ute i markedet, selv om det over tid har skjedd en konsolidering også her. Overføring av datafiler er imidlertid en funksjonalitet det etter hvert er tilrettelagt for i mange systemer for noen av informasjonskravene. Et godt samarbeid mellom offentlige myndigheter og programvareprodusentene kan bidra til å effektivisere dette. Det forutsetter at mikrobefriftene har løsninger som til en hver tid er lisensiert og oppdatert med de offisielle krav til innrapportering som skal skje gjennom et slikt elektronisk grensesnitt som omfatter all rapportering.

Det skal nevnes at det i referansegruppen framkom skepsis mot helautomatisert og særlig løpende rapportering.

10.7 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Selskaper skal sende inn skjema over avstemming av egenkapital til ligningsmyndighetene."

Selskaper må hvert år levere eget skjema til ligningsmyndighetene over avstemming av egenkapital.

Figur 10.7. Sentrale egenskaper ved avstemming av egenkapital

Selskaper skal sende inn skjema over avstemming av egenkapital til ligningsmyndighetene."		Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24.		<u>Antall segmenter</u> 8
Paragraf: ⇒ § 4-4		<u>Total populasjon</u> (Antall meldinger) 220 000
Lovtekst: § 4-4. <i>Departementet fastsetter skjema for næringsoppgave og andre vedlegg og gir forskrifter for bruken av skjemaene. Departementet kan herunder gi bestemmelser om verdsettelse av driftsmidler for særskilte grupper mv.</i>		<u>Kostnad</u> 166 540 930

Kravet følger av Lov om ligningsforvaltning, 13.06.1980, § 4-4 nr 7, og lyder:

Departementet fastsetter skjema for næringsoppgave og andre vedlegg og gir forskrifter for bruken av skjemaene. Departementet kan herunder gi bestemmelser om verdsettelse av driftsmidler for særskilte grupper mv.

Forankret i denne bestemmelsen er det fra skattemyndighetene side spesifisert skjema som skal vedlegges selvangivelsen: RF-1051 "Avstemming av egenkapital" Dette er i følge bestemmelsen er et pliktig vedlegg for næringsdrivende som leverer RF-1167 "Næringsoppgave 2", RF-1170 "Næringsoppgave 3" eller RF-1173 "Næringsoppgave 4".

Skjemaet er gjort elektronisk tilgjengelig gjennom Altinn-tjenesten.

Det er et betydelig omfang virksomheter som kommer inn under dette rapporteringskravet. Skattedirektoratet oppgir at det er 220.000 selskaper som rapporterer inn avstemming av egenkapital årlig. Dette tallet er lagt til grunn som populasjon, selv om dette ikke er ensbetydende med hvor mange selskaper som de facto er omfattet av plikten. Vi har imidlertid ingen forutsetninger for å kvantifisere mulige mørketall. Det kan dog nevnes at for regnskapspliktige og/eller revisjonspliktige vil mørketallene antakelig være små, noe som i særlig grad gjelder aksjeselskaper da disse er underlagt obligatorisk revisjons- og regnskapsplikt.

Informasjonskravet er en del av den nasjonale skattlegging (C-regulering).

Det har ikke vært foretatt endringer av informasjonskravet i måleperioden fra nullpunkt 1. januar 2006 til kartleggingstidspunktet 1. september 2006 som påvirker ressursbruken på området.

10.7.1 *Bedriftenes håndtering av informasjonskravet - praksis*

Alle aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper omfattes av kravet til rapportering på egenkapitalavstemming. Det er omfattende i antall, og må ses i sammenheng med kravene som er gyldige for de tilknyttende skjemaene for selvangivelse, næringsoppgave mv.

Presentasjonen av egenkapitalen og avstemmingen av balansen er arbeid som naturlig ligger under ansvaret til en økonomi- og regnskapsavdeling, slik at mye av jobben med avstemming av egenkapitalen, forklaring av prinsippendringer mv. er oppgaver som også for en stor del nyttiggjøres internt i bedriften. Det er selve utarbeidelsen av avstemmingsskjemaet som er medtatt her. For en normalt fungerende virksomhet av noen størrelse vil dette være ukomplisert og kurant som oppgave. Det er bare endringer fra år til år, prinsipper og justeringer, som ikke er hyppig forekommende i praksis, som må hensyntas. Det er satt noe tid til å gjøre seg kjent med informasjonsforpliktelsen, da dette jo er et tillegg i forhold til kontroll av egenkapitalen og noten som følger i årsregnskapsproduksjonen.

Større selskaper har ofte egne medarbeidere dedikert til regnskapsførselen, og de påkrevde avstemminger. Forutsetningen som legges til grunn er at slike medarbeidere har høyskoleutdanning innen økonomi. Mange virksomheter gjennomfører balanseavstemmingene manuelt. Innrapportering av avstemmingen av egenkapitalen vil i utgangspunktet være en ren informasjonsoverføring fra selskapsregnskapet uten vesentlig innslag av vurdering, og størrelsen vil gjennomgående være omfattet av få endringer og korrigeringer gjennom året.

I tilfeller hvor utarbeidelsen av de offisielle dokumenter, selvangivelsen og vedleggene er satt ut til en ekstern regnskapsfører, revisor el., er tidsbruken relatert til fremskaffelse av informasjon, kontroll og signatur på skjemaet fra selskapets side; det som ikke kan outsources av oppgaver. Ressurstilgangen er til dels avhengig av virksomhetens størrelse, slik at graden av outsourcing av disse oppgavene vil variere fra bedrift til bedrift.

Ut fra vårt kjennskap til næringslivets praksis er det ikke åpenbart at det er selve bedriftsstørrelsen som er avgjørende for hvorvidt informasjonskravet oppleves som kostnadsdrivene og byrdefullt for selskapet. Små bedrifter kan ha begrensede ressurser i forhold til kompetanse som kreves for forståelse og etterlevelse av informasjonskravet, og store bedrifter kan ha en mer omfattende struktur og kompleksitet i rapporteringen som havner innenfor informasjonskravets rekkevidde, som oppveier for tilgjengeligheten og spesialiseringen i kompetanse som er tilgjengelig. Blir gapet for stort, kan en outsourcingspartner være et nærliggende valg for disse selskapene; det å ty til regnskapsfører og/eller revisor for å avlaste i forhold til skjemakravene er nærliggende når det gjelder selvangivelsen, næringsoppgaven og de obligatoriske vedleggene. En ekstern tjenestetilbyder vil ofte tilby bistand til utfyllingen av skjemaene som en pakkepris. Har man først registrert faste registeropplysninger og regnskapsdata, som jo er nødvendig for løpende regnskapsførsel på vegne av selskapet eller som grunnlag for revisjon, er det kostnadseffektivt å tilby denne årsoppgjørspakken på toppen av den løpende tjenesten. Enten fordi det er effektivt og prisøkonomisk, eller fordi det er nødvendig ut fra mangelen på kompetanse.

10.7.2 *Administrative kostnader*

I dette avsnittet presenteres både hovedgrunnlaget for kostnadsberegningene og de administrative kostnadene for det enkelte informasjonskravet. Først presenteres den standardiserte interne tid, eksterne kostnad og/eller anskaffelse for alle opplysningene som

er definert for informasjonskravet. Resultatene vises i en oversiktstabell/figur som inneholder opplysninger om:

- alle definerte opplysninger som inngår i informasjonskravet, samt den generelle opplysningen "Håndtering av IK"
- samlet tidsbruk, eksterne kostnader, anskaffelser for relevante bedriftssegmenter fordelt på de enkelte opplysningene
- de bedriftssegmentene der ressursbruken varierer

Segmenter som er målt:

Segment 1 makro bedrifter, manuell innrapportering, ikke outsourcing

Segment 2 mikro bedrifter, manuell innrapportering, ikke outsourcing

Segment 3 makro bedrifter, manuell innrapportering, outsourcing,

Segment 4 mikro bedrifter, manuell innrapportering, outsourcing

Segment 5 mikro bedrifter, elektronisk innrapportering, ikke outsourcing

Segment 6 makro bedrifter, elektronisk, ikke outsourcing

Segment 7 mikro bedrifter, elektronisk innrapportering, outsourcing

Segment 8 makro bedrifter, elektronisk innrapportering, outsourcing

Tabell 10.13- Standardisert tid/kostnad for opplysninger

Opplysninger	Standardisert tid/kostnad (minutter, kroner)							
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8
Håndtering av IK	1	0	0	0	1	1	0	0
Basis data om selskapet	0	0	0	0	0	0	0	0
Opplysning om selve avstemmingen av egenkapitalen	5	5	1	2	2	2	2	2
Opplysninger om privatkonto	5	5	1	2	2	1	2	2
Opplysninger om antall aksjer og aksjekapital mv	1	1	1	2	2	2	2	2
Opplysninger om prinsippendringer i avstemmingen av egenkapitalen	2	2	1	1	1	2	2	2
Underskrift	1	1	1	2	1	1	1	1
totalt	15	14	5	9	9	9	9	9

Analysen viser at det er marginal eller ingen forskjell i tidsbruk til dette informasjonskravet mellom mikro og ikke-mikro bedrifter. Forklaringen til dette kan være at hovedtyngden av belastning er lik, mikro- og ikke-mikrovirksomhetene imellom. Oppgaven som er tidkrevende er å fremskaffe informasjon om prinsippendringer, privatkonto og eventuelle avvik i avstemmingen av egenkapitalen fra regnskapsutarbeidelsen som skal danne grunnlag for skjemaet for egenkapitalavstemming.

Tidsbruken til håndtering av informasjonskravet effektiviseres med outsourcing og gjenbruk av denne kompetansen til skjemautfylling. Her er det betydelig forskjell mellom segmentene, når det gjelder manuell utfylling og innlevering av skjema. Når det gjelder elektronisk innlevering er det lite som skiller i tidsbruken på totalt nivå ved valg av insourcing eller outsourcing av tjenesten.

Videre i dette avsnittet presenteres grunnlaget for aggregeringen av de administrative kostnadene, samt fordelinger av de samlede administrative kostnadene. Resultatene vises i en oversiktstabell/figur som viser populasjonen per opplysning, anvendt timepris, og den totale administrative kostnad per opplysning.

Populasjonen som er lagt til grunn er samlet antall egenkapitalavstemminger som er innberettet til Skattedirektoratet per år. Dette er oppgitt å være 220.000 skjemaer. Det er kun næringsdrivende, i all hovedsak aksjeselskapene som regnskapsteknisk har en egen egenkapitalkonto i regnskapet som omfattes av kravet til innrapportering.

Dette kan ha noe betydning for den stipulerte samlede tidsbruken. Antallet oppgavepliktige og størrelsen på populasjonene som er lagt til grunn, er kommentert tidligere.

Timeprisen er basert på at arbeidet i økonomi- og regnskapsavdelingen vanligvis vil utføres av medarbeidere med høyskoleutdanning.

Tabell 10.14– kostnadselementer per opplysning

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	220 000	1	240	22,7	13,6 %	N/A
Opplysning om selve avstemmingen av egenkapitalen	220 000	1	240	24,4	14,6 %	N/A
Underskrift	220 000	1	240	23,9	14,4 %	N/A
Basisdata om selskapet	220 000	1	240	22,6	13,6 %	N/A
Opplysninger om privatkonto	220 000	1	240	24,3	14,6 %	N/A
Opplysninger om prinsippendringer i avstemmingen av egenkapitalen	220 000	1	240	24,2	14,6 %	N/A
Opplysninger om antall aksjer og aksjekapital mv	220 000	1	240	24,3	14,6 %	N/A
Totalt	220 000	1	240	166,5	100 %	N/A

Gjennomgående er det en relativt jevn tidsbruk per opplysning for informasjonskravet. Det er den samlede tiden til oppfyllelsen av informasjonskravet som sier noe om informasjonskravets tyngde for virksomhetene. De enkelte delene er relativt ukompliserte hver for seg. Det tar tid å fylle ut selve skjemaet, oppgaven skal forstås, man skal fange opp endringer som er skjedd i rapporteringskravene, og man skal kvalitetssikre de data som er fremhentet i virksomheten som ligger til grunn for rapportering av opplysningene. Summen av dette, sammenholdt med den store rapporterte populasjonen av oppgavepliktige virksomheter, gir en stor samlet byrde.

Det har ikke skjedd endringer i perioden 1. januar 2006 – 1. september 2006 som har konsekvenser for kostnadene må.

10.7.3 Oppsummerende analyse

I en normalt effektiv bedrift forutsettes det at avstemminger og annen nødvendig dokumentasjon blir utarbeidet, vedlikeholdt og dokumentert på løpende basis. Informasjon om regnskapsmessige prinsippendringer inngår i bedriftenes regnskapspresentasjon og

noter, og må være godt dokumentert for dette formålet. Det er allikevel noe tilleggsarbeid som er tatt med her i forhold til å fremskaffe dokumentasjon som er nødvendig for innrapportering av egenkapitalavstemmingen. Slik sett er egenkapitalavstemmingen hovedsakelig en tilleggsbyrde for virksomhetene for dokumentasjon av de skattemessige forholdene.

Antallet skjemaer er høyt, 220.000 skjemaer i henhold til Skattedirektoratets tall. Det vises til drøftingen av populasjonsstørrelsene tidligere i rapporten.

Det er ellers ikke noe område som peker seg spesielt ut i forhold til enkeltopplysninger som er tidkrevende.

10.7.4 Forenklingstiltak

Skjema for avstemming av egenkapitalen er ikke informasjon som blir brukt i virksomhetene i etterkant av oppfyllelsen av informasjonskravet. Det er utelukkende en informasjonsforpliktelse som er en tilleggsbyrde. Formålet for avstemmingen må utelukkende sies å være kontrollformålet for skattemyndighetene. Egenkapitalen som sådan blir avstemt og kontrollert gjennom utarbeidelse av selskapsregnskapet. En forenkling av de underliggende regler og det utstrakte informasjonsbehov for ligningsmyndigheten er ikke behandlet her.

Mulige besparelser i forhold til oppfyllelse av kravet kan ligge i at programvare som behøves i forhold til Altinn, og det som tilbys selskapene privat samordnes, slik at informasjonsoverføring eventuelt kan helautomatiseres. Til en viss grad antas det at tilbydere av slik programvare selv vil utarbeide slike løsninger, slik at forenklingen delvis utarbeides av næringslivet selv. Besparelsen vil da først og fremst gjelde løpende bruk, mens noe av besparelsen går bort i de anskaffelseskostnader som tilbyderne legger på den enkelte bedrift.

En utfordring i forhold til kvalitet på den innlagte informasjon, vil være skattyters nærhet til den innrapporterte informasjon, som i så fall vil begrenses til en etterkontroll av den informasjonen som er registrert.

Det vil på kort sikt være en utfordring å gjøre slike løsninger obligatorisk for alle virksomheter, uten å pålegge mindre virksomheter å anskaffe programvare som muligens vil være svært dyr sett i forhold til virksomhetens omfang.

10.8 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene

Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene reguleres i lov om ligningsforvaltning av 1980 13. juni nr. 24. Et hovedformål med loven er å sikre at det fastsettes korrekt ligning av den enkelte skattyter. Det overordnede informasjonskrav er innsendelse av selvangivelse for den enkelte skattyter. Sammen med innberetninger fra tredjemenn, skal hver skattyter i selvangivelsen opplyse hva vedkommende har i skattepliktig inntekt, fradragsberettigede kostnader og netto formue. Unnlatelse av å levere selvangivelse er sanksjonert med tilleggsskatt og straffeansvar.

Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene er et informasjonskrav i henhold til den metode målingen bygger på. Informasjonskravet følger av ligningsloven § 4-2 nr 1.

Figur 10.8 – Sentrale egenskaper ved selvangivelsen for næringsdrivende

"Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene"		Sentrale egenskaper ved informasjonskravet	
Lov: ⇒ FOR-1980-06-13-24 Paragraf: ⇒ § 4-2 nr. 1 Lovtekst: § 4-2. Selvangivelsesplikt. <i>1. Selvangivelse for vedkommende år skal leveres av a.den som har hatt formue eller inntekt som han er skattepliktig for her i landet etter annen bestemmelse enn § 10-13 i skatteloven. b.den som ligningsmyndighetene pålegger å levere selvangivelse.</i>		Antall segmenter	8
		Total populasjon (Antall skjema)	320 000
		Kostnad	140 054 400

Hva det skal opplyses om i selvangivelsen følger av ligningsloven § 4-3:

§ 4-3. Selvangivelse.

1. Selvangivelse, herunder forhåndsutfylt selvangivelse, skal inneholde spesifisert oppgave over skattyters brutto formue og inntekt, fradragsposter og andre opplysninger som har betydning for gjennomføringen av ligningen. Skattyter plikter ikke å føre opp beløp for poster som må ansettes ved skjønn, men skal gi de opplysninger som er nødvendige for at ligningsmyndighetene kan fastsette beløpet.

2. Departementet fastsetter skjema for ulike typer selvangivelser og kan gi forskrift om plikt til å gi ytterligere opplysninger og legitimasjoner for bestemte poster i vedlegg til selvangivelsen. Departementet kan fastsette regler om oppbevaringsplikt for legitimasjoner som ikke skal vedlegges selvangivelsen.

Informasjonskravet og dets opplysninger regulert i ligningsloven §§ 4-2 og 4-3 er av nasjonal opprinnelse og faller således inn under kategori C i SKM.

Ligningsloven §§ 4-2 og 4-3 har ikke vært endret med virkning for målingsperioden.

Informasjonskravet "Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene", gjennomføres ved å sende inn skjema RF-1027 til ligningsmyndighetene.

Skjemaet kan sendes inn manuelt eller elektronisk gjennom Altinn. Ved bruk av ekstern regnskapsfører eller eventuelt revisor vil innsendelse av et slik skjema inngå som del av regnskapsføring og tilhørende bistand for den næringsdrivende.

Med næringsdrivende menes alle personlige skattytere som driver næringsvirksomhet. Dersom et deltakerlignet selskap driver næringsvirksomhet, anses også alle deltakerne som næringsdrivende. En aksjonær anses derimot ikke som næringsdrivende selv om aksjeselskapet han er aksjonær i driver næringsvirksomhet.

For næringsdrivende skal selvangivelse med vedlegg i henhold til ligningsloven § 4-7 leveres innen utgangen av mai i året etter inntektsåret. Leveringsfristen er utgangen av mars i året etter inntektsåret dersom selvangivelsen med vedlegg leveres på papir, jf. forskrift av 2004-01-26 nr. 304: Forskrift om leveringsfrist for selvangivelse på papir § 1. Selvangivelse som omfatter skattyterens samlede formue og inntekt, og alle påbudte vedlegg, skal leveres til ligningskontoret for den eller de kommuner hvor skattyteren er skattepliktig.

Hvis en næringsdrivende ikke leverer pliktig selvangivelse, kan ligningen fastsettes ved skjønn av ligningsmyndighetene og han kan miste retten til å klage på ligningen. Videre ilegges en tilleggsskatt på 30 prosent av samlet utlignet skatt samt at den næringsdrivende risikerer å bli anmeldt for ikke å ha levert selvangivelsen, jf. ovenfor.

Informasjonskravet er nært knyttet opp mot plikten til å levere skjema

- RF-1175 Næringsoppgave 1,
- RF-1084 Avskrivningsskjema for saldo-avskrivninger og lineære avskrivninger og
- RF-1217 Spesifikasjon av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.
- RF-1224B Skjema for beregning av personinntekt

Det er tatt hensyn til at flere av skjemaene er nært beslektet med etterlevelsen av kravet om innlevering av selvangivelse. Den administrative kostnaden er derfor avgrenset ved å ta hensyn til dette ved standardisering av tidsbruk.

10.8.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Alle næringsdrivende som har hatt formue eller inntekt som er skattepliktig her i landet etter annen bestemmelse enn § 10-13 i skatteloven, plikter å levere selvangivelse til ligningsmyndighetene.

Innsendelse av selvangivelse med pliktige vedlegg skjer i en helhetlig prosess der selve arbeidsprosessen for de fleste næringsdrivende er automatisert gjennom kjøpt standard programvare.

Noen av de opplysningene som skal gis i selvangivelsen fylles inn automatisk gjennom programvaren næringsdrivende bruker. Dette gjelder opplysninger om bedriften, herunder navn, adresse og organisasjonsnummer. Andre opplysninger kan gjennom bruk av programvare komme opp som forslag i utkast til selvangivelse, men den næringsdrivende må redigere/fylle ut resten selv. Tredje alternativ er at alle opplysninger fylles helt ut.

Personlig næringsdrivende vil ofte ønske å sette bort utfyllingen og innsendelsen av selvangivelsen med vedlegg til en regnskapsfører. Dette både av hensyn til den tidsbruk og kompetanse dette krever, i tillegg til at denne ofte vil være den som har best tilgang til den informasjon som etterspørres, og best kompetanse til å vurdere de spørsmål som måtte melde seg - typisk de materielle lovkrav til hva som skal til for å ha rett til fradragføring av aktuelle poster. Også revisor kan være aktuell å outsource dette arbeidet til.

Etter at regnskapsfører har fylt ut relevante poster i selvangivelsen, blir selvangivelsen signert, normalt av daglig leder eller styrets leder.

Ved elektronisk innsendelse av selvangivelsen via Altinn følges normalt denne prosedyren: Data fra skatteprogrammet som benyttes overføres elektronisk. Dette vil typisk bli utført av en person med høyskoleutdanning. Etter at overføringen er ferdig "logger" normalt daglig leder seg på Altinn og godkjenner selvangivelsen med hjelp av elektronisk signatur. Til slutt "signerer" revisor – hvis næringsdrivende er revisorpliktig - i Altinn. Først da er selvangivelsen sendt til ligningsmyndighetene og offisielt levert.

Ved kostnadssettingen er det lagt til grunn at vedkommende som er involvert i utfyllingen av selvangivelsen normalt vil være en medarbeider med høyskoleutdanning. Underskrift vil derimot være utført av en medarbeider i lederposisjon.

Mange av de opplysningene som gis i selvangivelsen vil i første rekke bli innhentet til utfylling av selvangivelsen. I tillegg hentes mange av opplysningene direkte fra andre ligningsoppgaver som typisk RF-1175 Næringsoppgave 1, RF-1084 Avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger og RF-1217 Spesifikasjon av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Opplysningene som gis i selvangivelsen gis således flere ganger i forskjellige skjemaer.

Ved estimering av tidsbruken og kostnader må man derfor ha i mente at bedrifter normalt ville fremskaffet deler av opplysningene uansett, og at mange av opplysningene allerede er hentet i forbindelse med utfylling og innsending av andre ligningsoppgaver. Dette har sammenheng med at dette informasjonskravet er nært knyttet opp mot andre informasjonskrav, jf. ovenfor.

Selvangivelse for næringsdrivende er et informasjonskrav som i likhet med flere andre på skatteområdet er avhengig av egnet programvare for en hensiktsmessig utfylling og innsendelsesprosess. Slike krav vil være "sårbare" ved regelverksendringer, idet man da fort vil måtte endre software for å opprettholde en effektiv prosess. Et eksempel er innføring av foretaksmodellen fra og med inntektsåret 2006. Når det skjer slike endringer vil det derfor påløpe kostnader til endringer, samt at prosessen med utarbeiding og innsending vil bli noe mer tids- og kostnadskrevende.

10.8.3 Administrative kostnader

Administrative kostnader ved etterlevelse av plikten for næringsdrivende til å sende inn selvangivelse, er delt inn i følgende åtte segmenter:

Segment 1: Manuell – insourcing – makrobedrifter

Segment 2: Manuell – insourcing – mikrobedrifter

Segment 3: Manuell – outsourcing – makrobedrifter

Segment 4: Manuell – outsourcing – mikrobedrifter

Segment 5: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing - makrobedrifter

Segment 6: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – insourcing - mikrobedrifter

Segment 7: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing - makrobedrifter

Segment 8: Skjema for elektronisk utfylling og innsending – outsourcing - mikrobedrifter

Tabell 10.15 – Standardisert tid: Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)							
	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 7	Segment 8
Håndtering av IK	2	2	0	0	2	2	0	0
Opplysning om avlevering av selvangivelse	2	2	0	0	2	2	0	0
Opplysninger om skattyters brutto formue og inntekt	20	20	5	5	20	20	5	5
Opplysning om erklæring om straffeansvar	1	1	0	0	1	1	0	0
Opplysning om underskrift iht. til §4-5 (3) dersom selskapet har plikt til å ha revisor	1	1	0	0	1	1	0	0
Opplysninger om fradragsposter og annet med betydning for ligningen	20	20	5	5	20	20	5	5
Basis data	1	1	0	0	1	1	0	0
Underskrift	1	1	2	2	1	1	2	2
Totalt	48	48	12	12	48	48	12	12

Tabellen viser at det er forskjell på intern tidsbruk mellom insourcing og outsourcing, med en variasjon på en halv time. Dette gjelder både ved manuell innsendelse og ved elektronisk innsendelse. Videre viser tabellen at det er ingen forskjell mellom små og store bedrifter både ved insourcing og outsourcing.

Selv om innsendelse av selvangivelse er outsourcet til en regnskapsfører, går det med intern tid til etterlevelse av informasjonskravet. Intern tid går med til innhenting av informasjon til regnskapsfører, selve håndteringen av informasjonskravet og signering av person med signaturrett.

For øvrig viser tabellen at det ikke er tidsforskjell mellom innsendelse av selvangivelsen manuelt og elektronisk. I begge tilfellene må selvangivelsen fylles ut og sendes inn. Den store tidsbesparelsen internt vil derfor være outsourcing både for mikro og makro bedrifter.

Et viktig moment i ovennevnte estimering av en normalt effektiv bedrifts interne tidsbruk ved innsendelse av selvangivelsen, er kompleksiteten og størrelsen på selvangivelsen. Dette er to faktorer som vil påvirke intern tid, ved insourcing og ved outsourcing, ved manuell og ved elektronisk innsendelse og ved små og store bedrifter. Størrelse og kompleksitet vil derimot variere fra oppgave til oppgave, og det er derfor vanskelig å sette en standard intern tid for disse forholdene for en normalt effektiv bedrift.

Tabell 10.16 – Resultattabell: Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet
Håndtering av IK	320 000	1	240	14,9	10,6	N/A
Opplysning om avlevering av selvangivelse	320 000	1	240	14,8	10,6	N/A
Opplysninger om skattyters brutto formue og inntekt	320 000	1	240	24,6	17,6	N/A
Underskrift	320 000	1	325	17,5	12,5	N/A
Opplysning om erklæring om straffeansvar	320 000	1	240	14,6	10,4	N/A
Opplysning om underskrift iht. til § 4-5 (3) dersom selskapet har plikt til å ha revisor	320 000	1	240	14,6	10,4	N/A
Basis data	320 000	1	240	14,6	10,4	N/A
Opplysninger om fradragposter og annet med betydning for ligningen	320 000	1	240	24,6	17,5	N/A
totalt	320 000	1	240/325	140,1	100,0	N/A

Tabellen viser en oversikt over administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet "Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene". Totale administrative kostnader for de enkelte opplysninger utgjør eksterne kostnader ved outsourcing, anskaffelseskostnader til programvare, samt intern tid. Den interne tiden er multiplisert med timesats for medarbeider med høyskoleutdanning (kr 240) og lederyrker (kr 325).

Fordi opplysningene i dette informasjonskravet håndteres i samme arbeidsprosess, vil populasjonen være den samme som den totale populasjonen på hver opplysning. Både populasjoner og frekvens er opplysninger gitt av Skattedirektoratet.

Den totale administrative kostnaden er beregnet til å være 140,1 millioner kroner på informasjonskravsnivå. Ovennevnte tabell viser at av de totale kostnadene, utgjør utfylling av opplysninger om skattyters brutto formue og inntekt og om fradragposter og annet med betydning for ligningen de største kostnadene. Dette er også "hovedpostene" i selvangivelsen og utgjør av den grunn ikke unaturlig de største kostnadene.

Store deler av opplysningene som gis i selvangivelsen hentes fra regnskapstall som de fleste bedrifter har gjennom sitt regnskapssystem samt fra andre ligningsoppgaver. Likevel må en god del opplysninger enten kontrolleres eller fylles inn manuelt på papir eller elektronisk. Dette medfører, ganget med den høye populasjonen, at innsendelse av selvangivelsen likevel blir en stor administrativ kostnad. Dette vises ovenfor i tabellen gjennom de høye kostnadene per opplysning.

Det har ikke skjedd endringer i selve informasjonskravet i perioden 1. januar 2006 til 1. september 2006 som har konsekvenser for de administrative kostnadene. Derimot vil endringer i det underliggende regelverk påvirke tidsbruken og eksterne kostnader. Et typisk eksempel er skattereformen som i all hovedsak får virkning fra og med inntektsåret 2006.

10.8.4 Oppsummerende analyse

Ovennevnte tabeller viser at de administrative kostnader ved etterlevelse av informasjonskravet er høye. Hovedbegrunnelsen ligger i at populasjonen - antall oppgaver som

sendes inn til ligningsmyndighetene - er så stor, og at selvangivelsen - på bakgrunn av komplisert underliggende regelverk - i seg selv er komplisert å fylle ut. Når man multipliserer populasjonen med kostnader på hver enkelte oppgave, blir totale kostnader på samfunnsnivå høye.

Mange av de opplysningene som innhentes til utfylling og innsendelse av selvangivelsen brukes også internt i bedriften. Samme opplysninger må hvis den næringsdrivende er regnskapspliktig innhentes til bruk i regnskapet. I tillegg kan opplysningene bli innhentet i forbindelse med budsjettering og kalkulering i bedriften. Videre innhentes mange av de samme opplysningene til utfylling av andre ligningsoppgaver. Dog vil dette først og fremst gjelde for selvangivelsen som helhet med underskjema, men ikke nødvendigvis for hovedskjemaet RF-1027. Dette viser at det er en stor grad av overlapping med andre informasjonskrav.

10.8.5 Forenklingstiltak

Ovennevnte analyse av informasjonskravet "Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene" bygger på ekspertskjønn og ikke på intervjuer med næringsdrivende. Således finnes ingen spesifikke forenklingstiltak for dette informasjonskravet. Derimot er informasjonskravet til en viss grad lik informasjonskravet "Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene". Mange av forenklingstiltakene der gjelder derfor også for dette informasjonskravet.

11. Kostnadskrevende informasjonskrav for regelområdet indirekte skatt

I denne delen presenteres de seks mest kostnadskrevende informasjonskravene for regelområdet indirekte skatt på et detaljert nivå, samt at mulige forenklingstiltak kommenteres eller vurderes der det er naturlig.

11.1 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering)

Et av de mest kostnadskrevende informasjonskravene i denne kartleggingen er "Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering)". Denne plikten er hjemlet i tolloven § 32, mens detaljerte krav til informasjonen som skal avgis er gitt i tollovforskriftens kapittel 5.

Figur 11.1 – Sentrale egenskaper ved søknad om innførsel av vare

Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering)	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ FOR-1995-09-06-785	<u>Antall segmenter</u> 4
Paragraf: ⇒ § 32	<u>Total populasjon</u> (Antall skjema)
Lovtekst: ⇒ "Den som vil disponerer over en vare som ikke er tollekspedert, må i samsvar med gjeldende forskrifter legge frem for tollvesenet en søknad med tilhørende opplysninger (tolldeklarasjon) om det. ⇒ Tollvesenet kan nekte tollekspedisjon av en vare inntil pliktige opplysninger eller oppgaver om varen er meddelt."	4 459 184 <u>Kostnad</u> 610 313 637

Tolloven § 32 lyder:

*"Den som vil disponerer over en vare som ikke er tollekspedert, må i samsvar med gjeldende forskrifter legge frem for tollvesenet en søknad med tilhørende opplysninger (tolldeklarasjon) om det.
Tollvesenet kan nekte tollekspedisjon av en vare inntil pliktige opplysninger eller oppgaver om varen er meddelt."*

Hvilke dokumenter, erklæringer mv som skal fremlegges ved innførsel av varer fremgår av tollovforskriftens kapittel 5.1. Av kravene nevnes blant annet:

- opplysninger om vareeier og avsender, herunder avsenderland
- opplysninger om varen, herunder mengde og verdi
- kollienes merke, numre og antall
- leveringsvilkår
- tollsats, herunder krav om preferansetollbehandling og tollnedsettelse
- toll- og avgiftsbeløp

Formålet med dette regelverket er å sikre at en innført vare innfortolles korrekt, og i tillegg bidra til heve kvaliteten av den informasjon som registreres. Informasjonskravet anses å falle inn under C-kategorien.

Tollovforskriften trådte i kraft 15. desember 1967 og er senere endret flere ganger. Det skal bemerkes at Toll- og avgiftsdirektoratet i mai 2007 sendte utkast til ny tollov til Finansdepartementet. Som følge av utkastet vil Toll- og avgiftsdirektoratet igangsette arbeid med endring av tollovforskriften i tiden fram mot 1. januar 2009 da den nye tolloven er forventet å tre i kraft.

Opplysningen som pliktes gitt skal avgis på en tolldeklarasjon, et såkalt SAD-dokument (Single Administrative Document). Dokumentet ble tatt i bruk av tollvesenet i Norge på slutten av 1980-tallet. Ved introduksjon av SAD-dokumentet ble flere krav til administrative opplysninger samlet i ett dokument, herunder opplysninger til statistiske formål, toll og avgifter, transport, valutakurser mv. SAD-dokumentet brukes av tollmyndighetene i flere land, herunder alle land i EU. Det er nedfelt internasjonale minimumskrav til hvilke rubrikker i SAD-dokumentet som må fylles ut. Videre er det rubrikker hvor nasjonale myndigheter selv kan definere opplysningene som skal avgis. Når det gjelder opprinnelsen til regelverket hvor informasjonskravets tilhørende forskrift inngår, er dette en følge av nasjonale regler, og faller inn under C-kategorien.

11.1.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Informasjonskravet berører alle bedrifter som foretar innførsel av varer fra utlandet til Norge. Det ble i 2006 avgitt 4 459 184 innførselsdeklarasjoner i tollvesenets elektroniske ekspedisjonssystem TVINN (**T**oll**v**esenets **i**nformasj**o**nssystem med **n**æringslivet). 99 % av tolldeklarasjonene ble avgitt elektronisk.

Tollvesenet kontrollerer opplysningene gitt i deklarasjonene og fastsetter det riktige grunnlaget for toll og avgifter. Når deklarasjonen er godkjent blir varene stilt til fri rådighet for vareeier/importør.

Bedriftene kan enten selv anskaffe programvare for selv å avgi elektroniske tolldeklarasjoner til tollvesenet, eller bedriften kan outsource deklareringsen til en bedrift som har spesialisert seg på dette, for eksempel et spedisjonsfirma. Det er ca 1 200 deklaranter (det vil si innehaver av tillatelse til å avgi en elektronisk tolldeklarasjon i TVINN). Bedrifter som selv vil avgi elektroniske tolldeklarasjoner for sin vareimport, må selv anskaffe relevant programvare. I tillegg må bedriftene ha tilstrekkelig kompetanse hos egne ansatte til å fylle ut all pliktig informasjon i tolldeklarasjonene om varen som importeres.

Selv om bedriften outsourcer selve deklareringsen til en speditør, er likevel bedriften som importør ansvarlig for den avgitte informasjonen er korrekt. Også i disse tilfellene bør bedriften ha egne ansatte som kan kontrollere at opplysningene speditøren har avgitt i tolldeklarasjonen på vegne av importøren, er korrekte.

Tidsbruken ved å avgi en tolldeklarasjon varierer blant annet ut i fra hvor mange vareslag den forsendelsen som angis til fortolling inneholder. Det må for hvert enkelt vareslag angis et tariffnummer mv. En bedrift som ved hver innførsel kun importerer ett vareslag fra samme utenlandske avsender vil ha de nødvendige opplysninger fra tidligere innførsler. En bedrift som importerer flere varetyper/vareslag fra forskjellige utenlandske leverandører vil nødvendigvis bruke mer tid på utfylling av tolldeklarasjonene. Dette kan for eksempel være produksjonsbedrifter som selv importerer og setter sammen enkeltkomponenter til komplett vare.

Når det gjelder forskjellen mellom store og små bedrifter, har vi funnet at dette ikke påvirker tidsbruken, det vil si kostnaden i målingen. Dette fordi det er kostnad per deklarasjon som er målt, sammen med at vi ikke har kunnet konstatere noen sammenheng mellom antall ansatte i en bedrift og kompleksitet i den enkelte tolldeklarasjonen.

Opplysningene avgitt i en tolldeklarasjon anses i liten grad å være til internt bruk i importbedriften.

11.1.2 Administrative kostnader

Den totale administrative kostnaden for å etterleve kravet om å fylle ut og sende inn en tolldeklarasjon ved innførsel av varer er beregnet til å utgjøre 610,3 millioner kroner på aggregert nivå med en gjennomsnittskostnad på 136,87 kroner per tolldeklarasjon. Dette utgjør 92,1 prosent av den totale kostnaden på 662,7 millioner kroner.

Arbeidet kan både utføres internt i bedriften og outsources til et spedisjonsfirma.

Tabell 11.1 – Standardisert tid: Søknad om innførsel av vare

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)			
	Insourcing Makro bedrifter	Insourcing Mikro bedrifter	Outsourcing Makro bedrifter	Outsourcing Mikro bedrifter
Håndtering av IK	2	2	-	-
Opplysninger om varen, mengde og verdi	0,5	0,5	-	-
Opplysninger om vareeier og avsender, herunder avsenderland	0,5	0,5	-	-
Toll- og avgiftsbeløp	0,5	0,5	-	-
Tollsats, herunder krav om preferansetollbehandling og tollnedsettelse	0,5	0,5	-	-
Kolliens merker, numre og antall	0,5	0,5	-	-
Leveringsvilkår mv.	0,5	0,5	-	-
Totalt	5,00	5,00	0,00	0,00

Ovenstående tabell representerer tidsforbruk ved etterlevelse av kravene.

Opplysningene ovenfor skal plasseres inn i ulike rubrikker på tolldeklarasjonen. Tidsbruken ved å fylle ut én rubrikk i forhold til en annen rubrikk er vanskelig å anslå. Vi har derfor fordelt tiden likt for hvert informasjonskrav/rubrikk på tolldeklarasjonene.

De fleste tolldeklarasjonene består av kun én varelinje. Tolldeklarasjoner med kun én varelinje er normalt sett relativt enkel å fylle ut. Ved bedriftsintervjuene fikk vi opplyst at de fleste tolldeklarasjoner ferdigstilles i løpet av kort tid. Noen få tolldeklarasjoner tar imidlertid uforholdsmessig mye lengre tid. Når det tas hensyn til både enkle og kompliserte tolldeklarasjoner ble gjennomsnittlig tidsbruk anslått til 5 minutter per tolldeklarasjon.

Kartlegging av administrative kostnader forbundet med plikten til å sende inn søknad om innførsel av vare (tolldeklarasjon) omfatter fire overordnede segment-typer som er relevante. For dette kravet har vi delt berørte bedrifters arbeidsprosess inn i henholdsvis bedrifters størrelse og insourcing eller outsourcing. Denne inndelingen gir følgende relevante segmenter.

1. Insourcing – Makro bedrifter
2. Outsourcing – Makro bedrifter
3. Insourcing – Mikro bedrifter
4. Outsourcing – Mikro bedrifter

Hvert av disse segmentene beskriver en gitt arbeidsprosess i forbindelse med etterlevelsen av informasjonskravet. Hvert av de 4 segmentene representerer en bestemt ressursbruk i forhold til å etterleve kravet. Karakteristikk for det enkelte segment blir presentert i nedenstående avsnitt.

Insourcing – Makro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til makrobedrifter som selv forestår utfylling og innsending av elektroniske tolldeklarasjoner til tollvesenet. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til anskaffelse av programvare for elektronisk deklarerer av innførsel overfor tollvesenet. I tillegg kommer kostnader til implementering av programvare i eget datasystem og kostnader til intern opplæring av egne ansatte for å kunne fylle ut og sende inn tolldeklarasjoner. Leverandører av slik programvare angir at kostnadene til anskaffelse av slik programvare normalt er inntjent i løpet av en periode på 12 – 18 måneder.

Outsourcing – Makro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til store bedrifter som benytter speditører til å forestå tolldeklarerer ved innførsel av varer. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av gebyr den enkelte speditør beregner seg for å fylle ut og sende inne tolldeklarasjoner på vegne av importøren. Gebyret speditøren beregner varierer, blant annet avhengig av importvolumet hver importør har, kompleksiteten ved å fylle ut opplysninger om vareslag, antall varelinjer (vareslag) mv. Normalt ligger gebyret i størrelsesorden mellom kroner 50 og kroner 600. Vi har lagt til grunn en standardkost på kroner 80 per tolldeklarasjon basert på en ekspertvurdering hvor det blant annet er tatt hensyn til importvolumet hos store bedrifter og at et stort antall tolldeklarasjoner er relativt enkle med få varelinjer mv.

Insourcing – Mikro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til mikro bedrifter som selv forestår utfylling og innsending til tollvesenet av elektroniske tolldeklarasjoner. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til anskaffelse av programvare for elektronisk deklarerer av innførsel overfor tollvesenet. I tillegg kommer kostnader til implementering av programvare i eget datasystem og kostnader til intern opplæring for å kunne fylle ut og sende inn tolldeklarasjoner. Det fleste leverandører angir at kostnadene til anskaffelse av slik programvare normalt er inntjent i løpet av en periode på 12 – 18 måneder for en stor importbedrift. For en liten bedrift med lavt importvolum antas kostnadene til anskaffelse av programvare mv. å være inntjent i løpet av et noe lengre tidsrom.

Outsourcing – Mikro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til mikro bedrifter som benytter speditører til å forestå tolldeklarerer ved innførsel av varer. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av gebyr den enkelte speditør beregner seg for å fylle ut og sende inne tolldeklarasjoner på vegne av vareeier/importør. Gebyret speditøren beregner varierer, blant annet avhengig av importvolumet hver importør har, kompleksiteten ved å fylle ut opplysninger om vareslag mv. Normalt ligger gebyret i størrelsesorden mellom kroner 50 og kroner 600. Vi har lagt til grunn et standardbeløp på kroner 80 per tolldeklarasjon basert på ekspertvurdering, jf beskrivelsen gitt i forhold til "Outsourcing – Makro bedrifter" over.

Tabell 11.2 – Resultattabell: Søknad om innførsel av vare

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Eksterne kostnader	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)
Håndtering av IK	4 459 184	1	187	44,4	50,0	15
Opplysninger om varen, mengde og verdi	4 459 184	1	187	90,1	92,2	14
Opplysninger om vareier og avsender, herunder avsenderland	4 459 184	1	187	90,1	92,2	14
Toll- og avgiftsbeløp	4 459 184	1	187	92,6	94,0	14
Tollsats, herunder krav om preferansetollbehandling og tollnedsettelse	4 459 184	1	187	92,6	94,0	14
Kolliens merker, numre og antall	4 459 184	1	187	92,6	94,0	14
Leveringsvilkår mv.	4 459 184	1	187	92,6	94,0	14
totalt	4 459 184	1	187	596,4	610,3	100 %

I utregningen av de administrative kostnadene er det tatt utgangspunkt i de ulike kostnadselementene. I forbindelse med utfylling av en tolldeklarasjon medgår intern tid, eksterne ressurser og anskaffelser. Ved å fastsette intern tid, eksterne ressurser og anskaffelser for den enkelte opplysning kan vi regne ut den administrative kostnaden per tolldeklarasjon. Ved å se denne kostnaden i sammenheng med totalt antall tolldeklarasjoner kan vi aggregere den administrative kostnaden opp til et samfunnsnivå.

Toll- og avgiftsdirektoratet har angitt at det ble innsendt totalt 4 459 184 innførselsdeklarasjoner i det elektroniske deklarasjonssystemet TVINN, dette tallet er også benyttet som populasjon for alle opplysningene. Frekvensen som er benyttet er satt til 1 fordi kravet er hendelsesbasert og populasjonene er oppgitt i antall hendelser.

Timeprisen (187 kr) for den enkelte opplysningen reflekterer at det er personer på kontornivå som håndterer dette kravet.

11.1.3 Oppsummerende analyse

Generelt oppleves plikten til å sende inn tolldeklarasjon som hensiktsmessig og det er en forståelse blant intervjuede bedrifter for hensikten. Størstedelen av de innsendte tolldeklarasjonene ved innførsel av varer håndteres effektivt og problemfritt.

Informasjonen avgitt i tolldeklarasjonene brukes i liten grad internt idet svært få av de opplysningene som innhentes for utfylling og innsendelse av en tolldeklarasjon er relevante for andre formål enn for utfylling av tolldeklarasjonen. Dette viser at det er en liten grad av overlapping med andre informasjonskrav. Derfor må dette informasjonskravet anses som en meget stor byrde/administrativ kostnad for en normalt effektiv bedrift.

Gebyret speditøren beregner, gebyrets størrelse avhenger blant annet av importvolumet hver importør har, kompleksiteten ved å fylle ut opplysninger om vareslag, antall varelinjer mv. Normalt ligger gebyret i størrelsesorden mellom 50 og 600 kroner. Kostnadselementet er angitt til 80 kroner per tolldeklarasjon ved outsourcing. Ved angivelse av dette kostnadselementet er det tatt hensyn til at svært mange store bedrifter har et stort importvolum med relativt få varelinjer på hver tolldeklarasjon. Dette store antallet tolldeklarasjoner medfører at gjennomsnittsprisen per tolldeklarasjon blir relativt lavt.

11.1.4 Forenklingstiltak

En leder av fortollingsavdelingen i en stor spedisjonsbedrift uttalte i forbindelse med intervjuene følgende:

“JEG TROR IKKE INNFORTOLLING AV VARER KAN FORENKLES FØR REGISTRERTE NÆRINGSDRIVENDE SLIPPER Å BETALE INNFØRSELSMERVERDIAVGIFT!”

Som oppsummering kan det nevnes at det kan synes vanskelig å forenkle selvdeklareringsprinsippet ved innførsel av varer uten at det går på bekostning av andre informasjonskrav eller den sikkerhet som ligger i at noen må aktivt vurdere de enkelte informasjoner.

En eventuell fjerning av kravet om at registrerte næringsdrivende å betale innførselsmerverdiavgift kan føre til forenklinger for speditører som fyller ut tolldeklarasjoner på vegne av vareeier/importør i tilfeller hvor vareeier/importør ikke har tollkreditt. Speditøren må da betale innførselsavgiftene kontant på vegne av vareeier/importør. Det forutsettes imidlertid at samme mengde opplysninger må avgis i tolldeklarasjonen om varen, mengde og verdi. En forenkling hvor næringsdrivende eventuelt ikke må betale innførselsmerverdiavgift til tollvesenet ved innførsel av varer vil derfor kun være en forenkling ved den etterfølgende prosessen ved betaling av beløpet til tollvesenet. Selve innfortollingen forutsettes å bli utført med samme prosedyre som per i dag.

Toll- og avgiftsdirektoratet informerte i 2005 om kommende forenklinger i TVINN, blant annet ville det bli gitt anledning til periodisk innsending av tolldeklarasjoner ved innførsel av varer. Ifølge direktoratet kunne periodisk deklarerings benyttes i tilfeller hvor for eksempel samme vareslag innføres fra samme utenlandske leverandør med jevne mellomrom over tid. Det skulle da bli mulig å avgi én tolldeklarasjon for samtlige innførsler overtatt over en lengre periode (uke/måned osv). Slik periodisk deklarerings antas å i stor grad kunne forenkle prosedyrene ved innfortolling av varer fra utlandet og også i stor grad redusere kostnadene til å tolldeklarerer varer ved import. Toll- og avgiftsdirektoratet har ikke kommet med nærmere informasjon om når periodisk deklarerings ved innførsel av varer eventuelt forventes å kunne tre i kraft.

11.2 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om utførsel av varer (Tolldeklarering Ut)

Et annet kostnadskrevenende informasjonskrav i denne kartleggingen er "Søknad om utførsel av vare (Tolldeklarering Ut). Denne plikten er hjemlet i tolloven § 38, mens detaljerte krav til informasjonen som skal avgis er gitt i tollovforskriftens kapittel 5.

Figur 11.2 – Sentrale egenskaper ved søknad om utførsel av vare

Søknad om utførsel av varer (Tolldeklarering Ut)"	
Lov: ⇒ FOR-1995-09-06-785	
Paragraf: ⇒ § 38	
Lovtekst: ⇒ "Enhver som vil utføre en vare fra tollområdet, plikter når det kreves etter gjeldende forskrifter, å melde fra om det til tollvesenet. Når ikke annet er særskilt fastsatt, skal tolldeklarasjon legges frem i så god tid at varen kan undersøkes før innlastingen."	
Sentrale egenskaper ved informasjonskravet	
Antall segmenter	4
Total populasjon (Antall skjema)	1 230 644
Kostnad	40 183 553

Tolloven § 38 lyder:

"Enhver som vil utføre en vare fra tollområdet, plikter når det kreves etter gjeldende forskrifter, å melde fra om det til tollvesenet. Når ikke annet er særskilt fastsatt, skal tolldeklarasjon legges frem i så god tid at varen kan undersøkes før innlastingen."

Hvilke dokumenter, erklæringer mv som skal fremlegges ved innførsel av varer fremgår av tollovforskriftens kapittel 5.10. Av kravene nevnes blant annet

- opplysninger om varen, herunder mengde og verdi
- kollienes merke, numre og antall
- leveringsvilkår
- tollsats, herunder krav om preferansetollbehandling og tollnedsettelse

Formålet med dette regelverket er å sikre at en innført vare deklarerer korrekt, og i tillegg bidra til heve kvaliteten av den informasjon som registreres. Informasjonskravet anses å falle inn under C-kategorien.

Opplysningen som pliktes gitt skal avgis på en tolldeklarasjon, SAD-dokument (Single Administrative Document). Vi viser i den forbindelse til avsnittet "Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering Inn)" ovenfor.

11.2.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Informasjonskravet berører alle bedrifter som eksporterer varer til utlandet.

Det ble i 2006 avgitt 1 226 604 utførselsdeklarasjoner i tollvesenets elektroniske ekspedisjonssystem TVINN (Tollvesenets informasjonssystem med næringslivet).

99 % av tolldeklarasjonene avgis elektronisk.

Tollvesenet kontrollerer opplysningene gitt i deklarasjonene. Når deklarasjonen er godkjent blir varene tillatt eksportert. En utførselsdeklarasjon tjener også legitimasjon for merverdiavgiftsfri omsetning av varer til utlandet, jf § 2, annet ledd i forskrift nr. 24 til merverdiavgiftsloven, "Forskrift vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet mv". I forskriftens § 2 fremgår det at det er et vilkår for avgiftsfri omsetning at varene blir utekspedert gjennom tollvesenet.

Bedriftene kan enten selv anskaffe programvare for selv å avgi elektroniske tolldeklarasjoner til tollvesenet, eller bedriften kan outsource deklarasjonen til en bedrift som har spesialisert seg på dette, for eksempel et spedisjonsfirma.

Det er ca 1 200 deklaranter (det vil si innehaver av tillatelse til å avgi en elektronisk tolldeklarasjon i TVINN). Bedrifter som selv vil avgi elektroniske tolldeklarasjoner for sin vareeksport, må selv anskaffe relevant programvare. I tillegg må bedriftene ha tilstrekkelig kompetanse hos egne ansatte til å fylle ut all pliktig informasjon i tolldeklarasjonene om varen som eksporteres.

Selv om bedriften outsourcer selve deklarasjonen til en speditør, er likevel bedriften som eksportør ansvarlig for den avgitte informasjonen er korrekt. Også i disse tilfellene bør bedriften ha egne ansatte som kan kontrollere at opplysningene speditøren har avgitt i tolldeklarasjonen på vegne av eksportøren, er korrekte.

Tidsbruken ved å avgi en tolldeklarasjon varierer, blant ut fra hvor mange vareslag den forsendelsen som angis til fortolling inneholder. Det må for hvert enkelt vareslag angis et tariffnummer mv. En bedrift som ved hver utførsel kun eksporterer ett vareslag vil ha de nødvendige opplysninger fra tidligere utførsler. En bedrift som eksporterer flere varetyper/vareslag vil normalt bruke mer tid på utfylling av tolldeklarasjonene, selv om også disse gjennomgående vil ha de nødvendige opplysninger fra tidligere utførsler av de aktuelle vareslagene.

Opplysningene avgitt i en tolldeklarasjon anses i liten grad å være til internt bruk i eksportbedriften.

11.2.2 Administrative kostnader

Den totale administrative kostnaden for å etterleve kravet om å fylle ut og sende inn en tolldeklarasjon ved utførsel av varer er beregnet til å utgjøre 40,2 millioner kroner på aggregert nivå med en gjennomsnittskostnad på 32,65 kroner per tolldeklarasjon. Dette utgjør 6,1 prosent av den totale kostnaden på 662,7 millioner kroner for regelområdet indirekte skatt.

Arbeidet kan både utføres internt i bedriften og outsources til et spedisjonsfirma.

Tabell 11.3 – Standardisert tid: Søknad om utførsel av varer

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)			
	Insourcing Makro bedrifter	Insourcing Mikro bedrifter	Outsourcing Makro bedrifter	Outsourcing Mikro bedrifter
Opplysninger om kolli, nummer og antall	0,5	0,5	-	-
Håndtering av IK	2	2	-	-
Basisdata	0,5	0,5	-	-
Opplysninger om leveringsvilkår	1	1	-	-
Opplysninger om varen, mengde og verdi	1	1	-	-
totalt	5,00	5,00	0,00	0,00

Tabell 11.3 representerer tidsforbruk ved etterlevelse av kravene.

Kartlegging av administrative kostnader forbundet med plikten til å sende inn søknad om innførsel av vare (tolldeklarasjon) omfatter fire overordnede segment-typer som er relevante. For dette kravet har vi delt berørte bedrifiers arbeidsprosess inn i henholdsvis bedrifiers størrelse og sourcing. Denne inndelingen gir følgende relevante segmenter

5. Insourcing – Makro bedrifter
6. Outsourcing – Makro bedrifter
7. Insourcing – Mikro bedrifter
8. Outsourcing – Mikro bedrifter

Hvert av disse segmentene beskriver en gitt arbeidsprosess i forbindelse med etterlevelsen av informasjonskravet. Hvert av de 4 segmentene representeres en bestemt ressursbruk i forhold til å etterleve kravet. Karakteristikk for det enkelte segment blir presentert i nedenstående avsnitt.

Insourcing – Makro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til store bedrifter som selv forestår utfylling og innsending av elektroniske tolldeklarasjoner til tollvesenet. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til anskaffelse av programvare for elektronisk deklarerings av innførsel overfor tollvesenet. I tillegg kommer kostnader til implementering av programvare i eget datasystem og kostnader til intern opplæring av egne ansatte for å kunne fylle ut og sende inn tolldeklarasjoner. Leverandører av slik programvare angir at kostnadene til anskaffelse av slik programvare normal er inntjent i løpet av en periode på 12 – 18 måneder.

Outsourcing – Makro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til store bedrifter som benytter speditører til å forestå tolldeklarerings ved innførsel av varer. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av gebyr den enkelte speditør beregner seg for å fylle ut og sende inne tolldeklarasjoner på vegne av importøren. Gebyret speditøren beregner varierer, blant annet avhengig av importvolumet hver importør har, kompleksiteten ved å fylle ut opplysninger om vareslag, antall varelinjer (vareslag) mv.

Insourcing – Mikro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til små bedrifter som selv forestår utfylling og innsending til tollvesenet av elektroniske tolldeklarasjoner. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til anskaffelse av programvare for elektronisk deklarerings av innførsel overfor tollvesenet. I tillegg kommer kostnader til implementering av programvare i eget datasystem og kostnader til intern opplæring for å kunne fylle ut og sende inn tolldeklarasjoner. De fleste leverandører angir at kostnadene til anskaffelse av slik programvare normal er inntjent i løpet av en periode på 12 – 18 måneder for en stor importbedrift. For en liten bedrift med lavt importvolum antas kostnadene til anskaffelse av programvare mv. å være inntjent i løpet av et noe lengre tidsrom.

Outsourcing – Mikro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til små bedrifter som benytter speditører til å forestå tolldeklarerings ved innførsel av varer. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av gebyr den enkelte speditør beregner seg for å fylle ut og sende inne tolldeklarasjoner på vegne av vareeier/importør. Gebyret speditøren beregner varierer, blant annet avhengig av importvolumet hver importør har, kompleksiteten ved å fylle ut opplysninger om vareslag mv.

Tabell 11.4 – Resultattabell: Søknad om utførsel av vare

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Anskaffelser (mill)	Eksterne kostnader (mill)	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)
Opplysninger om kolli, nummer og antall	1 230 644	1	187	1,4	5,2	6,6	16
Håndtering av IK	1 230 644	1	187	5,6	5,2	10,9	27
Basisdata	1 230 644	1	187	1,4	5,2	6,6	16
Opplysninger om leveringsvilkår	1 230 644	1	187	2,8	5,2	8,0	20
Opplysninger om varen, mengde og verdi	1 230 644	1	187	2,8	5,2	8,0	20
totalt	1 230 644	1	187	14,1	26,1	40,2	100 %

I utregningen av de administrative kostnadene er det tatt utgangspunkt i de ulike kostnadselementene. I forbindelse med utfylling av en tolldeklarasjon medgår intern tid, eksterne ressurser og anskaffelser. Ved å fastsette intern tid, eksterne ressurser og anskaffelser for den enkelte opplysning kan vi regne ut den administrative kostnaden per tolldeklarasjon. Ved å se denne kostnaden i sammenheng med totalt antall tolldeklarasjoner kan vi aggregere den administrative kostnaden opp til et samfunnsnivå.

Toll- og avgiftsdirektoratet har angitt at det ble innsendt totalt 1 230 644 utførselsdeklarasjoner i det elektroniske deklarasjonssystemet TVINN, dette tallet er også benyttet som populasjon for alle opplysningene. Frekvensen som er benyttet er satt til 1 fordi kravet er hendelsesbasert og populasjonene er oppgitt i antall hendelser.

Timeprisen for den enkelte opplysningen reflekterer at det er personer på kontornivå som håndterer dette kravet.

11.2.3 Oppsummerende analyse

Generelt oppleves plikten til å sende inn tolldeklarasjon ved utførsel av varer som hensiktsmessig og det er en forståelse blant intervjuede bedrifter for hensikten. Størstedelen av de innsendte tolldeklarasjonene ved utførsel av varer håndteres effektivt og problemfritt.

Informasjonen avgitt i tolldeklarasjonene brukes i liten grad internt idet svært få av de opplysningene som innhentes for utfylling og innsendelse av en tolldeklarasjon er relevante for andre formål enn for utfylling av tolldeklarasjonen. Dette viser at det er en liten grad av overlapping med andre informasjonskrav. Derfor må dette informasjonskravet anses som en meget stor byrde/administrativ kostnad for en normalt effektiv bedrift.

Gebyret speditøren beregner varierer, det er dog standardisert til kroner 80 per tolldeklarasjon ved outsourcing. Gebyrets størrelse avhenger blant annet av eksportvolumet hver importør har, kompleksiteten ved å fylle ut opplysninger om vareslag, antall varelinjer mv. Normalt ligger gebyret i størrelsesorden mellom kroner 50 og kroner 600.

Tollvesenet håndterer selve utførselsdeklarasjonen og har definert opplysningene som skal fylles ut. En tolldeklarasjon godkjent av tollvesenet er også et legitimasjon for eksportøren for avgiftsfri omsetning til utlandet. De respektive fylkesskattekontor foretar

også kontroll av utførselsdeklarasjoner idet dokumentet også legitimerer avgiftsfri omsetning.

11.2.4 Forenklingstiltak

Som oppsummering kan det nevnes at det kan synes vanskelig å forenkle deklareringsprinsippet ved innførsel av varer uten at det går på bekostning av andre informasjonskrav eller den sikkerhet som ligger i at noen aktivt må vurdere den enkelte informasjon.

Som for innførselsdeklarasjoner antas at periodisk deklarerer av utførsler i stor grad vil forenkle prosedyrene ved eksport av varer. Periodisk deklarerer vil også i stor grad kunne redusere kostnadene til å deklarerer varer til tollvesenet ved eksport.

En annen mulighet kan være typegodkjenninger mv. der man kun deklarerer ved første gangs utførsel, og deretter kun periodisk innberetter det antall som utføres. Det antas at dette imidlertid vil by på utfordringer for etaten med hensyn til kontrollbehov for både vedrørende den enkelte, og den samlede utførsel/grensepassering som den næringsdrivende foretar. Samtidig må det også tas hensyn til at en utførselsdeklarasjon også tjener som legitimasjon for avgiftsfri omsetning, og således også er et viktig regnskapsbilag for eksportbedriften. Selve avveieningen av slike hensyn er det vanskelig for oss å ha noen formening om.

11.3 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Plikt for import- og eksportbedrifter til å bistå tollvesenet ved kontroll

Plikten til, på forlangende fra tollvesenet å legge frem regnskapsopplysninger mv er hjemlet i tollovens § 17.

Tolloven § 17 lyder:

"For å kontrollere riktigheten av dokumenter, erklæringer eller andre opplysninger som pliktes gitt etter denne lov, kan tollvesenet, eller den myndighet Kongen bestemmer foreta eller la foreta undersøkelse av bedriftslokale som helt eller delvis disponeres av den opplysningspliktige. På forlangende skal den opplysningspliktige uten opphold gi innsyn i, legge frem, utlevere, eller sende inn registrerte regnskapsopplysninger, regnskapsmateriale, kontrakter, korrespondanse, styre- og forhandlingsprotokoller, og andre dokumenter av betydning for kontrollen. Tollvesenet kan også ta ut til undersøkelse nødvendige prøver av varer. Slike prøver kan tas uten vederlag.

Om nødvendig kan det kreves hjelp av politiet til å få utlevert regnskapsmateriale, bøker, dokumenter, varer mv.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende overfor vedkommende importør, eksportør eller produsent for å kontrollere riktigheten av utferdigede fakturaer, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter.

På forlangende fra Riksrevisjonen skal den oppgavepliktige uten opphold legge frem dokumenter og erklæringer som legitimerer data overført ved hjelp av elektronisk databehandling."

Den næringsdrivende plikter, på forlangende fra tollvesenet å legge frem opplysninger om innførsler/utførsler som er gjort. Dette for at tollvesenet i ettertid skal kunne forvisse seg om at regelverket er fulgt. Informasjonskravet anses å falle inn under C-kategorien.

I 2006 ble det i henhold til opplysninger fra TAD gjennomført 1 076 regnskapskontroller i norske bedrifter.

Figur 11.3 – Sentrale egenskaper ved å bistå tollvesenet ved kontroll

"Plikt for import- og eksportbedrifter til å bistå tollvesenet ved kontroll"	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ FOR-1995-09-06-785	Antall segmenter 2
Paragraf: ⇒ § 17	Total populasjon (Antall skjema)
Lovtekst: ⇒ "For å kontrollere riktigheten av dokumenter, erklæringer eller andre opplysninger som pliktes gitt etter denne lov, kan tollvesenet, eller den myndighet Kongen bestemmer foreta eller la foreta undersøkelse av bedriftslokale som helt eller delvis disponeres av den opplysningspliktige. På forlangende skal den opplysningspliktige uten opphold gi innsyn i, legge frem, utlevere, eller sende inn registrerte regnskapsopplysninger, regnskapsmateriale, kontrakter, korrespondanse, styre- og forhandlingsprotokoller, og andre dokumenter av betydning for kontrollen.	1076
	Kostnad 4 075 455

På bakgrunn av den informasjonen som er lagt frem, lager tollvesenet en kontrollrapport som blir forvaltningsmessig behandlet. For bedriften innebærer behandlingen å besvare på varsel og eventuell klage på vedtaket. Det er imidlertid bare plikten til å bistå ved selve kontrollen som er målt. Tids- og ressursbruk ved dialog om rettslige prinsipper, og

bakgrunnen for hvorfor man har oppgitt eller ikke oppgitt de aktuelle informasjonen hører ikke under den foreskrevne informasjonsplikten.

11.3.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Informasjonskravet berører alle bedrifter som tollvesenet plukker ut til regnskapskontroll.

Det ble i 2006 avholdt 1 076 regnskapskontroller/bokettersyn hos import- og eksportbedrifter.

Bokettersynene har varierende omfang og størrelse. En fellesnevner for hver av kontrollene er imidlertid at det er svært ressurskrevende selv for den normalt utrustede og effektive bedrift. Bedriftene må hente frem dokumentasjon og legge denne frem for tollvesenet, gjerne i møte. Dette er ofte varslet på forhånd, og bedriften vil således både bruke tid og ressurser på å forberede møtet, og avholde dette. Det er metodisk søkt å holde utenfor den tid som brukes på administrative forberedelser, herunder fremskaffing av møterom og en del andre praktiske foranstaltninger som i enkelte bedrifter kan være tidkrevende, men som ikke direkte vil være en nødvendighet ut fra det aktuelle informasjonskravet. Det kan imidlertid diskuteres i hvilken grad også dette skulle tas hensyn til. Det er imidlertid søkt å finne en standardisering som i størst grad direkte omfatter det som er en direkte kostnad av den beskrevne plikten, og ikke indirekte kostnader som ikke strengt vil være nødvendig for alle bedrifter.

Regnskapsopplysninger tollvesenet innhenter under et bokettersyn forutsettes også å være til internt bruk i importbedriften.

11.3.2 Administrative kostnader

Den totale administrative kostnaden for å etterleve kravet om å legge frem eller sende inn regnskapsopplysninger mv. er beregnet til å utgjøre 4,08 millioner kroner på aggregert nivå med en gjennomsnittskostnad på 3 788 kroner per regnskapskontroll. Dette utgjør 0,65 prosent av den totale kostnaden på 662,7 millioner kroner.

Tabell 11.5 – Standardisert tid: Plikt til å bistå tollvesenet ved kontroll

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)	
	Insourcing: Makro bedrifter	Insourcing: Mikro bedrifter
Håndtering av IK	60	60
Informasjon om riktighet av opplysninger	540	300
totalt	600	360

Ovenstående tabell representerer tidsforbruk ved etterlevelse av kravene.

Kartlegging av administrative kostnader forbundet med plikten ved å legge frem eller sende inn regnskapsopplysninger mv. omfatter to overordnede segment-typer som er relevante. Fremfinning og innsending av regnskapsopplysninger kan normalt ikke out-sources. For dette kravet har vi delt berørte bedrifters arbeidsprosess inn i bedrifters størrelse. Denne inndelingen gir følgende relevante segmenter

1. Insourcing – Makro bedrifter
2. Insourcing – Mikro bedrifter

Hvert av disse segmentene beskriver en gitt arbeidsprosess i forbindelse med etterlevelsen av informasjonskravet. De to segmentene representeres en bestemt ressursbruk i forhold til å etterleve kravet. Karakteristikk for det enkelte segment blir presentert i nedenstående avsnitt.

Insourcing – Makro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til store bedrifter som selv forestår fremfinning og innsending av regnskapsopplysninger, dokumenter mv til tollvesenet. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til fremfinning av dokumentasjonen.

Insourcing – Mikro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til mikro bedrifter som selv forestår fremfinning og innsending av regnskapsopplysninger, dokumenter mv til tollvesenet. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til fremfinning av dokumentasjonen.

Tabell 11.6 – Resultattabell: Plikt til å bistå tollvesenet ved kontroll

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Eksterne kostnader	Adm. kost totalt	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet
Håndtering av IK	1076	1	187/325	0,8	1,0	25 %	n/A
Informasjon om riktighet av opplysninger	1076	1	240/325	0,8	3,0	75 %	n/A
Totalt	1076	1	187/240/325	1,6	4,1	100 %	n/A

I utregningen av de administrative kostnadene er det tatt utgangspunkt i de ulike kostnadselementene. I forbindelse med håndtering av informasjonskravet medgår intern tid. Det kan også være aktuelt å innhente eksterne ressurser som for eksempel regnskapsførere, jurist eller rådgiver. Ved å fastsette intern tid og eksterne ressurser for den enkelte opplysning kan vi regne ut den administrative kostnaden per regnskapskontroll. Ved å se denne kostnaden i sammenheng med totalt antall tolldeklarasjoner kan vi aggregere den administrative kostnaden opp til et samfunnsnivå.

Toll- og avgiftsdirektoratet har angitt at det ble foretatt 1 076 regnskapskontroller i 2006, dette tallet er også benyttet som populasjon for alle opplysningene. Frekvensen som er benyttet er satt til 1 fordi kravet er hendelsesbasert og populasjonene er oppgitt i antall hendelser.

Timeprisen for den enkelte opplysningen reflekterer at det i mikrobedrifter er personer på ledernivå som håndterer dette kravet. I makrobedrifter antas at informasjonskravet både håndteres av ansatte med høyskolebakgrunn og ansatte på kontornivå.

11.3.3 Oppsummerende analyse

Generelt oppleves plikten til å bistå tollvesenet under gjennomføring av regnskapskontroller ved å finne frem regnskapsopplysninger, dokumenter mv som hensiktsmessig og det er en forståelse blant intervjuede bedrifter for hensikten.

Informasjonen som fremlegges for tollvesenet antas i stor grad å bli benyttet internt. Dette viser at det er en stor grad av overlapping med andre informasjonskrav. Likevel må dette informasjonskravet anses som en meget stor byrde/administrativ kostnad for en normalt effektiv bedrift.

11.3.4 Forenklingstiltak

Som oppsummering kan det nevnes at det kan synes vanskelig å forenkle tollvesenet kontrollvirksomhet med å gjennomføre regnskapskontroller hos næringsdrivende som innfører og/eller eksporterer varer uten at det går på bekostning av andre informasjonskrav eller den sikkerhet som ligger i at noen må aktivt vurdere den enkelte informasjon.

11.4 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET)

TET står for Tollvesenets Elektroniske Transitteringssystem; den nasjonale (norske) delen av NCTS.

Informasjonskravet "Søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET)" er hjemlet i tolloven § 57, mens detaljerte krav til informasjonen som skal avgis er gitt i tollovforskriftens kapittel 6.7.

Figur 11.4 – Sentrale egenskaper ved søknad om elektronisk overføring av TET

Søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET)	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ FOR-1995-09-06-785	Antall segmenter 2
Paragraf: ⇒ § 57	Total populasjon (Antall skjema)
Lovtekst: ⇒ "Kongen kan gi forskrift om transitteringsprosedyrer, herunder om ansvar ved brudd på reglene om transittering."	107 Kostnad
	2 117 004

Tolloven § 57 lyder:

"Kongen kan gi forskrift om transitteringsprosedyrer, herunder om ansvar ved brudd på reglene om transittering."

Retningslinjer for elektronisk overføring av transitteringsmeldinger fremgår av tollovforskriftens kapittel 6.7. Retningslinjene er nedfelt i den såkalte "Transitteringskonvensjonen", Konvensjon om en felles transitteringsprosedyre av 20. mai 1987. Transitteringskonvensjonen trådte i kraft 1. januar 1988 ved Kongelig resolusjon av 15. mai 1987.

EU-landene og EFTA-landene er avtaleparter i Transitteringskonvensjonen. Avtalepartene har utviklet et internasjonalt elektronisk transitteringssystem, NCTS (New Computerised Transit System). TET er den norske delen av NCTS der alle tollstedene i Norge er tilknyttet.

Formålet med transitteringsprosedyren er å sikre at en ufortollet vare sendt fra en avsender lokalisert hos en avtalepart ankommer mottakeren lokalisert hos en annen avtalepart i sin helhet og i rett tid.

Opplysningene som pliktes gitt skal avgis ved en transittering skal gis på en tolldeklarasjon, et såkalt SAD-dokument (Single Administrative Document). Rubrikkene på blanketten skal inneholde de samme opplysningene i samtlige avtaleparter.

Når det gjelder opprinnelsen til regelverket hvor informasjonskravets tilhørende forskrift inngår, er dette en følge av internasjonale regler, og anses å falle inn under kategori A. Selve utfyllingen av den elektroniske søknaden anses å falle inn under kategori C.

11.4.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Informasjonskravet berører alle bedrifter som søker om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (Tollvesenets Elektroniske Transitteringssystem - TET).

Alle transitteringsmeldinger i TET avgis elektronisk.

Ved oppstart av en transittering registrerer deklaranten, det vil si innehaveren av tillatelse til å avgi en elektronisk transitteringsmelding i TET, nødvendige transitteringsdata i et eget datasystem og en elektronisk transitteringsdeklarasjon overføres til avgangstollstedet. Når den mottatte transitteringsdeklarasjonen blir godkjent i TET vil avgangstollstedet tildele deklarasjonen et transitteringsnummer (MRN-Movement Reference Number) Dette nummeret meddeles deklaranten elektronisk, samtidig sender avgangstollstedet en melding om frigivelse for transittering til deklaranten.

Avgangstollstedet sender samtidig en melding om forventet ankomst til ankomsttollstedet. Ved hver grensepassering må dokumentene forevises transitteringstollstedet.

Ved ankomst til bestemmelsestollstedet presenteres dokumentene og varene for tollvesenet. Når ankomsttollstedet har akseptert dokumentene, sendes en ankomstbekreftelse tilbake til avgangstollstedet. Ankomsttollstedet gir også tillatelse til å losse transportmiddelet. Etter fullført lossing sender bestemmelsestollstedet melding om kontrollresultat tilbake til avgangstollstedet.

På grunnlag av kontrollresultatet ved bestemmelsestollstedet kan avgangstollstedet avslutte transitteringen. Dersom kontrollresultatet inneholder avvik må disse avklares med hovedansvarlig før transitteringen kan avsluttes.

Det er speditører som benytter seg av det elektroniske transitteringssystemet TET.

Tidsbruken ved å søke om tillatelse til elektronisk overføring av transitteringsmelding er ca 30 minutter for bedriften. Den største kostnaden påløper imidlertid ved å skaffe nødvendig programvare for å kunne benytte tillatelsen, slik at bruken tilfredsstillende kravene definert av tollvesenet. Denne er skjønnsmessig satt til henholdsvis 35 000 for store virksomheter, og 17 000 for små basert på mottatt informasjon fra bedrifter, og ut fra ekspertvurdering av denne. Når man har fått tilgang til TET brukes ordningen både for transitteringer til og fra Norge.

11.4.2 Administrative kostnader

Den totale administrative kostnaden for å etterleve kravet om å søke om tillatelse til elektronisk overføring av en transitteringsmelding er beregnet til å utgjøre 2, 1 millioner kroner på aggregert nivå. Dette utgjør 0,3 prosent av den totale kostnaden på 662,7 millioner for regelområdet indirekte skatt.

Arbeidet utføres internt i hvert enkelt spedisjonsfirma.

Tabell 11.7 – Standardisert tid: Søknad om elektronisk overføring av TET

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)	
	Insourcing: Makro bedrifter	Insourcing: Mikro bedrifter
Basisopplysninger	5	5
Håndtering av IK	10	10
Opplysninger om garantier	15	15
totalt	30	30

Tabell 11.7 representerer tidsforbruk ved etterlevelse av kravene.

Kartlegging av administrative kostnader forbundet med plikten til å sende inn søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET tillatelse) omfatter to overordnede segment-typer som er relevante. For dette kravet har vi delt berørte bedrifters arbeidsprosess inn etter bedriftenes størrelse. Denne inndelingen gir følgende relevante segmenter:

1. Insourcing – Makro bedrifter
2. Insourcing – Mikro bedrifter

Hvert av disse segmentene beskriver en gitt arbeidsprosess i forbindelse med etterlevelsen av informasjonskravet. Hvert av de to segmentene representeres en bestemt ressursbruk i forhold til å etterleve kravet. Karakteristikk for det enkelte segment blir presentert i nedenstående avsnitt.

Insourcing – Makro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til store bedrifter som selv forestår søknad om tillatelse til elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET tillatelse). Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til å fremfinne basisopplysninger, håndtering av informasjonskravet og opplysninger om garantier som må stilles overfor tollvesenet for å få slik tillatelse.

Insourcing – Mikro bedrifter

Dette segmentet representer arbeidsprosessen til små bedrifter som selv forestår søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET tillatelse). Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til å fremfinne basisopplysninger, håndtering av informasjonskravet og også opplysninger om garantier som må stilles overfor tollvesenet for å få slik tillatelse.

Tabell 11.8 – Resultattabell: Søknad om elektronisk overføring av TET

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Eksterne kostnader (mill)	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)
Basisopplysninger	107	1	187	0,7	0,7	33 %
Håndtering av IK	107	1	187	0,7	0,7	33 %
Opplysninger om garantier	107	1	187	0,7	0,7	33 %
Totalt	107	1	187	2,1	2,1	100 %

I utregningen av de administrative kostnadene er det tatt utgangspunkt i de ulike kostnadselementene. I forbindelse med utfylling av en søknad om tillatelse til elektronisk overføring av transitteringsmelding medgår intern tid. Ved å fastsette intern tid, eksterne ressurser og anskaffelser for den enkelte opplysning kan vi regne ut den administrative kostnaden per søknad. Ved å se denne kostnaden i sammenheng med totalt antall søknader kan vi aggregere den administrative kostnaden opp til et samfunnsnivå.

Toll- og avgiftsdirektoratet har angitt at det er 107 firma som innehar tillatelse til elektronisk overføring av transitteringsmelding. Frekvensen som er benyttet er satt til 1 fordi kravet er hendelsesbasert og populasjonen er oppgitt i antall søkere.

Timeprisen for den enkelte opplysningen reflekterer at det er personer på kontornivå som håndterer dette kravet.

11.4.3 Oppsummerende analyse

Søknad om tillatelse til å benytte TET oppfattes ikke som belastende. Søknaden om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger skal inneholde basisopplysninger og opplyse om eventuelle vesentlige eller gjentatte overtredelser av toll- og avgiftslovgivningen. Søker må være registrert i enhetsregisteret og være hjemmehørende i EØS/EU.

Bedriften sender inn en standard søknadsblankett til tollvesenet som behandler denne i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser.

Selve søknaden om TET tillatelse tar ca 30 minutter for bedriften. Den største kostnaden påløper imidlertid ved å få levert nødvendig programvare for å kunne benytte tillatelsen, slik at bruken av tillatelsen tilfredsstiller kravene tollvesenet har fastsatt. I Norge finnes to leverandører av denne programvaren og vi har fått opplyst at nødvendig programvare og opplæring for den enkelte bedrift mest sannsynlig ligger på fra kroner 15 000 og oppover. Programvaren må spesialtilpasses den enkelte bedrift og kostnaden er høyere for store bedrifter enn for små.

11.4.4 Forenklingstiltak

Elektronisk overføring av transitteringsmeldinger i TET er en forenkling av systemet. Brukere av TET oppfatter systemet som tidsbesparende i forhold til å ikke ha systemet. Søknad om tillatelse til å benytte systemet oppleves ikke som belastende.

11.5 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy

Informasjonskravet "Søknad om tillatelse til bruk/oppbevaring av ufortollet proviant om bord " er hjemlet i tolloven, Tolltariffens Innledende Bestemmelser, § 11 nr. 4 og Forskrift om toll- og avgiftsfri bruk/oppbevaring av proviant som er medbrakt om bord i fartøy som kommer til tollområdet

Tolltariffens Innledende Bestemmelser, § 11 nr. 4 lyder:

"Fritatt for toll ved innførselen er:

Proviant og fornødenheter som fartøy bringer med til tollområdet og som er bestemt til bruk om bord under fartøyets reise til og fra tollområdet og under opphold der.

Tollfriheten gjelder bare for de mengder Tollvesenet finner passende i forhold til fartøyets art, besetningens størrelse, antall passasjerer samt reisens art og oppholdets varighet.

Tollfriheten opphører når fartøyet går over i innenriks fart eller blir liggende i tollområdet i lengre tid."

Tollvesenet kan etter søknad gi tillatelse til at ufortollet proviant kan brukes ombord i utlosset fartøy under fart til annet innenlands sted når fartøyet der skal ta ombord last og deretter utekspedere til havn i utlandet, Svalbard eller Jan Mayen.

Ufortollet proviant, herunder brennevin, vin, tobakkvarer og sigarettpapir, kan bero ombord i 30 dager i fartøy som etter ankomst til tollområdet går i opplag, til verksted eller har annet opphold i tollområdet under forutsetning av at høyt beskattede varer som brennevin, vin, tobakkvarer og sigarettpapir i alminnelighet forsegles.

Proviant som ikke fritt kan brukes om bord må av fartøysførereren holdes i egne, atskilte, forseglingsbare rom(skap)

Figur 11.5 – Sentrale egenskaper ved søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy

Søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy"	Sentrale egenskaper ved informasjonskravet
Lov: ⇒ FOR-1985-12-06-2107	Antall segmenter 2
Paragraf: ⇒ § 11 nr. 4	Total populasjon (Antall skjema) 10000
Lovtekst: ⇒ Tollvesenet kan nekte tollekspedisjon av en vare inntil pliktige opplysninger eller oppgaver om varen er meddelt Proviant og fornødenheter som fartøy bringer med til tollområdet og som er bestemt til bruk om bord under fartøyets reise til og fra tollområdet og under opphold der. ⇒ Tollfriheten gjelder bare for de mengder Tollvesenet finner passende i forhold til fartøyets art, besetningens størrelse, antall passasjerer samt reisens art og oppholdets varighet. Ⓢ Tollfriheten opphører når fartøyet går over i innenriks fart eller blir liggende i tollområdet i lengre tid."	Kostnad 800 000

Formålet med dette regelverket er å hindre at proviant medbrakt om bord i fartøy som ankommer tollområdet (Norge) brukes uten først å ha blitt fortollet. Informasjonskravet anses å falle inn under C-kategorien.

Definerte kvanta sigaretter, brennevin, vin og proviant kan benyttes avgiftsfritt om bord for et tidsrom på 10 dager. Tollvesenet kan, etter utløpet av 10 dager, på søknad innvilge toll- og avgiftsfri tildeling av brennevin, vin, tobakkvarer og sigarettpapir beregnet for bruk om bord under oppholdets antatte varighet, i henhold til bestemte regler. Ufortollet proviant kan brukes toll- og avgiftsfritt om bord i de mengder som står i forhold til fartøyet art, besetningens størrelse, antall passasjerer, reisens art, oppholdets varighet mv.

11.5.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Informasjonskravet berører alle fartøy som bringer med ufortollet proviant ved ankomst til tollområdet og som søker om tillatelse til å bruke/oppbevare den ufortolte provianten ombord.

Tabell 11.9 – Standardisert tid: Søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)	
	Insourcing: Makro bedrifter	Insourcing: Mikro bedrifter
Håndtering av IK	5	5
Opplysning om varen	15	15
Totalt	20	20

Kartlegging av administrative kostnader forbundet med plikten til å sende inn søknad om tillatelse til bruk/oppbevaring av ufortollet proviant omfatter to overordnede segmenter som er relevante. For dette kravet har vi delt berørte bedrifters/fartøyers arbeidsprosess inn i fartøyets størrelse. Denne inndelingen gir følgende relevante segmenter

1. Insourcing – Makro bedrifter
2. Insourcing – Mikro bedrifter

Hvert av disse segmentene beskriver en gitt arbeidsprosess i forbindelse med etterlevelsen av informasjonskravet. De to segmentene representeres en bestemt ressursbruk i forhold til å etterleve kravet. Karakteristikker for det enkelte segment blir presentert i nedenstående avsnitt.

Insourcing – Makro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til store bedrifter/fartøyer som sender inn søknad om tillatelse til bruk/oppbevaring av ufortollet proviant om bord. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til håndtering av informasjonskravet og innhenting av opplysninger om de ufortolte varene om bord.

Insourcing – Mikro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til små bedrifter/fartøyer som sender inn søknad om tillatelse til bruk/oppbevaring av ufortollet proviant om bord. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til håndtering av informasjonskravet og innhenting av opplysninger om de ufortolte varene om bord.

Ufortollet proviant om bord må telles opp og rapporteres til tollvesenet. Varene må lagres i låsbare/forseglsbare rom om bord.

Opptelling av proviant og innsending av søknad gjøres manuelt.

Tollvesenet kan foreta kontroll av fartøyet beholdninger for å påse riktig mengde er innrapportert og at innrapportert mengde proviant ikke har blitt benyttet urettmessig mens fartøyet har oppholdt seg i Norge.

Toll- og avgiftsdirektoratet oppgir at ca 10 000 fartøy årlig er berørt av kravet. Opptelling av proviant for søknad om tillatelse til bruk/oppbevaring av ufortollet proviant om bord outsources ikke.

Tidsbruken ved å telle opp og rapportere ufortollet proviantbeholdning antas å være lik for mikro og makro bedrifter.

Opptelling, rapportering og innlåsnings av ufortollet proviantbeholdning for søknad om tillatelse til bruk/oppbevaring anses i liten grad å være til internt bruk ombord i fartøyet.

11.5.2 Administrative kostnader

Den totale administrative kostnaden for å etterleve kravet om å søke om tillatelse til bruk/oppbevaring av ufortollet proviant er beregnet til å utgjøre 0,8 millioner kroner på aggregert nivå. Dette utgjør 0,12 prosent av den totale kostnaden på 662,7 millioner kroner for regelområdet indirekte skatt.

Arbeidet med opptelling av proviant outsources ikke.

Tabell 11.10 – Resultattabell: Søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortollet proviant om bord i fartøy

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)	Adm. kost pr. enhet/bedrift
Håndtering av IK	10 000	1	240	0,2	0,25	n/A
Opplysning om varen	10 000	1	240	0,6	0,75	n/A
Totalt	10 000	1	240	0,8	100 %	n/A

Toll- og avgiftsdirektoratet har angitt at informasjonskravet årlig berører 10 000 fartøyer. Dette tallet er også benyttet som populasjon for alle opplysningene. Frekvensen som er benyttet er satt til 1 fordi kravet er hendelsesbasert og populasjonene er oppgitt i antall hendelser.

Timeprisen for den enkelte opplysningen reflekterer at det er personer med høyskolebakgrunn (240 kroner) som håndterer dette kravet.

11.5.3 Oppsummerende analyse

Informasjonen brukes i liten grad internt. Dette viser at det er en liten grad av overlapping med andre informasjonskrav. Derfor må dette informasjonskravet anses som en byrde/administrativ kostnad for en normalt effektiv bedrift/fartøy. Søknad om tillatelse til bruk/oppbevaring av ufortollet proviant ville neppe blitt foretatt uten at kravet foreligger.

11.5.4 Forenklingstiltak

Som oppsummering kan det nevnes at det kan synes vanskelig å forenkle prinsippet omkring søknad om bruk/oppbevaring av ufortollet proviant ombord uten at det går på bekostning av de krav til sikkerhet som tollvesenet har definert for håndtering av ufortollet proviant om bord i fartøyer. En mulighet er å vurdere minstegrenser for hva som behøves innrapportert. Det antas at det i dag er betydelig underrapportering i henhold til dette kravet, og at denne underrapporteringen i det vesentlige gjelder mindre kvanta av ordinære vareslag. En minstegrense vil i så fall neppe lette den faktiske byrden, men gjøre at en vesentlig del av det som i dag antas underrapportert blir legalisert.

11.6 Beskrivelse av informasjonskravets innhold: Søknad om tollkreditt

Informasjonskravet "Søknad om tollkreditt" er hjemlet i tolloven § 35, mens detaljerte vilkår for tildeling av tollkreditt og bruk av tildelt tollkreditt som skal avgis er gitt i tollovforskriftens kapittel 5.5.

Figur 11.6 – Sentrale egenskaper ved søknad om tollkreditt

"Søknad om tollkreditt"		Sentrale egenskaper ved informasjonskravet	
Lov:		Antall segmenter	
⇒ FOR-1995-09-06-785		2	
Paragraf:		Total populasjon (Antall skjema)	
⇒ § 35		3882	
Lovtekst:		Kostnad	
⇒ "Kongen kan gi nærmere forskrifter om adgangen til å gi kreditt for tollavgifter, for godtgjørelser til statskassen i henhold til denne lov og for påløpne omkostninger. For slik kreditt kan kreves særskilt godtgjørelse til statskassen etter nærmere forskrifter som fastsettes av departementet. Fra forfallsdagen kan beregnes renter. Departementet kan gi forskrifter om beregning og betaling av renter ved for sen betaling."		749 485	

Tolloven § 35 lyder:

"Kongen kan gi nærmere forskrifter om adgangen til å gi kreditt for tollavgifter, for godtgjørelser til statskassen i henhold til denne lov og for påløpne omkostninger. For slik kreditt kan kreves særskilt godtgjørelse til statskassen etter nærmere forskrifter som fastsettes av departementet. Fra forfallsdagen kan beregnes renter. Departementet kan gi forskrifter om beregning og betaling av renter ved for sen betaling."

Retningslinjer for tildeling av tollkreditt fremgår av tollovforskriftens kapittel 5.5.

Når det gjelder opprinnelsen til regelverket hvor informasjonskravets tilhørende forskrift inngår, er dette en følge av nasjonale regler, og faller inn under C-kategorien.

11.6.1 Bedriftenes håndtering av informasjonskravet

Informasjonskravet berører virksomheter som ønsker å ha tollkreditt. Toll- og avgiftsdirektoratet har opplyst at det er 3882 bedrifter som har tollkreditt. Det skal fylles ut en søknad på en fastsatt blankett, og blanketten skal signeres av signaturberettiget person i bedriften. Selve utfyllingen av blanketten kan outsources, men ikke signeringen av blanketten.

Tabell 11.11 – Standardisert tid: Søknad om tollkreditt

Opplysninger	Standardisert tid (minutter)	
	Digitalt: Makro bedrifter	Digital: Mikro bedrifter
Basisdata, herunder opplysninger om styre	2	2
Håndtering av IK	30	30
Stille sikkerhet	25	25
Underskrift	1	1
Totalt	58	58

Tabell 11.11 representerer tidsforbruket ved etterlevelse av kravene.

Kartlegging av administrative kostnader forbundet med plikten til å sende inn søknad om tollkreditt omfatter to overordnede segment-typer som er relevante. For dette kravet har vi delt berørte bedrifters arbeidsprosess inn etter bedriftenes størrelse. Denne inndelingen gir følgende relevante segmenter

1. Insourcing – Makro bedrifter
2. Insourcing – Mikro bedrifter

Hvert av disse segmentene beskriver en gitt arbeidsprosess i forbindelse med etterlevelsen av informasjonskravet. Hvert av de to segmentene representeres en bestemt ressursbruk i forhold til å etterleve kravet. Karakteristikk for det enkelte segment blir presentert i nedenstående avsnitt.

Insourcing – Makro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til store bedrifter som selv forestår søknad om tollkreditt. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til fremfinning av basisdata om bedriften, herunder opplysninger om styret, håndtering av informasjonskravet, fremskaffe en garanti (hvis påkrevd) og signering av søknadsskjemaet.

Insourcing – Mikro bedrifter

Dette segmentet representerer arbeidsprosessen til små bedrifter som selv forestår søknad om tollkreditt. Kostnadene som inngår i dette segmentet består av kostnader til fremfinning av basisdata om bedriften, herunder opplysninger om styret, håndtering av informasjonskravet, fremskaffe en garanti (hvis påkrevd) og signering av søknadsskjemaet.

Tollvesenet foretar en kredittvurdering av hver enkelt søker, og avhengig av utfallet av kredittvurderingen kan tollvesenet stille krav om garanti før søknaden innvilges.

11.6.2 Administrative kostnader

Den totale administrative kostnaden for å søke om tollkreditt er beregnet til å utgjøre 0,75 millioner kroner på aggregert nivå med en gjennomsnittskostnad på 193 kroner per søknad. Dette utgjør 0,11 prosent av den totale kostnaden på 662,7 millioner kroner.

Tabell 11.12 – Resultattabell: Søknad om tollkreditt

Opplysninger	Populasjon	Frekvens	Timepris	Eksterne kostnader	Adm. kost Totalt (mill)	Andel av total (%)
Basisdata, herunder opplysninger om styre	3 882	1	187	0,01	0,03	5
Håndtering av IK	3 882	1	187	0,01	0,37	50
Stille sikkerhet	3 882	1	187	0,01	0,31	42
Underskrift	3 882	1	325	0,01	0,03	4
totalt	3 882	1	187/325	0,04	0,75	100 %

I utregningen av de administrative kostnadene er det tatt utgangspunkt i de ulike kostnadselementene. I forbindelse med utfylling av søknadsskjemaet medgår intern tid. Ved å fastsette intern tid for den enkelte opplysning kan vi regne ut den administrative kostnaden per søknad. Ved å se denne kostnaden i sammenheng med totalt antall søknader kan vi aggregere den administrative kostnaden opp til et samfunnsnivå.

Toll- og avgiftsdirektoratet har angitt at det er årlig er 3 882 bedrifter som søker om tollkreditt. Frekvensen som er benyttet er satt til 1 fordi kravet er hendelsesbasert og populasjonen er oppgitt i antall søkere.

Timeprisen for den enkelte opplysningen reflekterer at det er personer på kontornivå som håndterer dette kravet. Søknadsskjemaet må imidlertid signeres av en person med signaturrett i bedriften, det vil si av en person på ledernivå.

11.6.3 Oppsummerende analyse

Fordi en bedrift som regel bare søker om tollkreditt en gang vil det være kostnader i forbindelse med å orientere seg om hva som skal gjøres og hvordan det skal gjøres. Her vil orienteringsprosessen være vesentlig lenger og mer tidkrevende enn selve søknadsprosessen.

Bedriften fyller ut et fastlagt skjema og vedlegger bankgaranti som tilsvarer den kredittgrense som ønskes dvs. et gjennomsnitt av importavgiftene fordelt over to måneders importvolum. Noen velger også å sende med et forklarende brev i tillegg til skjemaet og bankgarantien. Søknaden skal underskrives av bedriften, en oppgave som ikke kan out-sources.

11.6.4 Forenklingstiltak

En søknad om tollkreditt fremsettes normalt kun én gang av hver bedrift. Det å inneha en tollkreditt er en forenkling av systemet. Systemet oppleves ikke som belastende. Vi har ikke mottatt spesielle tilbakemeldinger med forslag til forenklingstiltak på dette kravet.

DEL 6 - TILLEGG

I denne delen presenteres oversiktstabeller og øvrige resultatdata fra kartleggingen. Materialet gir supplerende informasjon, og brukes som aktivt referansemateriale i gjennomlesningen av rapporten.

12. Resultattabeller og bakgrunnsdata

12.1 Totaloversikt – Lover og forskrifter

Lov/forskrift		Adm. kost (i kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering		
				A (%)	B (%)	C (%)
LOV-1980-06-13-24	Lov om ligningsforvaltning	3.017.264.386	70,3	0	0	100
FOR-1967-12-15-8962	Forskrift til tolloven.	655.813.855	15,3	0	0	100
LOV-1997-02-28-19	Lov om folketrygd (folketrygdloven).	223.594.325	5,2	0	0	100
FOR-1999-11-19-1158	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	127.682.780	3,0	0	0	100
FOR-1998-12-22-1263	Forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. (Skattebetalingsloven)	87.198.640	2,0	0	0	100
LOV-1989-06-16-54	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	69.544.323	1,6	68,8438	12,8672	18,289
FOR-1997-12-29-1435	Forskrift om gjennomføring av innbetalingsordningen for skatt mv.	38.000.480	0,9	0	0	100
FOR-1992-12-22-1190	Forskrift om levering av ligningsoppgaver over innskudd og lån i banker, forsikringsselskaper m.v.	17.855.072	0,4	0	0	100
FOR-1997-01-08-6	Forskrift om opplysningsplikt for næringsdrivende som omsetter jord- og husdyrprodukter o.l. fra produsent	13.922.292	0,3	0	0	100
FOR-1998-10-28-1036	Forskrift om levering av ligningsoppgave over innbetalinger til og utbetalinger fra individuell pensjonsavtale etter skatteloven.	6.746.461	0,2	0	0	100
FOR-1989-11-14-1211	Forskrift for taksering og verdsetting av skog.	5.602.080	0,1	0	0	100
LOV-1966-06-10-5	Lov om toll (tolloven).	4.075.455	0,1	0	0	100
FOR-1999-11-22-1160	Forskrift fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	3.271.768	0,1	0	0	100

FOR-2002-10-18-1184	Forskrift om levering av likningsoppgave over engangsutbetaling fra innskuddspensjonsordning.	3.147.920	0,1	0	0	100
FOR-1993-03-15-199	Forskrift om oppgaveplikt for norske deltakere i utenlandske ansvarlige selskaper mv og norske deltakere i norsk-kontrollerte selskaper i lavskatteland	2.703.368	0,1	0	0	100
LOV-1952-11-21-2	Lov om betaling og innkreving av skatt.	1.982.880	0,0	0	0	100
FOR-2003-12-22-1779	Forskrift om levering av ligningsoppgaver fra forvaltningselskaper og verdipapirregistre til ligningsmyndighetene.	1.865.392	0,0	0	0	100
LOV-1999-03-26-14	Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven).	1.722.745	0,0	0	2,93517	97,065
FOR-1969-12-09-3903	Forskrift om plikt til å gi opplysninger til ligningsmyndighetene og til arveavgiftsmyndighetene.	1.388.499	0,0	0	0	100
FOR-2004-12-13-1702	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	1.013.046	0,0	0	100	0
FOR-1993-02-11-107	Forskrift om innhentning av opplysninger ved fastsettelse av bunnfradrag	936.867	0,0	0	0	100
FOR-1986-11-05-2057	Forskrift om toll- og avgiftsfri bruk/oppbevaring av proviant som er medbrakt ombord i fartøy som kommer til tollområdet.	801.836	0,0	0	0	100
FOR-2000-12-20-1393	Forskrift om kommunefordeling av grunnlaget for eideomsskatt for kraftanl (Eideomsskattelova)	775.828	0,0	0	0	100
FOR-1992-12-04-1009	Forskrift om oppgave over konti i utenlandsk bank	577.183	0,0	0	0	100
FOR-2002-12-12-1491	Forskrift (Nr. 126) om bokføring og inntektsdokumentasjon for serveringssteder	483.024	0,0	0	0	100
FOR-2004-04-27-668	Forskrift om Tollvesenets adgang til å gi bindende forhåndsuttalelser om klassifisering av varer i henhold til gjeldende tolltariff.	438.203	0,0	0	0	100
FOR-1985-12-06-2107	Tolltariffens innledende bestemmelser.	333.421	0,0	0	0	100
FOR-1999-01-20-27	Forskrift om bearbeiding av ufortollde landbruksvarer.	106.481	0,0	0	0	100
FOR-1983-12-23-1840	Forskrift om særskilt oppgaveplikt for lønn til barn fra foreldres bedrift m.v.	92.000	0,0	0	0	100
FOR-1980-09-30-6	Forskrift (Nr. 83) om kompensasjon for toll, særavgifter og merverdiavgift på proviant forbrukt om bord	75.600	0,0	0	0	100

	på fartøyer som driver fiske og fangst i fjerne farvann.					
FOR-1992-12-08-1038	Forskrift om levering av ligningsoppgaver over konti for boligsparing for ungdom - BSU. (Ligningsloven)	51.200	0,0	0	0	100
FOR-1995-01-30-89	Forskrift om tollfrihet ved innførsel av tekstilvarer som har vært gjenstand for leieforedling i utlandet.	34.632	0,0	0	0,17999	99,82
FOR-1995-06-30-627	Forskrift om overvåking av innførselen av visse landbruksvarer under den norske GSP-ordningen ved bruk av automatiske innførselstillatelser.	10.056	0,0	0	0	100
FOR-1993-08-05-799	Forskrift om levering av ligningsoppgave over forsikring i livsforsikringselskaper.	9.677	0,0	0	0	100
FOR-2004-05-10-725	Forskrift om lettelse i meldeplikt for småfly mv. i trafikk mellom Norge og øvrige Schengen-land.	6.233	0,0	0	0	100
LOV-1990-12-21-72	Lov om avgift på utslipp av CO2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen.	1.324	0,0	0	0	100
FOR-2000-12-13-1252	Forskrift om tollfritak for landbruksvarer som innføres til teknisk bruk.	55	0,0	0	0	100
LOV-1969-06-19-66	Lov om merverdiavgift.	-	0,0	0	0	0

12.2 Totaloversikt – Informasjonskrav

Regelområde/fagmyndighet	Lov/forskrift	Informasjonskrav	Adm. kost (i kr)	Andel av samlede kostnader (%)	ABC-regulering (%)			Type kostnad (%)		
					A	B	C	intern tidsbruk	eks-terne kostnader	An-skaffelser
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Søknad om innførsel av vare (Tolldeklarering)	610.313.637	14,2	0	0	100	2	98	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for aksjeselskaper og andre foretak til å levere næringsoppgave 2	470.873.350	11,0	0	0	100	5	94	1
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskaper skal sende inn skjema for spesifikasjon av forskjeller mellom skatt og regnskap til ligningsmyndighetene	400.310.400	9,3	0	0	100	18	79	3
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Arbeidsgivere skal sende inn lønns- og trekkoppgave til ligningsmyndighetene.	349.876.320	8,2	0	0	100	23	77	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper undergitt RISK-reglene å levere aksjonærregisteroppgave til ligningsmyndighetene hvert år.	341.133.429	8,0	0	0	100	4	89	7
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Foretak med begrenset regnskapsplikt og andre ligningsmyndighetene pålegger, må sende inn næringsoppgave 1 til ligningsmyndighetene.	308.337.700	7,2	0	0	100	30	66	4
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt til å levere selvangivelse for aksjeselskaper mv. til ligningsmyndighetene	226.171.996	5,3	0	0	100	24	75	1
Direkte skatt	Lov om folketrygd (folketrygdloven).	Plikt for arbeidsgiver å levere årsoppgave for arbeidsgiveravgift til kommunekassereren.	194.117.525	4,5	0	0	100	4	96	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskaper skal sende inn skjema over avstemming av egenkapital til ligningsmyndighetene.	166.540.930	3,9	0	0	100	5	92	3
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt til å levere selvangivelse for næringsdrivende til ligningsmyndighetene	140.054.400	3,3	0	0	100	18	71	11
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskaper skal levere avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger	101.065.833	2,4	0	0	100	10	81	9

		til ligningsmyndighetene.								
Direkte skatt	Forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. (Skattebetalingsloven)	Plikt for arbeidsgiver å gi lønsmottaker kvittering for foretatt skattetrekk	86.112.000	2,0	0	0	100	6	94	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskapets oppgave over deltakerens formue og inntekt i ansvarlige selskap skal leveres til ligningsmyndighetene	83.527.200	1,9	0	0	100	13	78	10
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Enkeltpersonsforetak må sende inn hvert år til ligningsmyndighetene eget skjema over beregning av personinntekt.	82.325.250	1,9	0	0	100	13	72	16
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for aksjeselskap, verdipapirfond og sparebanker i eget skjema som skal sendes til ligningsmyndighetene, å beregne selskapets påstand om RISK	70.572.000	1,6	0	0	100	6	83	11
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for alle skattytere som krever fradrag for bilkostnader å levere opplysninger om bruk av bil som vedlegg til selvangivelsen	43.850.400	1,0	0	0	100	10	77	13
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Søknad om utførsel av varer (Tolldeklarerings UT)	40.183.553	0,9	0	0	100	35	65	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Kraftanlegg må levere skjema for avskrivning for særskilte driftsmidler og påkostning i kraftanlegg til ligningsmyndighetene.	39.143.904	0,9	0	0	100	14	86	1
Direkte skatt	Forskrift om gjennomføring av innbetalingsordningen for skatt mv.	Plikt for banker å daglig sende data vedrørende behandlede transaksjoner til datasentral	38.000.480	0,9	0	0	100	8	0	92
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Tilleggsskjema for primærnæringen skal sendes til ligningsmyndighetene.	33.286.000	0,8	0	0	100	37	48	15
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte-loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Plikt for bedrifter som ønsker skattefradrag for FOU-prosjekter å opplyse om kostnader som vedlegg til selvangivelsen	31.224.375	0,7	0	0	100	53	43	4
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og	Selskap eller foretak som i løpet av inn-	29.680.000	0,7	0	0	100	15	85	0

	gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skattelo- ven)	tekståret har utdelt utbytte, skal gi motta- ker av utbyttet melding om beregnet godtgjø- relse								
Direkte skatt	Lov om folke- trygd (folke- trygdloven).	Plikt for arbeidsgiver å gi oppgave over bereg- ningen av arbeidsgiver- avgift og trukket skatt (terminoppgave)	29.476.800	0,7	0	0	100	36	64	0
Direkte skatt	Lov om lig- ningsforvaltning	Varelagerliste kan sendes inn av primær- næringen til lignings- myndighetene	28.944.000	0,7	0	0	100	23	60	17
Direkte skatt	Lov om lig- ningsforvaltning	Plikt for selskaper å sende inn skjema over gevinst -og tapskon- toene til ligningsmyn- dighetene.	25.771.200	0,6	0	0	100	24	62	14
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skattelo- ven)	Søknad om godkjennel- se av prosjekter til Norges forskningsråd for å oppnå skattefra- drag ifm FOU- prosjekter	22.662.250	0,5	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skattelo- ven)	Plikt for nyopprettede askjeselskaper og allmennaksjeselskap å levere oppgave over eiendeler som vedlegg til selvangivelsen	20.198.080	0,5	0	0	100	0	100	0
Direkte skatt	Forskrift om levering av ligningsoppga- ver over inn- skudd og lån i banker, forsik- ringsselskaper m.v.	Plikt til å levere oppga- ve over lånekonti mv. for banker, forsikrings- selskaper, hypotek- og kredittforeninger, sam- virkelag, sparefore- ninger, fonds- og ak- sjemeglere, advokater, finansieringsinstitusjon mv til ligningsmyndig- hetene	17.855.072	0,4	0	0	100	27	0	73
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skattelo- ven)	Melding til forsikrings- takere fra forsikrings- selskapet om avkast- ning på sparedelen ved livsforsik- ring/kapitalforsikring.	16.424.749	0,4	0	0	100	0	0	100
Direkte skatt	Lov om lig- ningsforvaltning	Plikt for livsforsikrings- selskaper, banker og forvaltningsselskaper for verdifond å gi opp- gave over rettighetsha- ver til ligningsmyndig- hetene	14.863.284	0,3	0	0	100	100	0	0

Direkte skatt	Forskrift om opplysningsplikt for næringsdrivende som omsetter jord- og husdyrprodukter o.l. fra produsent	Næringsdrivende skal sende inn årsoppgave over omsetning av jord- og husdyrprodukter o.l. fra produsent til ligningsmyndighetene.	13.922.292	0,3	0	0	100	29	43	28
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskaper kan etter særskilt oppfordring anmodes om å gi opplysninger om økonomiske forhold mv til bruk ved blant annet kontroll foretatt av ligningsmyndighetene.	9.982.316	0,2	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskaper som ANS, DA KS mv. skal levere selskapsoppgave m.v. til ligningsmyndighetene.	9.051.360	0,2	0	0	100	5	82	13
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for rederi eller arbeidsgiver som driver næringsvirksomhet om bord på fartøy å gi informasjon om arbeidstaker bosatt i utlandet til ligningsmyndighetene	8.288.000	0,2	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å rapportere om utenrikshandel - Kapitalrapportering utlandet årlig	7.899.655	0,2	0	100	0	10	26	64
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for giver- og mot-takerselskap å dokumentere at vilkårene for å yte og motta konsernbidrag er oppfylt.	7.331.023	0,2	0	0	100	14	81	6
Direkte skatt	Forskrift om levering av ligningsoppgave over innbetalinger til og utbetalinger fra individuell pensjonsavtale etter skatteloven.	Selskap som er avtalepart i en pensjonstavtale mv, plikter å levere ligningsoppgave til ligningsmyndighetene over innbetalinger og utbetalinger fra individuell pensjonsavtale	6.746.461	0,2	0	0	100	35	0	65
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere kvartalsvis rapportering om utenriksøkonomi - import av tjenester	6.400.058	0,1	100	0	0	13	13	74
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere rapportering om utenriksøkonomi - eksport av tjenester	6.400.058	0,1	100	0	0	13	13	74
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for forsikringsselskaper, banker og	6.307.939	0,1	0	0	100	31	0	69

		forvaltningsselskaper å levere oppgave over utbetalinger fra IPA til ligningsmyndighetene								
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Rapportering av utenrikshandel med tjenester - import årlig	6.112.799	0,1	100	0	0	25	18	57
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for blant annet selskaper å levere skjemaet over realisasjon av aksjer til ligningsmyndighetene	6.053.871	0,1	0	0	100	22	42	36
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Rapportering av utenrikshandel med tjenester - eksport årlig	6.051.634	0,1	100	0	0	25	18	57
Direkte skatt	Forskrift for taksering og verdsetting av skog.	Skjema hvor hovedresultat fra takstberegning av skogsverdi fremgår skal sendes til ligningsmyndighetene av næringsdrivende innen skogbruk	5.602.080	0,1	0	0	100	12	88	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Livsforsikringsselskaper plikter å sende trekkoppgave for hver forsikringstaker over summen av skattetrekk til skattemyndighetene.	5.432.784	0,1	0	0	100	8	0	92
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskap som utleier må sende inn skjema over årsoppgjør for utleie mv av fast eiendom til ligningsmyndighetene.	4.621.462	0,1	0	0	100	13	66	20
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for billedkunstnere å levere næringsoppgave til ligningsmyndighetene	4.437.600	0,1	0	0	100	68	8	24
Indirekte skatt	Lov om toll (tolloven).	Plikt for import/eksport bedrifter å bistå Toll- og avgiftsdirektoratet ved kontroll	4.075.455	0,1	0	0	100	60	40	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for drosje og lastbilnæringen å levere tilleggsskjema for drosje og lastebilnæringen for 2006 til ligningsmyndighetene	3.618.110	0,1	0	0	100	22	54	23
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere månedlige detaljpriser	3.573.732	0,1	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for overnattings- og serveringssteder som serverer øl, vin og brennevin å levere tilleggsskjema til selvangivelsen	3.326.485	0,1	0	0	100	41	40	19

Direkte skatt	Forskrift fastsatt av Skatteministeriet til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Selskap som krever fradrag i norsk skatt for skatt betalt i utlandet av utbytte eller overskudd fra utenlandsk datterselskap må dokumentere den utenlandske skatten.	3.271.768	0,1	0	0	100	8	91	0
Direkte skatt	Forskrift om levering av likningsoppgave over engangsutbetaling fra innskuddspensjonsordning.	Selskaper som er avtalepart i en innskuddspensjonsordning skal levere oppgave over engangsutbetalinger til ligningsmyndighetene	3.147.920	0,1	0	0	100	31	0	69
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Plikt foretak å levere sluttrapport til Norges Forskningsråd ved avsluttet Skattefunnprosjekt	3.053.635	0,1	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere egenmeldt sykefraværstatistikk	2.977.409	0,1	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for varehandel	2.679.660	0,1	0	0	100	14	86	0
Direkte skatt	Forskrift om oppgaveplikt for norske deltakere i utenlandske ansvarlige selskaper mv og norske deltakere i norsk-kontrollerte selskaper i lavskatteland	Plikt til å levere næringsoppgave til ligningsmyndighetene for norske deltakere i utenlandske selskaper mv	2.657.339	0,1	0	0	100	37	38	25
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om lønnstatistikk	2.569.545	0,1	100	0	0	14	86	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for selskaper å levere skjema for fastsettelse av anskaffelsesverdi (inngangsverdi) og beregning av skattepliktig utbytte for aksjer/andeler til ligningsmyndighetene.	2.395.840	0,1	0	0	100	31	69	0
Direkte skatt	Lov om lig-	Plikt for lottfiskere å	2.219.400	0,1	0	0	100	19	59	23

	ningsforvaltning	levere skjema over oppgave for beregning av næringsinntekt for lottfiskere og særskilt fradrag innen fiske og fangst 2006 til ligningsmyndighetene.								
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Søknad om elektronisk overføring av transitteringsmeldinger (TET tillatelse)	2.117.005	0,0	0	0	100	0	100	0
Direkte skatt	Lov om betaling og innkreving av skatt.	Anmodning fra skattyter om fradrag/reduksjon/forhøyelse av forhåndsskatt ved feil utskrivning av forhåndsskatt	1.982.880	0,0	0	0	100	31	69	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om hoteller	1.875.130	0,0	100	0	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere månedlig detaljomsetning	1.874.302	0,0	100	0	0	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift om levering av ligningsoppgaver fra forvaltningsselskaper og verdipapirregistre til ligningsmyndighetene.	Forvaltningsselskaper skal på vegne av verdipapirfondet gi informasjon til Skattedirektoratet i form av levering av kontrollopgaver vedrørende innskudd i verdipapirfond	1.865.392	0,0	0	0	100	27	0	73
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for forvaltningsselskap på vegne av verdipapirfond å levere realisasjonsoppgave til ligningsmyndighetene	1.865.392	0,0	0	0	100	27	0	73
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for enkeltpersonsforetak som har skogseiendommer å sende inn skjema for opplysninger for beregning av formuesverdi på skogseiendommer til ligningsmyndighetene	1.797.400	0,0	0	0	100	36	64	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Dokumentasjonskrav for interne leveranser	1.793.701	0,0	0	0	100	15	85	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturstatistikk - industristatistikk RA-1101	1.550.470	0,0	100	0	0	17	83	0

Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Forsikringsselskaper og Norsk pasientskadeerstatning plikter å gi informasjon om utbetalinger, til ligningsmyndighetene.	1.528.368	0,0	0	0	100	33	0	67
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere Landbruksundersøkelsen 2006	1.433.327	0,0	100	0	0	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Deltakerens oppgave over formue og inntekt i KS mv.	1.415.635	0,0	0	0	100	9	72	19
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Forvaltningsselskapers plikt til å gi oppgave til ligningsmyndighetene om innskudd i verdipapirfond (beholdningsoppgave)	1.406.987	0,0	0	0	100	3	0	97
Direkte skatt	Forskrift om plikt til å gi opplysninger til ligningsmyndighetene og til arveavgiftsmyndighetene.	Livsforsikringsselskaper skal sende melding til skattefogden om utbetaling av forsikringssum, gjenkjøpsverdi, livrente, tilbakebetalingsbeløp eller lignende ytelser.	1.388.499	0,0	0	0	100	10	0	90
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Deltakerens oppgave over egen formue og inntekt i ansvarlige selskaper mv.	1.379.423	0,0	0	0	100	6	53	41
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for selskaper å levere skjema over aksjonærbeskatningen - Formular nr 4 2006 - til ligningsmyndighetene	1.208.975	0,0	0	0	100	26	64	10
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer	1.190.467	0,0	100	0	0	11	89	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Oppgaveplikt for næringsdrivende som har gitt noen et opprag i riket eller på kontinentalsokkelen, om oppdraget, til ligningsmyndighetene	1.148.492	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. (Skattebetalingsloven)	Melding om inntaking i lag	1.086.640	0,0	0	0	100	43	57	0
Direkte skatt	Lov om skatt av formue og inntekt (skatte-loven).	Skipsaksjeselskaper og skipsallmennaksjeselskaper som krever særskilt ligning etter kap. 8 må gi informa-	1.069.140	0,0	0	0	100	23	75	2

		sjon om selve fastset- telsen av inntekten til ligningsmyndighetene								
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent- ralbyrå (statis- tikkloven).	Plikt til å levere struk- turundersøkelse - små skjema	1.053.319	0,0	100	0	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent- ralbyrå (statis- tikkloven).	Plikt til å levere under- søkelse om camping	1.036.278	0,0	100	0	0	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift om innhenting av opplysninger ved fastsettelse av bunnfradrag	Selskaper plikter å gi opplysninger til fastset- telse av bunnfradraget ved beregning av eien- domsskatt.	936.867	0,0	0	0	100	16	31	53
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skattelo- ven)	Plikt for foretak til å levere årsrapport til Norges Forskningsråd ved godkjent Skatte- funnprosjekt	901.875	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent- ralbyrå (statis- tikkloven).	Plikt til å levere lønns- statistikk - kvartalsvis.	865.281	0,0	100	0	0	17	83	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent- ralbyrå (statis- tikkloven).	Plikt til å levere under- søkelse om forskning og utviklingsarbeid (FoU)	836.199	0,0	0	100	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent- ralbyrå (statis- tikkloven).	Plikt til å levere under- søkelse om investe- ringsstatistikk	825.797	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent- ralbyrå (statis- tikkloven).	Plikt til å levere struk- turundersøkelse for bygge- og anleggsvirk- somhet	819.003	0,0	100	0	0	17	83	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent- ralbyrå (statis- tikkloven).	Plikt til å levere kvar- talsvis produksjonsin- deks og ordrestatistikk for bygge- og an- leggsvirksomhet	809.288	0,0	100	0	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om toll- og avgifts- fri bruk/oppbevari- ng av proviant som er med- brakt ombord i fartøy som kommer til tollområdet.	Søknad om tillatelse til bruk/lagring av ufortol- let proviant om bord i fartøy	800.000	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell	Plikt til å levere struk-	792.972	0,0	100	0	0	15	85	0

	statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	turstatistikk for industrien RA-1102								
Direkte skatt	Forskrift om kommunefordeling av grunnlaget for eide- domsskatt for kraftanl (Eide- domsskattelova)	Skatteyters opplysninger om investeringer for kraftanlegg til NVE	775.828	0,0	0	0	100	44	46	10
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å sende inn opplysninger til produksjonsstatistikk for industrien	750.996	0,0	100	0	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Søknad om tollkreditt	749.485	0,0	0	0	100	95	5	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt for kjedekontor å levere detaljomsetningsindeks	729.936	0,0	100	0	0	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskapsoppgave for kommandittselskaper m.	690.643	0,0	0	0	100	12	80	8
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere under- søkelse om driftsinntekter for eiendomsdrift, forskning og utleievirksomhet	666.989	0,0	100	0	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Melding fra fører av transportmiddel ved ankomst tollområdet	660.000	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Personlige næringsdrivende som krever fradrag i norsk skatt for utenlandsk skatt må dokumentere den utenlandske skatten. overfor ligningsmyndighetene	586.992	0,0	0	0	100	27	65	9
Direkte skatt	Forskrift om oppgave over konti i utenlandsk bank	Selskaper må levere informasjon om konto i utenlandsk bank til skattemyndighetene	577.183	0,0	0	0	100	25	75	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Søknad om sending av ufortollet vare inn- lands (Forpassing)	569.400	0,0	0	0	100	5	95	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere hyt- tegrenndstatistikk	557.596	0,0	100	0	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Dokumentasjon fra fører av transportmiddel om transportmiddel	551.667	0,0	0	0	100	98	0	2
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte-	Opplysningsplikt for skattytere overfor ligningsmyndigheten om driftsmidler som	528.130	0,0	0	0	100	23	66	11

	loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	utgjør en del av kraftanlegget fastsatt på eget skjema								
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for livsforsikringselskaper å gi oppgave over forsikringstakerne og de forsikrede til ligningsmyndighetene	524.615	0,0	0	0	100	12	0	88
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for forsikringselskaper til å levere næringsoppgave til ligningsmyndighetene	521.054	0,0	0	0	100	21	79	0
Direkte skatt	Forskrift (Nr. 126) om bokføring og inntekstdokumentasjon for serveringssteder	Plikt for serveringssteder å oppbevare dokumentasjon på kontantomsetning og prisoversikter.	483.024	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere opplysninger om energibruken i bedriften	462.401	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for selskap som har eierinteresser i utenlandsk selskap å sende utenlandsoppgave til ligningsmyndighetene	440.307	0,0	0	0	100	47	18	35
Indirekte skatt	Forskrift om Tollvesenets adgang til å gi bindende forhåndsuttalelser om klassifisering av varer i henhold til gjeldende tolltariff.	Søknad om klassifisering av vare	438.203	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelsen om miljøvern-utgifter, avfall og vannforbruk	436.430	0,0	100	0	0	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for den som lar utføre arbeidet på bygg og anlegg samt leverandør av materialer mv. om å gi opplysning om materialer mv. og om hvem som har medvirket til ligningsmyndighetene.	432.000	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å sende inn prisopplysninger for engroshandel	418.268	0,0	100	0	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent-	Plikt til å levere undersøkelse om internasjonal transport med	411.766	0,0	100	0	0	100	0	0

	ralbyrå (statistikkloven).	norske lastebiler								
Direkte skatt	Lov om skatt av formue og inntekt (skatte-loven).	Deltaker i NOKUS selskap skal levere oppgave over inntekt og formue fra NOKUS selskapet til ligningsmyndighetene.	391.708	0,0	0	12,91	87,09 1	14	79	6
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for verdipapirregistre å avlevere oppgave over beholdning av finansielle instrumenter for den enkelte investor til ligningsmyndighetene	382.876	0,0	0	0	100	7	0	93
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for verdipapirregistre å avlevere oppgave over forhold som kan få skattemessig betydning for den enkelte investor til ligningsmyndighetene .	382.876	0,0	0	0	100	7	0	93
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere Industristatistikk - Strukturstatistikk RA-1158	374.761	0,0	100	0	0	11	89	0
Indirekte skatt	Tolltariffens innledende bestemmelser.	Søknad om tollrefusjon	333.421	0,0	0	0	100	9	91	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for hotell- og restaurantvirksomhet	332.011	0,0	100	0	0	19	81	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte-loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Krav om oppregulering av kostpris ved realisasjon av alminnelig gårdsbruk eller skogbruk rettet av skattyter til ligningsmyndighetene.	330.720	0,0	0	0	100	28	72	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for institusjoner for pass og stell av barn å gi oppgave over mottatt betaling til ligningsmyndighetene	312.898	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Mengde og tariffer rørtransport	308.950	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	Søknad om autorisasjon som godkjent eksportør etter de preferensielle opprinnelsesregler	300.483	0,0	0	100	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven)	Plikt til å levere produksjonsindeks for bygge- og anleggsvirksomhet	274.431	0,0	100	0	0	100	0	0

	tikkloven).									
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for kraftforetak å levere vedlegg til selvangivelsen	273.919	0,0	0	0	100	12	83	4
Indirekte skatt	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	Søknad om varesertifikat EUR.1 etter de preferensielle opprinnelsesregler	271.150	0,0	0	100	0	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for institutter som forestår vitenskapelig forskning eller yrke-ropplæring å gi oppave over tilskudd med rett til skattefradrag til ligningsmyndighetene	270.000	0,0	0	0	100	7	0	93
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for transport og kommunikasjon	256.170	0,0	100	0	0	16	84	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Et ANS mv innen primærnæringen må hvert år levere et tilleggs-skjema over beregning av en deltakers inntekt til ligningsmyndighetene	243.125	0,0	0	0	100	11	51	39
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere kvartalsvis prisindeks om godstransport på vei	236.682	0,0	100	0	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere månedlig detaljomsetning\ kvartalsvis investering	234.508	0,0	100	0	0	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Vannkraftverk må fylle ut skjema hvert år til bruk for skattlegging. Skjema skal sendes inn til skattemyndighetene.	225.001	0,0	0	0	100	42	49	9
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskapets oppgave over deltakers formue og inntekt i kommandittselskaper mv. skal leveres til ligningsmyndighetene	216.288	0,0	0	0	100	15	76	9
Indirekte skatt	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	Oppbevaringsplikt av dokumenter for eksportører som utferdiger en fakturaerklæring	215.263	0,0	0	100	0	30	0	70
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere oppgave over omsatte kontor- og forretningseiendommer	207.547	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Oppbevaring av logg og grunnlagsdokumenter for vareeier og nettverksleverandør som mellommann med	207.051	0,0	0	0	100	25	0	75

		TVINN tillatelse.								
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturstatistikk for industrien RA-1157	205.353	0,0	100	0	0	15	85	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Felt i drift - Del 2	203.198	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Felt i drift - Del 1	203.031	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for reisebyrå- og turistkontorvirksomhet	201.600	0,0	0	100	0	15	85	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Selskaper som krever fradrag i norsk skatt for utenlandsk skatt må dokumentere den utenlandske skatten i eget skjema som skal sendes inn til ligningsmyndighetene .	192.706	0,0	0	0	100	47	47	6
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Landvirksomhet	186.307	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om pris på arkitekttjenester	171.305	0,0	100	0	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Terminal i drift - Del 1	169.583	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Terminal i drift - Del 2	169.416	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere priser på godstransport til sjøs	156.345	0,0	100	0	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Rettighetshavers virksomhet	136.747	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Disponering av olje-	136.302	0,0	0	0	100	100	0	0

	ralbyrå (statistikkloven).	og gassinnretninger/nedstengning av felt								
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Rørledning i drift - Del 1	136.135	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt til å levere tilleggsskjema om fradrag for utenlandsk skatt til ligningsmyndighetene	135.526	0,0	0	0	100	69	3	28
Direkte skatt	Lov om skatt av formue og inntekt (skatte-loven).	Selskaper må godtgjøre overfor ligningsmyndighetene at de oppfyller vilkårene for begrensning i skatteplikten for utenlandske selskaper vedrørende inntekt og formue fra utenlandsk eid skip under norsk drift.	135.040	0,0	0	0	100	22	78	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for selskaper mv. sammen med selvangivelsen og andre pliktige vedlegg å levere skjema for beregning av friinntekt 2005	132.688	0,0	0	0	100	35	23	42
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Rørledning i drift - Del 2	130.374	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for forvaltningsselskaper for verdipapirfond å levere oppgave ved overdragelse av andel i aksjefond ved arv og gave til ligningsmyndighetene	125.800	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Regnskap, revisjon og skatt, bedriftsrådgivning	122.834	0,0	100	0	0	17	83	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Melding fra fører av fartøy og luftfartøy som forlater tollområdet	120.000	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Dokumentasjon fra fører på transportmiddel på varer	112.500	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Lov om skatt av formue og inntekt (skatte-loven).	Deltaker i deltakerlignet selskap plikter å sende inn en erklæring til ligningsmyndighetene på at regnskapsmateriale fra utenlandsk foretak kan fremlegges ved begjæring.	111.680	0,0	0	0	100	8	92	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og	Plikt til å levere industristatistikk - struktur-	107.714	0,0	100	0	0	100	0	0

	Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	statistikk, - tilleggsopplysninger RA-0537								
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere under-søkelse om avfallshåndtering	107.010	0,0	97,38 143	0	2,618 6	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om bearbeiding av ufortollede landbruksvarer.	Plikt for bevilingshaver av ufortollede landbruksvarer å bistå tollmyndigheten ved kontroll av produksjons- og lagerregnskap	103.785	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Hjelpevirksomhet	102.520	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Selskapsoppgave for NOKUS-selskaper	101.840	0,0	0	0	100	21	48	31
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Søknad om lagring av ufortollede varer (Tollagersøknad)	101.429	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Oppgave fra leietaker vedrørende fast eiendom til ligningsmyndighetene	97.727	0,0	0	0	100	11	89	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for selskaper mv. sammen med selvangivelsen og andre pliktige vedlegg å levere skjema for innrapportering av forsikringsverdier og -premier m.m. 2005	94.469	0,0	0	0	100	25	16	60
Indirekte skatt	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	Krav for eksportører som søker om utstedelse av et varesertifikat EUR.1 å oppbevare dokumentasjon	93.500	0,0	0	100	0	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift om særskilt oppgaveplikt for lønn til barn fra foreldres bedrift m.v.	Foretak skal sende inn særskilt oppgave over utbetaling av lønn til barn av foreldre som eier foretaket til ligningsmyndighetene.	92.000	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer- Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet	90.740	0,0	100	0	0	14	86	0
Indirekte skatt	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	Søknad fra eksportør om bokføringsmessig adskillelse etter de preferensielle opprinnelsesregler	77.400	0,0	0	100	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift (Nr. 83) om kompensasjon for toll, særavgifter og merverdiav-	Søknad om kompensasjon for toll, særavgifter og merverdiavgift på proviant forbrukt på den enkelte tur om	75.600	0,0	0	0	100	100	0	0

	gift på proviant forbrukt om bord på fartøyer som driver fiske og fangst i fjerne farvann.	bord på fartøyer under fiske og fangst i fjerne farvann.								
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for banker og finansieringsforetak til å levere næringsoppgave	64.004	0,0	0	0	100	69	0	31
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt for varehandelen å innrapportere omsetningen etter varegruppe til SSB	63.107	0,0	100	0	0	18	82	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Plikt for selskaper ifm. innbyrdes overføring av eiendeler å redegjøre for vederlag mv. som vedlegg til selvangivelsen	62.208	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere kraftprisstatistikk - Salg av kraft til sluttbrukere	55.857	0,0	100	0	0	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift om levering av ligningsoppgaver over konti for boligsparing for ungdom - BSU. (Ligningsloven)	Innenlandsk bank, samvirkelag og fast organisert innenlandsk spareforening skal gi informasjon om forvaltning av konti for boligsparing for ungdom (BSU) til ligningsmyndighetene	51.200	0,0	0	0	100	0	0	100
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Transportselskapers opplysningsplikt om passasjerer på anmodning fra tollmyndighetene	51.000	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere kraftprisstatistikk - Engroskraft omsetning	49.742	0,0	100	0	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere statistikk for oljevirksomhet - Teknisk tjenesteyting, oljeboring mv.	48.043	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om pris på juridisk tjenesteyting	46.610	0,0	100	0	0	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift om oppgaveplikt for norske deltakere i utenlandske	Plikt til å levere næringsoppgave for skattytere i Norge for andel av overskudd i norsk-kontrollert aksje-	46.030	0,0	0	0	100	100	0	0

	ansvarlige selskaper mv og norske deltakere i norsk-kontrollerte selskaper i lavskatteland	selskap mv. hjemmehørende i lavskatteland etter skatteloven § 10-61								
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Dokumentasjon- og oppbevaringsplikt for innehaver av TVINN tillatelsen av historisk logg	44.880	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Oppgave fra leieformidler vedrørende fast eiendom.	42.708	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for telekommunikasjoner	37.548	0,0	100	0	0	17	83	0
Indirekte skatt	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	Dokumentasjonsplikt for leverandørerklæring etter de preferensielle opprinnelsesregler	37.400	0,0	0	100	0	100	0	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for sparebanker, gjensidige forsikrings-selskaper, kreditt- og hypotekforeninger og selveiende finansieringsforetak som har utstedt grunnfondsbevis å levere oppgave over forhold som har betydning for skatteleggingen av aksjonære	33.660	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om byggekostnadsindeks for anlegg	32.451	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere kvartalsvis undersøkelse om pris for rengjøringsvirksomhet	26.029	0,0	100	0	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Annonse- og reklamevirksomhet	25.496	0,0	100	0	0	15	85	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer -Juridisk tjenesteyting	25.210	0,0	100	0	0	12	88	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere månedlig omsetningsstatistikk for bensinstasjoner	18.658	0,0	0	0	100	54	46	0

Indirekte skatt	Forskrift om tollfrihet ved innførsel av tekstilvarer som har vært gjenstand for leieforedling i utlandet.	Årlig oppgaveinnsending for tollfrie innførsler ifb. tekstilvarer som har vært gjenstand for leieforedling i utlandet	18.112	0,0	0	0	100	1	99	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for selskaper mv sammen med selvangivelsen og andre pliktige vedlegg å levere skjema for rapportering av oljesalg og beregning av normprisinntekt 2005	17.298	0,0	0	0	100	40	14	46
Indirekte skatt	Forskrift om tollfrihet ved innførsel av tekstilvarer som har vært gjenstand for leieforedling i utlandet.	Søknad om tollfrihet etter søknad om tillatelse til leieforedling av tekstilvarer i utlandet	16.426	0,0	0	0	100	3	97	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Livsforsikringsselskaper plikter å sende terminoppgave over forskuddstrekk til skattemyndighetene	16.162	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Plikt til å informere kraftselgerom det samlede årlige kraftvolumet i eventuelle andre tilsvarende kontrakter foretaket eller selskap i samme konsern allerede har inngått med andre produsenter, og om samlet årlig kraftforbruk i egen produksjonsvirksomhet.	15.600	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Formidling og utleie av arbeidskraft	15.416	0,0	100	0	0	20	80	0
Direkte skatt	Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven).	Selskaper kan søke om skattefritak ved realisasjon som ledd i rasjonalisering av virksomhet. Søknaden sendes til skattemyndighetene	15.177	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	Oppbevaringsplikt for leverandører som avgir nasjonal leverandørerkjøring	13.163	0,0	0	100	0	20	70	10
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent-	Plikt til å levere prisstatistikk om datakonsulenttjenester	12.633	0,0	100	0	0	100	0	0

	ralbyrå (statistikkloven).									
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for selskaper mv. sammen med selvangivelsen og andre pliktige vedlegg å levere skjema 1 - Kjøp av konserninterne tjenester 2005	11.595	0,0	0	0	100	16	10	73
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Plikt for selskaper mv. sammen med selvangivelsen og andre pliktige vedlegg å levere skjema over salg av våtgass	10.921	0,0	0	0	100	12	15	73
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for radio og fjernsyn	10.228	0,0	100	0	0	23	77	0
Indirekte skatt	Forskrift om overvåking av innførselen av visse landbrukssvarer under den norske GSP-ordningen ved bruk av automatiske innførselstillatelser.	Søknad om GSP-innførselstillatelse	10.056	0,0	0	0	100	5	95	0
Direkte skatt	Forskrift om levering av ligningsoppgave over forsikring i livsforsikringsselskaper.	Krav for forsikringsselskaper å levere ligningsoppgave over forsikringsvirksomheten til ligningsmyndighetene.	9.677	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Søknad om tillatelse til elektronisk overføring av tolldeklarasjon (TVINN-tillatelse)	8.415	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Teknisk prøving og analyse	8.258	0,0	100	0	0	18	82	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere tillegg til Næringsoppgave 2 - Rettighetshavere oljeutvinning mm.	7.896	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om pris for rengjøringsvirksomhet - langvarige kontrakter - hvert annet år	7.510	0,0	100	0	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Anmodning fra fører av transportmiddel om forhåndsamttykke ved reise til annet sted enn bestemt	6.545	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om	Melding om reiseplan	6.233	0,0	0	0	100	100	0	0

	lettelser i mel- deplikt for småfly mv. i trafikk mellom Norge og øvrige Schengen-land.	for luftfartøyer								
Direkte skatt	Lov om lig- ningsforvaltning	Plikt for selskaper mv. som leverer selvangi- velse og pliktige ved- legg å levere skjema for rapportering av fordelingsgrunnlag finansposter 2005	5.716	0,0	0	0	100	58	42	0
Direkte skatt	Lov om lig- ningsforvaltning	Plikt for selskaper mv. sammen med selvangi- velsen og andre pliktige vedlegg å levere en oversikt over innarbei- delse av tidligere års ligningsendringer - inntektsåret 2005	5.105	0,0	0	0	100	53	47	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent- ralbyrå (statis- tikkloven).	Plikt til å sende inn regnskapsskjema ifm strukturundersøkelse for samferdsel og reise- liv	5.083	0,0	100	0	0	36	64	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skattelo- ven)	Plikt for medlemmer av Pelsdyrnæringens Mar- kedsutjevningfondil å levere skjema for pels- dyrnæringen ifm. inne- stående midler eller gjeld i markedsutjev- ningskonto mv til lig- ningsmyndighetene.	5.072	0,0	0	0	100	15	75	10
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skattelo- ven)	Inntekt for filial av utenlandsk skadeforsik- ringsselskap skal do- kumenteres ved bilag til selvangivelsen med kopi av selskapets hovedregnskap.	4.652	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sent- ralbyrå (statis- tikkloven).	Plikt til å levere opplys- ninger om priser på IP- telefonitjenester i be- driftsmarkedet kvar- talsvis	4.074	0,0	100	0	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Anmodning om tillatel- se om landverts vare- førsel ved innførsel over mellomriksveger mot Sverige/Finland	4.067	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om preferensielle opprinnelses- regler.	Dokumentasjonsplikt ved eksport av varer omfattet av preferen- sielle opprinnelsesreg- ler.	4.052	0,0	0	100	0	100	0	0
Direkte skatt	Lov om lig- ningsforvaltning	Plikt for selskaper mv. sammen med selvangi- velsen og andre pliktige vedlegg å levere skje-	3.969	0,0	0	0	100	60	40	0

		maet beregning av påstand inntekt 2005								
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Anmodning om forhåndstillatelse til landeverts vareutførsel på mellomriksveger over landegrensen mot Sverige/ Finland	3.780	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere pris på bilutleie til SSB	3.617	0,0	0	100	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Markeds- og opinionsundersøkelser	3.580	0,0	100	0	0	15	85	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere strukturundersøkelse for posttjenester	3.562	0,0	0	100	0	18	82	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Søknad om sending av ufortollet vare til annen stat som autorisert avsender og mottaker (Transittering)	3.117	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om priser på mobiltelefonitjenester i bedriftsmarkedet	3.058	0,0	100	0	0	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere undersøkelse om prisindeks på fasttelefoni	3.058	0,0	100	0	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om bearbeiding av ufortollete landbruksvarer.	Søknad om bevilning til å bearbeide ufortollete landbruksvarer som skal gjenutføres	2.576	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Dokumentasjon fra fører av transportfartøy på besetning	2.167	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere årlig havnestatistikk 2005	2.070	0,0	0	100	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Tollerklæring fra fører av turistfartøy	2.000	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Plikt for utenlandske skadeforsikringsselskap med filial i Norge å sende kopi av selskaps hovedregnskap for filial mv. av utenlandsk skadeforsikringsselskap til skattemyndighetene	1.872	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om toll- og avgifts-	Søknad om toll- og avgiftsfri tildeling av	1.836	0,0	0	0	100	100	0	0

	fri bruk/oppbevaring av proviant som er medbrakt ombord i fartøy som kommer til tollområdet.	brennevin, vin, tobakkvarer og sigarettpapir beregnet for bruk ombord i fartøy som kommer til tollområdet								
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere kvartalsvis havnestatistikk	1.699	0,0	0	100	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Dokumentasjon fra fører av transportmiddel over passasjerer	1.558	0,0	0	0	100	100	0	0
Statistikk	Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven).	Plikt til å levere kvartalsvis undersøkelse om pris for rengjøringsvirksomhet - ISS	1.498	0,0	100	0	0	100	0	0
Indirekte skatt	Lov om avgift på utslipp av CO2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen.	Operatøren skal innrapportere avgiftsbeløp til Oljedirektoratet	1.324	0,0	0	0	100	21	79	0
Direkte skatt	Lov om ligningsforvaltning	Allmenningens oppgaveplikt for tredjemann	1.298	0,0	0	0	100	17	83	0
Indirekte skatt	Forskrift om preferensielle opprinnelsesregler.	Søknad om utstedelse av et duplikat varesertifikat EUR.1 etter de preferensielle opprinnelsesregler	636	0,0	0	100	0	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til tolloven.	Anmodning fra fører av transportmiddel om tillatelse til å gå til et sted hvor tollvesenet ikke er stasjonert	600	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om bearbeiding av ufortollete landbruksvarer.	Løpende opplysningsplikt for bevilingshaver av landbruksvarer ved overtallighet eller svinn	120	0,0	0	0	100	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om tollfrihet ved innførsel av tekstilvarer som har vært gjenstand for leieforedling i utlandet.	Innrapportering ved overskridelse av fastsatte rammer ved innførsel av tollfrie tekstilvarer	94	0,0	0	66,67	33,33 3	100	0	0
Indirekte skatt	Forskrift om tollfritak for landbruksvarer som innføres til teknisk bruk.	Søknad om tollfritak for landbruksvarer som innføres til teknisk bruk.	55	0,0	0	0	100	100	0	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr.	Næringsdrivendes dokumentasjonskrav overfor ligningsmyndighetene iht. å oppnå skattefradrag ved kredittkjøp	-	0,0	0	0	0	0	0	0

	14. (Skatteloven)									
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Plikt for bank og forvaltningselskap for verdipapirfond å gi opplysninger til rettighetshavere ved avtaleinngåelse	-	0,0	0	0	0	0	0	0
Direkte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Plikt for banker og forvaltningselskaper å sende rettighetshaver en gang i året utskrift av kontoen for pensjonsspareavtalen.	-	0,0	0	0	0	0	0	0
Indirekte skatt	Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. (Skatteloven)	Selskapet må gi informasjon til rettighetshaver om vilkårene for individuell pensjonsavtale.	-	0,0	0	0	0	0	0	0
Direkte skatt	Lov om merverdiavgift.	Innbetaling av merverdiavgift ved innførsel av varer	-	0,0	0	0	0	0	0	0

12.3 Totaloversikt – Skjema

Regelområde	Skjemanavn	Adm. kost (i mill. kr)	Andel av samlede kostnader (%)	Innrapporteringsmåter (Andel av adm. kost %)			
				Man.	Elekt. 1	Elekt. 2	Elekt. 3
Enhetsdokument: Skjema for deklarasjon av varer	Indirekte skatt	610.313.637	14,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Næringsoppgave 2 for aksjeselskaper og andre foretak som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven	Direkte skatt	473.576.718	11,0	15,5	0,0	0,0	84,5
Forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier	Direkte skatt	400.310.400	9,3	31,0	0,0	0,0	69,0
Lønns- og trekkoppgave	Direkte skatt	355.309.104	8,3	8,0	0,0	0,0	90,5
Aksjonærregisteroppgaven for 2005	Direkte skatt	341.133.429	8,0	10,0	0,0	0,0	90,0
Næringsoppgave 1	Direkte skatt	308.337.700	7,2	25,0	0,0	0,0	75,0
Selvangivelse for aksjeselskaper, verdipapirfond, banker mv.	Direkte skatt	226.171.996	5,3	15,0	0,0	0,0	85,0
Årsoppgave for arbeidsgiveravgift	Direkte skatt	194.117.525	4,5	71,0	0,0	0,0	29,0
Avstemming av egenkapital	Direkte skatt	166.540.930	3,9	15,0	0,0	0,0	85,0
Selvangivelse for næringsdrivende	Direkte skatt	140.054.400	3,3	25,0	0,0	0,0	75,0
Avskrivningsskjema for saldoavskrivninger og lineære avskrivninger	Direkte skatt	101.065.833	2,4	20,0	0,0	0,0	80,0
Selskapets oppgave over deltakers formue og inntekt i ansvarlige selskap mv.	Direkte skatt	83.527.200	1,9	26,0	0,0	0,0	74,0
Skjema for beregning av personinntekt	Direkte skatt	82.325.250	1,9	25,0	0,0	0,0	75,0
Beregning av RISK per 1.1.2006	Direkte skatt	70.572.000	1,6	20,0	0,0	0,0	80,0
Opplysninger om bruk av bil	Direkte skatt	43.850.400	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utførselsdeklarasjon med utfyllingsregler	Indirekte skatt	40.183.553	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Skjema for beregning av årlige avskrivninger i kraftverk	Direkte skatt	39.143.904	0,9	8,7	0,0	0,0	91,3
Tilleggsskjema innenfor primærnæringen.	Direkte skatt	33.291.072	0,8	25,0	0,0	0,0	75,0
Fradrag i skatt for kostnader til godkjent forsknings- og utviklingsprosjekter (FoU)	Direkte skatt	31.224.375	0,7	25,0	0,0	0,0	75,0
Terminoppgave for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk	Direkte skatt	29.492.962	0,7	52,0	0,0	0,0	48,0
Varelagerliste for primærnæringen.	Direkte skatt	28.944.000	0,7	100,0	0,0	0,0	0,0
Gevinst- og tapskonto	Direkte skatt	25.771.200	0,6	25,0	0,0	0,0	75,0
Oppgave over innskudd, utlån og renter i banker mv.	Direkte skatt	17.855.072	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Omsetningsoppgave for primærnæringen.	Direkte skatt	13.922.292	0,3	0,0	0,0	0,0	100,0
Selskapsoppgave for ansvarlige selskap mv.	Direkte skatt	9.051.360	0,2	50,0	0,0	0,0	50,0
Opplysninger om arbeidstakere	Direkte skatt	8.288.000	0,2	64,3	0,0	0,0	35,7
Rapportering om utenriksøkonomi - finansinntekter, finanskostnader og balanseposter	Statistikk	7.899.655	0,2	0,0	16,8	0,0	83,2
Oppgave over avgitt og mottatt konsernbidrag 2005	Direkte skatt	7.331.023	0,2	25,0	0,0	0,0	75,0
Kvartalsvis rapportering om utenriks-	Statistikk	6.400.058	0,1	0,0	26,0	0,0	74,0

økonomi - eksport av tjenester							
Kvartalsvis rapportering om utenriks- økonomi - import av tjenester	Statistikk	6.400.058	0,1	0,0	26,0	0,0	74,0
Rapportering av utenrikshandel med tjenester - import	Statistikk	6.112.799	0,1	0,0	16,8	0,0	83,2
Oppgave over realisasjon av aksjer	Direkte skatt	6.053.871	0,1	30,0	0,0	0,0	70,0
Rapportering av utenrikshandel med tjenester - eksport	Statistikk	6.051.634	0,1	0,0	16,8	0,0	83,2
Årsoppgjør for utleie mv. av fast eiendom	Direkte skatt	4.621.462	0,1	25,0	0,0	0,0	75,0
Næringsoppgave for billedkunstnere	Direkte skatt	4.437.600	0,1	80,0	0,0	0,0	20,0
Tilleggsskjema for drosje og lastebilnæring mv.	Direkte skatt	3.618.110	0,1	38,0	0,0	0,0	62,0
Månedlige detaljpriser	Statistikk	3.573.732	0,1	75,6	0,0	0,0	24,4
Tilleggssjema for overnattings- og serveringssteder som serverer øl, vin og brennevin	Direkte skatt	3.326.485	0,1	25,0	0,0	0,0	75,0
Skjema for føring av egenmeldt sykefravær (foretak)	Statistikk	2.977.409	0,1	93,8	0,0	0,0	6,2
Strukturundersøkelse for varehandel	Statistikk	2.679.660	0,1	49,9	0,0	0,0	50,1
Lønnsstatistikk for ansatte per 1. oktober	Statistikk	2.569.545	0,1	13,5	83,4	0,0	3,1
Selskaper må godtgjøre overfor ligningsmyndighetene at de oppfyller vilkårene for begrensning i skatteplikten for utenlandske selskaper vedrørende inntekt og formue fra utenlandsk eid skip under norsk drift.	Direkte skatt	2.395.840	0,1	30,0	0,0	0,0	70,0
Oppgave for beregning av næringsinntekt for lottfiskere og særskilt fradrag innen fiske og fangst	Direkte skatt	2.219.400	0,1	93,0	0,0	0,0	7,0
Skattlegging av vannkraftverk	Direkte skatt	2.018.703	0,0	27,4	0,0	0,0	72,6
Hotellstatistikk	Statistikk	1.875.130	0,0	59,9	0,0	0,0	40,1
Månedlig detaljomsetning	Statistikk	1.874.302	0,0	86,3	0,0	0,0	13,7
Opplysninger for beregn. av formuesverdi på skogeiendommer	Direkte skatt	1.797.400	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Industristatistikk - Strukturstatistikk RA-1101	Statistikk	1.550.470	0,0	38,0	0,0	0,0	62,0
Opplysning om andeler i aksjefond, grunnfondsbevis i sparebanker mv	Direkte skatt	1.440.647	0,0	0,2	0,0	0,0	2,1
Landbruksundersøkelsen	Statistikk	1.433.327	0,0	65,5	0,0	0,0	34,5
Deltakerens oppgave over egen formue og inntekt i kommandittselskaper mv.	Direkte skatt	1.415.635	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Deltakerens oppgave over egen formue og inntekt i ansvarlige selskaper mv	Direkte skatt	1.379.423	0,0	22,4	0,0	0,0	77,6
Aksjonærbeskatningen - Formular nr.4	Direkte skatt	1.208.975	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Plikt til å levere strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer	Statistikk	1.190.467	0,0	50,9	0,0	0,0	49,1
Opplysninger fra oppdragsgiver om oppdragstaker	Direkte skatt	1.148.492	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rederibeskatning etter sktl. § 8-10	Direkte skatt	1.069.140	0,0	40,0	0,0	0,0	60,0
Strukturundersøkelse - små skjema	Statistikk	1.053.319	0,0	66,0	0,0	0,0	34,0
Campingstatistikk	Statistikk	1.036.278	0,0	72,4	0,0	0,0	27,6
Skjema for innhenting av opplysninger ved fastsettelse av bunnfradrag	Direkte skatt	936.867	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lønnsstatistikk - kvartalsvis.	Statistikk	865.281	0,0	47,8	42,7	0,0	9,5
Undersøkelse om forskning og utviklingsarbeid (FoU) 2005	Statistikk	836.199	0,0	52,9	0,0	0,0	47,1

Kvartalsvis Investeringsstatistikk	Statistikk	825.797	0,0	32,8	0,0	0,0	67,2
Strukturundersøkelse for bygge- og anleggsvirksomhet	Statistikk	819.003	0,0	63,7	0,0	0,0	36,3
Kvartalsvis produksjonsindeks og ordrestatistikk for bygge- og anleggsvirksomhet	Statistikk	809.288	0,0	59,2	0,0	0,0	40,8
Proviantdeklarasjon	Indirekte skatt	800.000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Strukturstatistikk for industrien RA-1102	Statistikk	792.972	0,0	33,0	0,0	0,0	67,0
Korrigerings av kommunefordelingsgrunnlaget for eiendomsskattegrunnlaget - investeringer/påkostninger i særskilte driftsmidler i kraftanlegg i perioden 1. jan. 1997 til 31. des. 2005	Direkte skatt	775.828	0,0	30,0	0,0	0,0	70,0
Produksjonsstatistikk for industrien 2006	Statistikk	750.996	0,0	46,6	0,0	0,0	53,4
Søknad om tollkreditt	Indirekte skatt	749.485	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Selskapsoppgave for kommandittselskaper mv.	Direkte skatt	690.643	0,0	60,0	0,0	0,0	40,0
Driftsinntekter for eiendomsdrift, forskning og utleievirksomhet	Statistikk	666.989	0,0	65,9	0,0	0,0	34,1
Forhåndsmelding om fartøysanløp	Indirekte skatt	660.000	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Kreditfradrag for personlige næringsdrivende	Direkte skatt	586.992	0,0	25,2	0,0	0,0	74,8
Hytteegendstatistikk	Statistikk	557.596	0,0	75,6	0,0	0,0	24,4
Fartøysdeklarasjon	Indirekte skatt	551.667	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Formuesverdi/eiendomsskattegrunnlag	Direkte skatt	528.130	0,0	47,1	0,0	0,0	52,9
Næringsoppgave 3 for forsikringsselskaper mv.	Direkte skatt	521.054	0,0	9,8	0,0	0,0	90,2
Opplysninger om energibruken i bedriften	Statistikk	462.401	0,0	45,3	0,0	0,0	54,7
Utenlandsoppgave	Direkte skatt	440.307	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forespørsel om klassifisering av varer	Indirekte skatt	438.203	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Undersøkelsen om miljøvernuttgifter, avfall og vannforbruk	Statistikk	436.430	0,0	64,4	0,0	0,0	35,6
Prisopplysninger for engroshandel	Statistikk	418.268	0,0	64,1	0,0	0,0	35,9
Nasjonal og internasjonal lastebiltransport 2006	Statistikk	411.766	0,0	88,1	0,0	0,0	11,9
Deltakers oppgave over egen formue og inntekt i NOKUS	Direkte skatt	391.708	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Industristatistikk 2005 - Strukturstatistikk RA-1158	Statistikk	374.761	0,0	32,1	0,0	0,0	67,9
Strukturundersøkelse for samferdsel og kommunikasjon - hotell- og restaurantvirksomhet	Statistikk	332.011	0,0	63,8	0,0	0,0	36,2
Oppgave over betaling for pass og stell av barn	Direkte skatt	312.898	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Statistikk for oljevirksomhet - Mengde og tariffer rørtransport	Statistikk	308.950	0,0	45,2	0,0	0,0	54,8
Godkjent eksportør	Indirekte skatt	300.483	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Kvartalsvis produksjonsindeks for bygge- og anleggsvirksomhet	Statistikk	274.431	0,0	36,5	0,0	0,0	63,5
Vedlegg til selvangivelsen for kraftforetak	Direkte skatt	273.919	0,0	46,8	0,0	0,0	53,2
Varesertifikat EUR.1	Indirekte skatt	271.786	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskudd til vitenskapelig forskning eller yrkesopplæring	Direkte skatt	270.000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Strukturundersøkelse for transport og kommunikasjon	Statistikk	256.170	0,0	63,6	0,0	0,0	36,4
Tilleggsskjema for beregning av delta-	Direkte skatt	243.125	0,0	25,0	0,0	0,0	75,0

kerens inntekt							
Godstransport på vei - kvartalsvis prisindeks	Statistikk	236.682	0,0	75,9	0,0	0,0	24,1
Månedlig detaljomsetning\ kvartalsvis investering	Statistikk	234.508	0,0	85,4	0,0	0,0	14,6
Selskapets oppgave over deltakers formue og inntekt i kommandittselskaper mv.	Direkte skatt	216.288	0,0	25,0	0,0	0,0	75,0
Oppgave over omsatte kontor- og forretningseiendommer	Statistikk	207.547	0,0	87,1	0,0	0,0	12,9
Plikt til å levere Industristatistikk - Strukturstatistikk RA-1157	Statistikk	205.353	0,0	40,2	0,0	0,0	59,8
Statistikk for oljevirksomhet - Felt i drift - Del 2	Statistikk	203.198	0,0	45,3	0,0	0,0	54,7
Statistikk for oljevirksomhet - Felt i drift - Del 1	Statistikk	203.031	0,0	45,3	0,0	0,0	54,7
Strukturundersøkelse for samferdsel og kommunikasjon - reisebyrå- og turistkontorvirksomhet	Statistikk	201.600	0,0	63,5	0,0	0,0	36,5
Kredit fradrag - aktieselskaper mv. og deltakerlignende selskaper	Direkte skatt	192.706	0,0	14,8	0,0	0,0	85,2
Statistikk for oljevirksomhet - Landvirksomhet	Statistikk	186.307	0,0	45,3	0,0	0,0	54,7
Undersøkelse om pris på arkitekttjenester	Statistikk	171.305	0,0	73,5	0,0	0,0	26,5
Statistikk for oljevirksomhet - Terminal i drift - Del 1	Statistikk	169.583	0,0	45,3	0,0	0,0	54,7
Statistikk for oljevirksomhet - Terminal i drift - Del 2	Statistikk	169.416	0,0	45,3	0,0	0,0	54,7
Priser på godstransport til sjøs	Statistikk	156.345	0,0	94,7	0,0	0,0	5,3
Oppgave fra leietaker/leieformidler vedrørende fast eiendom	Direkte skatt	140.435	0,0	27,8	0,0	0,0	41,8
Statistikk for oljevirksomhet - Rettighetshavers virksomhet	Statistikk	136.747	0,0	45,1	0,0	0,0	54,9
Statistikk for oljevirksomhet - Disponering av olje- og gassinnretninger/nedstengning av felt	Statistikk	136.302	0,0	45,3	0,0	0,0	54,7
Statistikk for oljevirksomhet - Rørledning i drift - Del 1	Statistikk	136.135	0,0	45,3	0,0	0,0	54,7
Tilleggsskjema til RF-1145 og RF-1147 om kreditfradrag	Direkte skatt	135.526	0,0	27,4	0,0	0,0	72,6
Skjema for beregning av friinntekt 2005	Direkte skatt	132.688	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Statistikk for oljevirksomhet - Rørledning i drift - Del 2	Statistikk	130.374	0,0	40,6	0,0	0,0	59,4
Strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer -, Regnskap, skatt, revisjon, bedriftsrådgivning	Statistikk	122.834	0,0	42,7	0,0	0,0	57,3
Lasteliste	Indirekte skatt	112.500	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Industristatistikk - Strukturstatistikk, -tilleggsopplysninger RA-0537	Statistikk	107.714	0,0	58,7	0,0	0,0	41,3
Avfallshåndtering	Statistikk	107.010	0,0	54,5	0,0	0,0	45,5
Statistikk for oljevirksomhet - Hjelpesvirksomhet	Statistikk	102.520	0,0	45,4	0,0	0,0	54,6
Selskapsoppgave for NOKUS-selskaper	Direkte skatt	101.840	0,0	68,7	0,0	0,0	31,3
Melding om varer som har overligget gjeldende lagringsfrist	Indirekte skatt	101.429	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skjema for innrapportering av forsikringsverdier og -premier m.m. 2006	Direkte skatt	94.469	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Særskilt oppgaveplikt for lønn til barn	Direkte skatt	92.000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

fra foreldres bedrift mv							
Strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet	Statistikk	90.740	0,0	48,0	0,0	0,0	52,0
Søknad om kompensasjon toll og avgifter på proviant	Indirekte skatt	75.600	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Næringsoppgave 4 for banker, finansieringsforetak mv.	Direkte skatt	64.004	0,0	84,8	0,0	0,0	15,2
Varehandelsstatistikk - Omsetning etter varegruppe	Statistikk	63.107	0,0	50,4	0,0	0,0	49,6
Kraftprisstatistikk - Salg av kraft til sluttbrukere	Statistikk	55.857	0,0	30,0	0,0	0,0	70,0
Kraftprisstatistikk - Engroskraft omsetning	Statistikk	49.742	0,0	14,4	0,0	0,0	85,6
Statistikk for oljevirksomhet - Teknisk tjenesteyting, oljeboring mv.	Statistikk	48.043	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Undersøkelse om pris på juridisk tjenesteyting	Statistikk	46.610	0,0	62,9	0,0	0,0	37,1
Strukturundersøkelse samferdsel og kommunikasjon - telekommunikasjoner	Statistikk	37.548	0,0	62,0	0,0	0,0	38,0
Prisopplysninger til byggekostnadsindeksene for anlegg	Statistikk	32.451	0,0	82,7	0,0	0,0	17,3
Kvartalsvis undersøkelse om pris for rengjøringsvirksomhet	Statistikk	26.029	0,0	75,0	0,0	0,0	25,0
Strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Annonse- og reklamevirksomhet	Statistikk	25.496	0,0	34,3	0,0	0,0	65,7
Strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Juridisk tjenesteyting	Statistikk	25.210	0,0	58,4	0,0	0,0	41,6
Månedlig omsetningsstatistikk for bensinstasjoner	Statistikk	18.658	0,0	70,5	0,0	0,0	29,5
Skjema for rapportering av oljesalg og beregning av normprisinntekt 2006	Direkte skatt	17.298	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Formidling og utleie av arbeidskraft	Statistikk	15.416	0,0	41,2	0,0	0,0	58,8
Priser for datakonsulenttjenester	Statistikk	12.633	0,0	31,5	0,0	0,0	68,5
Skjema 1 - Kjøp av konserninterne tjenester 2005	Direkte skatt	11.595	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Opplysninger om enkeltsalg - salg av våtgass	Direkte skatt	10.921	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Strukturundersøkelse for samferdsel og kommunikasjon - radio og fjernsyn	Statistikk	10.228	0,0	63,4	0,0	0,0	36,6
Strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Teknisk prøving og analyse	Statistikk	8.258	0,0	40,5	0,0	0,0	59,5
Tillegg til Næringsoppgave 2 - Rettighetshavere oljeutvinning mm.	Statistikk	7.896	0,0	25,7	0,0	0,0	74,3
Undersøkelse om pris for rengjøringsvirksomhet - langvarige kontrakter - hvert annet år	Statistikk	7.510	0,0	54,8	0,0	0,0	45,2
Fordelingsgrunnlag - petroleumsbeskatning	Direkte skatt	5.716	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oversikt over innarbeidelse av tidligere års ligningsendringer - inntektsåret 2005	Direkte skatt	5.105	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regnskapsskjema ifm strukturundersøkelse for samferdsel og reiseliv	Statistikk	5.083	0,0	59,2	0,0	0,0	40,8
Priser på IP-telefonitjenester i be-	Statistikk	4.074	0,0	68,0	0,0	0,0	32,0

driftsmarkedet. Kvartalsvis undersøkelse.							
BEREGNING AV PÅSTAND INNTEKT 2006	Direkte skatt	3.969	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Undersøkelse om pris på bilutleie	Statistikk	3.617	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Strukturundersøkelse for tjenesteytende næringer - Markeds- og opinionsundersøkelser	Statistikk	3.580	0,0	50,1	0,0	0,0	49,9
Strukturundersøkelse for samferdsel og kommunikasjon - posttjenester	Statistikk	3.562	0,0	58,6	0,0	0,0	41,4
Priser på fasttelefonitjenester i bedriftsmarkedet. Kvartalsvis undersøkelse	Statistikk	3.058	0,0	68,0	0,0	0,0	32,0
Priser på mobiltelefonitjenester i bedriftsmarkedet. Kvartalsvis undersøkelse	Statistikk	3.058	0,0	68,0	0,0	0,0	32,0
Søknad om tillatelse til innenlands bearbeiding av landbruksvarer	Indirekte skatt	2.576	0,0	32,9	0,0	0,0	67,1
Besetningsdeklarasjon	Indirekte skatt	2.167	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Havnestatistikk 2005	Statistikk	2.070	0,0	84,1	0,0	0,0	15,9
Tollerklæring for turistfartøyer	Indirekte skatt	2.000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kvartalsvis undersøkelse om pris for rengjøringsvirksomhet - ISS	Statistikk	1.498	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0

13. Supplerende forenklingstiltak

13.1 Forenklingstiltak fra Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening

Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF) har fremmet forenklingstiltak for blant annet aksjonærregisteroppgaven. NARF mener at fristene i større grad burde gjøres hendelsesavhengig.

”Et enkelt eksempel er aksjonærregisteret. For dette bør det vurderes om rapporteringen skal skje i forbindelse med relevante hendelser i aksjeselskapet. Dette vil eksempelvis kunne dreie seg om en aksjeoverdragelse eller en fusjon. En slik endring vil medføre at aksjonærregisteret til enhver tid er oppdatert. En svært nyttig bieffekt vil være at aksjonærregisteret vil kunne erstatte kravet om aksjeeierbok, samtidig som opplysningene som i dag er offentlig tilgjengelig gjennom aksjeeierboka kan gjøres elektronisk tilgjengelig, gjerne sammen med andre nøkkelopplysninger om selskapene fra Foretaksregisteret. Etter NARF skjønn vil en slik hendelsesstyrt rapportering være rasjonell å forholde seg til.”

Tilsvarende hendelsesbetinget innrapportering kan vurderes på lønnsområdet, nærmere bestemt for skattetrekket, påleggstrekket og evt arbeidsgiveravgiften. Dette inkluderer både innrapportering og innbetaling av skattetrekket og evt arbeidsgiveravgiften. Vi mener med andre ord at tiden kan være moden for å vurdere fortløpende innbetaling av skattetrekk, slik at skattetreksfristen forfaller samtidig med lønnsutbetalingen skattetrekket relaterer seg til. Samtidig kan skatteetaten motta kopi av lønnsavregningen som arbeidstakerne mottar. Det er elektroniske systemer hos de næringsdrivende og i det offentlige som muliggjør dette. En slik endring har flere fordeler:

- Kravet om skattetrekkskonto/bankgaranti kan utgå - Skatteetaten kan selv utarbeide grunnlag for utfylling av forhåndsutfylt selvangivelse, slik at kravet om lønns- og trekkoppgaver (LTO) kan utgå.
- Innrapporteringen til NAVs arbeidstaker- og arbeidsgiverregister kan utgå, da trygdeetaten får opplysningene de trenger via innberetningen av lønnsavregninger.
- Innrapportering til NAV i forbindelse med krav om sykepenger kan utgå, da NAV får de nødvendige opplysninger via innberetningen av lønnsavregninger.
- Lønnsstatistikken til Statistisk sentralbyrå kan utgå, da SSB vil kunne hente ut nødvendig informasjon fra lønnsavregningene. Datakvaliteten vil kunne øke dramatisk.
- Tidligere innbetaling av skattetrekk og evt arbeidsgiveravgift bidrar til vesentlig økning av provenyet. I Skattedirektoratets rapport om frister er renteeffekten beregnet til 2,74 mill. kroner per dag med 2 % rente. Fortløpende innbetaling av skattetrekk vil anslagsvis medføre at skattetrekket innbetales 45 dager raskere. Med 6 terminer vil dette medføre et proveny for staten på rundt 740 mill årlig.
- Skattetrekket, som er arbeidstakernes penger, vil i langt mindre utstrekning gå tapt som følge av manglende innbetaling fra arbeidsgivere.

Beregning av innsparingspotensialet:

Det er regnet med en timekostnad på kr 300, basert på sats anvendt i regelverkskostnadsundersøkelse innenfor merverdiavgiftsområdet i 2004 (sats kr 280).

Direkte betaling skattetrekk - reduserer antall betalingstransaksjoner

$700.000 \text{ innbetalinger} \times 10/60 \text{ time} \times \text{snittkostnad kr 300} = \underline{35 \text{ mill. kroner}}$

Antallet minutter er basert på målinger i forbindelse med måling av regelverkskostnader ved særravgiftsregelverket. Antall innbetalinger baserer seg på at antall arbeidsgivere totalt utgjør om lag 117.000, med 6 innbetalinger årlig. Det er dessuten gjort et skjønnsmessig anslag for de som evt opererer med bankgaranti som erstatning for skattetrekkskonto.

Ingen utarbeidelse av lønns- og trekkoppgaver (LTO)

$117.000 \text{ arb.givere} * \text{snitt 2 timer} * \text{kr 300} = \underline{70 \text{ mill. kroner}}$

Ingen innrapportering til NAVs AA-register:

Melding: $1,3 \text{ mill meldinger} * 10/60 \text{ time} * \text{kr 300} = \underline{65 \text{ mill. kroner}}$

Årsoppgave: $117.000 \text{ skjemaer} * 15/60 \text{ time} * \text{kr 300} = \underline{8 \text{ mill. kroner}}$

Ingen innrapportering av sykepengegrunnlag:

$800.000 \text{ skjema} * 30/60 \text{ time} * \text{kr 300} = \underline{120 \text{ mill. kroner}}$

Ingen innrapportering av lønnsstatistikk:

Høst: $35.000 \text{ skjema} * 30/60 \text{ time} * \text{kr 300} = \underline{5 \text{ mill. kroner}}$

3 kvartaler: $1.300 \text{ skjema} * 3 \text{ kv} * 30/60 \text{ time} * \text{kr 300} = \underline{0,5 \text{ mill. kroner}}$

Beregningene viser dermed at statlige virksomheter bruker mer enn 300 mill. kroner på innrapportering i dagens situasjon. Hvor stor del av dette som kan reduseres ved å implementere alternativ 1-3 er ikke vurdert, men potensialet bør kunne være betydelig. Illustrasjonen viser at det ut over de kvalitative vurderingene med stor sannsynlighet er et stort gevinstpotensial som kan realiseres gjennom en god løsning for samordning av innrapportering i Altinn."

14. Nærings- og handeldepartementets kartleggingsdatabase

Nærings- og handelsdepartementet har i samarbeid med Rambøll Management AS utviklet en database "DELFI" som samler alle dataene fra kartleggingene. Her kan man finne hvilke administrative aktiviteter som bedriften må utføre for å etterleve de ulike informasjonskravene i lov og forskrift. Databasen inneholder også detaljert informasjon om tidbruk relatert til utførelsen av disse aktivitetene, samt hvem som utfører de, hvor ofte dette gjøres og til hvilken pris. Det er også mulig å trekke ut kostnadsrapporter på ulike nivå i databasen.

"DELFI" er et av flere viktige verktøy for å støtte departement og øvrig forvaltning i arbeidet med å redusere bedriftenes administrative byrder, og i det generelle forenklingsarbeidet. Hensikten er å tilby et verktøy som enkelt gir tilgang til de innsamlede SKM-dataene for brukere, og hvor du ved hjelp av enkle simuleringer raskt kan fremskaffe en indikasjon på konsekvensen ved å endre på et regelverk. DELFI kan derfor ofte være første skritt i en regelforenklingsprosess. Den kan for eksempel anvendes når forvaltningen gjør ex-ante konsekvensanalyser av foreslått regelverk ved hjelp av eksisterende og lignende regelverk som er kartlagt. Det skal imidlertid understrekes at standardkostmodellen kun belyser kostnader for bedriftenes administrative byrder og inneholder ingen nytteverdier. Forenklingsarbeidet i sin helhet må således ta utgangspunkt i en noe bredere vurdering.

Databasen skal oppdateres jevnlig. Dette gjøres for å overvåke utviklingen av administrative byrder over tid, og for å fremskaffe en indeks over de relative endringene i kostnadene. Det er kun lovendringer/nytt regelverk og/eller endringer i bedriftenes arbeidsprosesser (f.eks bruk av Altinn) som skal oppdateres. Størrelser som lønn eller populasjoner fryses i første omgang, såfremt endring i populasjon ikke direkte kan relateres til en regelendring.